

**KRISTENDOM SOM
VERDENSBILLEDE
OG MENNESKESYN**

• 1 TROSLÆRE

SUMMARY IN ENGLISH

POUL B. NIELSEN

2016

ALT & INTET • 1

“Undertiden tænker jeg, at vi er med i et drama ...”

(Paulus i 1 Kor 4,9 ao.)

ALT&INTET

KRISTENDOM SOM VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN

UDVIKLING AF KRISTENDOM FOR DET 21. ÅRHUNDREDE, OPDATERET OG OPGRADERET I FORLÆNGELSE AF REFORMATIONENS UDFORDRING OM ‘KIRKENS FORTSATTE FORNYELSE’.

Kristendommen har igennem sin 2000-årige historie været forbundet med et ‘kristent verdensbillede og menneskesyn’, så forskelligt dette har taget sig ud i vekslende kultursammenhænge, – så hvorfor ikke også i dag..? [a]

Mennesket af det 21. århundrede er i så henseende på Herrens mark efter at have overladt synet på verden og sig selv til ‘videnskaberne’ eller ‘hvad man nu synes for godt’. Følgen er et alvorligt svækket ‘åndeligt immunforsvar’, hvor mennesket kastes hid og did uden sammenhæng med universet, med Gud og Fanden.

Tiden må være inde til at den kristne kirke giver et begribeligt svar også til mennesker af det 21. årh.. [b]

‘ALT&INTET’ tager udfordringen op gennem udvikling af en *totalanskuelse*, hvorefter ‘det hele’ drejer sig om ‘Guds-Kærligheden’, med hvad heraf følger – den rå virkelighed på godt og ondt – i tid og evighed.

Bogen koncentrerer sig således om *sammenhæng* – ikke om adskillelse – mellem ‘tro’ og ‘viden’, og søger at opstille et ‘kristendommens verdensbillede og menneskesyn’ på det 21. årh.s betingelser, hvor (natur-)videnskaberne ellers dominerer dagsordenen og hvor det ‘Ondes rod’ ikke længere lader sig placere.

Bogens udgangspunkt er ‘evangelisk kristendom’, som anskues på vilkår af vor tids fysiske, biologiske og rå verden, og – omvendt – hvor kosmos, mennesket og religiøsitet skrives ind i en tidssvarende kristendomsopfattelse udviklet til formålet. Begge veje med overraskende udfordringer til nutidens menneske, kirke og teologi. [c]

Som en ‘Gud-vil-elske-kristendom’ adskiller *Modeller* sig fra en traditionel ‘Gud-vil-skabe-kristendom’.

Bogen lader således *Guds-kærligheden* være årsag til skabelse af både ‘Alt’ og ‘Intet’ med de betydelige konsekvenser denne dobbelte skabelse måtte få for kristendom som verdensbillede og menneskesyn.

Kristendom omhandler herefter ikke Guds frelse af *mennesket*, men om Guds frelse af *sin kærlighed*..! *Meningen er Guds-kærligheden – resten er detaljer*. ‘Kærligheden’ er en trossag – ‘resten’ er denne bogs emne. [d]

Bogens tese/logo og udfordring:

Kristendom er i sig selv og i moderne sammenhæng et verdensbillede med samhørende menneskesyn.[e]

Bogens genre forstås som ‘Anvendt Teologi’, der sigter på, at ‘det, som kan forstås, bør forstås, så det, der ikke kan forstås, fremstår klart!’. [f] Med Anvendt Teologi udvikles *kirke-teologiske modeller* i feltet ‘kirkebænk-prædikestol-lærestol’, gennem udtryksformer og analogier kendt fra fag også fjernt fra teologi og kirke. [g]

Bogen udgør en sammenhængende ‘troslære’ formet i ‘grafik’ og forsynet med noter og kommentarer.

Kirkeligt udtrykker bogen en ‘oplysnings-kristendom’ som et *kærlighedsdrama på den rå virkeligheds vilkår*, hvor kærligheden dør midtvejs, men hvor dramaet afsluttes i *tro og håb på kærlighedens beståen i tid og evighed*.

Bogen henvender sig til den – naturalist, metafysiker, præst – som efterspørger en *forestillingsbar* sammenhæng mellem kristendom, religion og videnskaberne, eller til den som blot spørger efter en ‘*mening med det hele*’. [h]

Ikke mindst adresseres det moderne menneskes mangel på forestillinger om kristendom og religion.

Bogen udfordrer en folkekirke af i dag, som trænger til ‘produktudvikling’ – og ikke bare til ‘mere af det samme’!

Op til 500-års-jubilæet for reformationsåret 1517 fremlægges hermed – i forlængelse af den reformatoriske tradition for *nytænkning* – ‘ALT&INTET’ til debat, videreudvikling og fri afbenyttelse. [k]

Tak til hvem som måtte have bidraget med tanker og gode råd og til hvem som måtte have lagt øre og øje til. [L]

Bogen tilegnes det tidligere “Forum Teologi Naturvidenskab” v/Aarhus Universitet – med tak for inspiration.

Gamborg, Advent 2016, Poul B. Nielsen

978-87-999542-0-9

ALT&INTET-2/MODELLER som **slide-show** www.NyTeologi.dk: Overblik/undervisning/foredrag.

INDHOLD — TROSLÆRE

FORORD	ALT&INTET – KRISTENDOM FOR DET 21.ÅRHUNDREDE	SIDE	2
MODEL-0	INTRODUKTION		5
	HISTORIEN OM KÆRLIGHEDEN OG VIRKELIGHEDEN	5	
	KRISTENDOMMENS HISTORISKE RØDDER	7	
	KRISTUS-TROEN OG DET NYE TESTAMENTE	8	
	BOGEN KORT – 40 UDFORDRINGER	10	
FØRSTE DEL	‘KRISTENDOM SOM VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN’		11
MODEL-1	KÆRLIGHED OG VIRKELIGHED		12
	KRISTENDOMMENS GRUNDFORTÆLLING / SKABELSER / VIRKELIGHED		
MODEL-2	DEN TRE-ENIGE GUD		15
	KRISTENDOMMENS GUDS-MODEL		
MODEL-3	ALT OG INTET		17
	‘RÅ-SKABELSE’ / STOF / TID / GUDS ALMAGT / DET ONDE / KÆRLIGHED		
MODEL-4	SKABERVÆRKET/KOSMOS		19
	RUM OG TID / EVOLUTION / ‘RUM&TID’ / ‘BIBELENS STANDARDMODEL’		
MODEL-5	MENNESKET		21
	UDVIKLING / ‘SKABELSE’ / ‘RUM-TID’ / DIMENSIONER / RELATIONER		
MODEL-6	GUD, NATUR, OVER-NATUR, MYTOLOGI		25
	‘HELE GUDDOMSFYLDEN’ / ‘TREENIGHEDS-RUMMET’ / ‘TRÆERNE’		
MODEL-7	TRO		26
	KRISTENDOMMENS TROSMODEL: ‘TRO’ / ‘VANTRO’ / ‘IKKE-TRO’		
MODEL-8	FRIHED OG ANGST		28
	FRIE VILJE / ANGST / FRYGT / ‘GRUND-SYNDEN’		
MODEL-9	SYND		29
	‘VERDEN’ / ILLUSIONER / ‘ARVESYND’		
MODEL-10	FORSONING		30
	RELIGIONER / GT / MODERNITET / TANKE / LOGIK / KRISTENDOM		
MODEL-11	‘7.DAGS-SKABELSEN’		32
	VIRKELIGHEDEN UDVIDES / JESUS KRISTUS’ RIGE SKABES I VERDEN		
MODEL-12	KRISTENDOMMENS UNIVERS		34
	DIMENSIONER / VERDENSBILLEDE / MENNESKESYN / ‘KRISTEN’		
MODEL-13	KÆRLIGHEDENS PERSPEKTIV		36
	HÅB / TID-EVIGHED / OPSTANDELSE / DOM / FORTABELSE / EVIDENS		
MODEL-14	KRISTENDOMMENS STANDARDMODEL		42
	TROEN SKABER INDSIGT		

ANDEN DEL	‘KRISTENDOM SOM RELIGION OG LIVSUDFOLDELSE’	43
MODEL-15	KRISTENDOM OG RELIGION RELIGIØSITET / RELIGIONER / ‘SAMME GUD?’ / KULTURKRITIK	44
MODEL-16	KRISTENDOM SOM TRO OG LÆRE MENIGHED / ‘KIRKENS STANDARD-MODELLER’ / FORKYNDELSE	46
MODEL-17	KRISTEN GUDSDYRKELSE DÅB / NADVER / BØN / SALIGHED / ‘KORREKTIV’ / FORSYN / TROSMODEL	50
MODEL-18	KRISTEN LIVSUDFOLDELSE VIRKELIGHEDEN / VIDENSKABER / SAMFUND / DET ONDE / ETIK	56
MODEL-19	KRISTENDOM SOM KIRKE-ORDNING KIRKESAMFUND / KIRKESYN / RELIGIONSFRIHED / FOLKEKIRKEN	60
TREDIE DEL	“CHRISTUS VICTOR” / CASE STUDY – KIRKEÅRET	62
MODEL-20	KIRKEÅRS-MODELLEN KIRKENS 1500 ÅR GAMLE PRÆDIKETEKSTER I NY OPSÆTNING	63
MODEL-21	KRISTENDOMMENS UNIVERS SKABES 1.KIRKEHALVÅR: JESUS KRISTUS SOM -MENNESKE, -GUDS SØN, -GUD	65
MODEL-22	KRISTENDOMMENS UNIVERS UDFOLDES 2.KIRKEHALVÅR: TRO PÅ –, KÆRLIGHED I –, HÅB TIL JESUS KRISTUS	73
KOMMENTARER, NOTER	(BOGEN KAN LÆSES UDEN KOMMENTARER/NOTER)	83
SUMMARY	‘A THEOLOGY OF EVERYTHING AND NOTHING’ (GUIDE: NYTEOLOGI.DK)	100
REGISTRE	EMNE/PERSON/STIKORD · KIRKEÅRS INDEKS · BIBELEN · GRAFIK	110

REDAKTIONELT

“ALT&INTET – KRISTENDOM SOM VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN”. 2 BIND.

POUL B. NIELSEN. FORLAGET NYTEOLOGI.DK, MIDDELFART. 2016.

ALT&INTET-1/TROSLÆRE, 110 SIDER. ALT&INTET-2/MODELLER, 137 SLIDES.

E-BØGER WWW.NYTEOLOGI.DK ISBN 978-87-999542-0-9.

BØGERNE KAN FRIT DOWNLOADES (WWW-ADRESSE; ISBN-ADRESSE), KOPIERES OG ANVENDES, OGSÅ UDEN ANGIVELSE AF KILDE. MÅ IKKE UDNYTTES KOMMERCIELT UDEN FORLAGETS/FORFATTERENS TILLADELSE.

NON-PROFIT ‘FORLAGET NYTEOLOGI.DK’, MØLLELØKKEN 38, DK 5500 MIDDELFART, MAIL@NYTEOLOGI.DK.

BOGEN OMTALER SIG NEDENFOR SOM ‘ALT&INTET’ ELLER BLOT SOM ‘Modeller’.

‘GT’: DET GAMLE TESTAMENTE. ‘NT’: DET NYE TESTAMENTE. ‘DDS’: DEN DANSKE SALMEBOG. ‘DO’: DANSK OVERSÆTTELSE.

BIBELTEKST ER, HVOR INTET ANDET ER ANGIVET (AO), FRA BIBELEN I AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF 1992 ELLER FRA DEN NYE AFTALE, 2007, OG DEN GENGIVES EFTER TILLADELSE FRA DET DANSKE BIBELSELSKAB. © DET DANSKE BIBELSELSKAB 1992 OG 2007.

FORFATTEREN: POUL B. NIELSEN (F.1936 I KØBENHAVN).

UDD. INDEN FOR NATURVIDENSKAB, TEKNOLOGI, LEDELSE (1953-63). SEKTIONSCHEF. TEOLOGI KU (1965-75).

SOGNEPRÆST I FOLKEKIRKEN (1976-2005). OPERATIONSANALYTIKER I OFF./PRIV. VIRKSOMHED (1963-83).

UDLANDS(FELT)STUDIER (‘RELIGION-HUMANITARISME-KRIG’, 1985). FAST VIKAR REFORMERT KIRKE (2006-16).

INTRODUKTION

MODEL-O

HISTORIEN OM KÆRLIGHEDEN OG VIRKELIGHEDEN ...

“... *dén kærlighed der driver solen og de andre stjerner.*” (Slutreplik i Dantes ‘Guddommelige Komedie’)

O.1 MENINGEN MED LIVET..? – KRISTENT SET!

Bogen åbner med et spørgsmål om tilværelsens uselvfølghed:

‘Hvad er i grunden meningen med livet? – meningen med det hele?’

Eller spurgt på en anden måde:

Hvorfor er der noget – og ikke bare ingenting?

Hvorfor er det, der er, så mangfoldigt og forskelligt?

Hvorfor er der så megen hårdhed og lidelse til?

Hvorfor ikke bare menneskelig godhed – men også ondskab?

Hvorledes forholde sig til – leve og dø med – disse spørgsmål?

Spørgsmålene – og bogens svar – spænder over virkeligheden og rækker fra det fysiske kosmos, over den biologiske evolution og videre til det ondes og det etiskes problemer, for at lande på det eksistentielle plan.

Menneskets arts-karakteristiske forhold til virkeligheden kaldes GUD, en relation som etableres i TRO – som kristendom gennem Kristus-tro.

Det ‘levende Ord’, Jesus Kristus, åbenbarer relationen mellem Gud og mennesket som ‘KÆRLIGHED’.

– ‘Gud er den i forhold til hvem mennesket bliver menneske’.

Om ‘Gud i sig selv’ kan man ikke vide og sige noget på forhånd – kun Gud selv har Ordet til at åbenbare sig.

Spørgsmål og svar fortsætter ind i det værendes grund, ‘Kærlighedens Gud’, som **vil kærligheden**, og som ‘Skabelsens Gud’ skaber ‘ALT’ med en kærlighedens scene og fristed: ‘Virkeligheden’, og som midt i evolutionens tilfældigheder og mangfoldigheder finder en genstand at kaste sin ‘Kærlighedens Ånd’ på: det naturlige menneske ‘*skabes*’ som *Guds elskede menneske*, – og gives sin **frihed** gennem et Gudsskabt ‘INTET’.

Igennem et kosmisk splitsekund følger bogen Guds-kærlighedens og virkelighedens historie i mødet med mennesket og dets selvkærlighed og angst, og hvor parterne konfronteres i Jesus Kristus (-12.2) [a]

Kristendommens univers – den ‘totale virkelighed’ – er stedet for dette drama, som det ikke er muligt at unddrage sig, da det handler om “*dén kærlighed der driver solen og de andre stjerner*”. (Dante, o.år 1300)

‘Modellers’ kristne svar på det almenmenneskelige, almenreligiøse spørgsmål om ‘meningen’:

MENINGEN, som er udfoldelse af Kærligheden som det værendes grund.

DET HELE, ‘virkeligheden’, som er stedet, tiden og genstanden for kærlighedens udfoldelse.

Men at der til kærlighedens udfoldelse historisk måtte skabes MERE END ‘det hele’.

O.2 MENNESKET SØGER DET ‘MENINGSFULDE’

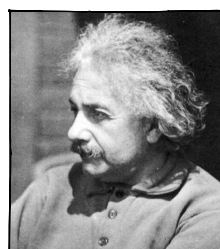
Mennesket tilstræber ‘mening’ i hvad det måtte foretage sig – og afslører derved tiltro til det ‘meningsfulde’.

Da mennesket samtidig erfarer ‘meningsløshed’, står det i en absurd situation, som det da også forsøger at (for)klare sig igennem, hvad enten det sker som naturalisme, religion, nihilisme, – eller som kristendom. [a]

*Således den moderne kosmologis fader,
Albert Einstein (1879-1955):*

*“Jeg ønsker at vide, hvordan Gud skabte
denne verden. ... Jeg ønsker at kende hans
tanker; resten er detaljer.”*

(Tillagt Einstein, 1930-erne)

Også naturvidenskabsfolk drives af metafysisk-religiøse spørgsmål om tilværelsens uselvfølghed og mening. – Og dertil naturligvis af almindelig nysgerrighed. [b]

O.3 EN 'TEORI OM ALTING' ELLER EN 'TEOLOGI OM ALT OG INTET'

Naturvidenskabeligt kunne spørgsmålet om 'meningen med det hele' også lyde: 'Hvorfor er der noget – og ikke bare ingenting?' – **Naturvidenskaberne søger uvilkårligt mod en 'Teori om alting' til at forklare og forbinde alt.**

Einsteins arvtager Stephen Hawking (1942–):

"Hvorfor er der noget – og ikke bare intet?
Kan vi finde svaret på dette, ville det være den ultimative triumf for menneskets fornuft – for da ville vi kende Guds inderste ("the mind of God")"
(ateisten Hawking, 1988)

Kan 'noget' / 'alt' komme af intet? –
Spørgsmålet om (hvad for) 'noget' er også et spørgsmål om 'alting'.
Og omfatter en fysisk 'teori om alting' mon også en teori om 'intet'?
– Det får være naturvidenskabernes metafysisk-religiøse problem.

Modellers kristendom er en 'teologi om Alt og Intet', en 'kærlighedens og virkelighedens historie' som omfatter en del mere end Alt. – **Teologien hviler på den kristne TRO, at "Gud er kærlighed"** (1 Joh 4,8).

'Troen' bliver først fuldt ud til for mennesket i håbets perspektivpunkt: 'Guds evige kærlighedsrige' (1 Kor 13.12; -14). [a]

Således bogens TESE :

Kristendom er i sig selv og i moderne sammenhæng et verdensbillede med samhørende menneskesyn.

O.4 BIBELENS SVAR PÅ EN 'MENING MED DET HELE'

BIBELEN

Det Gamle Testaments 3 'skabelses-beretninger' udtrykker *Guds vilje til at skabe* eller *Guds lyst til at skabe*, men angiver egentlig ikke en dybere mening med skabelsen, med 'meningen med det hele...' [a]

1 Mosebog 1,1-2,4a:

"Gud skabte mennesket i sit billede ... velsignede dem og sagde: 'Bliv frugtbare ... opfyld jorden og underlæg jer den' ".
(v.27-28)

1 Mos 2,4b-2,25:

".....for at (mennesket) skulle dyrke og vogte (haven)" (v.15)

Ordsprogenes Bog, 8,22-36:

"Som begyndelsen på sine handlinger skabte Herren mig (Visdommen). ... Jeg var ... hans fortrolige; jeg var til glæde for ham".
(v.22. 30)

Det Nye Testamente derimod gør Guds væsen og tanker åbenbare: **Kærligheden** er 'meningen med det hele'. *Tro det eller ej!* Det lyder forjættende, men er erfaringsmæssigt uvirkeligt og utroværdigt (jf. Rom 16,25-27).

"I begyndelsen var Ordet ... og Ordet var Gud. ..." (Joh 1,1)

"..... Men størst ... er kærligheden." (1 Kor 13, 1-13)

"Den, der ikke elsker, kender ikke Gud – for Gud er kærlighed."
(1 Joh 4,8)

På grund af Guds-kærligheden er der 'noget' (og 'intet', -3) til.

Kærlighedens og virkelighedens historie kan herefter begynde og med den kristendommens historie.

Det Gamle Testamente forstås herefter i lys af Det Nye Testaments svar på meningen: '**Gud vil kærligheden**'.

BOGENS ('MODELLERS') SVAR PÅ 'MENINGEN MED DET HELE'

Meningen med det hele – med Mennesket, med Alt og Intet – er Guds-kærlighedens udfoldelse.

Guds-kærligheden udgør **det skabende princip** bag skabelse, opretholdelse og tilintetgørelse (-1.2; -3.1; -13.7).

Heri ligger kristendommens selvforståelse som 'total-opfattelse' af virkeligheden – incl. videnskabernes billeder.

"[Til Kristus] blev alting skabt / i himlene og på jorden / det synlige og det usynlige." (Kol 1,16 ao)

Heraf '**Kristendommens rationale**' og *Modellers* metodiske princip til udvikling af bogens modeller 1 til 22:

Kristus-troen: Gud vil kærligheden – med hvad heraf følger. [b]

KRISTENDOMMENS HISTORISKE RØDDER

O.5 Udfoldelsen af bogens 'verdensbillede og menneskesyn' tager på den ene side udgangspunkt i det menneskelige grundspørgsmål: 'Hvad er meningen med livet..? Hvad er meningen med det hele..?' – et spørgsmål alverdens religioner, filosofier og livstydninger – og altså også naturvidenskaberne – søger at besvare.

Pdas. tages *historisk udgangspunkt* i den bibelske og kirkelige tradition, som på udmærket måde stiller og tematiserer spørgsmålet, og med kristendommen giver et fuldt dækkende svar – til tro eller afvisning. [a]

O.6 KRISTENDOMMENS CENTRUM

Kristendommens historiske udgangspunkt er
 'Kristus-begivenheden':
 Guds-kærlighedens åbenbaring i Jesus Kristus
 et kendt sted på jorden for nu 2000 år siden.

'Kristus-fortællingen':
 Jesus Kristus' liv, død og
 opstandelse samt den
 tomme grav.

O.7 KRISTENDOMMENS BILLEDVERDEN

Kristendommens *billedverden* frem til i dag har rødder tilbage i bl.a. den mellemøstlige kulturs religionshistorie:

Den ældste kristendom og dermed NT måtte ty til kendte billeder og ord fra først og fremmest GT med bla. de babyloniske ur-myter som ligger til grund for 1 Mos 1–11. Herfra udfolder også GT-religionen sig. [a]

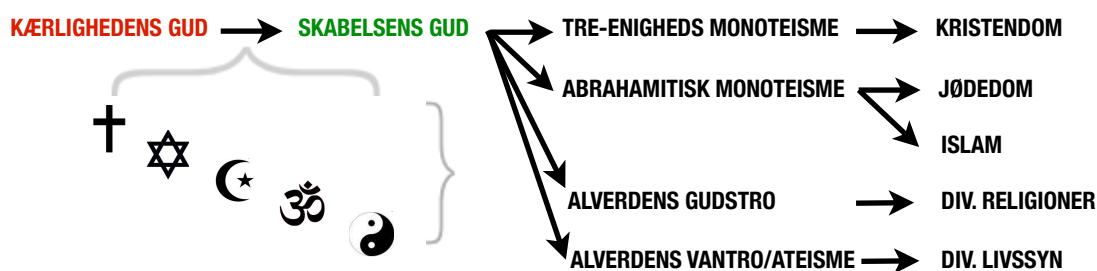
Hertil føjer kristendommen nu en 'ny skabelse' som en nødvendig ekstra dimension i kosmos' og menneskets historie. GT løste ikke problemet med menneskets 'selvkærlighed' og dermed forfejlelse af livets mening. NT efterlader GT som en 'ruin-hob', hvoraf "Der ikke skal lades sten på sten tilbage, men alt skal brydes ned" (Mark 13,2) for at genbruges – men som en ny 'bygning' med "Kristus selv som hovedhjørnesten" (Ef 2,20).

Senere kristendom, også *Modellers*, bygger primært på Bibelen, sekundært på kirke-traditionen, jf. -2.2.

O.8 KRISTENDOM OG RELIGIONER

Kristendom bygger på 'ånd', men *ikke på 'religiositet'* som er et 'evolutions-biologisk' fænomen, jf. -15.1.

Kristendommens svar på meningen med livet: 'at Gud vil kærligheden', lægger op til opstilling af en rationelt begrundet 'Tre-enigheds-monoteisme' (-2.2), som bliver de mange kristne kirkers fælles 'Guds-model'.

Alle har vi kristendommens 'Kærlighedens og Skabelsens Gud' fælles, men menneskene 'tror' på forskellige 'guder'.

Menneskets tros-forhold til virkeligheden udtrykker sig således som forskellige virkelighedsopfattelser. [a]

Guds-modellen 'Tre-enigheds-monoteisme' og følgeslutninger heraf udgør bogens systematiske tema og kreative grundlag.

KRISTUS-TROEN OG DET NYE TESTAMENTE

O.9 **KRISTUS-TROEN** opstod blandt mennesker, som havde oplevet '**Gud som kærlighed**' leve og dø iblandt dem i skikkelse af Jesus fra Nazareth. I denne Kristus-tro er 'kærlighedens og virkelighedens historie' vandret videre fra generation til generation, '*af tro til tro*' (Rom 1,17), fortalt ind i forståelses-rammer for alverdens kulturer gennem 2000 år. – Jf. nedenfor om 'kristen-tro', 'vantro', 'ikke-tro', 'religiøsitet', 'viden', 'kultur' (-7 m.fl.).

Kristus-troen modelleredes til 'Jesus Kristus-modellen' i kærligheds-troens lys og formes i forhold til GT og sider af antikkens forestillinger. Forholdet jødedom/kristendom sætter en dagsorden. Jesus Kristus-modellen i dens varianter med kommentarer, ofte i brevform, udgør skriftsamlingen Det Nye Testamente (NT) -0.12.

O.10 DEN JORDISK-HISTORISKE JESUS

"... Kan noget godt komme fra Nazareth?" (Joh 1,46)

Om Jesus fra Nazareth, eller den 'jordisk-historiske Jesus', antages de eneste sikre data at være Jesus' korsfæstelse og død o. år 30 e.v.t.. Jesus' offentlige virke må efter evangelierne anses for kortvarigt, 1–3 år.

Uden for kristne skrifter findes kun enkelte (neutrale) omtaler af en Jesus fra Nazareth eller en 'Krestus'.

Så godt som al historie i NT fortæller sig uhjælpeligt bag evangeliernes mytologiske og forkyndende fortællinger og NTs øvrige litteratur, som til gengæld er historiske kilder til *tidlige opfattelser og virkninger* (år 40 til 150 e.Kr.) af Jesus' fremtræden, dvs. *den første kristne menigheds møde med Gud selv som 'åbenbaret kærlighed'*.

Autentiske Jesus-ord knyttet til autentiske situationer i NT må alt i alt anses for usikre – om de overhovedet findes i evangelierne. Paulus' breve som de ældste kilder gengiver (endda på græsk) kun ét Jesus-ord, 'Nadverordene' (1 Kor 11,24-25; år 54). Jesus' lignelser i sig selv kan have noget på sig; men selv den markante 'samaritaner-lignelse' (Luk 10,30-35) kan være en senere kristen konstruktion over et GT-tema (2 Krøn 28,15). Underfortællinger kan hentes i GT, f.eks. 'opvækkelse af enkens søn' (1 Kong 17); massebespisning (2 Kong 4). 'Kors-ordene' (Mark 15,34; Matt 27,46; Joh 19,30; Luk 23,46) kan næppe være udtalt af en kvælningsdøende.

En sikker historisk viden om Jesus er i øvrigt ikke nødvendig, og ville under ingen omstændigheder være tilstrækkelig for den kristne forkyndelse. – Den jordiske Jesus' historiske eksistens lader sig dog ikke afvise. [a]

O.11 DEN TIDLIGSTE KRISTNE FORKYNDELSE

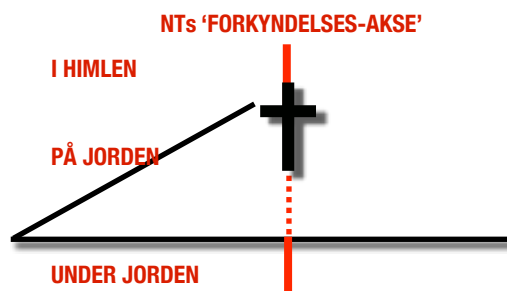
Den tidligste forkyndelse samledes om en lodret akse: 'Kærlighedens og virkelighedens historie', NTs 'forkyndelsesakse'. [a] Et eksempel er en af de tidlige menigheds hymne eller 'bekendelse' fra kristendommens første par årtier, som Paulus o. år 54 citerer i Brevet til Filipperne, og som tillige indeholder den vel tidligste menigheds korte 'Kristus-bekendelse': "*Jesus Kristus er Herre!*", – 'fra himmelen til under jorden', fra 'Alt til Intet'.

TIDLIGSTE FORKYNDELSE

Før-paulinske og paulinske menigheder før år 55.

'Kærlighedens og virkelighedens' historie forløber **vertikalt**:

"... i himlen og på jorden og under jorden ..." (Fil 2,10)

Den tidligste forkyndelse og Paulus' breve fokuserer på Jesus' død og opstandelse og på **konsekvenserne** heraf.

Den tidlige forkyndelse synes uinteressert i Jesus' person, egne forhold og familie.

// Kristus Jesus / som havde Guds skikkelse / regnede det ikke for et rov / at være lige med Gud / men gav afkald på det / tog en tjeners skikkelse på / og blev mennesker lig / og da han var trådt frem som et menneske / ydmygede han sig / og blev lydige indtil døden. // [– ja, døden på et kors.]
// Derfor har Gud højt ophøjet ham / og skænket ham navnet over alle navne / for at i Jesus' navn / hvert knæ skal bøje sig, / **i himlen og på jorden og under jorden** / og hver tunge bekende: / **Jesus Kristus er Herre** / til Gud Faders ære. //
'Filipper-hymnen' [med en tilføjelse af Paulus], (Filipperbrevet 2,6-11 ao; jf. -12.3)

O.12 'EVANGELIERNES' OPFØLGENDE FORKYNDELSE

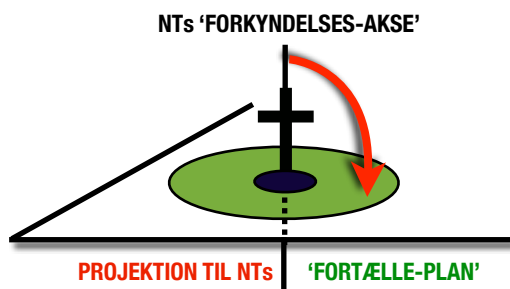
Det nye Testaments 4 evangelie-fortællinger er de gamle kristne menigheders forkyndelse på 3.- 4. hånd.

Evangelierne skabes og skrives som nye *fortællinger* – på grundlag af Jesus-overleveringer, GT-stof og egne tanker – til at udvikle og diskutere Kristus-forkyndelsen i forhold til først og fremmest jødedommen/GT. [a]

EVANGELIERNES FORKYNDELSE

De 4 evangelier – år 70 til 130.

'Kærlighedens og virkelighedens' historie forløber her **horisontalt**: vertikale forkyndelse projiceres som horisontale fortællinger henlagt til Galilæa og Jerusalem.

De senere 'evangelier' skaber 'Jesus-overleveringen' omkring 'forkyndelses-aksen' [b]

Evangelierne fokuserer på **forløbet op til Jesus' død og opstandelse** – nu også i lyset af en 'tom grav'. ●

De 4 Evangelier opbygges omkring **Kristus-bekendelser** som forkyndelsens omdrejningspunkt:

'Du er Kristus.' (Mark 8,29); *"Du er Kristus, den levende Guds Søn."* (Matt 16.16);

"Jeg og Faderen er ét." (Joh 10,30); *'Guds Salvede.'* (Luk 9,20, jf. Luk 12,8).

– *Modeller* bekender sig til Jesus Kristus som 'Menneske/Guds Søn/Kærlighedens og Skabelsens Gud' (-17.10).

Forløbet **Dåb - Bekendelse - Opstandelse** er *fælles hoveddel* for de 4 evangelier og følger Markus som det ældste, men med forskellige omfang og indhold for *indledning og efterskrift*. Bekendelserne er placeret midtvejs.

Evangelium	INDLEDNING	DÅB	BEKENDELSE	OPSTANDELSE	EFTERSKRIFT	omkr. år
Markus	--	1,9	8,29	16,8	(ingen)	70
Matthæus	-----	3,13	16,16	28,7	---	80-90
Johannes	---	1,32	10,30	20,10	----	100
Lukas (+ApG)	-----	3,21	9,20/12,8	24,12	-----	140

Rækkefølge og tidsansættelse er af ny dato og diskuteres fortsat.

NTs 27 skrifter affattes på græsk o. 50–150 e.Kr. og udvælges frem mod 4.årh.. NTs 'breve' fortæller hverken før eller efter de 4 evangelier 'historien om den tomme grav'. NT citerer primært fra græske udgaver af hebraiske GT.

O.13 KIRKENS FORKYNDELSE OG JESUS KRISTUS / 'ANVENDT TEOLOGI'

'EVANGELIET': *Guds ubetingede tilsagn om kærlighedens tilstedeværelse hos menneskene i tid og evighed*, begynder sin vandring frem mod alverdens folk formet og båret af menigheden, kirken, et 'synderes fællesskab' af mennesker i Kristus-tro, frisat til at leve livet på godt og ondt, endda på Guds ansvar. (jf. -18.7)

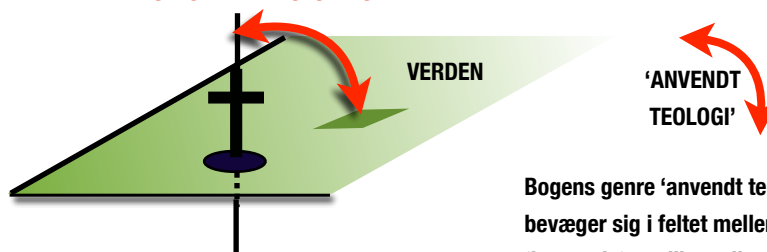
KIRKENS KRISTNE

FORKYNDELSE

Kirken har nu gennem 2000 år forkyndt at 'Kærligheden er meningen med Alt og Intet'.

Dette 'Evangelium' rettes mod **vekslende tiders og steds tankeverden**. [a]

KIRKENS 'FORKYNDELSES-AKSE'

Bogens genre 'anvendt teologi' bevæger sig i feltet mellem 'lærestol', 'prædikestol' og 'kirkebænk', mellem 'analyse', 'syntese' og 'forståelse'.

'Forkyndelses-modellen' er emne for bogens 3.del, 'Christus Victor'

Kirkens forkyndelse (f.eks. over søndagens prædiketekst) består i at **TILBAGEFØRE** evangeliernes fortælling til den lodrette 'kærlighedens og virkelighedens historie' gennem akse 'Himmel – Jord – Under Jord' (-0.11; -12.3).

Selve forkyndelsens sprog og form må udvikles inden for rammerne af enhver tids og steds forståelse.

O.14 BOGEN KORT – 40 UDFORDRINGER (a)

FØRSTE DEL (Systematiske del)

- **Før** begyndelsen var Gud og intet andet, heller ikke ingenting. I begyndelsen skabte Gud **Alt og Intet**. -1.1
- **Gud vil Kærligheden** – hvorfor 'Kærlighedens Gud' bliver 'Skabelsens Gud' – modelleret som '**Den tre-enige Gud**'. -2.1
- Kærlighed kræver **frihed** - også til et 'nej'; derfor det 'til-**Intet**-gørende'. '**Det onde** følger kærligheden som en skygge'. -3.2
- Med skaberværket **formes** en scene som fristed for kærligheden. -4. Med mennesket **skabes** kærlighedens genstand. -5
- '**Intet**' er skabt som det sted, hvor Gud ikke er. -6.1.
- '**Ren natur**' gives ikke – '**Ren overnatur**' gives heller ikke. Skaberen er altid medlevende. -6.2
- Menneskets arts-karakteristiske forhold til virkeligheden kaldes **Gud**, en relation som etableres i **Tro**. -7
- **Tro** er at dele sin ånd med Guds Ånd. – **Vantro** er at nægte at dele. – **Ikke-tro** gives ikke. – (**A-)**teisme er en illusion. -7
- Mennesket har frihed mht. 'tro/vantro', som det eneste forhold hvor mennesket har en **fri vilje**. -8.1
- '**Synd**' er et menneskeligt arts-karakteristikum, knyttet til ånden og ikke til generne. -9.2
- En senere **jødedom** lever stadig i forventningen om en lykkelig udgang på Det gamle Testaments 'ulykkeshistorie'. -10.1
- Menneskehedens **forsoningshistorie** er en endeløs føljeton, hvori mennesket forgæves investerer alle sine kræfter. -10.2
- Kristendom er ikke en videreførelse af GTs og **menneskets** frelses-historie, men er en **kærlighedens** frelses-historie. -10.3
- '**7.dags-skabelsen**': Det vigtigste i menneskehedens historie siden Gud kastede sin kærlighed på mennesket. -11.1
- **Jesus Kristus' opstandelse** er en 'gentagelse' af det oprindelige under med skabelsen af Alt og Intet. -11.2
- '7.dags skaberværket' indlejres i '**6-dages-skaberværket**' som to sammenfaldende 'rum': (rum&(rum-tid)). -12.1
- Den Tre-enige-Gud er nu til stede **overalt**: i 'Himlen', i 'Kosmos', i 'Intet-heden'; **Gud** (Fader) er (foreløbig) '**død**'. -12.3
- I Kristendommens Univers udfolder 'livet i **tid**' og 'livet i **evighed**' sig i et gensidigt perspektiv. -13
- Thi kendes for ret: **Intet** menneske slipper for at blive optaget i 'Kærlighedens og virkelighedens' historie! -13.6
- Såvel Satan som Judas er for Gud **nødvendige** og aktive figurer i kærlighedshistoriens (lykkelige) forløb. -13.8; -13.13
- Menneskets indsigt i virkeligheden sker gennem en dobbelt-bevægelse, hvor **troen skaber indsigt**. -14

ANDEN DEL (Historiske del)

- '**Religiositet**' er et evolutions-biologisk produkt; alle mennesker bør forholde sig **kritisk** til deres religiositet. -15.1
- Alle har vi den **samme** 'Kærlighedens og Skabelsens Gud' – men menneskene tror på **forskellige** 'guder'. -15.2
- 'Kærlighedens og Skabelsens Gud' er den Gud, som kommer mennesket i møde i **Jesus Kristus**. -15.2
- Kristendom som 'verdensbillede og menneskesyn' formes og udfoldes af den **kristne menighed**. -16.0
- '... den hellige, almindelige kirke, ...' omfatter **alle** folk på denne jord – som den 'latente kristne menighed'. -16.3
- '**Kristendommens univers**' omfatter den samlede virkelighed i dennes reelle og virtuelle dimensioner. -16.8
- **Dåbens** vand er Urdybet/Intetheden/døden/'råstoffet', hvoraf Gud lader Jesus Kristus' Rige, menneskets fristed, opstå. -17.1
- Jesus **indstifter** nadveren skærtorsdag aften – men nadveren **aktiveres** først påskedag efter Jesus' opstandelse. -17.1
- At **tage sit kors op** er at være kaldet til at deltage i kampen mod fordærvet af kærlighedens fristed. -17.2
- **Fadervor** forbinder det timelige og evige gennem et 'allerede – endnu ikke' / 'præsentsk – eskatologisk'. -17.3
- **Saligprisningerne** udtrykker den kristnes virkelighed mellem Kristus' komme i kødet og Kristus' komme i evidens. -17.4
- Modellen 'Lov-Evangelium' opgraderes til **Det kristne korrektiv**, hvor 'Loven' udfoldes som 'Den rå virkelighed'. -17.6
- Mennesket kan ikke skelne mellem forsynets '**styrelse**' og '**tilfældighed**' – kun bekymre sig unødigt. -17.7
- **Kristendommens univers** kan til fulde rumme videnskaberne, filosofiens og religionernes verdensbilleder, – hvorimod
- **videnskabernes, filosofiens og religionernes verdensbilleder** ikke kan rumme 'kristendommens univers'. -18.3
- **Religion** udtrykker 'menneskets tanker om Gud og det Onde' – **Kristendom** 'Guds tanke om mennesket og det Onde'. -18.6
- Medmennesket er **målet** for ens livsudfoldelse. Medmennesket er **ikke redskab** for ens livsudfoldelse. -18.7
- **Kirkegangen** i Danmark har de seneste 500 år ligget konstant på et par % – kun i to perioder oppe på godt 10%. -19.3.

TREDIE DEL (Forkyndende del)

- **Kærlighedens og virkelighedens drama** løber som en 'rød tråd' gennem prædiketeksterne i løbet af et (1.-)kirkeår. -20
- Gud i menneskets verden **skaber** 'Jesus Kristus' Rige' mellem advent og pinse – og Gud Fader efterlades i Intet-heden. -21
- Mennesket i 'Jesus Kristus' Rige' **udfolder** gennem trinitatistiden kristendommens univers i tro, kærlighed og håb. -22

**“DET, SOM KAN FORSTÅS, BØR FORSTÅS,
SÅ DET, DER IKKE KAN FORSTÅS,
FREMSTÅR KLART..!”
(ANVENDT TEOLOGIS MAXIME)**

FØRSTE DEL

KRISTENDOM SOM VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN

BOGEN UDFOLDER SIG OVERVEJENDE SOM **(NY)KONSTRUKTION AF MODELLER**,
SOM ‘ANVENDT TEOLOGI’ MED HENBLIK PÅ EN OPDATERET OG OPGRADERET
FREMSTILLING AF KRISTENDOM SOM VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN.

PRINCIPIELT OMFATTER BRUG AF MODELLER OG ANALOGIER ALLE FORMER FOR
FORESTILLINGER LIGE FRA NATURVIDENSKAB TIL TEOLOGI.

OGSÅ BIBELEN OG SALME-BOGEN BESTÅR AF SAMLINGER AF MODELLER.

DANTES ‘GUDDOMMELIGE KOMEDIE’ ER EN KRISTENDOMS-MODEL-ÅR-1300.

‘MODELLER’ RUMMER HVERKEN KREATIONISME ELLER INTELLIGENT DESIGN.

MODEL-1

HISTORIEN OM KÆRLIGHEDEN OG VIRKELIGHEDEN

KRISTENDOMMENS GRUNDFORTÆLLING

1.1 KÆRLIGHEDENS ROLLE I KOSMOS' HISTORIE

Før begyndelsen var Gud og intet andet – heller ikke ingenting. [a]

Gud vil kærligheden. Gud vil elske og vil elskes og må følgelig skabe kærligheden et fristed, en scene at kunne udfolde kærligheden på, og dér søge kærligheden en genstand. Hertil skabes først Alt og Intet.

'Kærlighedens Gud' bliver 'Skabelsens Gud', Den Treenige Gud: 'Fader, Søn og Helligånd'.

Det grundlæggende 'skabelses-under' er, at Alt og intet overhovedet opstår og opretholdes, så det der bliver til, ikke straks bliver til intet i skabelsens dobbelthed. – 'Intet' skabt som det sted hvor kærligheden, Gud, *ikke* er.

Kun 'kærligheden' skabes ikke: den er til stede i Alt, fordi *Gud vil kærligheden*. – Men ikke i Intet!

I begyndelsen – ud af denne uselvfølgerlige skabelse af Alt og Intet – udvikles skaberværket som kærlighedens scene med rum og tid og alt hvad der rører sig i virkeligheden. Også mennesket ser dagens lys, endda som den genstand – ene blandt alle – Skaberen kaster sin kærlighed på, lader fylde med 'kærlighedens Ånd', den Ånd som sætter sit spor som menneskets (nu tilføjede) 'kærlighedens ånd'.

Derfor er der noget, og ikke bare ingenting: Guds kærlighed skal udfoldes. – I frihed, nødvendigvis, med den skabte 'Intethed', det negerende, som forudsætning for friheden til også at kunne *afvise Guds kærlighed*.

På skaberværkets vilkår er denne *tilføjede, uselvfølgerlige Guds-kærlighed* et tilstrækkeligt svar på menneskets frihed til at undre sig over 'meningen med det hele', at der overhovedet er noget til, 'alt' og ikke bare 'ingenting', at der overhovedet er en mening med ens liv. – Kun over for 'Guds-kærligheden' gives en 'viljens frihed'. [b]

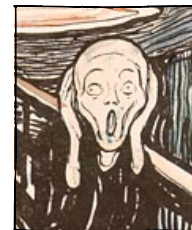
Men mennesket benytter friheden til at gøre kærligheden 'selvfølgelig' for i stedet at udfylde det skabte 'intet' med *egne* svar på 'meningen', hvorefter kærlighedens fristed, skaberværket, forvanskes og fordærvs.

Kærlighedens Ånd afvises. – Skabelsens kærligheds-projekt mislykkedes totalt!

'Guds kærligheds-projekt' støder her sammen med menneskets selvoptagethed og eget livs-projekt – som i hvert fald ikke er udfoldelse af 'Guds-kærligheden'.

Menneskets frihed bliver til ufrihed, som vokser til angst for kærlighedens alternativ: 'Intetheden', at 'Intet' alligevel skulle være det første og det sidste, at menneskelivet skulle henleves i meningsløshed og fortabe sig i håbløshed.

Mennesket afviser livets mening: 'Kærligheden'. – Livet mislykkes totalt!

Men så, **midt i det hele**, midt i historien og i skaberværket med den afviste kærlighed, griber Skaberen ind ved i Jesus Kristus fysisk og åndeligt at skabe nyt og mere, *give kærligheden* en chance med skabelsen af et *Guds kærlighedsrige midt i fortabte liv*, som en ny platform for kærlighedens og virkelighedens udfoldelse i verden.

Først med den korsfæstede, døde og opstandne Jesus Kristus bliver selve 'kristendommens univers' til, hvori Skaberen lægger sit svar åbent frem på spørgsmålet om 'meningen med det hele', om hvem Gud er. [c]

Kristendommens univers danner nu ikke alene et *fristed for kærligheden*, men også – som det nye og anderledes – et *fristed for mennesket* midt i al dettes forvanskning og fordærv af kærligheden og virkeligheden, en frisættelse, hvortil mennesket gives indgang i 'Kristus-tro', og hvor Guds kærlighed udfolder sig som Guds virkelighed, fastholdt i håbets perspektiv, – til trods for at mennesket 'korsfæstede' selveste kærligheden.

Med slutningen – hvor 'skaberværket' og Alt og Intet ikke længere er til – samler Gud alle sine elskede (intet menneske glemmes) om sig i håbets perspektivpunkt: Guds evige kærlighedsrige, om hvilket vi kun ved, at det er af en kvalitet som det Jesus Kristus' kærlighedsrige, vi allerede kender i verden, i kosmos.

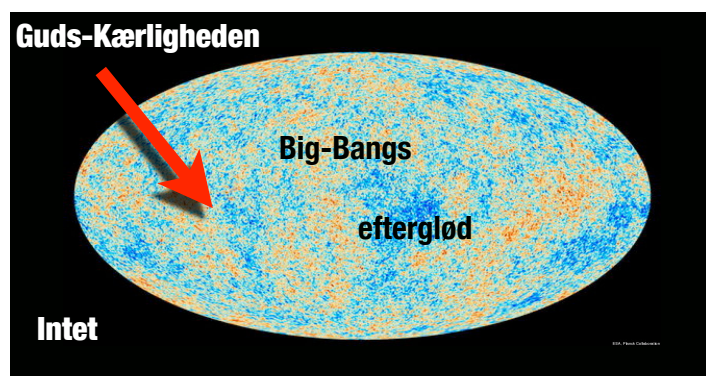
1.2 KOSMOS' ROLLE I KÆRLIGHEDENS HISTORIE

SKABELSE AF KOSMOS SOM KÆRLIGHEDENS SCENE / '6-DAGES-SKABELSEN'

Eftersom "Kærligheden ... ikke søger sit eget" (1 Kor 13,5) – uden at fordærvs som 'selvkærlighed' – må den Gud som 'vil kærligheden' (nødvendigvis) blive Skaber – af **Alt og Intet**. Gud må skabe en scene hvor kærligheden kan udfolde sig: *kosmos*, og skabe en genstand som kærligheden kan rette sig imod: *mennesket*.

'Kærlighedens Gud' må derefter håbe på at Guds-kærligheden gengældes og ikke afvises af mennesket som dettes frie valg: 'Gud eller Intet', Hertil skabes 'INTET-heden'. Som mennesket – stik imod meningen – vælger!

Kosmos opstår – som Guds-Kærlighedens scene – historisk, virtuelt og materielt gennem en 'Big-Bang-begivenhed'.

DET SKABTE KOSMOS OG INTET

Computer-genererede fotos af Big-Bangs efterglød som kosmos' 'grænse', nu o.13,8 mia år efter Big-Bang og o.2000 år efter Kristus' fødsel.

Fra et 'tidspunkt' undervejs (-5.5) kaster Gud sin kærlighed (-5.2) på det da udviklede menneske (-5.1). –

Men kærligheden følges af en 'skygge' [a]

Mennesket benytter nemlig sin Gud-givne frihed til at *afvise* Guds kærlighed. Således må Gud – for at redde sin kærlighed – **skabe mere end det hele**, end kosmos, for at give plads også til den ikke-gengældte kærlighed. [b]

NY-SKABELSE I KOSMOS: MENNESKETS SCENE / '7.DAGS-SKABELSEN'

Guds nye kærlighedsrige i kosmos opstår som historisk, materiel og virtuel virkelighed gennem Kristus-begivenheden.

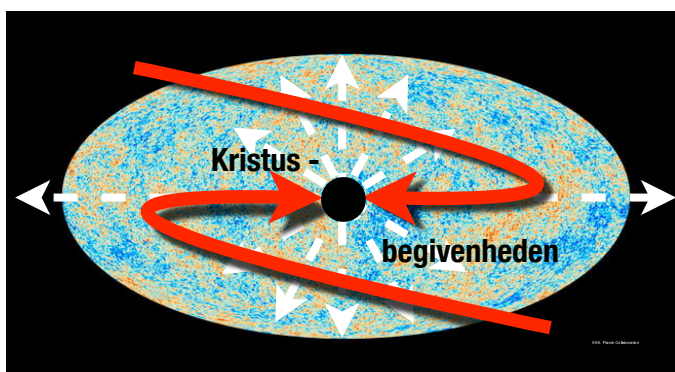
Gud insisterer på kærligheden og skaber denne en ny scene, *Jesus Kristus' Rige* i kosmos, hvori Guds kærlighed fastholdes *uanset menneskets afvisning*. – Gud gør Intet-heden til ny kærlighedens scene.

KRISTENDOMMENS UNIVERS

Guds *evige* kærlighedsrige – med det skabte kosmos som kærlighedens scene og mennesket som kærlighedens genstand – indlejres som Guds *jordiske* kærlighedsrige.

Dette virtuelle rige skabes ved sammenstødet i Jesus Kristus mellem Guds kærlighed og menneskets definitive afvisning af kærligheden – korsfæstelsen.

Men skyggen følger også med her.

En 'virtuel' scene, dvs. 'virksom uden at være fysisk til stede'.

Det materielle kosmos og det virtuelle Guds Rige i kosmos er begge *historisk* virkelighed, – i dag henholdsvis 13,8 mia år efter det kosmiske Big-Bang og 2000 år efter kristendommens skabelse gennem et nyt 'Big-Bang'.

Også *virtuelt* ligner de to 'Big-Bangs' hinanden i selve deres skabelses-øjeblik som 'singulariteter', her uden udstrækning og med uendeligt potentiale og derfor udelukket fra enhver forestilling og beskrivelse (-10.2; -13.2).

Kosmos' forhold for 'rum og tid' samt Jesus Kristus' 'opstandelse fra de døde' er som skabelsesbegivenheder i sig selv uforståelige og uanskelige og kan ikke beskrives fysisk-biologisk; – kun i mytologiske vendinger.

Singulariteterne er begge *virtuelle* som netop 'det, der er virksomt uden at være fysisk til stede'.

Men også det *materielle* har de to 'Big-Bangs' tilfælles: Kosmos skabes med masse og opretholdes i 'rum&tid'. Guds Rige i verden skabes gennem den 'opstandnes legeme og blod' og opretholdes i 'rum-tid' (-11.2; -17.1).

Kristendommens univers omfatter herefter 'den hele og samlede virkelighed' – alt menneskeligt inklusive.

1.3 DEN TOTALE VIRKELIGHED

'Kristendommens univers' – som 'verdensbillede og menneskesyn' – omfatter den 'samlede virkelighed' (-0.1), reel og virtuel og med et kig ind i Guds evige kærlighedsrige, alt set under Kristus-troens synsvinkel.

Under Kristus-troens synsvinkel afsløres virkelighedens indre og ydre betingelser for mennesket som 'indsigt gennem tro'. (-14) – 'Jeg tror for at forstå' (-1.3/a, Anselm af Canterbury, o. år 1100).

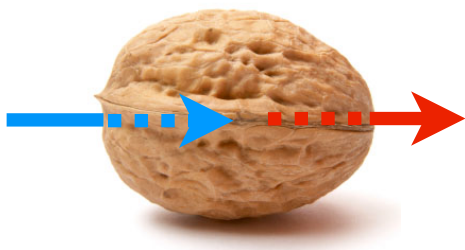
Fil 2,10

Kristendommens univers' forskellige planer med INTETs 'skygger', set som total-anskuelse under Kristus-troens synsvinkel, jf. -0.11. Statisk plan-model. - Jf. dynamisk-model (-14); 3-dim. model (-16.8).

Kristendommens 'Kristus' / 'Guds Søn' forstås som den, i hvem Gud sammenfatter Kærligheden og Virkeligheden, Alt og Intet, i en total-anskuelse: "(Guds plan) ... at sammenfatte **alt** i Kristus .." (Ef 1,10)

Som kristendommens grundlæggende påstand flytter Gud 'udefra' og ind i kosmos som menneske, Jesus Kristus, for at Gud 'indefra' kunne afsløre sin mening med det hele: Kærligheden som forholdet til mennesket.

'Kristendommens univers' rummer således en *totalanskuelse af virkeligheden* – **set udefra** som Guds kærligheds-historie i kosmos, **set indefra** som menneskets kærligheds-perspektiv ud over kosmos' grænser.

"Jeg kunne være afgrænset i en nøddeskal
og regne mig selv for konge af det uendelige rum."
Shakespeare
Hamlet, Akt 2, Scene 2

Hamlets ord giver god mening for det kristne menneske som placeret og afgrænset i kosmos, med udsigt til 'den uendelige Guds-kærlighed'.

Mennesket er, som placeret i kosmos' indre, selv afskåret fra en ydre opfattelse af dette, hvorfor en almindelig eller videnskabelig tale om 'meningen med det hele' strengt taget er 'meningsløs'. – En 'mening med et hele' må forholde sig til noget *uden for* det hele. Jf. religionernes forestillinger om 'formidlingen mellem himmel og jord'.

'Naturalisme' (-0.1/b) begrænser det totale univers til at ligge *inden for* 'nøddeskallen', som i sig selv også hører til universet. Med naturvidenskaben er det således meningsløst at tale om 'mening' (eller blot 'noget') *uden for* skallen. Således Stephen Hawking (-0.3): "Universet i en nøddeskal", 2001, – i øvrigt med samme Hamlet-citat.

Med kristendommen er det – omvendt – meningsløst at tillægge kosmos selv mening *inde fra*. Skaberværket /kosmos har således ingen værdi i sig selv (!) – men alene værdi som scene for Guds-kærlighedens udfoldelse.

En alene materiel-fysisk-biologisk (indre) opfattelse af virkeligheden udelukker således en totalanskuelse. Hertil kræves at det 'ydre' gør sig åbenbart i det 'indre': "Ordet blev kød og tog bolig iblandt os" (Joh 1,14) . [b]

DEN TRE-ENIGE-GUD

MODEL-2

“... idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.” (Matt 28,19)

KRISTENDOMMENS ‘STANDARDMODEL-GUD’

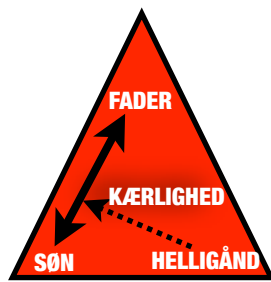
Kristus-begivenheden åbenbarer definitivt – for troen – ‘Guds Kærlighed’ som altings grund.

2.1 **Gud er kærlighed** af grundløs vilje, hvormed ‘meningen/årsagen/hensigten med det hele’ sættes (-0.4).

Som ‘kærlighed’ udtrykker Gud selv hverken en ting eller en teori, men *det højst tænkelige personlige forhold*, et gensidigt tiltale- og betroelsesforhold, et jeg-du-forhold; heraf Gud som ‘person’: “Fader-vor...” [a]

For di mennesket véd noget om ‘kærlighed’ og véd noget om at ‘skabe’, kan model-konstruktionen begynde.

Kirkefædrene åbnede og forestod i de første århundreder e.Kr. den teologiske konstruktion og diskussion.

Relation (kærligheden) går forud for information (skabelsen)
‘Gud er kærlighed – med hvad deraf følger’.

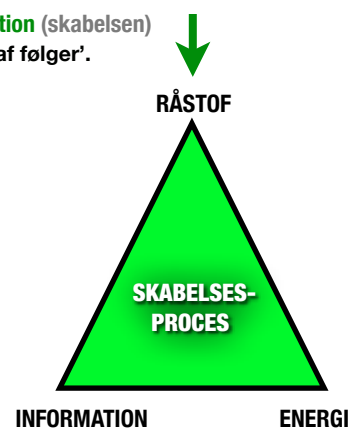
Skabelses-modellen kan beskrives som en almindelig teknologisk bygge- eller fremstillings-proces, som et ydre begivenhedsforløb hvortil kræves samtidig tilstedeværelse af tre faktorer: råstof, energi og information.

Råstof (‘kaos’) alene skaber ikke noget af sig selv.

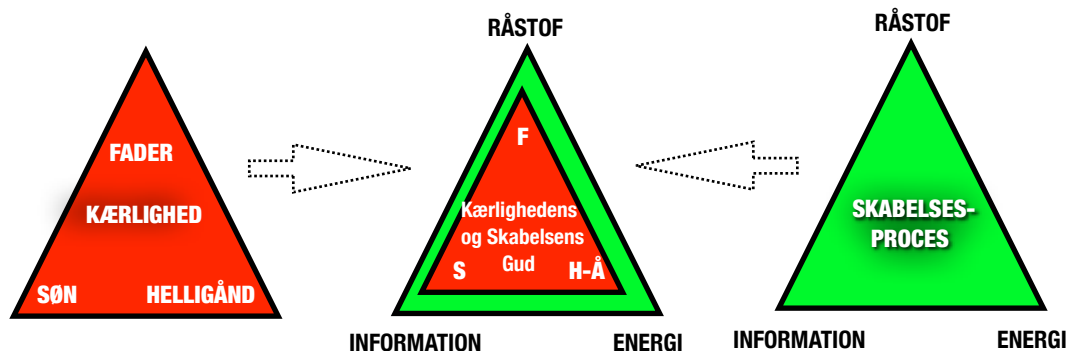
Dertil kræves *energi*, dvs. evnen til at arbejde, samt *information* om, hvad der skal bygges eller fremstilles.

De 3 ‘ydre’ attributter er ligestillede og udgør en enhed.

(Skabelsen af TID er en anden proces, -4.2)

DEN TRE-ENIGE-GUDS-MODEL opbygges af kærligheds-processen indadtil og skabelses-processen udadtil.

Guds-modellens tre identiteter og tre attributter er parvis ligestillede og repræsenterer hver enheden i Gud.

Råstof, Information og Energi hører til Treenigheden, dvs. er hverken skabte eller tilførte egenskaber.

‘Kærlighedens Gud’ bliver ‘Skabelsens Gud’ som bliver ‘Den Treenige Gud’ – i den rækkefølge (-0.8;-1.2). [b]

Den ‘samlede’ Guds-model **Tre-enigheden** (‘Triniteten’) er kristendommens ‘tros-symbol’ og ‘lære-bekendelse’, jf. at vi døbes i ‘Faderen og Sønnens og Helligåndens navn’ (-17.1), og Tros-bekendelsernes tre led (-16.1).

Modellen: **Tre-enigheds monoteisme**, udgør bogens systematiske tema og kreative grundlag.

2.2 TRE-ENIGHEDS-MONOTEISMEN

er kristendommens **forklaringsmodel** af menneskets særlige forhold til Kærlighedens og Skabelsens Gud, til Alt og Intet, til kosmos, natur, medmennesket, liv, død og til sig selv – alt set i lys af 'Kristus-begivenheden', -0.6.

Kun Guds-kærligheden i sig selv 'fremstår klart' som det egentligt ubegribelige, som 'det, der ikke kan forstås'.

Guds-kærligheden er konstituerende for kristendommen udtrykt gennem 'skabelse' som grundlæggende, opretholdende, fornyende og afsluttende former for 'virkelighed'; i rækkefølgen: *kærlighed – skabelse*.

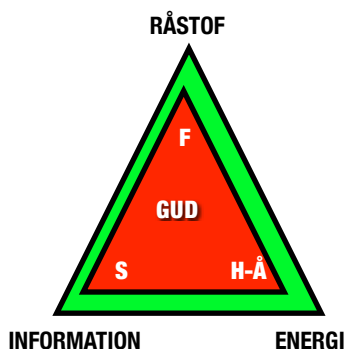
I kristendommens univers introduceres Guds Søn i Det Nye Testamente som 'information' og deltager i 'altings skabelse':

*"I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.
Han [Ordet=Guds Søn/Informationen/Kristus] var i begyndelsen hos Gud.
Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er."
(Joh 1,1-3)*

I lyset af kristendommens 'skabelses-model' tegner sig en kristen forståelse af Det Gamle Testaments 'skabelses-model':

*"I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden. Jorden var dengang tomhed og øde, der var mørke over urdybet, og Guds ånd svævede over vandene.
Gud sagde: 'Der skal være ...!' (1 Mos 1,1-3)*

I kristendommens univers introduceres Den treenige Gud allerede med 'begyndelsen' i Bibelens første 3 vers:

Fader med 'himlen og jorden'/'mørke-urdyb' = **Råstof**.

Søn med skaber-ordet: 'Der skal være ...!' = **Information**.

Helligånd 'svæver' med potentiel arbejdssevne = **Energi**.

Fader, Søn og Helligånd 'tegner' tilsammen og hver for sig Gud.

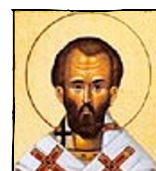
I indre og ydre 'trekanter' agerer de tre 'vinkel-par' samhørende og selvstændigt på enhedens vegne. (Jf. 'singularitet', note -s.2/g).

I GTs *egen* forståelse handler 'begyndelse' ikke om Treenigheden, men stadig om 'råstof, information, energi' som skabelsesproces. [a]

Treenigheds-kristendom som begivenheds-forløb

"Jesus Kristus er den samme i går og i dag og til evig tid." (Hebr 13,8)

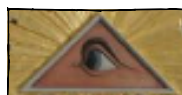
'Treenigheden' – som kristenhedens almindelige og fælles Guds-model – er udviklet i oldkirken som fortolkning af Kristus-begivenheden. Treenigheds-læren følger 2 oprindelser: dels de latinske kirkefædre (udvikler ydre side, 3.årh.), dels de græske kirkefædre (indre side 4 .årh.).

Basilios 300-tallet

Guds-modellen er en *statisk* model med et indre og ydre, men er primært en *dynamisk* model:

Gud er et **begivenheds-forløb**, kærlighedens historie. "*Gud er Ånd*" (Joh 4,24) – 'energi' og ikke en 'ting'. Gud er Kærlighedens Ånd/Helligånden, der som en indre relation udspiller sig mellem Fader og Søn, og i det ydre skaber kærligheden et fristed: 'skaberværket', og dér finder en genstand at kaste kærligheden på: 'mennesket'.

Treenigheden som 'statisk symbol'.
Åltertavle, Lemvig

Fader/Råstof er udtryk for dette 'dynamiske' *begivenhedsforløbs udtømmelighed*.

Fader: Udtømmelige kærlighed / **Råstof:** Udtømmelig ressource.

Søn/Information er udtryk for *det in-destruktive i begivenhedsforløbet* (Hebr 13,8).

Søn: Samme kærlighed overalt / **Information:** Samme indhold til enhver tid.

Helligånd/Energi er udtryk for den *varige evne til at opretholde begivenhedsforløbet*.

Ånd: Kærligheden for tid og evighed / **Energi:** Varig udvindingskapacitet.

Begivenhedsforløbet kommer fortløbende til udtryk som *naturligt skaberværk*, som 'ånds-skabelsen' af mennesket, som *historisk tildragelse i Kristus-begivenheden*, som *kærlighedens gerninger i verden*, og som *endetids-forløb*. [b]

Begivenhedsforløbet foregår i 'skabelses-planet' i den 'virtuelle rum-tid' (-5.5)

Information – som 'det, der adskiller noget fra noget andet' – udvikler skabelsesforløbet (-12.2; -Påskedag).

Gud er *før* det første og *efter* det sidste, da kærlighedens historie er et *uendeligt* begivenhedsforløb, som rækker ud over grænserne 'før' og 'efter', uden at Gud bliver 'tidsløs' eller 'uforanderlig' (-5.3; -17.7; jf. dds 7,2).

ALT OG INTET

MODEL-3

RÅ-SKABELSEN – UDEN FOR RUM OG TID

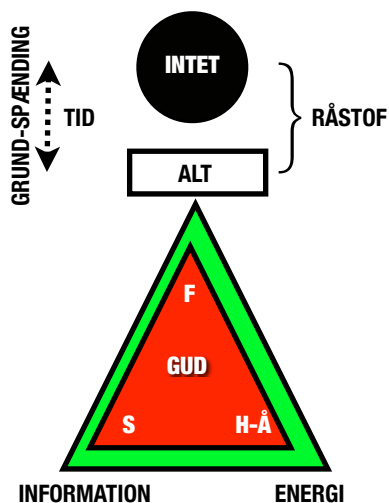
3.1 GUDS SKABELSE AF ALT OG INTET – OG DERMED OGSÅ AF TIDEN

'Begyndelsen', Bibelens første vers (1 Mos 1,1-2) (-2.2) forstås som en *selvstændig skabelseshandling og som det egentligt værensmæssige skabelses-under*. Ud af Guds kærlighed – 'begivenhedsforløbets udtømmelighed' – skabes *Alt og Intet*. Skabelsen af Alt og Intet er en éngangsbegivenhed [a], – indtil den første kristne påske.

Skabelsen af INTET, 'det til-intet-gørende', det 'benægtende' er en konsekvens af, at der med *kærligheden* må følge FRIHED for den elskede til også at kunne *afvise* Gud(s kærlighed); kærlighed til Gud er ikke et instinkt. [b]

Gud selv *skaber* dertil **INTET som det 'sted', hvor kærligheden ikke er**, hvor Gud kan 'vendes ryggen'. Med det Guds-skabte INTET opstilles det 'ægte alternativ': fravalget af Gud: "*Slangen ...*" (1 Mos 3.1). (-7.5; -17.9). [c]

"Skabningen blev jo underlagt **Intetheden**, ikke fordi den selv ville, men på grund af ham (Gud),..." (Rom 8,20 **ao**)

Før begyndelsen var Gud og intet andet - heller ikke Intet.

I *begyndelsen* skabte Gud Fader 'RÅSTOFFET' (jf. 1 Mos 1-2.2):

- **ALT** ('himlen og jorden'), som derpå henligger uordnet, hulter til bulter ('tomhed og øde') af godt og ondt, – og skabte samtidig
- **INTET** ('mørke over urdybet', jf. 'Slangen' som 'skabt').

INTET over for ALT skaber en grundlæggende og fortløbende spænding: **TIDEN**, idet INTET truer ALT med til-INTET-gørelse.

Endnu har ALT hverken fået tilført **ENERGI**: "*Guds ånd svævede over vandene*" eller **INFORMATION**: "*Gud sagde:*", for tilsammen at bringe orden i ALT (-4.1). [c]

'Rum og tid' (-4) og mennesket (-5) foreligger endnu ikke.

'**TIDEN**' opstår som spændingen mellem Alt og Intet. I 'skaberværket' (-4.2) afspejler spændingen sig som en fortløbende proces: Tid, hvor alt stof bevæger sig mod til-intet-gørelse, med bevarelse af information og energi.

TIDEN formes med menneskets 'skabte ånd' som en virtual-reality-model i 3 dimensioner: 'rum-tid' (-5.4).

3.2 GUDS ALMAGT OG DET ONDE

"*Sorrig og glæde de vandre til hobe, / lykke, ulykke de gange på rad, / ...*" (Kingo 1670; dds 46 v.1)

Guds **ALMAGT** knytter sig til skabelsen af ALT og INTET, hvorover kun 'Gud den Almægtige' råder. (-6.2)

Med Guds-kærligheden følger frihed – og med friheden følger INTET-heden – og med det 'til-INTET-gørende', det 'negerende', følger **det ONDE**. – '*Det Onde følger (Guds-)kærligheden som en skygge!*'

'Det ONDE' er således et skabt kærligheds(!)vilkår som mennesket nødvendigvis – omend modvilligt – må leve med. [a]

Gud er nærværende i SKABERVÆRKET (-4.3), men ikke manifest overalt som 'almægtig' eller 'kærlighed'. Gud er dog ikke til stede i menneskets eneste frie viljeshandling: Fravalget af Gud, valget af INTET (-8.1; -8.2).

Gud selv *falder uden for kategorierne 'god' og 'ond'*, som knytter sig til det skabte ALT. – Den 'gode Gud' er således menneskets opfindelse for at *afvise* Kærlighedens Gud i en verden, som jo ikke mindst er 'ond'(-18.6).

Med kristendommen manifesterer Gud sig i sin (fødte) Søn som med-lidende skabning også på det Ondes vilkår.

Med Gud den Almægtiges 'Søn', Jesus Kristus, som død, 'nedfaret til INTET og opstanden fra INTET', ændrer INTET-heden karakter fra at være det 'sted, hvor Gud ikke er', til at blive et 'sted, hvor Gud nu også er!' – uden at mennesket derved fratages muligheden for – fortsat – at kunne vende Gud ryggen. (-3.1;-12.3;-18.6).

Med Guds almagt over Alt og Intet banes vejen for kosmos' afslutning, hvor Alt og Intet (med 'det Onde' og 'Tiden') afvikles, annihileres af Skaberen, og kun Kærlighedens Ånd lever videre som Gud og i mennesket (-13.7; -13.11).

3.3 ALT OG INTET **ELLER** ALT UD AF INTET..?

'Skabelse af Alt og Intet' er væsensforskellig fra 'skabelse af alt ud af intet': 'Creatio ex nihilo', som det hedder med et udtryk fra o. år 400 efter Kr. i en latinsk oversættelse af et perifert græsk GT-skrift fra 2. årh. før Kr. (2 Makkabærbog 7,28). [a]

Men – som med *Modeller* – at lade **både Alt og Intet være 'skabte'** har omfattende *konsekvenser for kristendommens verdensbillede og menneskesyn*, med opgraderinger af tros-læren til følge. (Nedenfor)

Græsk filosofi og naturvidenskab i århundrederne før Kristus diskuterede livligt, om 'noget kunne komme af intet'. Hvis 'ja', kunne en 'første' skabelse være mulig; hvis 'nej' måtte kosmos altid have været til uden en første skabelse.

'Skabelse eller ej?' har fortsat været diskuteret op i 1900-tallet.

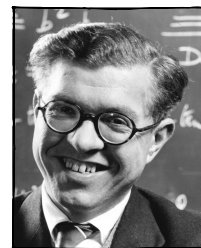

Georges Lemaitre

Fysikeren og præsten Georges Lemaitre lagde grunden til en 'Big-Bang'-model (o.1930) – vel inspireret af 'skabelses-tanken'.

Omvendt har fysikeren og ateisten Fred Hoyle bekæmpet Big-Bang-modellen, og har – for netop at komme uden om skabelsestanken – opstillet en 'steady state'-model (o.1950), hvorefter kosmos i store træk altid skulle have set ens ud.

'Big-Bang'-teorien' er i dag naturvidenskabens 'standardmodel.

Fred Hoyle

3.4 KÆRLIGHED SOM SKABERKRAFT

Guds-kærlighed (græsk: 'agape') er en *tilført* egenskab: '*ånd*', hvormed Gud har skabt mennesket til sin kærlighed (-5.2). Guds-kærligheden ligger således ikke i menneskets 'natur' og kan som 'kærlighed', ikke påtvinges mennesket. [a]

Med Guds-kærligheden – som udefra også kommer mennesket *konkret-historisk* i møde i Jesus Kristus – tales ikke om kærlighed som '*forkærlighed*' ('philia'), eller som '*forelskelse*' og '*drift*' ('eros'); 'philia' og 'eros' knyttes til menneskets gener dvs. legeme&sjæl ('kødet').

'Guds-kærligheden' derimod knyttes til 'ånden' men retter sig mod det hele menneske.

Guds 'agape-kærlighed' kan fravælges – modsat 'drift'/formeringen og 'forkærlighed'/yngelplejen, som jo kræver sit (jf. etik/-18.7).

'Agape' er den uegennyttige kærlighed.

Næste-kærlighed (græsk: 'agape') er i *kristen* forstand ikke det samme som 'medfølelse' og ubegrundet eller tillært 'medmenneskelighed', – sådanne følelser er knyttet til '*kødet*' (-5.1).

'Næstekærlighed' er en skjult virkelighed, hvor Gud handler gennem mennesket, skjult som 'styrelse-tilfældighed'. (jf. -17.7; jf. etik/-18.7)

'Næstekærlighed' knytter Guds Ånd til menneskets ånd med begrundelsen: "*Når Gud har elsket os således, skylder vi også at elske hinanden.*" (1 Joh 4,11).

Om 'kristen næstekærlighed' kan bydes et *Du skal..!* – *Du skal elske Herren, din Gud ... Du skal elske din næste som dig selv*" (Mark 12,30f) – som også kan besvares med et '*Nej..!*'. (-18.7/a)

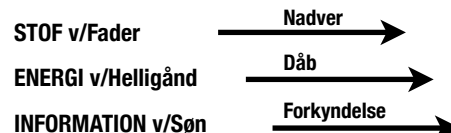
Det dobbelte kærlighedsbud er også 'agape'.

3.5 TRE-ENIGHEDEN 'DRIVER VÆRKET'

Kærligheden har som 'tre-enig' skaberkraft '*dynamiske*' egenskaber og virker gennem operatører/vektorer ved overførsel af stof, energi og information.

'Jesus Kristus' Rige' skabes gennem 3 overførsler:

Overførsel af den Treenige Guds skaberkraft

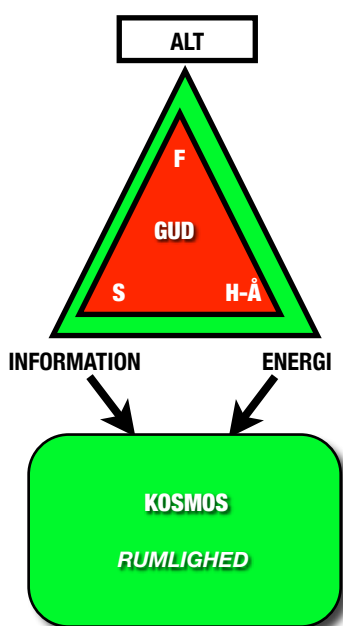

SKABELSESMODEL: '6-DAGES-SKABELSEN'

Skabelsens næste trin udspiller sig i bibelsk mytologi hen over 6 dage, i *Modeller* kaldt: '6-dages-skabelsen'.

"Der skal være lys! Og der blev lys. Gud så, at lyset var godt (...) og det blev morgen, første dag.
(.....) Så blev det morgen, den sjette dag." (1 Mos 1,3-31)

4.1 SKABELSE AF 'RUMMET' OG DET 'MATERIELLE KOSMOS'

DET RUMLIGT-MATERIELLE KOSMOS

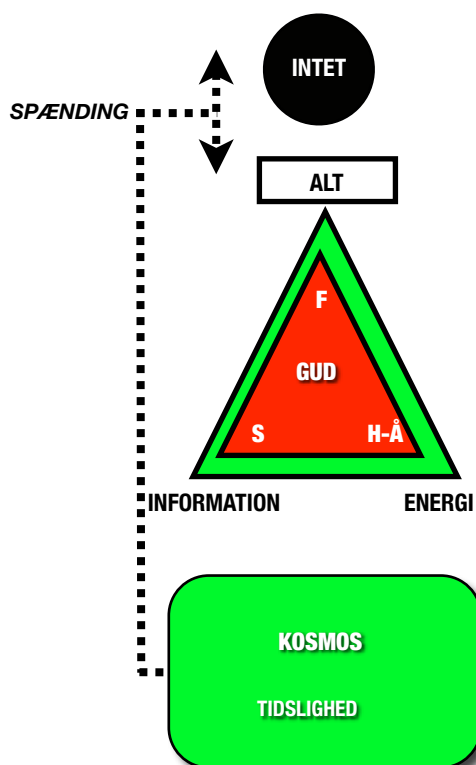
Det 'rumligt-materielle kosmos' skabes ved at INFORMATION bringer orden på ALT under tilførsel af ENERGI.

I skabelsesprocessen virker Sønnen og Helligånden som Faderens 'hænder'.

"Dine hænder, sang de ældste, er din Søn og Helligånd" (Grundtvig 1853, dds 675,5)

Analogien er inspireret af kirkefædrenes tidlige treenheds-model (Irenæus, o.180).

4.2 SKABELSE AF 'TIDEN' OG DET 'TIDSLIGE KOSMOS'

DET TIDSLIGE KOSMOS

TIDEN, og dermed det 'tidslige kosmos', skabes gennem den u-stabile 'spænding' mellem ALT og det til-intet-gørende INTET.

Spændingsforholdet flytter med til kosmos, hvor INTET påvirker KOSMOS tidsmæssigt gennem 'til-intet-gørelse'.

'Til-intet-gørelsen' kunne være indtrådt spontant i selve skabelses-øjeblikket, men det skabte kosmos opretholdes af Gud.

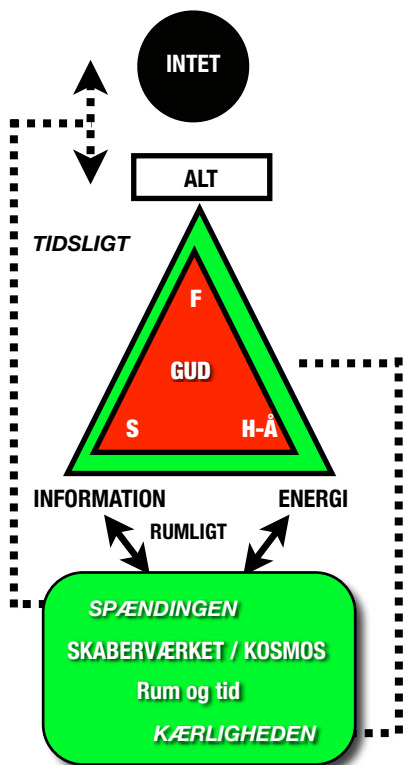
Den 'opretholdende-Gud' stiller sig stabiliserende mellem INTET og KOSMOS for at beskytte sit (tidslige) 'kærligheds-projekt'.

4.3 BIBELENS STANDARDMODEL

“Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var.” (1 Mos 1,31)

‘Bibelen Standardmodel’ (i *Modellers* kristne version) er en skabelsesteologi, hvori indgår de grundlæggende elementer og relationer for menneskets eksistens: *En teologi om Alt og Intet*. – Gud tager ansvaret for det hele.

SKABELSES-ELEMENTER OG -RELATIONER, hvortil mennesket – som ‘udviklet’ og ‘skabt’ – må forholde sig. (-5.1;-5.2)

Skaberværket/Kosmos er som ‘kærlighedens scene og fristed’ truet fra to positioner:

- fra INTET, hvori skaberværket kunne tilintetgøres.
- fra ALT, hvori skaberværket kunne falde tilbage i en uorden, som skaberværket ikke selv kan ordne.

Skaberværkets *opretholdelse* beror kun på Skaberen.

Skaberen stiller sig mellem INTET og SKABERVÆRKET for at opretholde dette, som ellers ville falde tilbage i tilintetgørelse, **fortabelse** – i INTET (jf. 1 Mos 1,31).

Det skabte kan ikke selv stille noget op her.

Skaberværkets *u-fordærvethed* beror nu på det skabte.

Det skabte kunne forgribe sig på ALT uden at kunne styre dette og derved **fordærve** det ‘gode’ SKABERVÆRK.

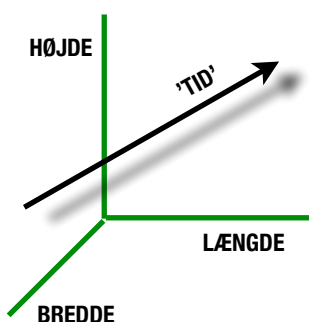
Alt og Intet bliver menneskets ‘modspillere’ (-9.2).

Men også *Guds-kærligheden* flytter med til mennesket (-5.2)

“Kærlighed er lysets kilde...” (Grundtvig 1853; dds 696) [a]

4.4 SKABERVÆRKET'S RUM OG TID: ‘RUM&TID’

“Gud Herren plantede en have i Eden ude mod øst ...” (1 Mos 2,8)

Kosmos’ reelle ‘rum&tid’

De 3 intuitive, materielle *rumlige*-dimensioner skabes ud af ALT.

Tids-dimensionen skabes af spændingen mellem Alt og Intet.

De 3 rum-dimensioner udspænder 3 planer, som igen udspænder et rum, hvori tidens dimension udstrækker sig.

Kosmos’ tilsammen 4 dimensioner benævnes herefter ‘rum&tid’.

Rum&tid-modellen er ‘reel’, hvor rummet er til at føle på og tiden måles som bevægelse/forfald gennem fortid, nutid og mod fremtid.

4.5 SKABERVÆRKET OG LIVETS UDVIKLING

‘Kærligheden [Mennesket, -5] er et guddommeligt eksperiment af støv og ånd.’ [jf. Grundtvig, 1832]

Kærlighedens og skabelsens Gud skabte og opretholdt – og opretholder stadig – en **scene og fristed for kærligheden** under sin søgen efter en passende genstand at elske, at kaste sin Kærlighedens Ånd på. [a]

Gud lod kosmos udvikle sig gennem mangfoldighed og forskellighed, selvorganiseret fysisk-biologisk som evolution med liv og bevidsthed, som i et stort ‘eksperiment’ på godt og ondt, som et ‘begivenhedsforløb’ (-2.2). [b]

Efter naturens orden forløber dette også som tilværelsens hårdhed gennem en ‘survival of the fittest’. Det ‘fysisk onde’ og ‘lidelsen’ har således (paradoxalt) sin rod i det for *kærligheden* nødvendige ‘til-INTET-gørende’.

Med det Guds-skabte INTET falder Gud selv uden for kategorierne ‘god’ og ‘ond’ (knyttet til ALT).

MENNESKET

MODEL-5

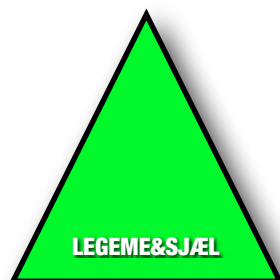
Mennesket **formes** af evolutionen som natur og **skabes** af Helligånden som genstand for Guds kærlighed.

*"Gud skabte mennesket i sit billede ... som mand og kvinde skabte han dem ... Gud sagde til dem:
'Bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden' ... og Gud så, hvor godt det var." (1 Mos 1,27-31).*

Det **formede** menneske indtager den unikke rolle i skaberværket, at det **tilføres** en værensmæssig dimension, en **skabt ånd**, og dermed FRIHED til at kunne forholde sig til 'sig selv som et SELV' – og til GUD, ALT og INTET.

5.1 MENNESKETS 'UDVIKLING'

"Da formede Gud Herren mennesket af jord " (1 Mos 2,7a)

Det 'kødelige' menneske er en integreret del af skaberværket som andre biologiske væsener. Som sådan følger menneskets udvikling 'Darwin', hvor mennesket **formes** som **levende** gennem naturens forløb, – jf. "*formede*" (1 Mos 2,7a) ligesom øvrige levende væsener "*formedes*" (v. 2,19; -15.1).

Mennesket udvikles med legeme/soma og sjæl/psyke som øvrige dyr. At mennesket også anatomisk ligner dyrene, 'opfører sig som dyr' og i høj grad har gener fælles med dem, bør således ikke undre.

'Liv' (og evnen til at reproducere sig) dannes i en naturlig proces og udvikler i sig selv ikke homo sapiens som **skabt** menneske, som et væsen med **ånd**.

Mennesket som **legeme&sjæl** = '**kødet**'/sarx, udgør en 'helhed og enhed' og er dødeligt. Såvel menneskets *fornuft* [a] som *religiositet* [b] er evolutions-biologisk knyttet til 'kødet'.

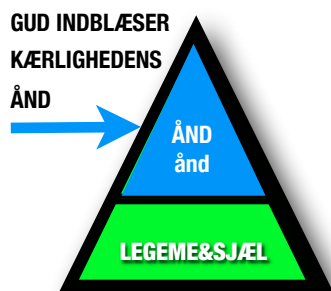
Med den biologiske død genindgår 'kødet' i Skaberværket: "*Jord er du, og til jord skal du blive!*" (1 Mos 3,19). Så er dén tale ikke længere – før med kristendommen. (-11).

Charles Darwin

5.2 MENNESKETS 'SKABELSE'

Menneskets primære arts-karakteristikum er **ånd**/pneuma, at være '**skabt**' i Guds billede som **formet 'kød'**.

"..... og (Gud) blæste livsånde i hans næsebor, så mennesket blev et 'levende væsen'." (1 Mos 2,7b)

Først da 'tiden var inde' blev det allerede formede/udviklede biologiske menneske **skabt** i Guds billede'. Gud kastede sin **kærlighed** på mennesket, ved – med **Kærlighedens Ånd** – at skabe et virtuelt 'indre rum' (af 'information' og 'energi', -2.2) som Guds bolig i det fødte menneske, i det i forvejen 'formede' levende 'kød'/'legeme&sjæl' (1 Kor 15,44a). Mennesket bliver et 'levende væsen', en 'levende sjæl', nu forskellig fra andet biologisk liv, med det 'indre rum' som menneskets egen **ånd**, som 'energi' (-8) det kan udfolde – Et '*troens rum*', en '*anskuelsesform*'.

Guds Ånd er den, i kraft af hvilken mennesket bliver 'menneske'. (-5.4)
"Ved I ikke, at I er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i jer?" (1 Kor 3,16)

Mennesket er **kød** (= 'legeme&sjæl'), og **ånd**: værensmæssig dimension, hvor den skabte 'ånd' er *forskellig* fra den fysisk-biologiske 'sjæl'/psyke. 'Ånd' er således ikke 'født' af naturen, men 'skabt' direkte af Skaberens.

Kød og **ånd** udgør en 'helhed': mennesket, men ikke en 'enhed', fordi menneskets 'ånd' er en del af mennesket, som også Skaberens råder over som sin bolig; '**ånd**' er således *forskellig fra kødets religiositet*.

(-8.2/c).

(Guds Ånd staves herefter med 'Å'; menneskets ånd med 'å'.)

'**Kødet**' er dødeligt, men '**ånden**' er ikke-dødelig som Guds bolig og særlige forhold til mennesket.

Men ånden/mennesket trues af INTET-heden: fortabelse i tidens tomhed; tilintetgørelse i evighed.

Tre-delingen 'legeme-sjæl-ånd' er en alsidig model. Således kan legemet ses som et *medicinsk* anliggende, sjælen et *psykologisk* og ånden et *teologisk* anliggende. [a] (Jf. 'tre-delingen' 1 Thess 5,23.)

5.3 FORHOLDET MELLEM GUD, KOSMOS OG MENNESKET

“... Du skal få større ting af se end det. ... I skal se himlen åben ...” (Joh 1,50f)

Kristendommens – og dermed menneskets – **univers** spænder fra *før* begyndelsen til *efter* afslutningen.

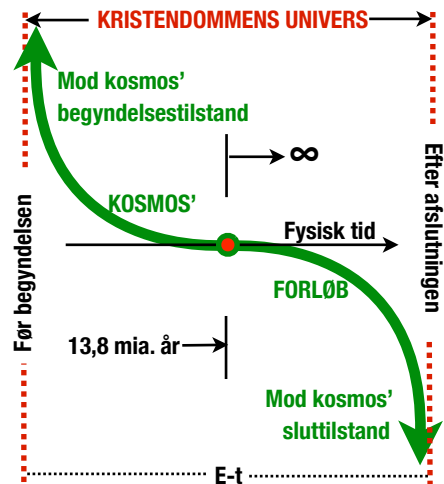
Kristendommens Univers rækker således *ud over* kosmos’ begyndelses- og sluttilstande, mod “*større ting*” (v.50).

Naturen, fysikken og biologien ligger *helt inden for* dette univers, hvor kosmos’ masse accelererer i fysisk tid frem mod ‘diffus energi’ og energien måske mod et nyt ‘Big-Bang’, hvem ved.

Mennesket i ‘rum&tid’ (-4.4) lever afgrænset på en mikroskopisk planet et sted i kosmos’ kolossale rum-dimensioner, og igennem et splitsekund et sted i kosmos’ tids-forløb. ●

– Alt sammen for Guds-kærlighedens skyld! (-1.2)

Mennesket i ‘rum-tid’ (-5.4) lever i kristendommens univers’ evigheds-dimension, ‘den åbne himmel’ (v.51), ‘E-t’. [a]

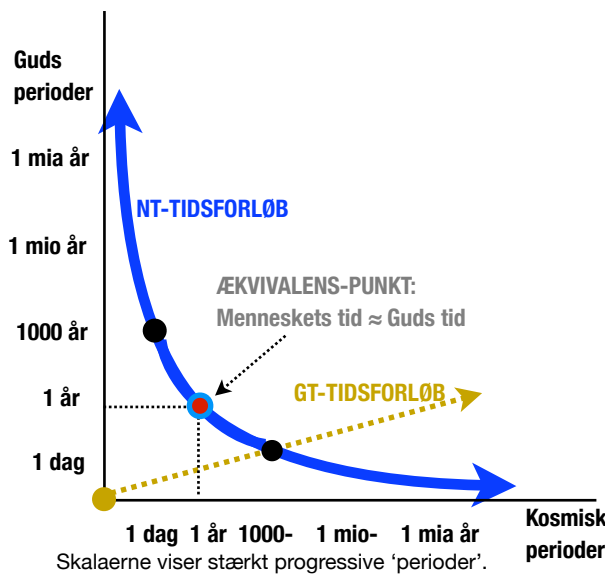
Guds, kosmos’ og menneskets tid

“... Tusind år er i dine øjne som dagen i går, ...”. (GT-Salme 90,4)

“... for Herren er én dag som tusind år, og tusind år som én dag.” (2 Pet 3,8)

De to bibelske udsagn udtrykker begge, at Gud er hævet over tiden, som han selv er herre over (-4.2).

Den treenige skaberguds egen tids-dimension ‘**evig tid**’ (E-t) følger således sine helt egne forløb som ‘den evige Guds tidsperioder’ (æoner) – men kan sættes i forhold til kosmos’ og menneskets tid(sperioder).

Modellen afspejler 2 tidsforløb i forholdet mellem Gud og mennesket/kosmos:

GTs *lineære* forløb (SI 90,4).

NTs *hyperbolske* forløb (2 Pet 3,8).

Med GT forløber de to tider *ligefrem proportionalt* – med NT er forløbet *omvendt proportionalt*. [b]

‘Tiden’ får med Jesus Kristus en helt ny fylde, som føres videre i kristendommens univers (-12.1).

I det kristne tidsforløb (NT) vil være et punkt, hvor menneskets tid forløber *ækvivalent* med Guds tid, – et tidspunkt kaldet ‘Jesus Kristus’, som “Sand Gud og sandt menneske.” (-16.1).

– GTs ækvivalens-punkt kaldes ‘Edens Have’.

GT forløber lineært gennem (0,0/‘Edens Have’) og (1000 år, 1 dag). NT hyperbolsk gennem (1 dag, 1000 år) og (1000 år, 1 dag).

I Kristendommens Univers er kosmisk tids uendelige udstrækning således for Gud kun et kort spand af tid – og omvendt kan mennesket under forløbet af et ‘øjeblik’ opleve en uendelighed af fylde i Kristendommens Univers.

“I det nære er Gud uendelig – i det uendelige er Gud nær”

NTs ækvivalens-punkt, Jesus Kristus ●

“... (Djævelen) forlod (Jesus) for en tid.” (Luk 4,13; kort efter Jesus’ dåb frem til påsken, Luk 22,3) (-0.12)

I Kristendommens Univers forløber menneskets tid historisk-ækvivalent med Guds tid gennem selve Kristus-begivenheden: Jesus Kristus som ‘sand Gud og sandt menneske’; konkret menneske, konkret sted, konkret tid.

Ækvivalens-punktet er konstituerende for kristendommen: Gud blev menneske i Jesus Kristus.

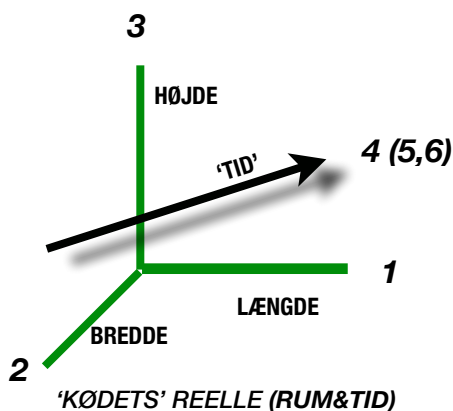
GTs tid peger ud over menneskets tid med et uforløst ‘håb’ til tiden: “Der skal komme dage...” (Jer 31,31) -10.1.

5.4 KRISTENDOMMENS – OG DERMED MENNESKETS – UNIVERS

"Hvad er tid? Hvis ingen spørger, så ved jeg det. Hvis jeg vil forklare det – så ved jeg det ikke." (Augustin, år 398)

Tidens gådefuldhed ligger dels i dens Guds-skabte oprindelse som 'spændingen mellem Alt og Intet' (-3.1), dels i det 'formede køds' 4 intuitive 'rum&tids'-dimensioner, og dels i den 'skabte ånds' 3 'rum-tids'-dimensioner.

Legeme&sjæls dimension: 'Rum&tid'

Kosmos' som rum og tid (-4.4)

De tre 'formede' intuitive rum-dimensioner (1,2,3) og den ene intuitive tids-dimension (4) udgør kosmos' almindelige (reelle) 4 dimensioner.

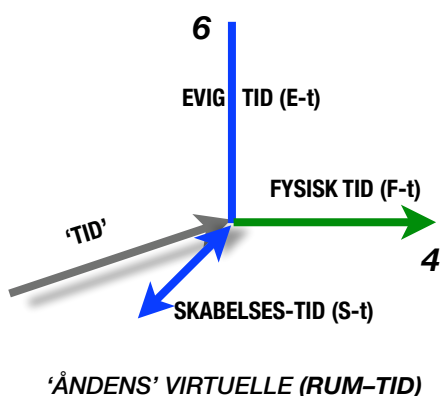
Tids-dimensionen udgøres umiddelbart af en fysisk (reel) tid (4) – tilgængelig for 'legeme&sjæl', samt af to endnu ikke udfoldede tider (5,6) – kun tilgængelige for menneskets skabte 'ånd'.

'Tid' (4) udgør en kilde til menneskets undren når (5,6) ikke identificeres som 'åndens' udfoldelse.

Åndens/åndens dimensioner: 'Rum-tid'

'Ånden' er den 'anskuelsesform', hvori Guds Ånd og menneskets ånd mødes (-5.2); jf. 'Treenigheds-rum' (-6.1).

'Rum&tids' TIDS-vektor (4) opløses i 3 'tids-dimensioner' og udspændes som en virtuel virkelighed: 'rum-tid'.*)

Ånd/ånd som 'rum-tid'

Den intuitive tids-dimension opsplittes og udfoldes (med skabelsen af menneskeånden, -5.2) i tre dimensioner (4,5,6), her benævnt: 'Fysisk tid' (4); 'Skabelses-tid' (5); 'Evig tid' (6).

Åndens/åndens dimensioner omfatter alle mennesker til alle tider.

Klassisk- og NT-græsk har således 3 begreber for 'tid':
(4) *Kronos*: 'udstrakt tid' (tidsvektor bevæger sig fremad)
(5) *Kairos*: 'kvalificeret tid' (samtidighedens dobbeltbevægelse).
(6) *Aion*: 'tidsrum'/'tidsperiode' (tidsvektor ubenævnt).

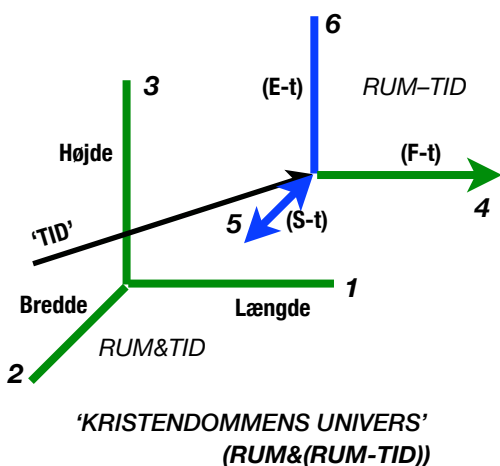
'Skabelse' (S-t)/(5) udfoldes reversibelt som *samtidighed*, [a].

*) 'Virtuelt'/'Virtual Reality' forstås som det der er virksomt uden at være fysisk til stede. Astrofysisk 'rum-tid' er noget andet.

Kristendommens/menneskets univers omfatter ét og kun ét rum: 'Den rå virkelighed'

"Guds rige kommer ikke, så man kan iagttage det ... For Guds rige er midt iblandt/inden i jer." (Luk 17,20f) [b]

Menneskets univers i 6 dimensioner som (rum&(rum-tid)) [c]

De 3 'formede' intuitive rum-dimensioner (1,2,3) danner det 'rumlige' kosmos, hvori 'tiden' udbreder sig i 3 'skabte' virtuelle tids-dimensioner (4,5,6). Den reelle 'rum&tid' og den virtuelle 'rum-tid' falder overalt sammen i 'TID' (Luk 17,21).

Kristendommens menneske lever således i et univers af 6 dimensioner som 'ét og kun ét rum': (rum&(rum-tid)), 'uden sammenblanding eller adskillelse': *Den rå virkelighed*. (-16.8)

Universet strækker sig 'fra evighed og til evighed' (E-t).

Mennesket forfalder til at leve i 'to rum': et objektivt (viden) og et subjektivt (tro), og opløser derved virkeligheden som en *helhed*.

De eksakte videnskaber (fysik, biologi, ...) har derimod den særlige opgave at måtte se bort fra den virtuelle 'rum-tid' [d].

5.5 REEL TID OG VIRTUEL TID

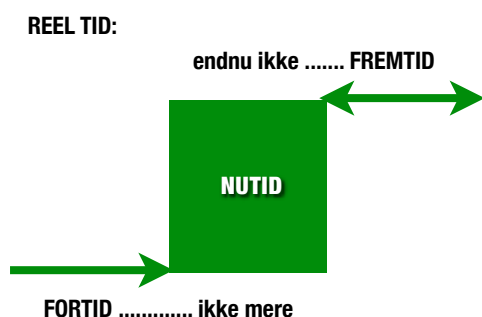
“Tiden er inde – Guds Rige er kommet nær..!” (Jesus’ første offentlige ord iflg. Mark 1,15)

Guds Ånd og menneskets ånd er forbundne i ‘reel tid’

Fysisk tid i den reelle ‘rum&tid’-dimension rummer – som en konsekvens af det skabte ‘til-INTET-gørende’ – tre tidsfølger: fortid, nutid og fremtid. Menneskets nutid opluges af fortid og trues samtidigt af fremtid.

I traditionel religion drejer det sig om at *overvinde* dette truende forhold mellem fortid, nutid og fremtid, hvorfor man hæver sine guder over tidens sekvenser, gør tiden cyklisk eller gør guderne tidsløse og fjerne.

– Men sådan netop ikke i kristendommen..!

‘Reel (rum&tid)’ og ‘virtuel (rum-tid)’ knyttes sammen (gennem ‘tids-vektoren’ i -5.4). Jf. model 12.1.

Kristendommen knytter således definitivt *Guds Ånd* tidsligt til *menneskets ånd*; nu 2000 år efter Kristus.

Kristendommens Gud er *nærværende* som fortid, nutid og fremtid, – uden at udviske den truende forskel.

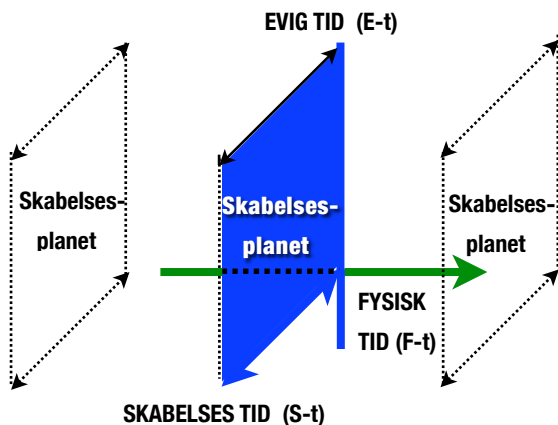
Den truende spænding mellem Alt og Intet, ‘Tiden’, (-3.1) tøjles af Gud gennem Skabelses-tid (S-t) og Evig tid (E-t).

‘Virtuelle tider’ (S-t, E-t) og ‘Fysisk tid’ (F-t)

“...hvornår skal dette ske, og hvad er tegnet på dit komme og verdens ende?” (Matt 24,3)

‘Skabelse’ som begivenhed (-2.2) forløber i *skabelses-planet* (S-t,E-t) som en ‘opretholdende skabelse’, som en funktion af ‘information’ og ‘energi’ (-2.2) og uafhængig af ‘fysisk tid’ (F-t). Jf. ‘skabelse’ -5.2.

Skaberværkets fysiske og biologiske ‘*udviklinger*’ forløber langs (F-t).

Skabelsens *hvornår?* er uafhængig af fysisk tid og kan besvares med ‘nårsomhelst’: I dag, i går, for 10 mio år siden. (Jf. -21/2 sø.adv.) – Men også før ‘Big-Bang’, dvs. før vor fysiske tid, hvor skabelsesplanet ligeledes beroede indfoldet hos Skaberen (Joh 1,1-5).

Skabelsens *hvor længe endnu?* kan besvares med ‘nårsomhelst’: I morgen, før eller efter jorden kolliderer eller vort kosmos ebber ud – skabelsesplanet beror fortsat hos Skaberen, (jf. Åb 22,1-5).

Eftersom skabelsen af menneske-ånden forløber i ‘skabelsesplanet’ (S-t,E-t) nytter det ikke at spørge hvornår og hvorledes skabelsen af menneskets *ånd* fandt/finder sted (jf. -5.2; -12.2/information). – GT har i øvrigt flere versioner af ‘ånds-skabelsen’: *Mennesket* (1 Mos 1,26); *Adam* (1 Mos 2,7b); *Abraham*/‘troens fader’ (1 Mos 15,6).

Skabelse, Ånd/ånd og totalanskuelse

Skaberen kastede (og kaster fortsat) sin Kærlighedens Ånd (‘information’ og ‘energi’) på det fysisk-biologiske menneske og skabte (og skaber fortsat) dermed *menneskeånden* med dennes ‘rum-tids’-dimensioner.

Som naturvæsen med ‘ånd’ kan mennesket nu ikke blot begribe det fysiske kosmos – og ‘tiden’, men også det ‘skabte værk’, forholde sig til sig selv, spørge efter mening og forstå et svar som kristendommens (-14). [a]

Skabelsen af menneske-ånden lægger en totalanskuelse nær mht. såvel ‘meningen’ som ‘det hele’.

– Det afgørende spørgsmål bliver, hvorvidt menneskeånden *alene* kan stå distancen her i livet, når den udfordres af såvel ‘Guds kærlighed’ (-18.7) som af den ‘rå virkelighed’ (-17.5).

GUD, NATUR, OVER-NATUR, MYTOLOGI

MODEL-6

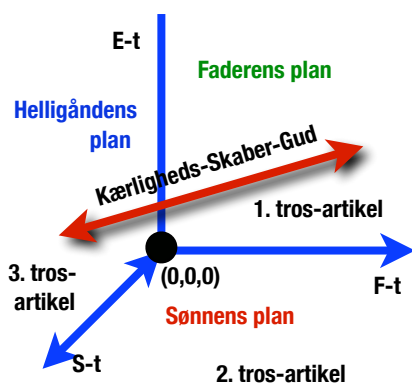
“For i (Jesus Kristus) besluttede hele guddomsfylden at tage bolig ...” (Kol 1,19).

Guds-tanken har altid givet anledning til metafysiske spekulationer, som søger at gå bagom Gud ved f.eks. at udfylde rum og tid med en form for ‘Gud, eller at gøre Gud til ‘meningen med det hele’. Men Gud er ikke selve meningen, heller ikke er skaberværket endsige mennesket; Gud er ikke en ‘ting’ man kan gå bagom (-0.1; -2.1).

Modeller møder Gud forfra i den ‘Treenige Kærligheds og Skabelsens Gud’ åbenbaret i Jesus Kristus. Herefter findes hverken noget ‘metafysisk’ eller ‘mystisk’ som principielt ikke skulle være tilgængeligt. [a] Fænomener, illusioner eller ‘andet mellem himmel og jord’ kommer for en dag med hele guddomsfylden.

6.1 HELE GUDDOMSFYLDEN

Den ‘treenige Gud’ (-2) tager bolig i ‘menneskets univers’ i dettes helhed: (Rum&(rum-tid)) (-5.4).

Treenigheds-rummet (Jf. de tre ‘tros-artikler’, -16.1; -22.0)

Igennem ‘rum-tidens’ dimensioner og planer kan der for anskuelsen dannes et rumligt ‘gudsbillede’ af modellen Den treenige Gud (-2.2), hvor de tre planer tegner hver sin identitet: Fader, Søn, Helligånd.

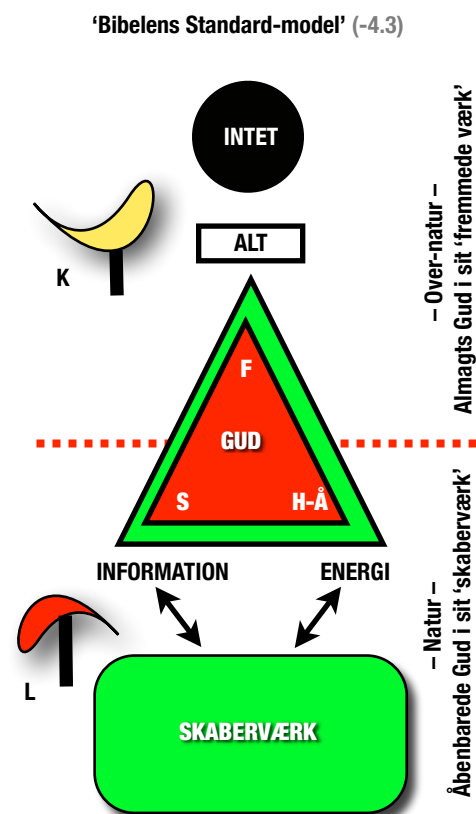
Selve det 3-dimensionale *rum* anskueliggør herved en model af Kærligheds-Skaber-Guds énhed: **Tre-enigheds monoteisme**.

Gud er således *nærværende* overalt i virkeligheden – omend ikke manifest som kærlighed i alt, men altid i *ordet/forkyndelsen, troen/ånden, dåben, nadveren, bønner og menigheden* (-6.2; -12.3; -18.7).

Det eneste sted Gud (endnu) *ikke er*, er i INTET, i ‘Døden’, (0,0,0).

6.2 GUD, NATUR, OVER-NATUR OG MYTOLOGI

Modeller lader ‘*hele guddomsfylden*’, dvs. ‘*Kærligheds og Skabelsens Gud*’ [-2] komme til udtryk som natur og over-natur, æstetik og historie, naturvidenskaber og mytologi og ikke mindst manifesteret som ‘rå virkelighed’. [a]

“Guds Ånd svævede over vandene.” (1 Mos 1,2)

Skaberen er til stede i ALT og i SKABERVÆRKET, men ikke i det skabte INTET (vandene/urdybet/mørket/’graven’).

Det skabte menneske har ingen muligheder for – ud af det skabte INTET – at skabe sig andet end illusioner (-9.2). INTET/’Det dybe vand’ kan mytologiseres som ‘Helvede’ (-7.3).

Kundskabens træ (K) står i det skabte ALT af godt og ondt.

Vil mennesket skabe ud fra ALT, slipper det Fanden løs. Kun Skaberen (ikke det skabte) kan styre ALT.

‘Ren natur’ gives ikke. – Gud er altid med.

Tværs igennem Treenighedens begivenhedsforløb går et *tilsyneladende skel mellem natur og over-natur*. – Men Kærlighedens Gud er ved Sønnen og Helligånden selv til stede i ‘Skaberværket’; og Faderen kendes som ‘skjult Gud’ i sit ‘Fremmede værk’. *Information og energi* kan gå begge veje (Joh 14,13-17). (-18.7)

Mennesket har selv adgang til den ‘hele’ Gud gennem ‘Kærlighedens Ånd’ og ‘Ordet i Jesus Kristus’ navn’. [b]

Livets træ (L) knyttes til SKABERVÆRKET som menneskets mulighed for en levende tro på og med ‘hele guddomsfylden’.

'TRO'

MODEL-7

'Tro' er at dele sin ånd med Guds kærligheds Ånd – 'Vantro' er at nægte at dele – 'Ikke-tro' gives ikke.

"– Herren er Ånden, og hvor Herrens Ånd er, dér er der frihed." (2 Kor 3,17).

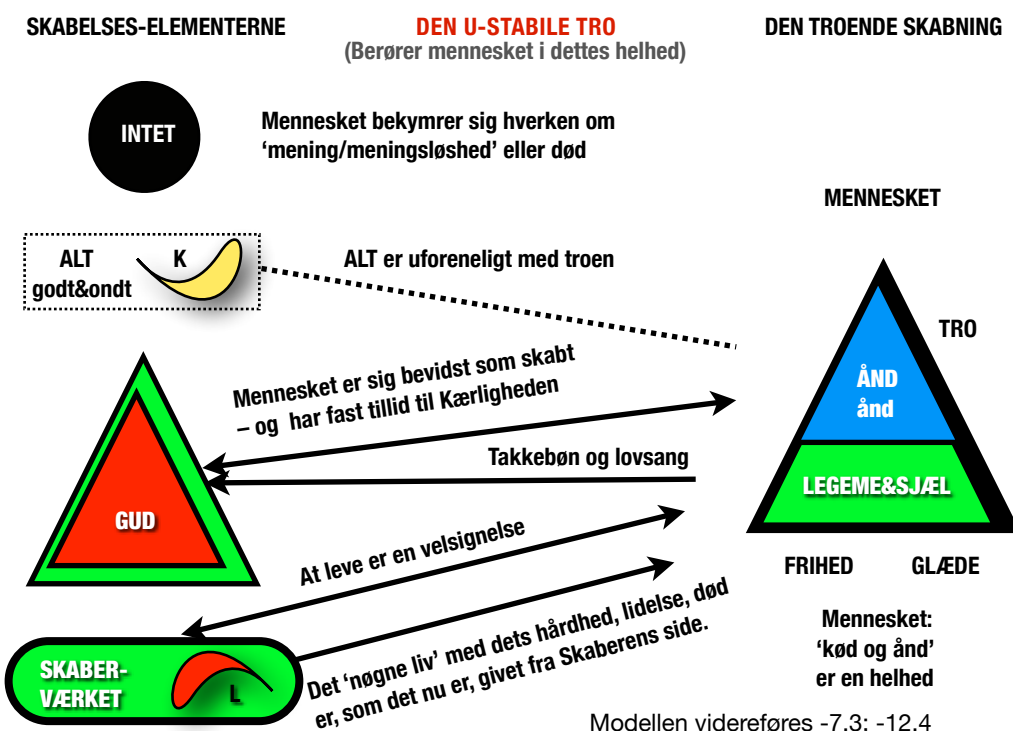
Mødet mellem virkeligheden og mennesket sker gennem sanserne i det hele menneske, i 'kødet', på de fysiske og biologiske vilkår mennesket grundlæggende har fælles med øvrige skabninger.

Men mennesket har et særligt forhold til virkeligheden, 'Gud' (-0.1), idet Guds Ånd og menneskets ånd deler et 'troens rum', et arts-karakteristikum for *mennesket som den troende skabning i vort kosmos.* (-5.2) [a]

Menneskets arts-karakteristiske forhold til virkeligheden kaldes GUD, en relation som etableres i TRO. (- 0.1)
KRISTEN-TRO er menneskets unikt-historiske forhold til den TOTALE VIRKELIGHED. (-14)

7.1 DEN USTABILE TRO

'Det troende menneskes' forhold til 'skabelses-elementerne' – og dermed til Gud og virkeligheden – er *ustabil*.

Hvor mennesket blot skulle leve *stabil* i 'tro' og i 'frihed' – dvs. i *kærlighed til Gud og i tillid til virkeligheden som kærlighedens gudsskabte scene* – benytter mennesket sig imidlertid af sin frihed til at kunne afvise Guds Ånd.

'Tro' bliver til 'vantrø', hvorefter meningen med det hele forføljes – selve 'syndefaldet', mytologisk talt. *Tro, Barnetro, Gudstro, Lidet-tro* [a], *Vantro* er '**u-stabile**' trosholdninger, som når som helst kan ændre sig.

7.2 TROENS (USTABILE) SELVFØLGELIGHED OG U-SELVFØLGELIGHED

"Ånden selv vidner sammen med vores ånd om, at vi er Guds børn." (Rom 8,16)

'Barne-tro' som livets selvfølgelighed

'Troens rum' fyldes af Skaberens med Kærlighedens Ånd, hvortil mennesket forholder sig i tro og tillid.

I fast tillid leves trygt uden tanke på Intetheden. Troen præges af glæde og svarer med tak og lovsang.

Livet (på 'godt og ondt') er det selvfølgeligste af alt. Spædbørn tror, – *de* kan ikke andet! (-5.2; -17.1)

'Guds-tro' som livets u-selvfølgelighed/tvivl

Mennesket er sig skabelsens 'under' bevidst og opfatter dette som en velsignelse i sig selv.

Men pga. livets hårdhed, lidelsen og døden spørges alligevel efter 'godt og ondt' og derfra efter en 'højere/dybere mening' med livet.

Troen rummer **tvivl**, men svarer dog med (religiøs) Guds-tro. – Livet er nu ikke så selvfølgeligt længere (-13.9).

7.3 DEN USTABILE VANTRO

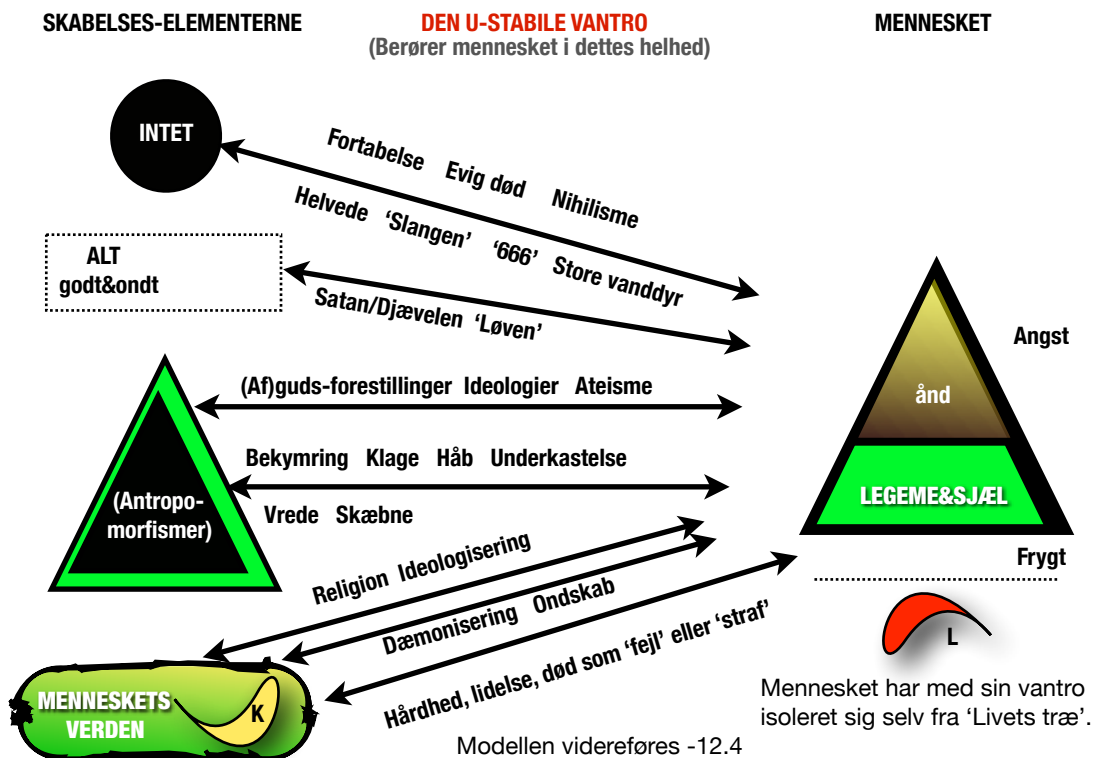
“Endeløs tomhed, sagde Prædikerer, endeløs tomhed, alt er tomhed.” (Præd 1,2)

Troens (Gud-givne) alternativ er ‘vantro’, som det – i mistillid – ikke at ville dele sin ånd med Skaberens Ånd.

Med menneskets afvisning af Guds Ånd får mennesket et andet forhold til skabelses-elementerne – alting ændrer karakter. ‘Vantroen’ bevæger virkeligheden rundt i mærkelige former, med vilkårlige forestillinger og tilfældigt indhold, selv ‘Gud’ omdefinieres eller undværes, – vantroen opløser virkeligheden i illusioner (-9.2).

Og det er alene menneskets **skyld**. Mennesket selv har mistet sin uskyld og præges af **angst** for INTET (-8.3).

Menneskets projicerede illusioner og forestillinger slår tilbage som **frygt** for virkeligheden.

Med 'vantroen' forholder man sig til virkeligheden gennem INTET som 'mellembestemmelse' (-17.7) gennem sin 'tomme ånd' (-9.2). Vantroen er et 'ægte alternativ' til tro, for så vidt 'tros-rummet' forbliver *absolut* INTEThed. [a]

Men mennesket udfylder selv sin tomme ånd efter forgodtbefindende: 'synden', hvorefter 'Skaberværket' som 'stedet, tiden og genstanden for Guds kærlighed' destabiliseres og ændres til at blive 'Menneskets verden'.

U-ægte alternativer til 'tro' er at fylde sin ånd med en eller anden form for 'mening med det hele' eller med 'overtro'. – 'Menneskets verden' består af 'Skaberværket' minus 'Livets træ' plus 'Kundskabens træ'. (-6.2).

Men også vantroen er ustabil og er vanskelig at fastholde uden at havne i det tragiske eller det der er værre. Guds-troen er dog – som Guds-skabt – altid til stede som en mulighed for vantroen.

7.4 DEN STABILE TRO / VANTRO

“Jeg tror – hjælp min vantro..!” (Mark 9,24).

Mennesket står som selv-skyldig fortabt mellem den ustabile tro og den ustabile vantro – og har kun sin egen 'ånd' til at udfylde 'troens rum'. Alternativet til Guds bolig er det sorte INTET, 'endeløs tomhed' (Præd 1,2; -8.2)

Først med kristendommen ses en 'stabil tro/vantro': '**Troen på syndernes forladelse**' (Mark 9,24; -12.4)

7.5 'IKKE-TRO' GIVES IKKE – ATEISME / TEISME SOM ILLUSION

Mennesket kunne også forsøge at overvinde sin angst for intet og frygt for virkeligheden ved at hævde sig 'ikke-troende'. Men den mulighed gives ikke, eftersom *det 'at tro' er det mest selvfølgelige og ikke-krævende af alt*.

I Modellers kristne univers er 'ateisme', dvs. troen på, at der ikke findes nogen Gud, en illusion. Med Kristus-begivenheden kan Gud ikke længere vendes ryggen i INTET, som et sted hvor Gud ikke er. (-3.1; -12.3).

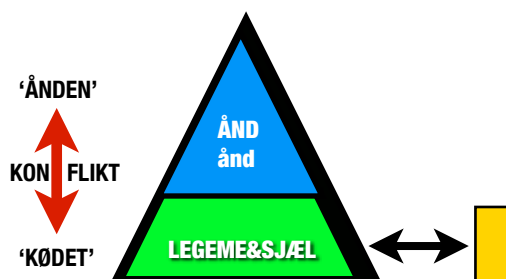
FRIHED OG ANGST

MODEL-8

8.1 DEN 'FRIE VILJE'

"Kødets lyst står Ånden imod – og Ånden står kødet imod..." (Gal 5,17)

Friheden i det kærlighedsforhold til Skaberens Ånd som udspiller sig i menneskets ånd, 'troens rum', er et spørgsmål om 'viljens frihed'. Mennesket har friheden – men afgiver den til det, som 'kødet' begærer i verden (jf. -17.9).

Mennesket har frihed mht. 'troens rum', som det eneste forhold hvor mennesket har en 'fri vilje'.

Men tragedien er, at **viljen binder sig** til 'kødet', til det der passer legeme&sjæl, til 'selvet', dvs. til **andet** end Skaberens kærlighed, kærlighedens Ånd. Mennesket har – i frihed – 'trælbundet sin vilje'.

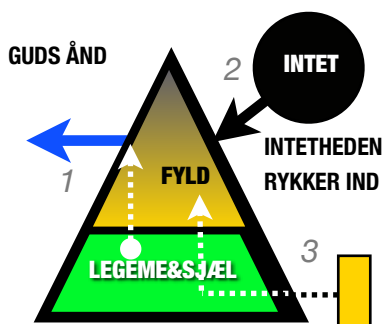
'ÅNDEN' UNDERLÆGGER SIG 'KØDETS' BEGÆRINGER

Mennesket åbner en konflikt med Skaberens, hvorefter 'meningen med det hele' står til en skæbnesvanger afgørelse: Vil mennesket dele sin ånd med Skaberens Ånd – eller dele sin ånd med 'kødets' begæringer..? [a]

8.2 GUD ELLER INTET..?

"Al synd og bespottelse skal tilgives mennesker – men bespottelsen mod Ånden skal ikke tilgives."

(Matt 12,31) [a]

"Hvor Gud ikke er, er Intet." (Anselm af Canterbury, o.1100)

Guds Ånd udvises – INTET overtager Guds tomme bolig. [b]

Menneskeåndens 'hus' er nu tomt og til fri disposition – tror mennesket – 'fejlet og prydet ...' (Matt 12.44; -3.sø.fast.)

INTET er alternativet til Gud, – og INTET: *til-intet-gørelse, tomhed, meningsløshed* sætter nu sit aftryk i mennesket og på, hvad det måtte udrette herefter (jf.-1.sø.e.påske).

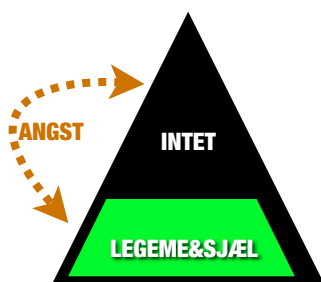
Det skabte INTET (med 'friheden') gør 'vantrø' til et valg, og gør det muligt at 'fylde' menneskets ÅND med HVAD SOM HELST. [c]

Såvel den 'selvfølgelige barnetro' som den 'u-selvfølgelige gudstro' overtages nu af menneskets **vantrø**, dvs. **mistillid til Gud**, – i reformatorisk tradition '**grund-synden**', der fører alle 'synder' med sig (-9; -12.4).

Skaberværket, som skulle være 'kærlighedens fristed', er blevet *menneskets skæbne*.

8.3 ANGST FOR INTET [a]

"Jeg blev bange, fordi jeg var nøgen, og så gemte jeg mig." (1 Mos 3,10)

Med 'ånden' fyldt af INTET, et 'tomrum', dukker som det første **ANGSTEN** op i mennesket, i legeme&sjæl.

Angsten for 'intet', 'tomheden', 'meningsløsheden', men også for de mangfoldige og udfordrende 'muligheder' i skaberværket.

Angst har netop ingen bestemt genstand at rette sig imod.

Med angsten følger **FRYGTEN**, som netop har en genstand.

Her står så det 'afklædte' menneske tilbage på Herrens mark.

"Så sagde de: 'Lad os bygge en by med et tårn, som når op til himlen, og skabe os et navn ...'" (1 Mos 11,4)

Mennesket finder hurtigt på noget at udfylde 'ånden' med for at bortjage angsten; – 'frygten' får sin genstand!

“De udskiftede Guds sandhed med løggen og dyrkede og tjente skabningen i stedet for Skaberen.” (Rom 1,25)

SYND er at skabningen vil være Skaber; at mennesket vil være Gud og selv udfylde sin ‘ånd’.

9.1 ‘VERDEN’

Mennesket vil ikke nøjes med at leve på virkelighedens betingelser, men opfinder sin egen ‘Verden’ (-1.3). [a]

Af angst for intet, INTET-heden, fylder mennesket sin ‘tømte ånd’ med sine egne forestillinger om livet, forestillinger af materiel, rationel, ideologisk eller religiøs art, af fysiske eller metafysiske dimensioner.

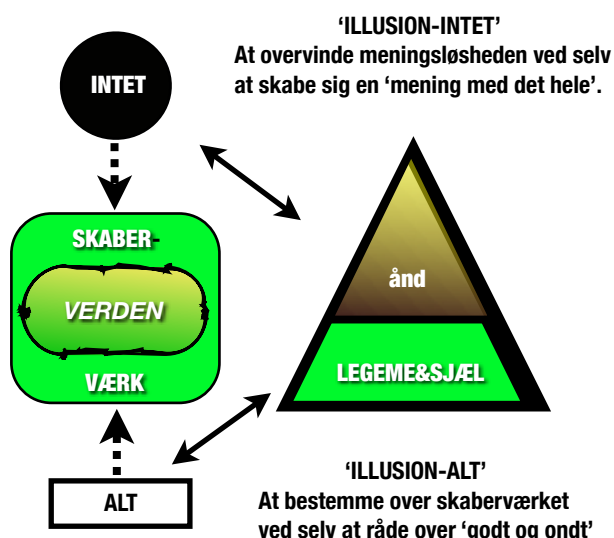
Derpå opkaster mennesket sig til herre over denne sin selvskabte verden af godt og ondt, med hvad deraf følger for mennesket og verden; mennesket bliver *synder i en syndig verden*, – forfejler ‘meningen med det hele’, Med menneskets *synd: at gøre sig til sin egen Gud*, begynder kærlighedens ‘mod-historie’ (-12.2).

9.2 DOBBELTE ILLUSION

(x) “Og Gud Herren sagde: ‘Nu er mennesket blevet som en af os og kan kende godt og ondt.

(y) Bare det nu ikke rækker hånden ud og også tager af livets træ og spiser og lever evigt!” (1 Mos 3,22)

Mennesket ligger under for den dobbelte illusion, at det selv kan meningsbestemme (x) og beherske (y) virkeligheden.

Menneskets dobbelte synd

Mennesket (helheden ‘ånd’ og ‘legeme&sjæl’) ‘skaber’ sin egen (syndige) VERDEN (-7.3) indenfor SKABERVÆRKET (-1.3) ved:

dels at gøre sig til herre over **INTET**, *den evige død*, det tilintetgørende, for dermed at kunne skabe sig en mening med livet (1 Mos 3,22y), at kunne skabe ‘virkelighed’ ud af den blå luft, dels at gøre sig til herre over **ALT**, *godt&ondt, liv&død*, og styre verden egenmægtigt efter sine egne (guds)forestillinger (1 Mos 3,22x).

Mennesket har syndet ved at gøre sig til sin egen Gud. Mennesket har vendt Gud ryggen (jf. -7.5; -17.9) – endda i *dobbelt* forstand. [a]

Men “Så sendte Gud Herren dem ud af Edens have til at dyrke agerjorden ...” (1 Mos 3,23)

“Agerjorden”, ‘menneskets verden’ (-7.3), som ikke i sig selv kaster nogen mening af sig (-17.9) og som mennesket selv hverken kan meningsbestemme eller beherske, når det kommer til stykket.

Mistilliden til Kærlighedens og Skabelsens Gud breder sig ud i alt, hvad mennesket derpå foretager sig. Konsekvenserne for mennesket og dets verden forløber som den ‘ustabile vantro’ (ovenfor -7.3). [b]

SYND er et menneskeligt arts-karakteristikum, knyttet til ånden og ikke til generne.

9.3 ‘ARVESYNDEN’

Menneskets eneste ægte og absolutte frihed består i at kunne vælge Gud **fra** (ikke ‘til’!)

Der er i moderne forstand ikke tale om at *synden* nedarves, men om menneskets viljeshandling knyttet til menneskeåndens frihed, som igen er knyttet til ‘Intetheden’ som forudsætning for kærlighedens udfoldelse. Men mennesket kan principielt sige fra. (-8)

I den gamle kirke forstod man ‘synd’ som ‘arvesynd’ vedhæftet seksualiseringen gennem den ‘kødelige’ formering. Men ‘Kærlighedens mod-historie’, synden, breder sig i verden fordi *alle* synder – ikke fordi ‘Adam og Eva’ syndede – som et ‘synderes fællesskab’.

FORSONING

MODEL-10

Mennesket er sig naturligvis bevidst, at noget er galt – at livet i det mindste kunne være bedre og anderledes.

Hertil forsøger og håber mennesket *selv* at kunne forsones sig med sin forvrængede 'Verden'.

10.1 RELIGIONERNES FORSØG PÅ FORSONING

I forsøg på at rette op på miseren – eller i hvert fald at beskytte sig selv – har menneskene siden tidernes morgen indrettet sig med diverse forestillinger, regler, love og moral, som flokken og den enkelte måtte tilpasse sig.

Legitimiteten har som oftest været 'gud-given', fx. Hammurapis gudgivne lov i Babel. Moses' får 'De ti Bud'. Forsoningen afhænger således af menneskets 'ydelser', som 'tros-anstrengelse' eller 'lov-overholdelse'.

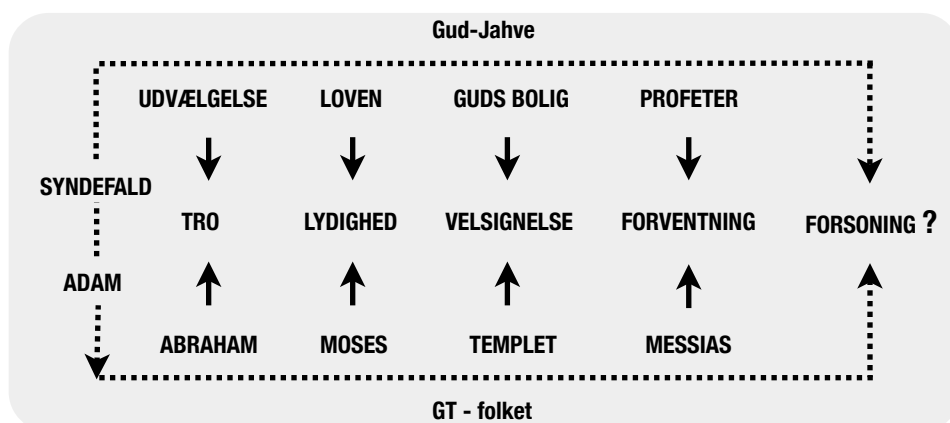
Det Gamle Testaments 'forsoningsmodel'

"Der skal komme dage, siger Jahve, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus ..." (Jer 31,31)

'GT-jødedommens' religions-udfoldelse er således et forsøg på at fastholde Guds velsignelse af menneskeheden, idet 'GT-folket' forstår sig selv som af Guds nåde særligt udvalgt til at forestå denne opgave.

Fra 'udvælgelses-tanken' er der ikke langt til 'ydelses-tanken', hvor man også må gøre sig fortjent til at opretholde udvælgelsen. GT repræsenterer således en 'ydelses-religion', hvor mennesket ser sig selv i hovedrollen med ansvar for at opretholde et gudsforhold og velsignelsen i verden (jf. 5 Mos 4,37-40).

Forsøget på at løse konflikten afspejles gennem den antikke jødedoms fortælling, GT, som spænder fra udvælgelsen i Abraham som 'troens fader', over Mose-loven med løftet om et land velsignet med Guds bolig, Templet, videre til profeternes tilskyndelser af folket og forventninger om en frelser, og med det hele spundet ind i et mere eller mindre konstrueret 'verdenshistoriens' medspil og modspil. (-0.7) [a].

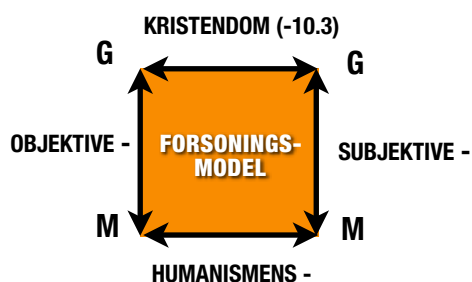

Den tidlige GT-jødedoms forsoningsforsøg kuldsejlede, idet man stødte på en 'grænse' (-10.2), som ikke kunne overvindes inden for '6-dages-skabelsen', – og man måtte sætte sin lid til sin eneste gud, Jahves, nåde. [b]

En senere jødedom lever stadig i forventningen om en lykkelig udgang på 'ulykkehistorien' (Jer 31,31).

Fire forsoningsmodeller

'Forsoning' drejer sig om forligelse mellem **Gud** og **Mennesket** i den konflikt som såvel Gud som mennesket har bragt hinanden i, henholdsvis pga. *Guds tillid* til at mennesket kunne forvalte den frihed som er forudsætning for kærligheden, og – 'modsigelsen' (-10.2) – *menneskets mistillid* til Guds kærlighed som meningen med det hele.

Kristendom – : Gud forsoner sig med mennesket ved at forsones sig med sig selv gennem guddommelige indgreb. [c]

Objektive – : Menneskets ydelse/offer forsoner Gud, som derpå forsoner sig med mennesket.

Subjektive – : Gud forsoner sig – gennem sit offer (Kristus) – med mennesket, som derpå forsoner sig med Gud.

Humanismens – : Mennesket søger utrætteligt at forsones sig med virkeligheden og sig selv – uden hensyn til nogen 'gud'.

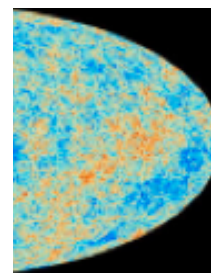
Kristendom er således ikke en videreførelse af *GT-folkets frelseshistorie*, men er en *Kærlighedens frelseshistorie*.

10.2 SEKULÆRE FORSONINGS-FORSØG

Menneskehedens 'forsoningshistorie' er en endeløs føljeton, hvori mennesket investerer alle sine kræfter.

Således i Vestens kulturkreds fra de gamle græske filosofers overvejelser om 'virkeligheden' med sin oprindelse udefra ('metafysisk') eller indefra ('fysisk') – og frem til dato, hvor naturvidenskaben arbejder på opstilling af 'A Theory of Everything' og sågar søger efter Big-Bangs forløber og efterfølger. Virkeligheden forventes således selv – en gang med tiden – at kunne afsløre 'en mening med det hele', med 'sig selv'. (-1.3)

Modernitetens 'forsoningsmodel'

Moderniteten bygger ligefrem på, at en forsoningsmodel slet ikke er fornøden, idet legitimiteten nu om dage er 'menneske-givent' som frihed, demokrati, menneskerettigheder, objektivitet... – Mennesket har sin ret i sig selv!

Tilværelsen er grundlæggende *meningsløs* og kun fyldt med *muligheder* som mennesket selv kan udfolde og tildele mening. – Et projekt som nærværende bogs 'totalopfattelse' må således opfattes som totalt umoderne.

Men modernitet er indskrænkning og utilstrækkelighed, og kan ikke optræde som fuldt dækkende menneskesyn.

Moderniteten har således intet svar på en række menneskelige eksistentielle spørgsmål som 'meningen med livet', 'død', 'det onde', ..., for ikke at tale om spørgsmål som 'hvorfor noget – og ikke bare intet?'.

Fænomener som tro, håb, kærlighed, glæde, sorg, skyld, ... ligger uden for modernitetens horisont. [a]

Tænkningens og logikkens grænser

Tænkningen har sin **grænse** i 'singulariteten': *et punkt uden udstrækning med uendeligt potentiale* (-1.2).

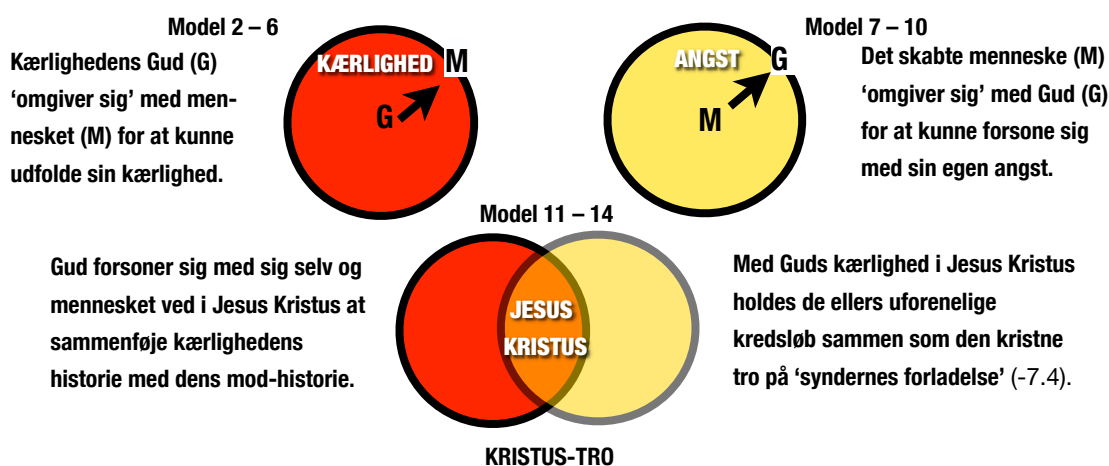
Kærligheden møder sin **modsigelse** (-10.1), idet kærligheden kan afvises (-8), og derfor ikke med logisk nødvendighed gennemføres inden for '6-dages-skabelsen' (-4). – Med GT fuldbyrdes kærligheden jo heller ikke.

Problemet må løses gennem en *større* model end '6-dages-skabelsen'; gennem en historisk model: '7.dags-skabelsen', som fastholder Guds kærlighed, men også giver plads til menneskets 'mod-kærlighed'. [b]

Under tænkningens loft: *singulariteten*, og logikkens *modsigelse*, kan mennesket gennem *Kristus-troen* forholde sig frit tænkende og myndigt med indsigt i og tillid til virkeligheden. (-14; -1.3/a).

10.3 'MODELLERS' FORSONINGS-MODEL

"... ved (Jesus Kristus) at forsoner alt med sig, på jorden som i himlene." (Kol 1,20)

Paradigmeskift: Overgang fra 'Abrahams slægt' til 'Jesus Kristus' menighed'. [a]

Kristendom er således *ikke* en videreførelse af 'GT-folkets forsoningshistorie' (-10.1), men er en 'kærlighedens forsoningshistorie'. Hvor GT bygger på udvælgelsen af Abraham (1 Mos 12.1f) med **slægten** som *frelsesbærende* ('abrahamitisk monoteisme', -0.8), *bryder* kristendommen denne kæde med Jesus' indsættelse af den **kristne menighed** som *frelsesbærende* ('tre-enigheds-monoteisme', -0.8; -2.2); Mark 3,33f; Joh 20,21-23; ApG 2,37-41.

'7.DAGS-SKABELSEN'

MODEL-11

"For i (Sønnen) besluttede hele guddomsfylden at tage bolig og ved ham at forsone alt med sig på jorden som i himlene, ved at stifte fred ved hans blod på korset." (Kol 1,19f)

1.1.1 VIRKELIGHEDEN UDVIDES

Den vigtigste begivenhed i menneskehedens historie siden Gud kastede sin kærlighed på mennesket.

'Selve Guds-kærligheden, som oplyser ethvert menneske, var ved at levendegøre sig i verden', jf. Joh 1,9.

'Virkeligheden' – som stedet, tiden og genstanden for Guds-kærlighedens udfoldelse – **udvides gennem et historisk indgreb: Jesus Kristus**, hvorved også gives plads til Guds-kærlighedens udfoldelse *trods* menneskets vantro og forvanskning af skaberværket. Kærlighedens Gud **vil** udfolde sin kærlighed – koste, hvad det vil..!

I skaberværket – kærlighedens oprindelige fristed – indlejrer Gud nu ved sin Søn, Jesus Kristus, et nyskabt, virtuelt univers: *Jesus Kristus' Rige*, som er åndeligt og materielt forbundet med det foreliggende fysisk-biologiske skaberværk og den af mennesket selvskabte verden med det afviste Guds-forhold (-1.3; -5.4; -17.1).

'Jesus Kristus' Rige' er det Guds himmelske kærligheds-rige, som med Jesus Kristus bliver til iblandt os.

Skaberen af 'kærlighedens historie' stifter fred, Gudsfreden, med skaberen af 'kærlighedens mod-historie'.

Kristendommens egen 'skabelses-beretning'

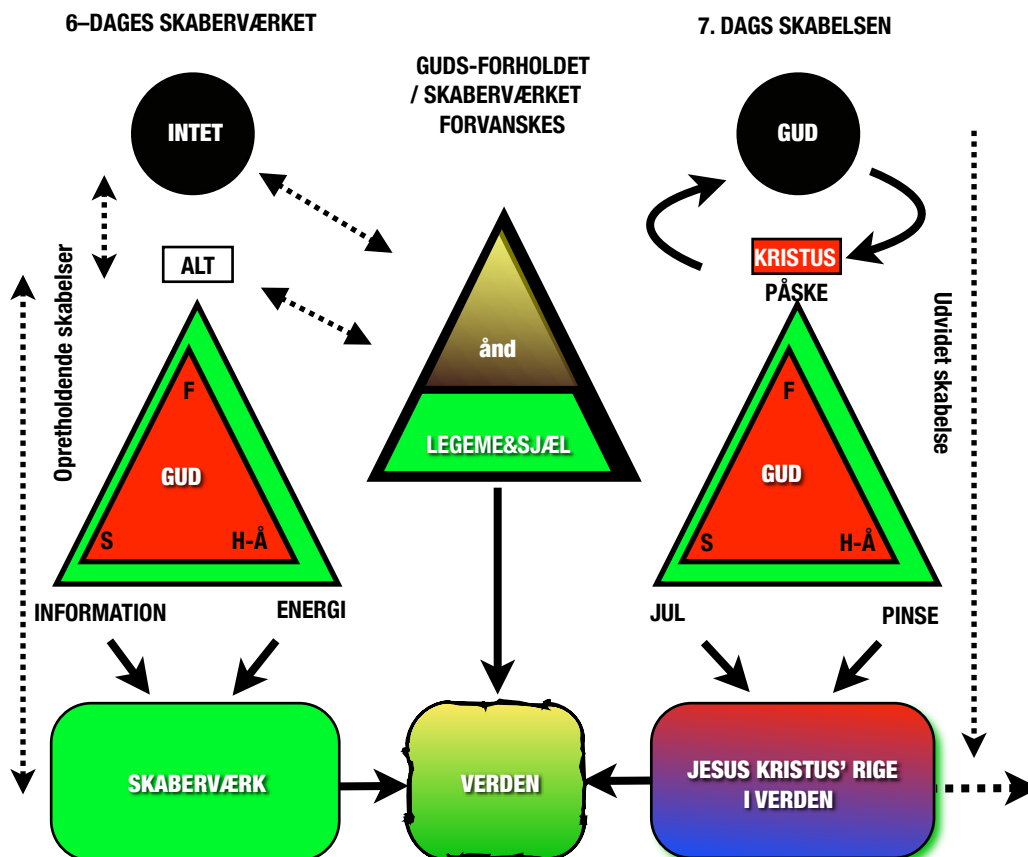
"... korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde,..."

(Fra kirkens Apostolske Trosbekendelse, -16.1)

Med fortællingen om kristendommens egen skabelse – som er NTs grundtema – præsenteres et nyt, anderledes og unikt gudsforhold end guds-forhold ellers opviser; et religionshistorisk paradigmeskift.

Til '6-dages skaberværket' (-4) lægger Gud nu en *ny skabelsesdag: den 7.dag*, Skaberens egen hviledag, sabbaten (1 Mos 2,1-3), dagen mellem langfredag og påskedag: påskelørdag, – '**7.dags-skabelsen**'. [a]

Denne ene dag havde Skaberen i 'baghånd', hvis 'kærligheds-eksperimentet' skulle mislykkes (-4.5).

Skaberen står nu – for kærlighedens skyld – også selv, og med sig selv, inde for menneskets *mistillid* i Guds-forholdet og for menneskets *forvanskning* af kærlighedens fristed. *Gud tager nu ansvaret for 'det hele'* (jf.-4.3).

11.2 JESUS KRISTUS' RIGE SOM MENNESKETS FRISTED

“...men er Kristus ikke opstået, er vores prædiken tom, og jeres tro er også tom.” (1 Kor 15,14)

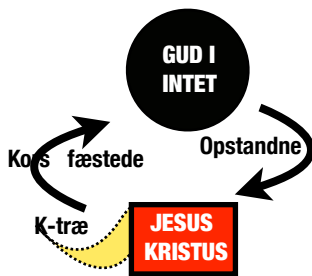
‘7.dags-skabelsen’ er et begivenhedsforløb gennem jul, påske og pinse drevet frem af den Tre-enige-Gud (-2.2).

Gud Fader skaber nyt RÅSTOF

Da alt (‘ALT’) i forvejen var skabt, måtte Skaberen træde til og **selv udgøre** nyt ALT: ‘Kristus’ opstandelses-legeme og tomme grav’, hvoraf Jesus Kristus’ Rige opstod og fortsat opstår som ‘Virtual Reality’ (-1.2).

Som ved 6-dages-skabelsen skabes samtidigt INTET – men med en helt ny status: ‘Den tomme grav’.

Kristendommen bygger på rygtet om Jesus’ opstandelse (1 Kor 15) og hans tomme grav (Mark 16,1-8). [a]

“Det er fuldført.” (Joh 19,30).

Jesus’ sidste ord – hvorefter Jesus Kristus’ nadver-legeme&blod overtager Kundskabens træs plads.

Med Gud i både ALT og INTET tages brodden af ‘Tiden’ (døden) som nu får karakter af ‘Evig tid’. (-3.1;

‘7.dags-skabelsen’ af nyt ALT og nyt INTET

“Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?” (Mark 15,34)

Med Jesus’, Guds Søns, korsfæstelse følger død og ‘dødsriget’/INTET, det eneste sted, hvor Gud ikke er (-3.1).

“...korsfæstet, død og begravet, ...” (fra ‘Trosbekendelsen’, -16.1)

Gud dør for at indtage graven og neutralisere INTET-heden. [b]

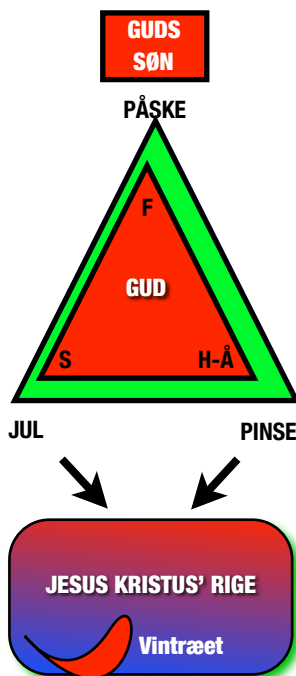
Herefter er Kærlighedens og Skabelsens Gud overalt –

– både i ALT og INTET, omend ikke manifesteret i alt i Verden (-6.1).

“Han er opstået.” (Mark 16,6). (-12.1; -21.2/m; jf. påskedag)

Gud skaber et NYT RÅSTOF, ‘Kristus’ opstandelses-legeme og tomme grav’, hvoraf Jesus Kristus’ Rige skabes (-12; -16.8).

Guds Søn skaber ny INFORMATION

Skabelsen af Jesus Kristus’ Rige i Verden

Gud blev menneske (JUL), for selv (PÅSKE) at lade sig til-INTET-gøre og derpå med sit ‘legeme og blod’ at oprejses som virtuelt grundlag (nadveren) for fortsat, konkret ny-skabelse, hvorefter (PINSE) en åndelig ny-skabelse afrunder forløbet.

“Dette er mit legeme ... det nye tilsagn ved mit blod.” (1 Kor 11 ao).

Guds Søn – som ‘information’ (-2.2) – giver et helt nyt tilsagn: **‘SYNDERNES FORLADELSE’**, til udfoldelse midt i Verden som Jesus Kristus’ Rige. Et fristed for mennesket, hvor der nu også er plads til menneskets *afvisning* af Gud, plads til ‘vantroen’ (-7.4).

Nadveren som råstof for Jesus Kristus’ Rige

“Den korsfæstede og opstandne Jesus Kristus, som nu har givet os sit legeme og blod..” (Fra kirkens nadver-ritual; jf. -17.1)

– Guds Rigets fortsatte skabelse i Verden som Jesus’ Kristus Rige.

“Jeg (Jesus) er det sande vintræ...” (Joh 15,1)

Jesus Kristus – det ‘sande vintræ’ – erstatter ‘kundskabens falske træ’, som der herefter må spises af (!) med **syndernes forladelse** (-17.1), hvorpå ‘angst’ (-8) og ‘synd’ (-9) forløses. [c]

Gud Helligånd tilfører ny ENERGI

“Den opstandne Jesus) blæste ånde i (disciplene) og sagde: ‘Modtag Helligånden!’” (Joh 20,22)

Det nu skabte **‘MENNESKETS FRISTED’** får konkret *indhold* som Jesus Kristus’ (virtuelle) Kærligheds-rige (-12), som ved Helligånden får tilført *ny energi* til at kunne indgå i ‘Menneskets Verden’ og i ‘Kristendommens Univers’.

Kristendommen står og falder med ‘virkeligheden’ i Jesus Kristus’ død og opstandelse. (-16.8;-påskedag) [-21.2/m]

KRISTENDOMMENS UNIVERS

MODEL-12

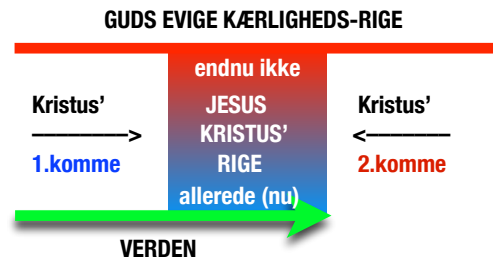
“Guds Rige kommer ikke, så man kan iagttage det; man vil heller ikke kunne sige: Se, her er det! eller: Se dér! For Guds Rige er inden i / midt i blandt jer.” (Luk 17,21; rummer begge forståelser – dvs. ‘overalt’) [a]

12.1 KRISTENDOMMENS UNIVERS’ DIMENSIONER

Jesus Kristus’ Rige som ‘virtual reality’. [b]

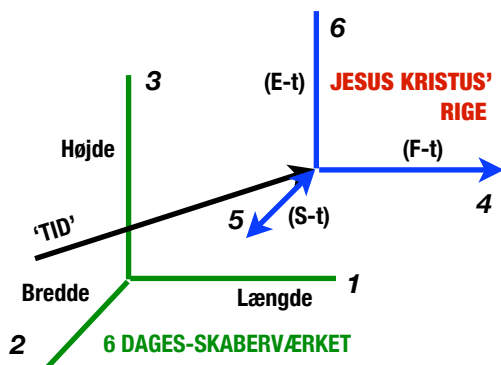
Guds evige kærlighedsrige bryder nu med 7.dags-skabelsen frem som Jesus Kristus’ Rige midt i 6-dages skaberværket for at udfylde menneskets ånd (-16.8). – Emne for bogens 3.del.

Guds Rige er med Kristus’ 1.komme ‘allerede’ *virtuelt* til stede i Verden, omend ‘endnu ikke’ med *evidens*, som det sker med ‘2.komme’.

– ‘Som Guds-Kærligheden kom til os fra **fortiden**, kommer Kærligheden os også i møde fra **fremtiden**.’

Kristendommens univers som ét og kun ét rum: (Rum&(rum-tid))

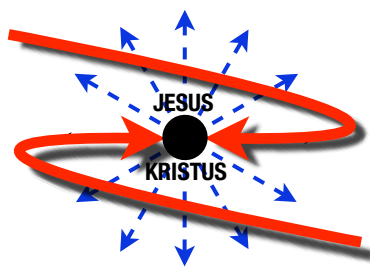
‘7.dags skaberværket’ indlejres i ‘6-dages-skaberværket’ som to *sammenfaldende* ‘skabelsesrum’ uden at være identiske. Jesus Kristus’ Rige er kun ‘synligt’ for ‘Kristus-troen’. **Guds Søn udfylder rummet**, -6.1. ‘Tiden’ knytter overalt den reelle ‘rum&tid’ til den virtuelle ‘rum-tid’ (-5.5).

Kristendommens Univers er 6 dimensionalt: (rum&(rum-tid)).

Universet strækker sig ‘fra evighed og til evighed’ (E-t). **(Rum&(rum-tid)) omfatter alle kosmologiens dimensioner samt ‘dimensioner’ i menneskets forvanskede verden.** -20.2.

12.2 KRISTENDOMMENS UNIVERS’ DYNAMIK

“Man sætter ellers den gode vin frem først, Du har gemt den gode vin til nu.” (Joh 2,10)

KRISTENDOMMENS ‘BIG-BANG’

Kærlighedens skabelses-dynamik

Hvorfor gjorde Skaberen ikke arbejdet helt færdigt i første omgang på de ‘6 dage’, men ventede med den ‘7.dag’?

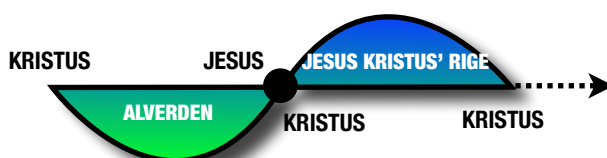
– Jo, menneskets kærlighed skulle have mulighed for *fri* udfoldelse. Men når mennesket bruger sin frihed til at sige ‘nej’ til Guds kærlighed, støder Guds dynamiske kærlighed sammen med menneskets ligeledes dynamiske *afvisning* af kærligheden.

Mennesket sagde definitivt ‘nej’ til Guds kærlighed da det dræbte Guds Søn, den åbenbarede, inkarnerede kærlighed.

Guds kærlighed og **menneskets selvkærlighed** **konfronteres** i Jesus Kristus’ korsfæstelse og død under udsendelse af energi, **Helligånd**: *Jesus Kristus’ Rige ‘opstår’ med Jesus Kristus’ opstandelse.*

– Gud havde gemt den 7.dag for, om nødvendigt, at kunne skabe **mere** og redde sit kærlighedsprojekt! [a]

“Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen” Mark 15,15)

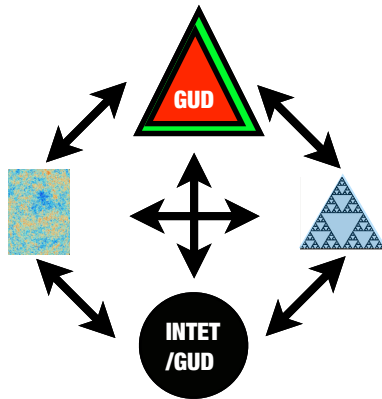
Jesus Kristus’ skabelses-dynamik som:

- part i 6-dages-skabelsen (-4.1).
- forestår 7.dags-skabelsen (-11.2).
- fuldbyrder ‘slut-skabelsen’ (-13.9).

Som en ‘bølgeform’ udbredes evangeliet om Jesus Kristus’ Rige til alverden (jf. Mark 16,15; Matt 28,19). -17.10

12.3 KRISTENDOMMENS UNIVERS – STATISK

VERDENSBILLEDET “...hvert knæ skal bøje sig, i himlen og på jorden og under jorden...” (Fil 2,10; -0.11)

GUD ER NU TIL STEDE OVERALT
HIMMEL, JORD OG INTET ER NU OVERALT

GUDS SØN I HIMLEN,

← opstanden og opfaret til himmels, siddende på Gud Faders æresplads, hvorfra han skal komme igen.

GUD HELLIGÅND I MENNESKET OG I SKABERVÆRKET/KOSMOS,

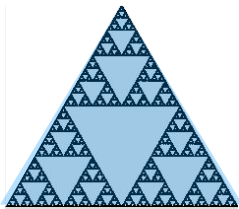
← hvor Gud er nærværende – omend ikke manifesteret i alt – men altid nærværende i sit Ord, troen, dåben, nadveren, bønner og menigheden. – ‘Gud handler ved at elske’. (-18.7)

GUD FADER I INTET-HEDEN,

← den Intethed som Gud Fader selv har skabt som det sted hvor Gud (ellers) ikke er; ‘kærlighedens alternativ’.
 Gud (Fader) overtager pladsen i den ‘tomme grav’ efter Jesus Kristus, den døde og opstandne Guds Søn...! [a]

MENNESKESYNET

“(Jesus:) Jeg er vintræet – I er grenene” (Joh 15.5)

Menneskets *synd* (-9) er ‘fraktal’ (som en figur hvis form gentager sig i stort og småt) og hvor synden gennemsyrrer (ethvert) mennesket i dets vantrø (-7.3; -9). [b]
 Men også *syndernes forladelse* er ‘fraktal’. – Guds kærlighed gennemsyrrer også alt.

Således – ubegribeligt – opretholder Gud sin kærlighed til det syndige menneske i Verden.

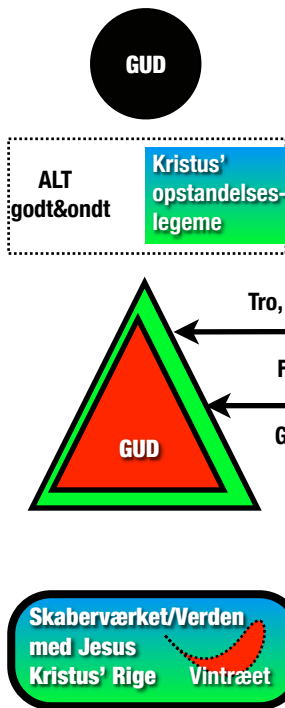
MENNESKETS ‘SYND’

GUDS ‘SYNDERNES FORLADELSE’

12.4 MENNESKET I KRISTENDOMMENS UNIVERS

SKABELSESELEMENTER

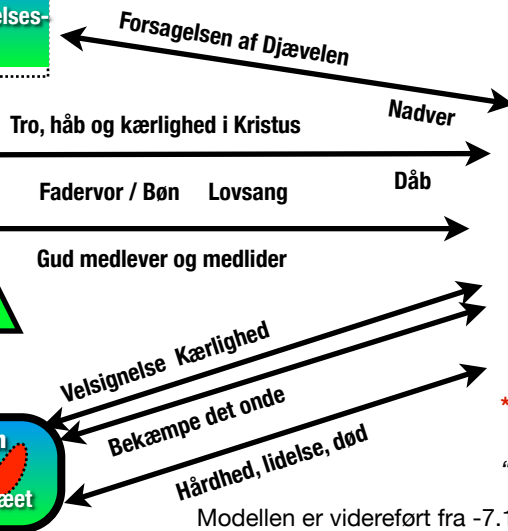
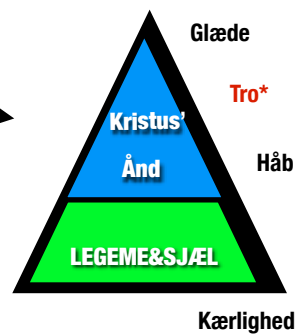

DEN STABILE TRO*
 (Berører mennesket i dets helhed)

Kærlighedens ‘døde Gud-Fader’ neutraliserer truslen fra INTET

KRISTEN-MENNESKET

DET FRIE MENNESKE

***) Den ‘stabile tro’ som ‘troen på syndernes forladelse’.**

“Jeg tror – hjælp min vantrø!” (Mark 9,24) (-7.4)

Modellen er videreført fra -7.1; -7.3

Hvor Jesus Kristus’ Ånd tager bolig i mennesket – i dåb, nadver og tro – dér overtager Kristus det hele syndige menneske i dets mistillid til Skaberens, og frisætter mennesket i troen på Guds kærlighed (jf. 2 Kor 3,17). [a]

‘Og tage de vort liv, gods, ære, barn og viv, lad fare i Guds navn – Guds Rige vi beholder.’ (Luther, 1528, dds 336)

KÆRLIGHEDENS PERSPEKTIV

MODEL-13

Fordærvmagterne, døden, det onde, er overvundet, – tilbage er: Fortabelsesmagten, truslen mod kærligheden.

Så vidt – så godt. 'Godt' for mennesket, som nu kan vide sig elsket – uden selv at gengælde Guds kærlighed.
Men Guds-Kærligheden har stadig ikke udfoldet sig, som det oprindeligt var meningen (-0.1).

13.1 DEN UDSIGTSLØSE KÆRLIGHED

"Rettens spir det alt er brækket, kærlighed er bevet kold,..." (Kingo 1689, dds 187 v.1)

'6-dages-skaberværket' viste sig ikke stærkt nok til i sig selv at kunne rumme kærlighedens *modsigelse*. – Kærligheden døde midt på 'kærlighedens scene' (-1.1).

Guds Søns død, kærlighedens død på korset, forfølger os uhjælpeligt.

Gud mangler fortsat *gengældt* kærlighed; mennesket mangler fortsat at *gengælde*.

Kærlighedens fuldbyrdelse er uden for rækkevidde: *INTET står i vejen*.

Den endelige og uigenkaldelige dom over mennesket udestår: 'til-INTET-gørelse'.

13.2 DET LEVENDE HÅB

"Lovet være Gud, som har genfødt os til et levende håb ved Jesus Kristus' opstandelse fra de døde, til en ... uvisnelig arv gemt i himlene ... til at åbenbares i den sidste tid. ... når I kommer frem til troens mål: jeres sjæles frelse." (1 Pet 1,3-5.9; fra kirkens dåbs- og begravelsesritual)

Hverken '6-dages-skaberværket' eller '7.dags-skabelsens Jesus Kristus' Rige' kan rumme den gengældte, *uimodsagte kærlighed*, som det var Guds vilje fra før begyndelsen (-1.1), og som er svaret til mennesket på spørgsmålet om 'meningen med det hele' (-0.4). – Sådan behøvede det ikke at være, men kærlighedens genstand, mennesket, vil have det sådan med udnyttelse af sin Gud-skabte 'frie vilje' (-8.1).

Med Guds indgreb i Jesus Kristus har mennesket kun fået et *fristed*, et 'kærligheds-asy' i verden (-11.1).

En gengældt, uimodsagt og dermed fuldbyrdet kærlighed synes at kræve et *ubegribeligt største 'rum'*. [a]
 Hertil åbner Gud vejen til sit 'Evide Kærlighedsrige' – "*... til at åbenbares i den sidste tid ...*" (1 Pet 1,5)
 Mennesket kan med Kristus-begivenheden *håbe* på Guds-kærlighedens fuldbyrdelse for enden af vejen.

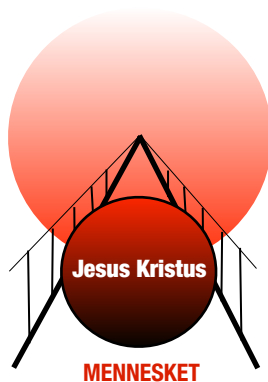
Håbets perspektiv

I Kristendommens Univers udfolder 'livet i tid' og 'livet i evighed' sig i et gensidigt perspektiv.

"Jesus Kristus' åbenbaring, som Gud gav ham for at vise sine tjenere, hvad der snart skal ske ..."

(Johannes' Åbenbaring, kap.1, v.1; fra o.år 95)

'DEN LEVENDE SANDHEDS VEJ' [b]

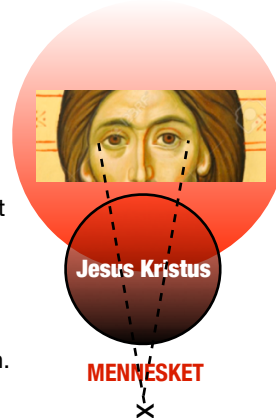
Kristendommens univers har sit perspektiv i retning af Guds evige kærlighedsrige, hvortil vejen fortsat spærres af 'Fortabelses-magten', INTET-heden.

Men Kristus-begivenheden har åbnet vejen for Guds kærlighed i 'tiden' og håbet om den 'evige kærlighed'.

I den orthodoxe kristne kirke peger perspektivet den modsatte vej: *fra* den 'evige kærlighed' i retning af mennesket med dets kærlighedshåb.

Ikonen 'ser' *på og bagom* × mennesket. Også her har Kristus-begivenheden åbnet vejen.

'IKONEN MED DET EVIGE LIV'

Evigheden

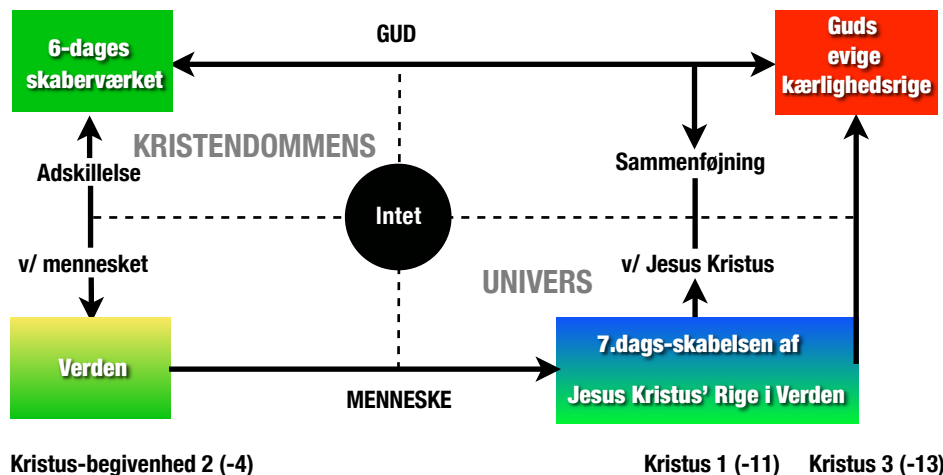
Slut-skabelsens *håb om evig kærlighed* er en integreret del af kristendommens verdensbillede og menneskesyn, en 'virtual reality, hvor begivenheder kan anskues naturtro og håndteres sprogligt og er virksomme uden at være fysisk til stede'. – **'Kærlighed' som altings mening må nødvendigvis være forankret i evigheden.** [c]

13.3 HISTORIE-FORLØBET I KRISTENDOMMENS UNIVER

“Han som **er**, og som **var**, og som **kommer**.” (Åb 1,8)

Kristus markeres i ‘skabelses-historien’ tre gange, men er altid nærværende i (bla.) den kristne tro. (-6.1)

Først gennem ‘Kristus-begivenheden’ (K-1/’**er**’) afslører ‘Skabelsens Gud’ (K-2/’**var**’) sig som den ‘Evide Kærlighedens Gud’ (K-3/’**kommer**’). – Kristus som Guds Søn deltager i alle tre begivenheder, (-2.2;-12.2).

Skabelses-historiens perspektiv er at redde Guds-kærlighedens udfoldelse fra at gå til grunde i Intetheden.

Som en integreret del af ‘kristendommens univers’ skabes sluttelig endnu et **kærlighedens fristed**: ‘Guds evige kærlighedsrige’ som ‘stedet’ for Guds-kærlighedens evige genstand: ‘Det opstandne menneske’ (-13.5).

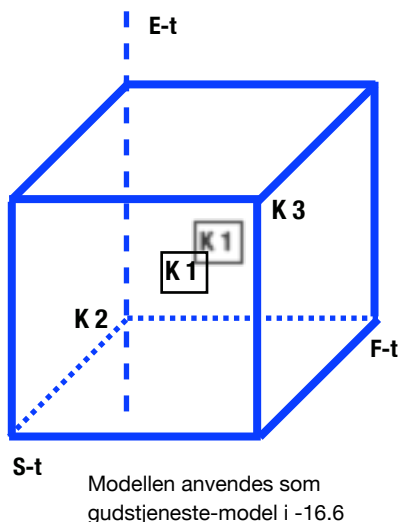
Den ‘valgfrihed’, som knytter sig til kærlighed (-8.1), ophører med Guds kærligheds fremkomst i **evidens**.

De kendte bryllups-ord: “Hvad Gud har sammenføjet må mennesket ikke adskille.” (Mark 10,9 ao) hører egentlig ikke hjemme i en ægteskabs/skilsmissesammenhæng. Med model -13.3 ses derimod v. 9 som Guds og menneskets sammenføjede kærlighed – selve meningen med det hele – og som det ville være fatalt af adskille efter gennemførelsen af sammenføjningen i Jesus Kristus.

Den *traditionelle* opfattelse af Bibelens ‘frelsheshistorie’ opfatter kristendommens frelsesforløb som et spørgsmål om menneskets (og ikke kærlighedens) ‘frelses-historie’, dvs. udfylder NT-modellens midterfelt med GTs frelseshistorie (-10.1). – Men med *kærlighedens* ‘frelsheshistorie’ indtager GT (blot) rollen som ‘litterær forhistorie’ (-0.7).

Kristus i Kristendommens Univers

“Se, jeg gør alting nyt!” (Åb 21,5).

Skabelses-historien i (Rum-Tid) (-5.4; jf. -12.2)

K 1: Tidens midte: Kristus’ åbenbaring i kødet (’**er**’) (-11).

“Ordet blev kød og tog bolig iblandt os ...” (Joh 1,14)

K 2: Tidens begyndelse: Kristus/information (’**var**’) (-4).

“I begyndelsen var Ordet.” (Joh 1,1)

K 3: Tidens ende: Kristus’ komme i herlighed (’**kommer**’) (-13).

“Ja, jeg (Kristus) kommer snart” (Åb 22,20)

Med ‘slut-skabelsen’ (K 3) lukkes ‘rum-tiden’ (S-t), og ved ‘tidens ende’ afsluttes ‘rum&tid’ (F-t). (-5.3; -5.5).

‘Tidens ende’ ligger også i ‘nuet’, jf. ‘eskatologien’ (-5.3;-17.3,4).

‘Tid’ videreføres som ‘Evig tid’ (E-t) i Guds evige Kærlighedsrige.

Det fysiske kosmos kan fortsat udvide sig, hvorved rum og tid opløses og stof ‘dør ud’ og kun efterlader diffus energi. I analog tankegang vil ‘Kærlighedens Ånd/energi’ føres videre gennem (E-t) (jf. ‘ånd’ som energi, -2.2).

13.4 MENNESKET I 'TIDENS VOLD' MELLEMLT OG INTET

"Den, der tror på Sønnen, har [allerede] evigt liv; den, der er ulydig mod Sønnen, skal ikke se livet [her og nu], men Guds bliver over ham." (Joh 3,36 – [tolket])

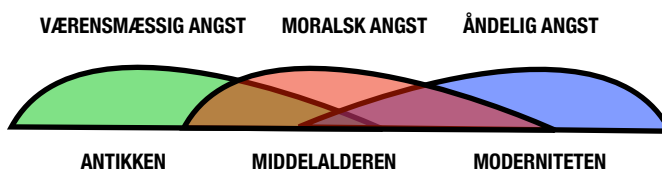
Frelse, frihed i tid og evighed, er at mennesket i troen på Guds-kærligheden lever i verden frimodigt og fortvivlet, i glæde og i sorg, og ikke lader sig **fortabe** i en eller anden form for **angst**, som var man under 'Guds vrede':

– **angst** som:

'Værensmæssig angst for skæbne & død'	(Antikkens paradigme)
'Moralsk angst for synd & fortabelse'	(Middelalderens paradigme)
'Åndelig angst for tomhed & meningsløshed'	(Modernitetens paradigme)

Enhver tidsalder præges således af et dybtgående paradigme med langtidsvirkning i kulturbevidstheden.

Igennem kristendommens historie tegner sig tre langbølgede (og et antal kortbølgede) successive og delvis overlappende paradigmer, hvorefter det moderne menneske kan føle sig fortabt ikke blot i åndelig angst, men delvis også i moralsk angst og i mindre grad også i værensmæssig angst.

Men Guds-Kærligheden 'vredes' ikke..!

Hvor Bibelen taler om 'Guds vrede', taler *Modeller* om *det vantro menneske prisgivet den skabte rå virkelighed* (-3.1) som et 'korrektiv' (-17.5) for den, som ikke kender betydningen af 'Intet' og den 'Tomme grav'.

Med udgangspunkt i, at 'Gud vil Kærligheden', *vredes Gud ikke* (men kan nok indigneres, 'bedrøves', 1 Mos 6,6).

Tages – omvendt – udgangspunkt i modellen: 'Guds vilje til skabe' eller i 'Guds lyst til skabe', følger tanken om 'Guds vrede', når Guds vilje eller lyst til at skabe møder modstand hos mennesket (-12.2).

Almen-religiøst vil den rå og barske virkelighed (kun) kunne opfattes som udtryk for en 'Guds vrede'.

13.5 'MENNESKETS OPSTANDELSE' (-13.1/'Kristus 3')

"For ligesom alle dør med Adam, skal også alle gøres levende med Kristus." (1 Kor 15,22)

'Kødet' er dødeligt, men det, der gør os til mennesker: 'ånden', er – som Guds Ånds bolig – ikke-dødelig (-5.2).

Mennesker, levende som døde, beror således i 'ånden' med Guds Ånd – alle og enhver, før eller efter Kristus, gennem det personlige (fordærvede) kærlighedsforhold til Gud (-2.1).

Således indtil 'Kristus 2.komme' til forløsning af mennesket, – jf. sluskabelsens 'gåde', -13.9. [a]

Menneskets frigørelse til dom på den yderste dag

"... Af jorden skal du igen opstå." (fra det kristne begravelsesritual, jf. -5.1)

'DET OPSTANDNE MENNESKE'

Åbenbaringsbogens (Åb) model 'menneskets opstandelse':

Det døde menneske frigøres fra den '1.død', *Adams død*, (Åb 20,13), idet den '1.død' 'dødes'/ophæves (!) gennem den '2.død' (Åb 20,14), [b] inden Skaberværket annihileres (til-INTET-gøres, -3.1) (Åb 21,1), og 'det opstandne menneske' nyskabes omkring sin gamle 'ånd' som 'Guds bolig og kærligheds-nærvær' i menneskene' (Åb 21,3-5) (-5.2).

Den 'yderste dag' – hvor fjern den end måtte forekomme os – er for Gud altid tæt på, 'i morgen' (-5.3; -17.3/Fadervors 4.bøn)

I kristendommens univers udfolder 'tid' og 'evighed' sig i et gensidigt perspektiv (-13.2); ligeså 'liv' og 'død'.

Med **Guds dom** gives således 3 udfald for menneskets forhold til tid og evighed gennem overgivelse til:

- ALT, den 1.død, Adams død, som gør selve *livet meningsløst*, med dermed også den *1.død meningsfuld*. [c]
- INTET, den 2. (evige) død, 'den ikke-dødelige ånds' evige død – og dermed til *1.døds meningsløshed*.
- EVIG KÆRLIGHED med Kærlighedens Gud – og dermed til *livets og 1.døds meningsfuldhed* (-1.1).

13.6 'DOMMEN' OVER MENNESKET

"Og dette er dommen, at lyset er kommet til verden, og menneskene elskede mørket frem for lyset, ..."
(Joh 3,19)

Først på 'dommedag' kan mennesket tage ansvaret for sit liv – dvs. ansvaret for af have 'trælbundet sin frie vilje til kødet' (menneskets eneste form for 'frie vilje', -8.1) – og lade sig dømmes som 'synder' (-9; -17.8).

THI KENDES FOR RET: Intet menneske 'slipper' for at blive optaget i kærlighedens og virkelighedens historie..! (-1.1)

Domspræmissen rummer ét forhold: GUDS KÆRLIGHED til mennesket i Jesus Kristus, han som er, og som var og som kommer.

Ethvert menneske bliver som 'Det opstandne menneske' personligt involveret på dommens dag, – men genkender sin dommer som sin skaber og frisætter, Jesus Kristus. (-2.1)

Dommedagen er således en begivenhed, der med *glæde* ses frem til som det *kristne levende håbs opfyldelse*. [a]

"Ej mer du gruer for dommedag, du ved, din dommer har ført din sag og fra sig selv den vundet; ..."
(Grundtvig 1837, dds 274 v.4)

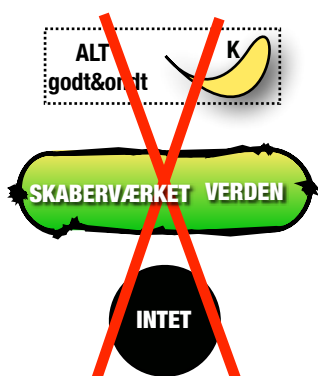
13.7 'DOMMEN' OVER VERDEN, MAGTERNE OG INTET

'Når han kommer i det blå, er kristnes [menneskets] kamp til ende' (jf. Grundtvig 1853, dds 319 v.10)

Kristus' 2.komme fremstilles af NT som en *virtual reality-scene*, hvor Gud i en 'slut-skabelse' håndterer 'skabelses-elementerne' og 'det opstandne menneske' på en overordentlig dramatisk og realistisk måde, 1 Kor 3,13-15; Mark 13; Åb 12-13; 19-21. – Den 'døde' Gud Faders afsluttende handling med INTET (-12.3). [a]

"Derefter kommer enden, når han har tilintetgjort al magt og myndighed og kraft ..." (1 Kor 15,24)

Det, der lægger sig mellem Guds og menneskets kærlighed (-8.1), fjernes gennem 'omvendte' skabelser:

"krig i himlen – Satan – forfører – styrtes til jorden –" (Åb 12)

'ALT af godt & ondt' gøres til INTET (-3.1), også Satan (-13.8).

"Den første himmel og den første jord forsvandt" (Åb 21,1)

Skaberværket og Verden gøres til INTET. – 'Det opstandne menneske' flyttes (*frelses*) til 'Guds bolig', Guds evige kærlighedsrige (-13.3).

"et dyr steg op af havet – dødeligt såret – dets tal var 666" (Åb 13)

INTET blev neutraliseret af Kristus allerede -Påskelørdag (-21.2).

"... dødsriget blev styrtet i ildsøen... Havet findes ikke mere" (Åb 20-21)

Det skabte INTET fjernes (*fortabes*) selv som trussel mod kærligheden.

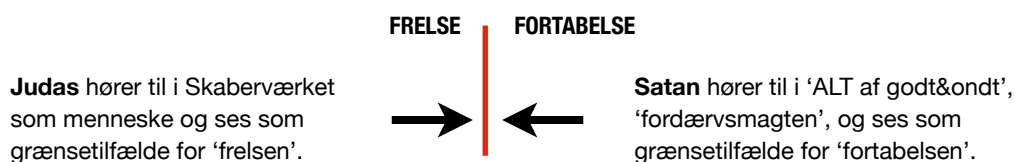
"... så af det hele, som Gud har skabt, går kun fortabelsens æt fortabt!" (Grundtvig 1837; dds 291,6)

13.8 'DOMMEN' OVER SATAN OG JUDAS

"Men så fór Satan i Judas ..., hvordan han kunne forråde Jesus" (Luk 22,3f; Joh 13,2)

Såvel **Satan** som **Judas** er for Gud nødvendige og aktive figurer i kærlighedshistoriens dramatiske udgang.

Uden dem var Jesus ikke død under disse omstændigheder, ikke 'nedfaret til dødsriget' (INTET) og ikke oprejst som 'råstof' for skabelsen af 'Jesus Kristus' Rige', – uden Satan og Judas ingen kristendom!

I modsætning til den traditionelle opfattelse af Judas som 'total-fortabt-synder', ses her Judas' frelse som udtryk for menneskets maksimale mål af 'håb' og 'syndernes forladelse', – *så kan vi alle være med!* (Alterbillede -13.13)

Judas-figuren er evangeliernes konstruktion (Mark 3,19 mfl.); men også hos Paulus står Gud selv bag (Kol 1,19f).

13.9 SLUT-SKABELSEN FRA 'TRO' TIL 'EVIDENS'

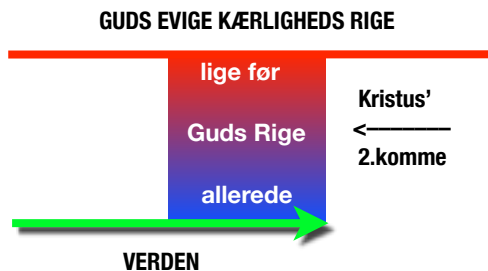
"Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud." (Paulus i 1 Kor 13,12)

Guds evige kærlighedsrige bryder nu igennem
i evidens med Kristus' 2.komme.

'Evidens' betyder ophævelse af ethvert menneskes 'nej' til Gud, nu hvor INTET-heden – og dermed et 'nej' – er annihileret (-3.1;-13.7).

Paulus ser dette billedligt som en 'renselse' i mennesket:

"...men (mennesket) selv bliver frelst, dog som gennem ild." (1 Kor 3,15)

Nærmere kommer Modeller ikke dette perspektiv.

Den frisættende **tro** knyttes til Kristus' 1.komme, hvorimod Kristus' 2.komme – som en følge af Guds kærlighed – sker med frisættende **evidens** og derfor **uden tro** (jf. ikke-tro,-7.5); ingen kan være i tvivl længere! (-7.2).

Med INTET-hedens annihilering på 'dommedagen' (-13.7) bortfalder således den alternative valgmulighed' (-3.1; -7.3) og dermed friheden til at kunne sige 'nej' til kærligheden i Guds evige kærlighedsrige.

Endelig kan det 'ånds-gennemtrængte kød' overgive sig og selv 'tilgive' også det 'utilgivelige', – i denne situation kan mennesket ikke andet. Jf. Fadervors 5.bøns 'perspektiv': "...som også vi [omsider] har tilgivet ..." (-17.3)

Det kristne 'levende håb' sigter på, at Kristus snart måtte komme igen som åbenbaret i 'evidens' og 'herlighed'.

– 'Som Guds-Kærligheden kom til os fra **fortiden**, kommer Kærligheden os også i møde fra **fremtiden**.'

13.10 'FRELSE' ELLER 'FORTABELSE'..?

"Han er opstået ... de var bange." (Mark 16,6.8; Markusevangeliets oprindelige slutord)

Mennesket har med sin afvisning af Guds kærlighed skaffet sig selv sit helt store problem på halsen:

Vil tilværelsen lykkes for *mig*? Hvorledes undgår *jeg* livets tomhed? Er der en mening med *mig*? Fortabes *jeg*?...

Mennesket bilder sig – i grænseløs selvoptagethed – ind, at alt drejer sig om **mennesket**. (-9; -10.3).

Guds problem (!) derimod, er selve '*kærlighedens historie*', hvor spørgsmålet lyder: Vil *kærligheden* lykkes? Hvad hvis *kærligheden* bliver afvist? Kan *kærligheden* overhovedet have et reelt alternativ? Kan den *elskede* frelses?...

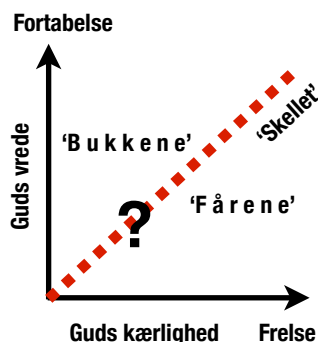
For Gud drejer alt sig om at frelse **kærligheden** – om kærlighedsforholdet til mennesket (-10.3).

Eftersom alle mennesker har del i såvel kærlighedens historie som mod-historie, rejser sig her det 'bange' (v.8) menneskes **selvskabte** spørgsmål: Frelse eller fortabelse? Eller hvad?

– To løsningsmodeller/'scener' (jf. -22.5/si.søn.kirkeåret):

Enten frelse **eller** fortabelse i tid og evighed

Frelse **eller** fortabelse i tiden – **alle** frelses i evighed

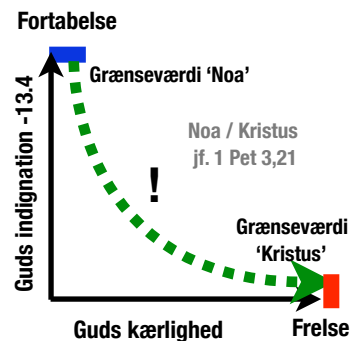

Traditionens løsning:

"Og de ('bukkene') skal gå bort til evig straf, men de retfærdige ('fårene') til evigt liv." (Matt 25,44)

Opgraderet løsning:

"Og således skete det, at **alle** kom frelst i land." (ApG 27,44) [a]

Med 'Verdensdommen' (Matt 25,31-46) sættes 'skallet' allerede her i livet som 'dobbelt udgang'. Med Guds 'almagt' måske som forudbestemthed. 'Verdensdommen' Matt 25,31-46/si.søn.kirkeåret.

Kurven stopper ved en mindste-enhed, 'kvant':

- '**Noa-kvantet**': én frelses – alle andre dør.
- '**Kristus-kvantet**': én dør – alle andre frelses.

'Verdensdommen' omfatter her Matt 25,31–26,5.

13.11 GUDS EVIGE KÆRLIGHEDSRIGE

“Og jeg så en ny himmel og en ny jord ... nu er Guds bolig hos menneskene ... og Gud vil selv være hos dem”
(Åb 21,1.3)

Alle mennesker – uden undtagelse – får således indgang til Skaberens evige kærlighedsrige. [a]

Intet menneske kan gennem sin vantro og sit liv og levned undgå Guds kærlighedsgerning i Jesus Kristus.

Kærlighedens perspektiv som virtuel virkelighed: ‘Guds Evige Kærlighedsrige’

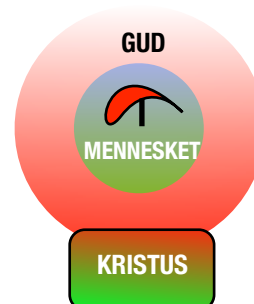
“... (Kristus) overgiver Riget til Gud Fader.” (1 Kor 15,24)

“I midten ... står Livets Træ...” (Åb 22,2)

Om Guds Evighedsrige ved vi, at det er af en kvalitet som det Gud Helligånds ‘kærligheds rige’ vi allerede kender med Jesus Kristus’ første komme, og som Guds Søn nu overgiver til Gud Fader (-12.3).

Med INTET-hedens ‘bortskabelse’ er nu også menneskets skyld og synd fjernet sammen med truslen mod kærlighedens beståen.

‘Guds Evige Kærlighedsrige’ er virksomt – i menneskets tro, håb, kærlighed – uden at være fysisk til stede.

13.12 KÆRLIGHEDENS OG VIRKELIGHEDENS HISTORIE

“...én sand Gud fra evighed og til evighed.” (Fra kirkens gamle lovprisning efter menighedens bøn)

Såvidt dramaet om kærligheden og virkeligheden, det universelle drama i kosmos, i verden og i mennesket, i tid og evighed, hvor Gud og kærligheden dør midtvejs, men genopstår som tro og håb i Jesus Kristus.

Kærligheden kom – på trods af mennesket – frelst igennem med sin genstand, mennesket, til sit evige fristed, netop ‘meningen med det hele’, eftersom ‘Gud vil kærligheden’.

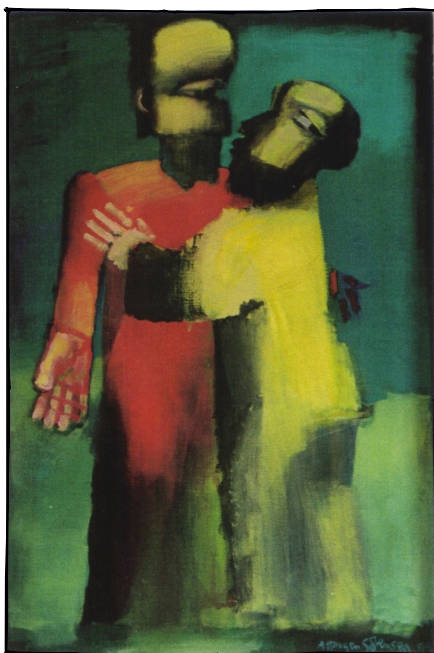
Guds historie i Jesus Kristus afslører hvem og hvad Gud er: *Kærlighedens og virkelighedens evige ophav*, og afslører hvem og hvad mennesket er: *Ukærlighedens og den faldne verdens ophav*, – men dog *evigt elsket*.

Således Kristendommens ‘Verdensbillede og menneskesyn’, jf. ‘standardmodellen’, -14.

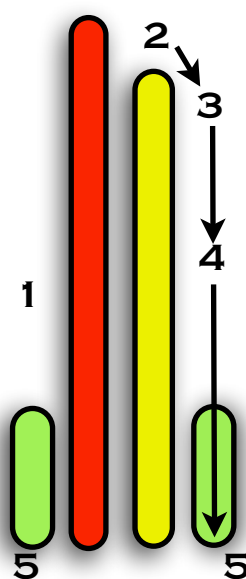
Med bogens 2.del følger konsekvenserne for dem, der tør lade liv og død bestemme af denne virkelighed.

13.13 FORKYNDELSE AF GUDS GRÆNSELØSE KÆRLIGHED TIL MENNESKET

Såvel **Satan** som **Judas** er for Gud nødvendige og aktive figurer i kærlighedshistoriens (lykkelige) forløb (-13.8).

‘Judaskysset’, Arne Haugen Sørensen, 1999
Alterbillede, Bederslev kirke, Nordfyn, 2000

1 Den genkomne Kristus med naglemærke møder Judas med en velsignende gestus.

2 Judas skæver bagud: ‘En anden fik mig til det!’

3 Satans ansigtsmaske sidder i nakken på Judas.

4 Satans hånd peger nedad: ‘Jeg udførte blot en ordre!’

5 Gud selv stod bag det hele. – Guds fødder (4 tæer) ses.

Større håb til Gud i Jesus Kristus gives ikke, end at Guds kærlighed omfatter selv en Judas, – så kan vi alle være med.

KRISTENDOMMENS STANDARDMODEL

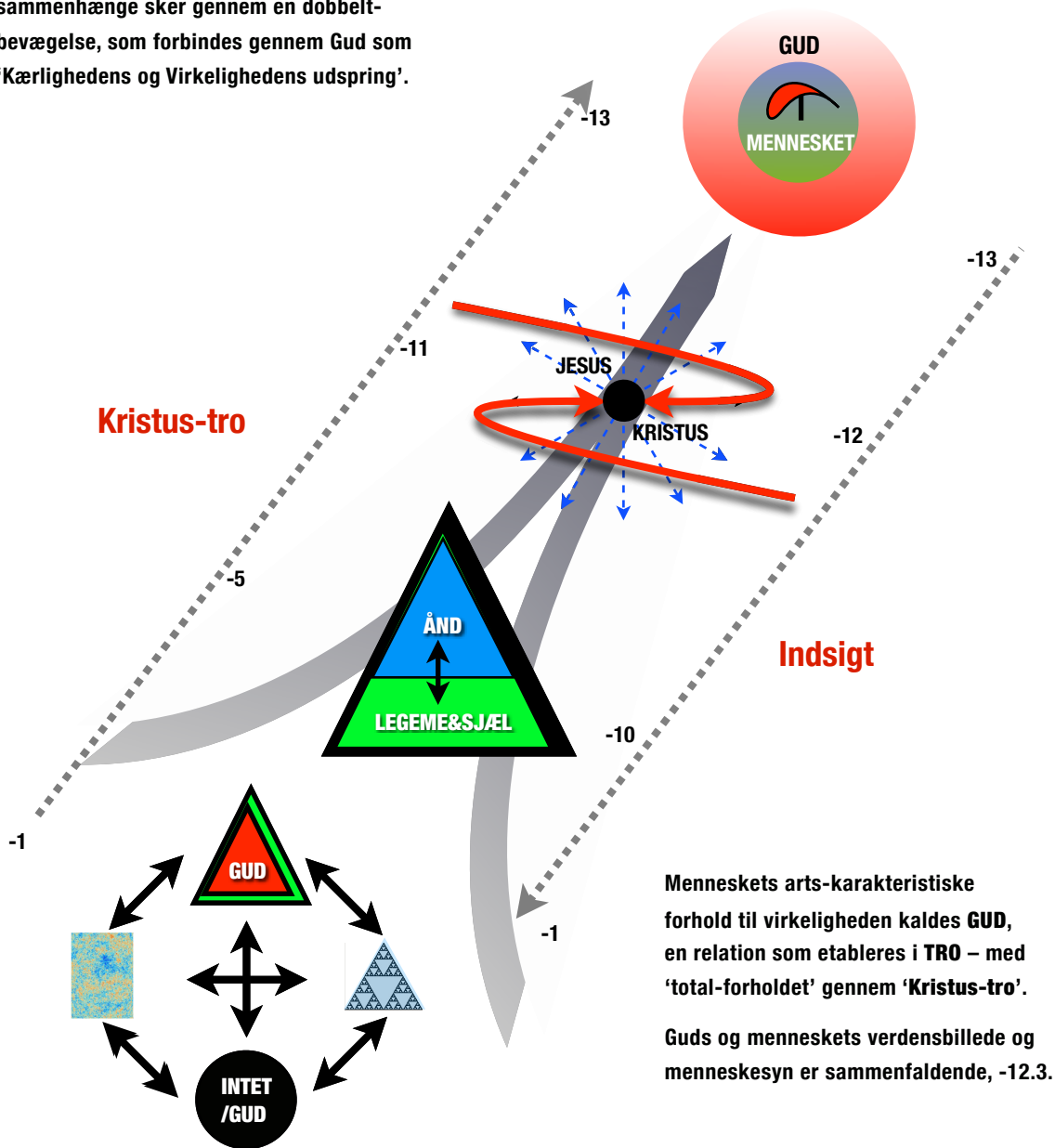
MODEL-14

“(Guds plan) ... at sammenfatte alt i Kristus ...” (Ef 1,10).

Bogens TESE: ‘Kristendom er i sig selv og i moderne sammenhæng et verdensbillede og menneskesyn’, udvikles i et samspil mellem tro og indsigt som en ‘total-anskuelse af virkeligheden’ gennem kristendommens rationale: ‘Tro på Guds-kærligheden som meningen med alt og intet – med hvad heraf følger’ (-0.4). [a]

Menneskets indsigt i virkelighedens og egne sammenhænge sker gennem en dobbeltbevægelse, som forbindes gennem Gud som ‘Kærlighedens og Virkelighedens udspring’.

Troen skaber indsigt

Menneskets arts-karakteristiske forhold til virkeligheden kaldes **GUD**, en relation som etableres i **TRO** – med ‘total-forholdet’ gennem ‘**Kristus-tro**’.

Guds og menneskets verdensbillede og menneskesyn er sammenfaldende, -12.3.

MENNESKETS OG GUDS VERDENSBILLEDE OG MENNESKESYN

Modellers konklusion:

Med Guds-kærligheden som ‘meningen med det hele’ kan opstilles et nutidigt verdensbillede og menneskesyn.

q.e.d.

“Kærligheds og sandheds Ånd! Jords og Himmels hjertebånd knytter du alene”.

(Adam af St. Victor 12.årh.; Grundtvig 1837; dds 292 v.1)

ANDEN DEL

KRISTENDOM SOM

RELIGION

TROS-LÆRE

GUDSDYRKELSE

LIVSUDFOLDELSE

KIRKE-ORDNING

MED BOGENS 2.DEL FØLGER KONSEKVENSERNE FOR DEM SOM
VOVER AT LADE LIV OG DØD BESTEMME AF GUDS-KÆRLIGHEDEN

KRISTENDOM OG RELIGION

MODEL-15

Kristendommens rationale rummer en generel religionskritik – men giver plads til religiøsitet

“Athenere! Jeg ser, at I på alle måder er meget religiøse. For da jeg gik rundt og så nærmere på jeres helligdomme, fandt jeg også et alter med indskriften: ‘For en ukendt gud’.

Det, I således ærer uden at kende det, det forkynder jeg jer: Gud, som har skabt verden med alt, hvad den rummer, ...”. (Paulus i Athen, iflg. ApG 17,22ff)

15.1 KRISTENDOM OG RELIGIØSITET

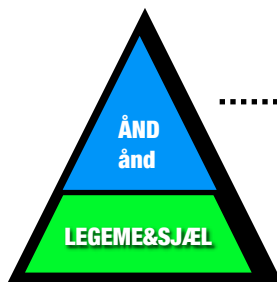
Religiøsitet og religion som evolutions-biologisk, medfødt og tillært fænomen

Modeller ser *religiøsitet/religion* som et karakteristikum for især mennesket, som en evolutions-biologisk tilpasning mellem biologi/psyke/miljø/kultur, udtrykt gennem mere eller mindre udviklede, konstruerede og selvforståede religiøse og ideologiske forestillinger med tilhørende religions-, kultur- og samfundsformer.

Grundlæggende udtrykker kristendommens rationale (-0.4) en *generel religions-kritik*, samtidig med at *kristendom giver det hele og naturlige menneske plads til dets religiøsitet, religions- og kulturudøvelse* (-16).

Mennesket må forholde sig kritisk til sin religiøsitet – ellers tager den magten over en selv (og andre). [a]

Kristendom hviler således ikke på ‘religiøsitet’, men kun på ‘Ånd/ånd’.

Kristen-tro / vantrø

knytter sig til menneskets ånd og Guds Ånd.

‘Tro’ er at dele sin ånd med Guds Ånd.

‘Van-tro’ er ikke at ville dele ... (-7). ‘Ikke-tro’ gives ikke, idet ‘ånd’ er en tilført del af mennesket (-7.5).

Religiøsitet / religion / religionsudøvelse

knytter sig til menneskets ‘legeme&sjæl’ (‘Kødet’)

‘Religiøsitet’ er et universelt evolutions-biologisk

Det udviklede menneske som ‘legeme&sjæl’ (-5.1) tilføres ‘ånd’ (‘skabelse’, -5.2) til udfoldelse af *Guds kærlighed som ‘meningen med det hele’*. – Derfor er der noget, og ikke bare ingenting: Guds-kærligheden skal udfoldes.

På skaberværkets vilkår er denne *tilførte, uselvfølgelige kærlighed* et tilstrækkeligt svar på menneskets frihed til at undre sig over ‘meningen med livet’. – Kun mht. ‘Kærligheden’ gives en sådan frihed (‘frie vilje’ -8.1).

Men mennesket benytter friheden til at gøre kærligheden ‘selvfølgelig’ for i stedet at udfylde det skabte ‘intet’ med egne svar på ‘meningen’, hvorefter kærlighedens fristed – skaberværket – forvanskes og fordærves.

Religion/religioner forstås således som *udfoldelsen af menneskets forsøg på selv at skabe mening i livet* (-9).

Spørgsmålet om ‘mening’ i den uselvfølgelige tilværelse sætter menneskehedens dagsorden helt ud i det praktiske og dagligdags, hvor mennesket jo bestræber sig på at udfolde sig ‘meningsfuldt’ i sin gøren og laden.

Religiøsitet forstås som et *evolutions-biologisk fænomen knyttet til ‘legeme&sjæl’* (på linie med fx. musikalitet),

som *‘det på én gang fascinerende og rystende ved tilværelsen’* som hjemmehørende i naturen eller i kulturen. [b]

Religiøst besvares spørgsmålet om mening sjæleligt-materielt, hvorimod *kristendommen* svarer åndeligt-materielt (-8). Den kristne religionsudøvelse kan på godt og ondt ses som ‘åndens spor’ igennem ‘legeme&sjæl’, hvor det *religiøse* – gennem kristendommens rationale (-14) – må søges *disciplineret og nyttiggjort*.

Hertil tjener den kristne kirke med dens forkyndelse (af syndernes forladelse), ritualer og troslære (-16).

Hvor et kristent kirkesamfund derimod *baserer sig på ‘religiøsitet’* eller ‘løssluppen ånd’, udvandes det ‘kristne’ til ukendelighed. Kristendommens ‘tre-enigheds-model’ (-2) afbalancerer hertil forholdet til ‘ånden’, jf. ApG 17,22ff.

Vil man (også præster) undgå at blive offer for religiøst nonsens eller (selv)bedrag, må man forholde sig seriøst og kritisk til sin mere eller mindre erkendte religiøsitet/religionsudøvelse/religion/ideologi. [c]

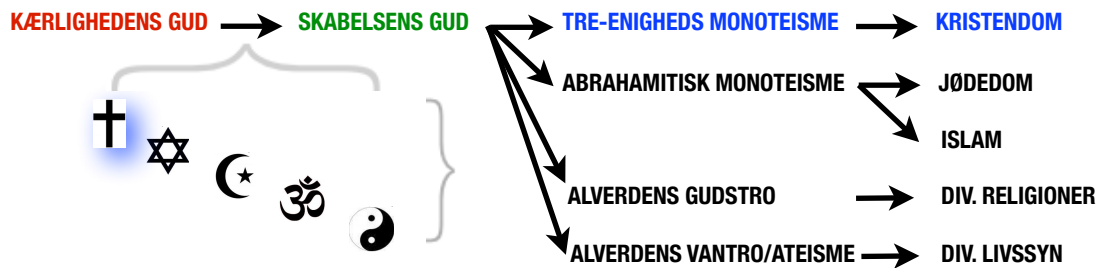
Sammenfattende: Kristendom kan **udøves som religion** i menighed/kirke og med plads til **religiøsitet** i gudsdyrkelsen, og kan **udøves som forstandighed** med plads til kærlighed og som (selv)kritik og diskussion.

15.2 KRISTENDOMMENS GUD OG ANDRE GUDS-OPFATTELSER

“De hævdede at være vise, men blev tåber, og de skiftede den uforgængelige Guds herlighed ud med billeder i skikkelse af forgængelige mennesker ... [og andet].” (Rom 1,22f)

Kristent set har vi *alle* **Kærlighedens Gud tilfælles** (-1.1), og følgende **Skabelsens Gud tilfælles** (-1.2: -16.3).

Men hvor ‘Kærlighedens og Skabelsens Gud’ i kristendommen opfattes og dyrkes efter modellen *‘tre-enig-monoteistisk Gud’* (-2), så opfattes og dyrkes Gud uden for kristendommen efter andre modeller. [a]

Alle har vi kristendommens Kærlighedens og Skabelsens Gud fælles, men menneskene ‘tror’ på forskellige ‘guder’.

Skabelsens Gud giver sig til kende overalt som skaberværk/virkelighed, men først med Jesus Kristus kender vi også *Kærlighedens Gud*: Hvem vi har med at gøre, hvad meningen er og hvordan vi kan leve og dø med mening!

Kærlighedens og Skabelsens Gud er alles Gud, den Gud mennesket møder i Jesus Kristus. (-6.2/c; -11; -12; -21.3).

Et sådant kristent udsagn ville andre – herunder de to GT-baserede (‘abrahamitisk-monoteistiske’) religioner: jødedom og islam – ikke kunne tilslutte sig, allerede fordi Jesus Kristus ikke hos dem tilkendes rollen som ‘Guds Søn’, at Jesus Kristus ikke ‘var i begyndelsen hos Gud’ (Joh 1,1ff), og slet ikke at Gud sidenhen åbenbarede sig som menneske i Jesus fra Nazareth, og gennem sin lidelse, død og opstandelse skabte en ny virkelighed – endda på selveste Skaberens hviledag. (-11.1).

Den nærmeste fælles ‘*Skabelsens Gud*’ benævnes i religioner og livsanskuelser under forskellige navne. De to GT-baserede: jødedom og islam har ‘Abrahams Gud’ som fællesnævner (GT: 2 Mos 3,6; Koranen: Sura 2:133); i Abraham som ‘troens fader’ skulle alle folkeslag herefter velsignes. (1 Mos 12,1f). – Kristendommen har dog ikke ‘Abraham’, men *Kærlighedens Gud*, som ‘troens fader’, åndenlighedens ‘indblæser’ (-5.2).

Selve det ‘åndelige’ som menneskets tilførte arts-karakteristikum, kommer i GT til udtryk som ‘Tro’ (‘Abrahams tro’, 1 Mos 15,6; Hab 2,4), som siden overtages af NT: “Den retfærdige skal leve af **tro**” (Rom 1,18).

Livsanskuelser benævner ‘gud’ efter *det højeste*, man måtte tro på: Lykke, magt, fornuft, mennesket, ... (-10.2)

Men alle har vi også vores ‘**syndighed**’ tilfælles som mennesker: at vi nærer mistillid til ‘Kærlighedens og Skabelsens Gud’, at vi dyrker os selv, skaber vore egne illusioner og derved fjerner os fra virkeligheden (-9). [b]

15.3 KRISTENDOM SOM KULTUR-KRITIK

“Alt er tilladt, men ikke alt gavner. Alt er tilladt, men ikke alt bygger op.” (1 Kor 10,23)

I kristendommens univers udfolder mennesket sig nysgerrigt og spørgende, glad og sørgende, rationelt, kritisk, intuitivt, æstetisk og kreativt til virkeligheden; *den kristnes frihed er positivt og frugtbart kulturskabende*.

Men kristendom bliver samtidig *kultur-kritik*, for så vidt kultur, politik og samfund af den ene eller den anden art gør krav på at rumme *absolutte sandheder* om tilværelsens mål og mening (-18.4).

Den ‘*kristne næstekærlighed*’ kan, som begrundet i Guds kærlighed, kun være udgangspunkt for den *enkelte kristnes etik* (‘.. og find så selv ud af resten’, -18.7), men kan ikke hævdes som generel samfundsetik.

‘Sekulær næstekærlighed’ – som i f.eks. ‘den gyldne regel’: “Gør mod andre, hvad andre bør gøre mod dig!” – kendes i alle religioner (Matt 7,12) og som ‘humanitarisme’, bl.a. som Røde Kors’ ‘universelle princip’.

Omvendt er samfundet afhængig af et mindstemål af fælles holdninger og sammenhængskræfter, som kan antage karakter af (sekulær) *religionserstatning*, ‘civil-religion’: demokrati, menneskerettigheder, ideologier, humanitarisme. – Kristendommen må i sådanne sammenhænge virke som ‘kritisk instans’, ‘korrektivet’, -17.6.

Kultur-kristendom er dog også ‘kristendom’, hvor kirke og tros lære blot indtager en beskeden rolle. [a]

KRISTENDOM SOM TRO OG LÆRE

MODEL-16

Følger for dem, som tør lade liv og død bestemmes af 'Kærlighedens og Virkelighedens historie'.

"Men denne skat har vi i lerkar ..." (2 Kor 4,7)

16.0 DEN KRISTNE MENIGHED

Kristendom som 'verdensbillede og menneskesyn' formes og udfoldes af den kristne menighed.

"Da pinsedagen kom ... blev (apostlene) alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad Ånden indgav dem at sige." (ApG 2,1.4)

Evangeliet – det glædelige budskab om Guds evige kærligheds åbenbarelse i verden som 'Jesus Kristus' Rige' – begynder sin vandring frem mod verdens ende formet og båret af menigheden, et 'synderes fællesskab' af mennesker i skrøbelig Kristus-tro, friskt til at leve livet på godt og ondt, – endda på Guds ansvar (-18.7/b).

Også menigheden er skabt ved Helligånden – er tilført 'energi' – som det fortælles om den første kristne pinse og siden er fortsat med menighedernes forskelligheder fra sted til sted og fra tid til anden.

Det er i *menigheden*, '*kirken*' det kristne budskab og den kristne *tros-lære* opstår, diskuteres, formuleres og udveksles fortløbende på grundlag af Guds åbenbaring i Jesus Kristus. Menighederne samles i 'religions-udøvelse' om forskellige former for kristen forkyndelse, gudstjeneste og undervisning i ord, skrift og handling.

– Jf. bogens genre som 'Anvendt Teologi' med *opdatering og opgradering* af 'kirke-teologiske' modeller.

16.1 DEN KRISTNE KIRKES STANDARD-MODELLER

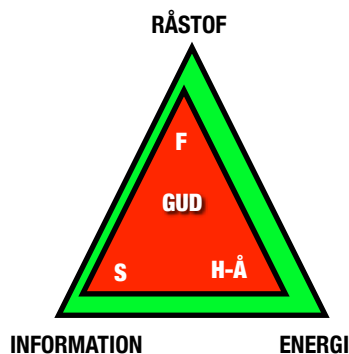
Kirken som 'menigheder forsamlet i Herren' (Kyrios, heraf 'kirke'), dvs. i Jesus Kristus' navn, samler sig inden for de første århundreder om nogle få 'tros-lære-modeller', som forholder sig som *tros-modeller* eller som *lære-modeller* til selve 'bekendelsen' til Jesus Kristus, 'Kristus-modellen', som overleveret i menighederne og i NT.

Kirken har sidenhen forholdt sig – også kritisk – til især nedenstående to 'Kirkens Standard-modeller'.

Standard-TROS-model: Apostolske trosbekendelse ('Dåbs-bekendelsen')

Den Apostolske Trosbekendelse, kirkens ældste (udviklet år 200 - 400) er en fælleskirkelig 'tros-model'.

'Tros-modellen' bruges *liturgisk* (primært ved dåb) som *historisk henvisning* til det kristne tros-grundlag.

Den Tre-enige Gud:

- Fader/Råstof
- Søn/Information
- Helligånd/Energi

'Tre-enigheds-lærens'

- baggrund, -2
- dåben, -17.1

'Modeller' er i sin helhed

Treenigheds-lære

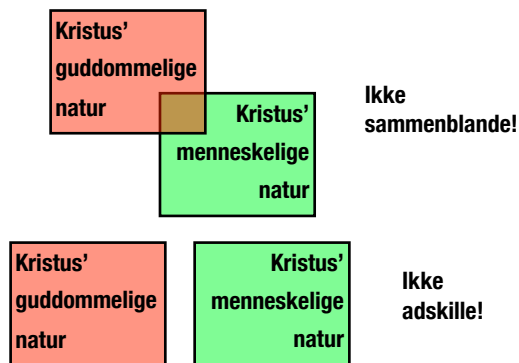
Vi tror på **Gud** – **Fader**, den almægtige,
himlens og jordens skaber.

– **Jesus Kristus**,
hans enbårne Søn, vor Herre,
som er undfanget ved Helligånden,
født af Jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfæstet, død og begravet,
nedfaret til dødsriget,
på tredje dag opstanden fra de døde,
opfaret til himmels,
siddende ved Gud Faders,
den almægtiges, højre hånd,
hvorfra han skal komme
at dømme levende og døde.

– **Helligånden**, [a]
den hellige, almindelige kirke, [menneskehed, ao.]
de helliges samfund,
syndernes forladelse,
kødets opstandelse [opstandelse fra de døde ao.]
og det evige liv. [og den evige kærlighed. ao.]

Standard-LÆRE-model: Læren om Kristus' to naturer

'Lære-modellen' om Kristus' to naturer: "**Kristus som sand Gud og sandt Menneske**".

"(Kristus) ... åbenbaret i to naturer uden sammenblanding, og uden forvandling, uopløseligt og uadskilleligt".

Vedttaget af øst- og vestkirken i Chalkedon i år 451 som den sidste fælleskirkelige lære-model.

Læren om "Kristus' to naturer" kommer til udtryk gennem den 'nicænsk-konstantinopolitanske lærebekendelse' af 381/451, jf. dds bagest.

'To-natur-dogmet' er udsprunget af det store spørgsmål: "Hvem er Jesus i forhold til Gud?": Blot et menneske med særlige evner? Gud selv i forklædning? Et menneske 'adopteret' af Gud? En religiøs svindler? ...

Diagrammet tegner Jesus Kristus' dobbelte natur som et (trods alt anskueligt) *paradoks*. (-5.3) [b]

Modellen dækker analogt *menneskets forhold til Gud*, som også er uden sammenblanding og uden adskillelse, samt *det kristne univers' 2x3 dimensioner*, som ligeledes er uadskillelige og uden sammenblanding (-5.4; -12.1).

16.2 DEN KRISTNE KIRKES OMFANG

"Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen." (Mark 16,15; fra tilføjet slutning)

Den 'kristne kirke' som *åndeligt fællesskab* i Kristus er en model opstået i og mellem menighederne, idet kirken ikke er grundlagt af Jesus selv. På traditionerne om Jesus' kaldelse af de 12 disciple (Mark 1,16f; 2,13f; mfl.) har kirken udviklet sig, som det bla. kommer til udtryk i tros-bekendelsernes 3.artikel om Helligåndens virksomhed.

Kriterierne for at blive betragtet som en 'kristen' menighed eller kirke blandt andre kristne kirker er normalt tilslutning til *bekendelsens treenige Gud* samt praktisering af *dåb* og *nadver*.

– Men den kristne kirke og menighed er mere end dette.

16.3 'DEN HELLIGE, ALMINDELIGE KIRKE' ≈ 'DEN LATENTE MENIGHED' (!)

"Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke" (fra Apostolske Trosbekendelse)

Helligånden indsætter 'skabets menneske', dvs. **alle (!) folk på denne jord**, som den 'hellige, almindelige kirke/menighed' i skaberværket, uden hensyn til kendskab til Jesus Kristus, til 'kristen-tro' eller ej.

Alle mennesker er jo grundlæggende et resultat af Guds kærlighed som forholdet mellem Fader og Søn (-2.1) og dertil **alle** skabt gennem den indblæste Helligånd, Kærlighedens Ånd (-5.2; -15.2); alle har vi 'ånd'.

Dette skabte, universelle 'ånds-fællesskab' udgør (for *Modeller*) den '**latente menighed**', forberedt ved Ånden.

Denne opfattelse af 'den hellige alm. kirke' er forskellig fra traditionens, hvor den universelle kirke af Kristus-troende er udsondret fra verden. [a]

Med den 'latente menighed' sprænges enhver gruppes/folks hævdeelse som 'særligt udvalgt' i kraft af noget skabt eller pga. nåde, fortjeneste eller lovydighed; således også traditionens syn på GT-folket (-10.1).

Denne (skjulte) 'latente menighed' er *Modellers* indspil i globaliseringen af menneskeforståelsen som forudsætning for nutidig kristen mission.

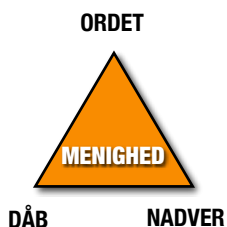
Mennesket **fødes** således ind i 'den hellige, almindelige kirke' / 'den latente menighed', – fødes som 'skabt i Guds billede som formet kød' (jf. 1 Mos 1,27), indblæst 'troens rum' (-5.2) (jf. 1 Mos 2,7), (jf. -6.2/c).

Mennesket er som 'latent (skjult) menighed' således 'potentiel (mulig) kristen' i mødet med evangeliet om Guds kærlighed i Jesus Kristus, og **alle** mennesker får ('prædestineret') indgang i Guds evige kærlighedsrige (-13.11).

16.4 'DE HELLIGES SAMFUND'

"Vi tror på Helligånden, ... de helliges samfund ..." (fra Apostolske Trosbekendelse)

'De helliges samfund' betegner **den døbte menighed som fællesskab i Jesus Kristus**, hvori den Kristus-troende – sammen med kristne før, nu og sidenhen – allerede nu (-12.1) har andel i Jesus Kristus' kærligheds-gerning, som den virker ved Helligånden gennem Ordets forkyndelse og i sakramenterne (dåb og nadver). [a]

Den kristne menighed, 'De helliges samfund' kan opfatte sig som noget særligt, omend som et **'synderes fællesskab'** omkring Jesus Kristus (-9).

Den kristne kirke eksisterer således (også) i kraft af menneskets syndighed, kaldet til at forkynde 'syndernes forladelse' (-12.3).

Ved **dåben** (-17.1) indtrædes i 'de helliges samfund', hvoraf den døbte ikke kan melde sig ud igen (som ved udmeldelse af et kirkesamfund).

'De helliges samfunds' opgave er at holde *gudstjeneste* og drive *mission*, dvs. udbrede evangeliet om Jesus Kristus til 'den hellige, almindelige kirke', alle folk på denne jord.

16.5 DEN KRISTNE KIRKES GUDSTJENESTE

"De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne."
(ApG 2,42)

Kronen på 'menighedens modeller' er den **'gudstjeneste-fejrende menighed'**, hvor det glædelige budskab om Jesus Kristus' Rige forkyndes ved Ordet, og etableres gennem dåb, nadver og bøn, og hvor 'Kærlighedens og Skabelsens Gud' bekendes og lovsynges som Den Treenige Gud.

Fra 'gudstjenestens rum' ('Kristus-rummet', 'Herrens kirke på jord', dds 352) udbredes kristendommens univers i form af forkyndt 'rum-tid' ud i verdens 'rum&tid' (jf. -5.4).

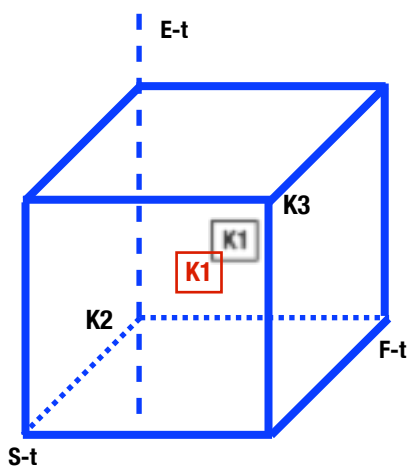
'Kristus-rummet' er en *virtuel virkelighed*, virksomt uden at være fysisk til stede. – Modsat 'kirke-rummet' som er fysisk til stede, men ikke i sig selv er virksomt som 'Kristus-rum'; dertil kræves menighedens nærvær.

Kirkens gudstjeneste som almindelig 'religions-udøvelse' og 'ritual-udfoldelse' er en anden sag (jf. -15), der falder uden for *Modellers* anliggende, som samler sig omkring 'bekendelse, prædikestol og kirkeskole'.

16.6 GUDSTJENESTENS RUM SOM 'KRISTUS-RUM'

"Hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, dér er jeg midt iblandt dem." (Matt 18,20)

Gudstjenesten som 'rum' er det sted, hvor de tre Kristus-begivenheder udfoldes af menigheden: *"Han som er, og som var og som kommer."* (Åb 1,8), med **Kristus-nærværet** som gudstjenestens centrum (jf. -12.2; -20.1).

Gudstjenestens dimensioner

Kristus **er** (K1) nærværende i menigheden, i tro, Ordet, dåben, nadveren og bønnerne, -12.3.

Kristus **var** (K2) nærværende til stede som Søn og skabermagt sammen med Fader og Ånd, -4.1.

Kristus **kommer** (K3) nærværende som den, der giver håbet indhold i et evigheds-perspektiv, -13.2

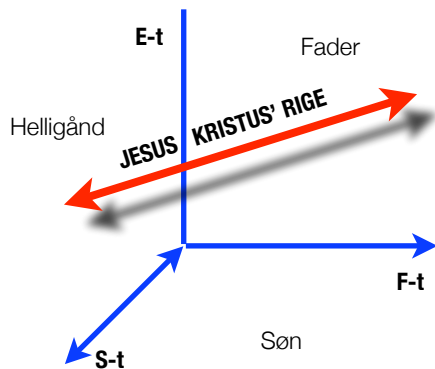

'Er - var - kommer.'
Ikon 'skrevet' 2006 af
Victoria Schackinger

Kristus-rummet opretholdes for så vidt menigheden er til stede for Kristus' nærvær, – og for så vidt kirkens Herre vil sende sin Ånd, -dds 352. [a]

16.7 FORKYNDELSE AF EVANGELIET

I gudstjenesten forkyndes indholdet af Jesus Kristus' Rige: Evangeliet (-13.6; -17.10), hele guddomsfylden, i 'rum-tidens' dimensioner, den 'rum-tid' som oprindelig blev skabt ved menneske-åndens skabelse (-5.2).

Jesus Kristus' Riges dimensioner (jf. -6.1)

Kristus-begivenhederne K-1, K-2, K-3 forkyndes ind i et virtuelt univers (E-t, S-t, F-t). [a]

Selve den tredimensionalt virtuelle 'rum-tid' tegner Evangeliet om 'Jesus Kristus' Rige', som det, der skal udfoldes i Verdens 'rum&tid'.

Jesus Kristus' Rige er sammenfaldende med 'Treenighedsrummet' (trosbekendelsen) med de 3 planer for Fader, Søn og Helligånd.

16.8 KRISTENDOMMENS UNIVERS

"Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige, ..." (Grundtvig 1864, dds 318)

Kærlighedens Gud er nu ved Jesus Kristus blivende til stede i Verden, i menneskets ånd og i Intet-heden.

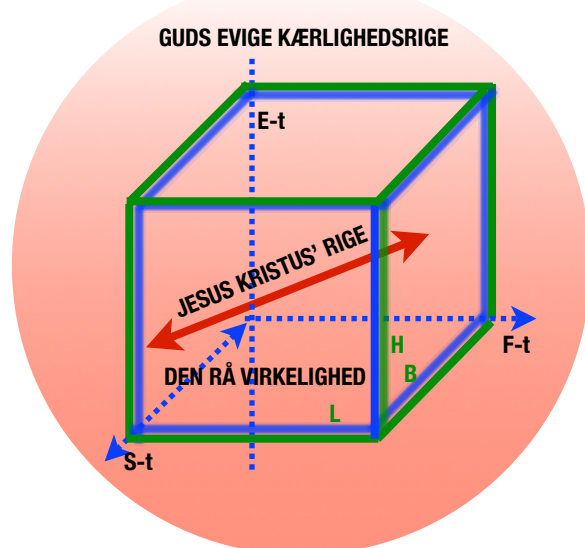
Verdensbillede og menneskesyn

Fra 'gudstjenestens rum' bringes forkyndelsen af *Jesus Kristus' Rige* og *Guds evige Kærlighedsrige* ud i den *Rå Virkelighed* for dér at etablere *Kristendommens Univers*, og med det 'Kristendommens verdensbillede og menneskesyn'. (-14)

Kristendommens Univers' dimensioner.

Kristendommens univers omfatter den samlede rå virkelighed som ét og kun ét rum: (rum&(rum-tid)) bestående af rummets **reelle dimensioner** (H.L.B) og dets **virtuelle dimensioner**.

Kristendommens Univers er som Kristus-tro indlejret i **Guds Evige Kærlighedsrige**. (jf. -1.3)

Gudstjenestens og forkyndelsens sprog

"De skal se og se, men intet forstå" (Mark 4,12), men "Den, der har ører, skal høre!" (Matt 11,15)

Den gamle kirke grundlagde standard-modellerne, hvorpå eftertiden har kunnet fastholde en seriøs samtale om kristentro og virkelighed op til vor tid. Men i takt med moderniteten er opstået en udtalt begrebsforvirring omkring 'Jesus Kristus-mytologien' med især forveksling af den 'virtuelle rum-tid' med den 'reelle rum&tid'.

Det største problem er vel påskens tale om 'Guds Søns' død og opstandelse': Døde selveste Gud på korset...? Og opstod mennesket Jesus virkelig fra de døde..? ('To naturer', -16.2; Fysik, -18.3; Nadveren, -17.1/e)

Kristendommens Univers' 6 dimensioner (rum&(rum-tid)) gør det muligt at håndtere *kirkens forkyndelse sprogligt, virtuelt og naturtro*:

I kristendommens 6-dimensionale univers, i den RÅ VIRKELIGHED, stod Jesus op fra de døde. [a]

Denne historiske begivenhed står stadig ved magt og har betydning for en eftertid, hvor Jesus Kristus' 'opstandelse' fortsat skaber samtidighed og 'Kristus-tro', – jf. dimensionen 'S-t' som dobbelt-vektor. (-5.4)

En virkelighedsforståelse alene i 'reel rum&tid' eller i 'virtuel rum-tid' reducerer den rå virkelighed (-17.5).

Gudstjenestens og forkyndelsens sprog i (rum&(rum-tid)) er tilgængelig for mennesket som 'kød' og 'ånd' (-5.2), om man ellers tør *dele sin ånd med Guds Ånd* (-7). – *"Troen kommer i kraft af det, som høres ..."* (Rom 10,17)

KRISTEN GUDSDYRKELSE

MODEL-17

Menighedens og den kristnes 'religionsudøvelse' gennem liv, gudstjeneste, dåb, nadver, bøn og troslære

"... Vi er Guds hus og kirke nu, bygget af levende stene, ..." (Grundtvig 1853, dds 323 v.3)

17.0 LIVET I JESUS KRISTUS' RIGE

"...Vi har kærligheds-asylet fundet." ("Gud ske tak og lov...", B.S. Ingemann 1837, dds 751 v.4)

Udfoldelsen af Jesus Kristus' Rige: dét Guds Rige som med Kristus 'er allerede – endnu ikke' i verden, sker i troen skabt af Ordet og Ånden; et liv som frit menneske i glæde, tro, håb og kærlighed (-12.4). Livet bæres af Gud gennem dåb og nadver, hvis materielle form samtidigt fastholder, at kristendom ikke alene er ord og ånd.

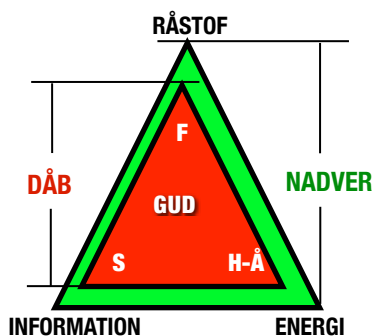
Den kristnes liv leves i bekendelse, bøn og lovsang, under Guds opretholdende og medlidende omsorg. Og leves i 'efterfølgelse af Jesus' ved at deltage kampen for kærligheden mod fordærvmagterne. Underlægges 'næstekærlighed' (-18.7), samt fællesskaber med andre mennesker og andre kristne, levende som døde. (-18.7)

Livet som kristen fastholdes på *skaberværkets (rå) vilkår* og forudsætter en *indrømmelse af*, at mennesket selv vil være 'skaber' af sit liv og sin verden. 'Indrømmelsen/boden' åbner for den kristne selvforståelse som *menneske*.

17.1 KIRKENES SAKRAMENTER: 'GUDS-NÆRVÆRET I DET HELE MENNESKE'

Den kristne dåb

"Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer (...) Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende!" (Matt 28, 19f)

Den kristne nadver

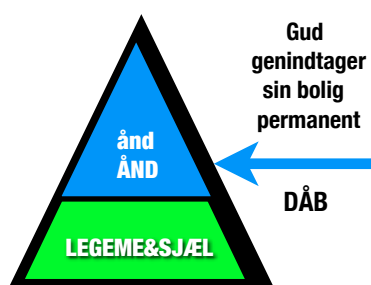
"Tag dette og spis det, det er mit legeme, som gives for jer. (...) Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod (...). Gør dette, så ofte som (...) til min ihukommelse!" (Jf. folkekirkens nadverritual, [a])

Dåben knytter sig til 'kærlighedens treenighed'. Nadveren knytter sig til 'skabelsens treenighed'. (-2)

Den kristne dåb – Guds uafrystelige tilsagn

"Du kommer, Jesus, i vor dåb. Her rækker du os mod og håb..." (Johannes Johansen, 1992, dds 450)

Med dåbens tilsagn indføres mennesket i Guds-nærværet udfoldet som 'Jesus Kristus' Rige' (-16.7; -22.2).

Med dåben etablerer Gud *blivende* sin Ånd i menneskets 'ånd' gennem Ordet/løftet til den døbte om Guds kærlighed i tid og evighed – (netop) uanset den døbtes 'ustabile tro' eller levned, -7.1.

'Fortabelsesmagten' (INTET/dåbens vand) mister sin kraft. [b]

Dåbsritualets 'forsagelse af Djævelen' fastholder den døbte på den 'rå virkeligheds' betingelser på godt og ondt i skaberværket (-1.3).

Selve 'dåbsbefalingen' (Matt 28) er en senere kirkelig konstruktion.

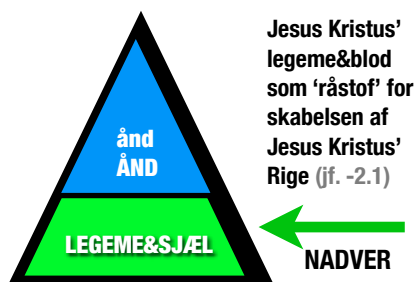
Dåben er også at forstå som en af-dæmonisering af mennesket, som i sit liv befries fra INTET-hedens trussel, ligesom 'tros-/dåbs-bekendelsen' rummer håbet om total overvindelse af fortabelses- og fordærvmagt. (-17.3).

Dåben er ikke betingelse for at omfattes af Guds kærlighed, som allerede er indblæst i det 'skabte' menneske (-5.2).

Herefter tilhører alverdens mennesker den '*hellige almndelige kirke*' (-16.3), men kun som døbte også '*de helliges samfund*' (-16.4), dvs. et 'bekendende fælleskab af syndere' med ophold i Jesus Kristus' Rige som Guds '*kærligheds-asy!*' for dem/os, som har sat sig selv uden for kærligheden og dermed 'meningen med det hele'.

Den kristne nadver – Guds nærværet i 'legeme&sjæl'

“Den, der spiser mit kød og drikker mit blod, bliver i mig, og jeg i ham.” (Joh 6,56)

Med **nadveren** manifesterer Kærlighedens Gud sig i verden i menneskets 'kød', gennem Jesus Kristus' *reelle nærvær* i brød og vin som den 'åbenbarede Gud' (-6.2).

Jesus Kristus' Riges 'råstof' udgøres således af den nærværende 'korsfæstede og opstandne Jesus Kristus' legeme og blod', som også er 'nadverens brød og vin'.

Menneskets liv ('ophold') i Jesus Kristus' Rige **opretholdes** gennem den gentagne nadver. [c]

Jesus **indstifter** nadveren skærtorsdag ikke blot som 'symbolhandling', men for også selv at være nærværende til stede i det hele menneske.

Men – da nadverens 'effekt' forudsætter Jesus' korsfæstelse, død og opstandelse – **aktiveres nadveren først efter** Jesus' opstandelse.

Med 'aktiveringen' *manifesterer* Jesus Kristus sig som nærværende i nadverens brød og vin.

Johs.-evangeliet (omhandler kun indirekte nadveren, Joh kap.6) henlægger således *aktiveringen* af nadveren til påskesøndags møde mellem den opstandne Jesus og Maria Magdalene med Jesus' ord "Rør mig ikke! Jeg er endnu ikke steget op til min Fader..." (Joh 20,17 ao.) – Ordvalget 'ikke røre!' henviser til slangens møde med Eva under 'kundskabens træ', ALT (-6.2) – dét 'falske vintræ' som den himmelfarne Jesus Kristus siden erstatter som den nadver/'sande vintræ' (-11.2) som vi med Jesus Kristus' Riges skabelse på jord *nu godt må 'røre ved'* som udtryk for 'syndernes forladelse'. [d]

Lukas *aktiverer* nadveren med 'Emmaus-fortællingen' (24,13-35) – også påskedag – hvor de to disciple først konfronteres (med 'brændende hjerter') med 'den opstandne' gennem nadverhandlingen.

Nadveren rummer et *tilsagn*, et perspektiv gennem et 'allerede–endnu ikke', jf. den ældste nadver-belæring: "For hver gang I spiser dette brød og drikker bægeret, forkynder I Herrens død, indtil han kommer." (1 Kor 11,26)

Nadversyn

'Brød og vin' er andet end blot et *mindemåltid* (som i reformerte kirke), og *forvandles* ikke til 'Jesus' kød og blod' (som i romersk-katolske kirke), men (som i evangelisk-lutherske kirke) *bevares* som 'brød og vin, hvori Gud ved Jesus Kristus "selv er til stede iblandt os med al din kærligheds rigdom!" (fra Nadverbønnen). [e]

En forskel i nadversynet mellem katolske og lutherske kirke er *afsenderen* af nadveren: Katolske kirke ser nadveren som *menneskets frembærelse af Kristus'* kød og blod, hvorfor brød og vin må 'himmelsk' *forvandles*.

Omvendt ser lutherske kirke *Kristus'* lidelse og død i 'kødet' som Guds offer, som det jordiske menneske bliver delagtig i, hvorfor Kristus ('vintræet' -11.2) må være *jordisk håndgribelig* som brød og vin. (jf. -5.4/a)

GUDS OFFER: Lutherske kirkers nadversyn.

Romersk-katolske kirkes nadversyn: **KIRKENS OFFER**

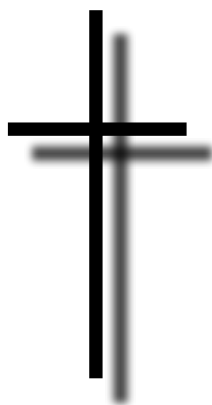

Kirkens 'rette forvaltning' af nadveren påstås at afhænge af den romersk-katolske kirkes 'apostolske succession', hvorefter biskoppen (og dermed præsterne) hævdes at kunne føre traditionen (ordinationens 'håndspåtagelse') direkte tilbage til apostlene. – Denne kunstige 'kæde' blev i Danmark bevidst brudt ved reformationen.

Synet på nadveren satte og sætter et afgørende skel mellem romersk-katolske og protestantiske kirker, hvorefter katolikker kun kan gå til alters i *katolske* kirker, som til gengæld ikke ønsker protestanters deltagelse i nadveren.

17.2 'EFTERFØLGELSE' AF JESUS KRISTUS

"Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig." (Mark 8,34)

Kristen-livet er grundlæggende at leve på godt og ondt i kraft af, dvs. i ly af **Jesus Kristus' kors**, 'den opstandnes og himmelfarnes tomme kors'.

'Korset' er symbol på Guds kærlighed og kamp mod 'fortabelses-magt' og 'fordærvmagt' (-4.3). 'Fortabelsesmagten' – og dermed menneskets angst (-13.4) – har ved Jesus' død og opstandelse allerede fået 'dødsstødet' (-13.7).

At 'tage sit kors op' er at være **kaldet til at deltage** i Guds kamp mod menneskets fordærv af kærlighedens fristed og genstand: mennesket selv.

– Kristen etik er 'kaldet til efterfølgelse'. (-18.7)

'Korset' konfronterer og fastholder mennesket på Jesus Kristus' gerning som 'korsfæstet, død og opstanden', og afviser samtidig enhver anden forestilling om 'frelse', som mennesket selv måtte gøre sig af religiøs eller verdslig art.

Kristen efterfølgelse kan ikke undgå at medføre såvel afsavn som lidelse på det 'kærligheds- og skabelsesvilkår' at *'det Onde følger Guds-kærligheden som en skygge.'* (-3.2). – Det kan således ikke være anderledes... (jf.-17.7)

Bønhørelse: *Hjælper Gud? – Ja, det hjælper med Gud!* i 'kaldet til efterfølgelse' og kampen mod fordærvmagten.

17.3 'FADERVOR' *"Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det."* (Matt 6,8)

Bønnen 'Fadervor' udtrykker nøgternt og præcist det fortrolige og personlige, totale afhængighedsforhold af *Guds kærlighed* – 'hvad vi trænger til'. **Mindre end Guds kærlighed kan ikke gøre det, og mere gives ikke!**

Al bøn og meditation må tage udgangspunkt i Fadervor for at fastholde perspektivet i bønne som håb.

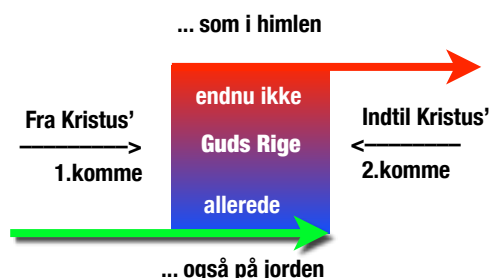
"Vor Fader, som er i himlene!"

- (1) **Lad dit navn helliges,**
- (2) **dit rige komme,**
- (3) **din vilje ske –**
[alt] **som i himlen**
også på jorden.
- (4) **Giv os i dag**
den kommende dags brød.
- (5) **Og tilgiv os vor skyld,**
som også vi [da] har tilgivet
vore skyldnere.
- (6) **Og før os ikke ind i fristelse,**
- (7) **men udfri os af det onde.**

(Thi dit er riget
og magten
og æren –
[alt] **i evighed!**
Amen.) "

(Matt 6, 9-13 ao.)

Fadervor forbinder det timelige og evige gennem Jesus Kristus' *'komme med Guds rige'*, og som nu 'allerede er – omend endnu ikke' (-12.1; -17.4)

Fadervors centrale dele: 4. og 5. bøn (her i alternative oversættelser) udtrykker den bøn, at *vi allerede nu, i dag, må få forskud på det kommende Gudsriges salighed, – hvor vi, som frugt af Guds tilgivelse, selv (omsider) kan tilgive.*

Den danske Bibel-oversættelse og folkekirken gør ikke brug af disse fremadvendte former i bøn 4 og 5.

Svenska Kyrkans (1986) primære bøn-4 lyder: *"Ge oss i dag vårt bröd för dagen som kommer."*: Den evige kærlighed.

6. og 7. bøn belyses i -3.2, og eksemplificeres med selveste Guds føren Judas i fristelse (-13.8: -13.13; Joh 13.27).

Den kristne bøn er ikke et blot religiøst udtryk, men er primært en 'bekendelse' med sigte på en allerede indtruffen begivenhed, som endnu ikke er afsluttet: at **'Gud vil kærligheden'** (Fadervors 3.bøn), hvilket med glæde forventes fuldendt engang, – håbets og bønnens fremadvendte ('eskatologiske') perspektiv (-13.11). [a]

17.4 KRISTENT LIV OG SALIGHED

Om livet og lykken i Jesus Kristus' Rige (i Matt-evangeliet: 'Himmeriget'; Luk: 'Guds rige') som allerede er i verden – omend endnu ikke fuldt ud fuldendt – handler 'Saligprisningerne' fra 'Bjergprædikenen' hos Matthæus.

'Salig' er indehaveren af den lykke, der stammer fra Gud (NT: 'salig'; GT: 'lykkelig', jf. GT-Salme 1).

**“Salige er de fattige i ånden,
for Himmeriget er deres.
Salige er de, som sørger,
for de skal trøstes.
Salige er de sagtmødige,
for de skal arve jorden.
Salige er de, som hungre og tørster
efter retfærdigheden,
for de skal mættes.
Salige er de barmhjertige,
for de skal møde barmhjertighed.
Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud.
Salige er de, som stifter fred,
for de skal kaldes Guds børn.
Salige er de, som forfølges
på grund af retfærdighed,
for Himmeriget er deres.
Salige er I, når man på grund af mig
håner jer og forfølger jer og
lyver jer alt muligt ondt på.
Fryd jer og glæd jer,
for jeres løn er stor i himlene.”**

(Matt 5,3-12)

'Saligprisningerne' udtrykker den kristnes virkelighed *inden for* det Guds Rige som blev skabt med Kristus' 1.komme: 'Jesus Kristus' Rige', og som fuldendes med Kristus' forventede 2.komme, når tid er (-5.5).

Set fra verdens side må saligprisningerne forekomme paradoxale ved at prise dem salige som i verdens øjne måtte være alt andet end lykkelige – men det forholder sig omvendt:

Den Kristus-troende **er allerede 'salig'**, dvs. lever 'guddommeligt lykkelig' i Verden, i 'kærligheds-asylet', på skaberværkets vilkår af godt og ondt.

Den Kristus-troende er i øvrigt også 'salig' selv uden at være 'menneskelig lykkelig', ... endsige 'fattig' ... og uden at være 'barmhjertig'..., og uden at være 'forfulgt'... og – pointen: er netop salig selv som 'synder med syndernes forladelse'.

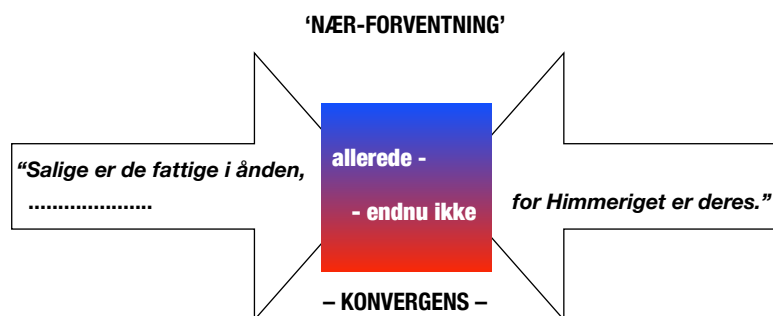
Saligprisningerne kan ikke 'vendes om', så f.eks. en 'sørgende bliver gjort salig ved at blive trøstet' rent menneskeligt. – Måske nok 'lykkelig', men ikke 'salig' med mindre det sker ved Evangeliets trøst.

Saligprisningerne er således hverken en ny 'Mose-lov' eller en kristen 'etisk fordring' til at leve efter, – men rækker rigeligt til at leve og dø på.

Saligprisningerne indgår Alle helgens dag i **kirkeåret**, som overgang mellem det Jesus Kristus' kærlighedsrige, som allerede er etableret, og det Guds evige kærlighedsrige, som endnu ikke er etableret, jf. 3.del, -22.5.

'Saligprisningerne' følger basismodellen 'allerede – endnu ikke' (-12.1):

'Fattige i ånden', dvs. syndere med syndernes forladelse, er 'salige', ved *allerede* at leve i 'Himmeriget', Guds virtuelle kærlighedsrige i Verden, omend 'Himmeriget' *endnu ikke* har sat sig 'evigt' igennem i evidens.

Især i tidligste kristendom kunne man tale om '**nær-forventning**', dette at Kristus' genkomst var umiddelbart forestående, – som for de tidlige kristne naturligt satte en (tids)begrænsende dagsorden for det jordiske liv.

En eftertid kan også tale om 'nær-forventning': *konvergens mellem Kristus' 1. og 2. komme* til os, at vi hele tiden lever 'dagen før' genkomsten (-5.3), "*den kommende dag*", som det hedder i Fadervors 4.bøn (-17.3).

Gud kommer til mennesket fra *fortiden*: **Kristus' 1.komme** – og kommer til verden fra *fremtiden*: **Kristus' 2.komme**.

17.5 DEN 'RÅ VIRKELIGHED'

"Fordi de ikke regnede det for noget værd at kende Gud, prisgav Gud dem til ... al slags uretfærdighed, ondskab, griskhed, usselhed ... De hader Gud ... er ukærlige, ubarmhjertige ..." (Rom 1,28ff)

Kristendommens univers udfolder sig ikke ud i et tomrum, men netop ud i den 'illusionernes verden' som mennesket har skabt sig (-9.2), en gudløs verden hvor mennesket står prisgivet – ubeskyttet og uforstående – over for den skabte rå virkelighed af tilintetgørelse, død, ondskab, grænser for frihed, meningsløshed (-0.1;-3.2).

Den Guds-skabte rå virkelighed optræder således som et korrektiv for såvel det menneske, der vil svare for sig selv her i verden, som for dén kristne (kirke) der måtte mene at kunne leve uden for verdens virkelighed.

17.6 'DET KRISTNE KORREKTIV' ('LOV-EVANGELIUM')

"... så at loven var vores opdrager, indtil Kristus kom ..." (Gal 3,24)

Protestantismens nøglebegreb: 'Lov-Evangelium' forklares traditionelt som forholdet mellem GT og NT. Herefter virker den Gud-givne 'lov', fx. De ti Bud (2 Mos 20) (ud over en samfundsmæssig brug) også som Guds korrektiv eller 'opdrager' (Gal 3,24), hvor overtrædelse af Guds Lov logisk set baner vejen for Evangeliets tilgivelse.

Modeller opgraderer 'loven' i lov-evangelium-modellen til den ligeledes Gud-givne 'rå og barske virkelighed' og introducerer dermed sin model: **DET KRISTNE KORREKTIV ≈ DEN RÅ VIRKELIGHED.**

Den skabte 'rå virkelighed' korrigerer som en slags natur-lov mennesket (og kirken) omkring dets selv-optagethed – og rejser bogens åbnings-spørgsmål: 'Hvad er i grunden meningen med det hele..?'. (-0.1) [a]

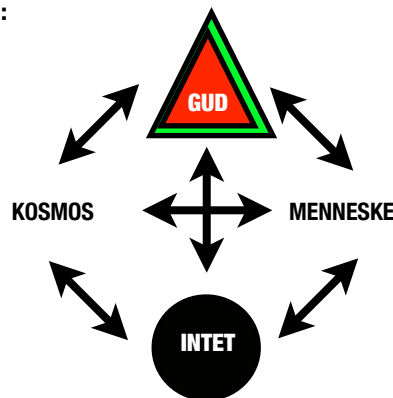
17.7 FORSYN SOM 'STYRELSE – TILFÆLDIGHED'

"Vær ikke bekymrede for dagen i morgen; dagen i morgen skal bekymre sig for det, der hører den til."
(Matt 6,34)

Den treenige Gud som 'begivenheds-forløb' (-2.2) kan modelleres i en struktur af 4 elementer og 12 relationer, som holder alle Skaberens muligheder åbne, kaldet det 'forsyn', 'styrelse-tilfældighed' (-14; -18.7).

Styrelse – Tilfældighed:

Skaberens
opretholdelse af
muligheder af ALT,
godt og ondt,
for at afvende
truslen om
kærlighedens evige
fortabelse i INTET

KÆRLIGHEDENS FRELSHISTORIE

Skabelse – Synd:

Ét fælles
guddommeligt ophav
(Skaberens 'førstehed')
for det selvorganiserede
skaberværk
(Det skabtes 'andethed')
over for Intetheden
(Det skabte INTETs 'trediehed')

Styrelse-tilfældighed/forsyn er den muligheds-kategori, hvormed Skaberens bevarer sine frihedsgrader, herunder *alle muligheder* (-0.11) – også Skaberens Søns lidelse og død (-11.2) og i sidste ende selve skaberværkets undergang – alt for at kunne gennemføre sit kærligheds-projekt. (Jf. Gud Faders plads i den kristnes tro, -12.3)

Udfoldelsen af 'næstekærlighed' må, for mennesket at se, være underlagt Guds 'styrelse-tilfældighed'. [a]

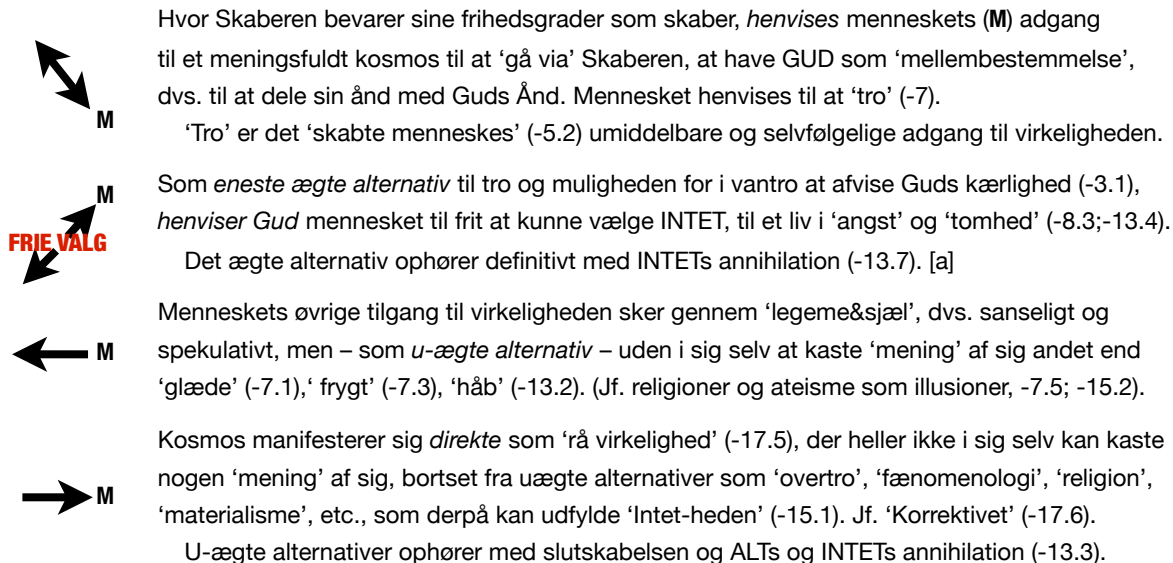
Mennesket kan ikke skelne mellem 'styrelse' og 'tilfældighed' – kun 'bekymre' sig unødigt.

17.8 'SKABELSE – SYND'

Den almægtige Skaber deler for kærlighedens skyld ud af sin 'førstehed' for at give skaberværkets 'andethed' plads – og endda tilstå mennesket en valgmulighed gennem INTET som 'trediehed' (-17.9; jf. -0.11; -12.3). [a]

Menneskets **synd** er, at det som 'andethed' vil være 'førstehed' – og hertil oven i købet benytter sig af 'tredieheden' med til-INTET-gørelsen af 'Guds-kærligheden', Skaberens Søns død, for at sikre sig 'førsteheden'.

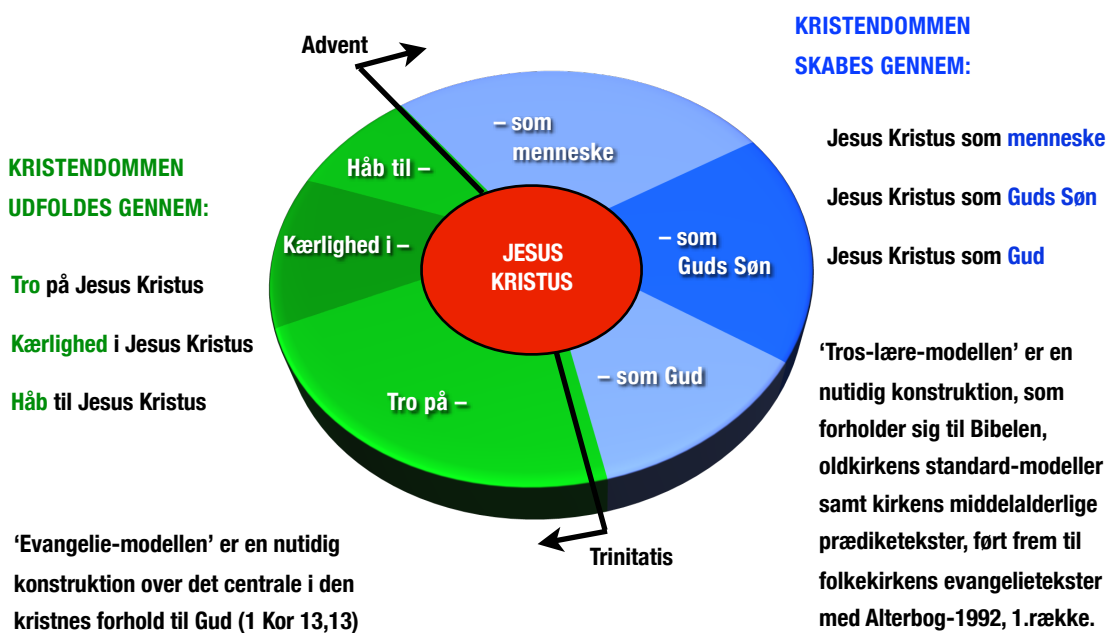
17.9 MENNESKETS ENESTE 'FRIE VALG'

17.10 'EVANGELIET' OG 'TROS-LÆREN' – UDVIKLES I BOGENS 3.DEL: KIRKEÅRET

"Julebudet: ... fred til at stride vor strid med mod," (J.Chr.Hostrup, 1884, dds 129 v.1.3)

Modeller opstiller en enkel, tilstrækkelig og forestillingsbar 'evangelie- og tros lære-model' for den kristne tro.

EVANGELIE-MODELLEN

Evangelie-modellen som menneskets 'svar' på Guds ord.

'Evangeliet' er Guds Ord om at udfolde livet i fred med Gud, i glæde og i frihed gennem **troen** på **Jesus Kristus**, som den der giver **kærligheden** sin bestemmelse og **håbet** sit perspektiv. [a]

TROS-LÆRE-MODELLEN

Tros-lære-modellen som Guds 'levende ord' til mennesket.

'Kristendom' er tro på **Jesus Kristus**, der – som **menneske, Guds Søn og Gud** – skaber et universelt fristed, hvor mennesket kan leve og dø med **kærlighed i og håb til Jesus Kristus**, – alt på Guds ansvar. (-18.7/b)

KRISTEN LIVSUDFOLDELSE

MODEL-18

Kærlighedens og menneskets universelle fristed er grænseløst – omfatter hele den rå virkelighed.

“Du gav mig, o Herre, en lod af din jord, som jeg nu min egen må kalde.” (Sundell/Aastrup 1945, dds 728)

18.0 KRISTENDOMMENS UNIVERS OG DEN SKABTE RÅ VIRKELIGHED

Kristendommens univers er åben over for tilværelsen som vi oplever og føler den – også som ‘rå virkelighed’ – selv om vi hverken erfarer eller oplever tilværelsen ens, heller ikke som kristne.

Ligeledes åben over for (natur)videnskabelige beskrivelser af alverdens forhold.

Altså plads til at se livets skønhed og hårdhed, plads til kultur og ‘Big-Bangs’, ‘udviklingslære’, ‘adfærdsvidenskaber’ og hvad der ellers rører sig af godt og ondt – også åben for liv andre steder i kosmos.

‘Religiøse følelser’ er der også plads til, hvor sådanne trænger sig på, – indtil disse fortrænger den rå virkelighed og erstatter denne med illusioner; her må så kristendommens rationale sættes ind (-0.4; -14).

Modeller afviser dog at begrænse sig til kun at forestille sig og anerkende det, som kan erfares empirisk og forklares videnskabeligt – og bygger fortsat ‘Kristendommens univers’ på den *kristne bevidsthed om den ‘korsfæstede, døde og opstandne Jesus Kristus’ som den åbenbarede Kærligheds- og Skabergud* (-18.2).

Selv Intetheden – det tilintetgørende – indtager en central plads i Kristendommens Univers. Kun overtro og illusioner falder uden for. (Om kristendom som ‘totalanskuelse’ og forholdet mellem ‘tro’ og ‘indsigt’, -14.)

18.1 KRISTENDOMMENS OPTIK

“Min Gud befaler jeg min vej, ham vil jeg lade råde; ...” (Paul Gerhardt 1647, dds 37)

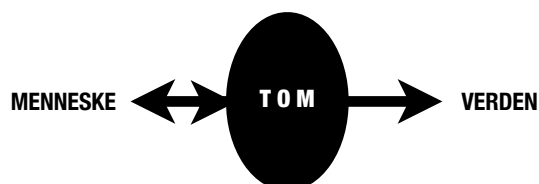
Kristendom er netop den ‘optik’, som placerer mennesket i virkeligheden, og som gør omverdenen – på godt og ondt – gældende og meningsfuld som scene for Guds-kærligheden. Et alene materialistisk forhold til virkeligheden eller en blot religiøs følelse, har det derimod med kun at holde indtil den ‘rå virkelighed’ melder sig.

I kristendommens univers præsenteres den **rå virkelighed** set gennem ‘skabelses-linsen’ (-3). Den anden vej ses mennesket på baggrund af den rå virkelighed (-5.1).

(Med)mennesket præsenteres gennem ‘Guds-kærligheds-linsen’, – uanset hvad man måtte føle for sig selv eller medmennesket. (-18.7).

Uden for kristendommens univers bestemmer mennesket selv optikken og præsenterer sin **Verden og sig selv – for sig selv** (-17.8).

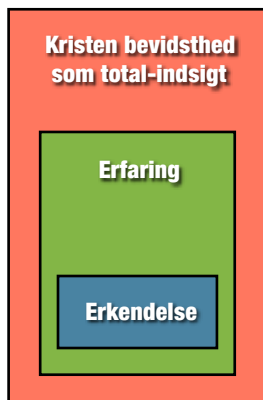
Modeller repræsenterer ikke en ‘skabelses-kristendom’ med antagelse af en særlig guddommelig eller naturlig ‘skabelses-ordning’ – ‘bortset’ fra *kærligheden* –, hvori det ‘gode, sande og skønne’ udfolder sig. (jf. -21.3/g)

Modeller er i så henseende ‘historisk-kristendom’, hvor kosmos og menneskelivets udfoldelse ses og forstås i lys af Guds selvåbenbaring som kærlighed i Jesus Kristus, med det skabelses-rationale som følger heraf (-0.4).

18.2 KRISTENDOM OG BEVIDSTHED

'Kristen bevidsthed' tager udgangspunkt i Kristus-troen, som tro på Guds kærligheds åbenbaring i Jesus Kristus midt i den rå virkelighed med det af mennesket fordærvede skaberværk; dér at 'dele sin ånd med Guds Ånd' (-7).

I kristendommens univers kan forholdes til forskellige 'bevidsthedsytringer'. – Som her:

Overtro
Illusioner

Kristen bevidsthed er i Kristus at være friset i den 'rå virkelighed' med mod til at skabe, tage chancen og lade nyt blive til så verden ændres.

I den kristne bevidsthed forbindes *troen* frit med *fornuftens viden*, og mennesket bringes til *indsigt* i sin omverden og sig selv (-14).

Erfaring er (gentagne gange) at opleve noget, hvortil forholdes spørgende eller bekræftende som grundlag for handling eller ny forståelse.

Kristendommens univers er *ikke* baseret på (religiøse) erfaringer eller oplevelser, men sådanne kan fortolkes til personlig forståelse og brug.

Erkendelse er 'forstående indsigt' i det, som altid har været, uden i sig selv at skabe nyt. Erkendelse dækker 'forklaring' som viden(skab) om fænomener, men omfatter ikke 'kristendommens univers'.

Overtro/Illusioner: Mennesket kan – som det 'troende væsen' i kosmos – få sig selv, og andre, til at tro på hvad som helst (-5.2; -5.5; -15.1).

Kristendommen rummer (netop) hverken overtro eller illusioner.

Noget andet er 'kirken', som netop er skabt og båret af menighedernes *erfaring* af Kristus-troen, erfaringer menigheden nødvendigvis må leve af for at fastholde og viderebringe evangeliet (-0.12; -16.8).

18.3 KRISTENDOM OG VIDENSKABERNES VERDENSBILLEDER

'Kristendommens univers' kan til fulde rumme videnskabernes og filosofiens verdensbilleder, hvorimod videnskabernes og filosofiens verdensbilleder ikke kan rumme 'kristendommens univers'.

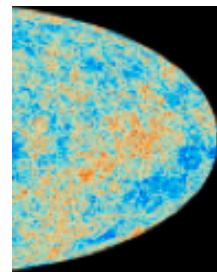
Kristendom og kirke skal således ikke stå til regnskab over for (natur)videnskaber, filosofi,.... (-1.3)

Kristendommen sætter sig ikke for selv at forklare, hvordan den fysisk-biologiske verden er blevet til, eller hvad man i øvrigt kunne spekulere sig frem til (-10.2).

– Kristendommen hævder ikke selv en særlig kosmologi.

Kristendom handler derimod om, hvordan mennesket har skaffet sig selv illusioner og forvrængede verdensopfattelser på halsen (-9), og hvordan mennesket befries af 'Guds-kærligheden' fra at skulle leve (-12) og dø (-13) med dem.

'Først var Gud – så kom Kopernikus, Darwin, Einstein,

Det megen postyr som de senere fem århundreders naturvidenskabelige verdensbilleder – lige fra solsystemet over udviklingslæren til nutidens kosmologi – har skabt i forhold til kirke og kristendom, skyldes for en stor del en (protestantisk) teologis og kirkes selvtillid og manglende interesse for den ydre verden.

Med de seneste århundreders inderliggørelse, moralisering og privatisering af kristendommen på vore breddegrader, blev sat et (i øvrigt rigtigt) skel mellem tro og viden, som blot førte til et svagt kirkeligt debatberedskab over for kristendomskritik fra naturvidenskabernes, modernitetens og meningsløshedens fortalere.

..... og hvad så..?'

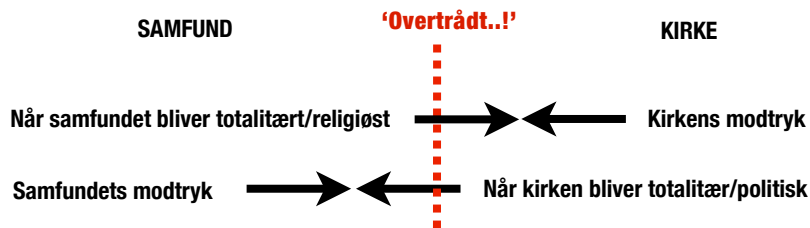
Det er kristendommens hovedsag at "kende Guds inderste" (jf. Hawking, -0.3) som *Kærlighed* gennem 'Kristus-begivenheden', og som en følge heraf udfolde *Modellers* tese, at **Kristendom i sig selv og i moderne sammenhæng er et verdensbillede med samhørende menneskesyn**. – "Resten er detaljer." (s.2; -0.2; -14; -16.8)

Kirken må søge at genvinde sin grundlæggende position til gavn og bedste for først og fremmest de utvivlsomt mange medlemmer af (folke)kirken som også gerne vil *forstå*, hvad kristendom handler om i en nutidig sammenhæng; 'får man nu også nok for pengene?' – Sådant en forståelse gaves engang, så hvorfor ikke i dag?

18.4 KRISTENDOM OG SAMFUND

“Giv kejseren, hvad kejserens er – og Gud, hvad Guds er!” (Mark 12,17). Jf. -23.søn.trin.

Den kristne samfundsborger må *afbalance* magtforholdet mellem verdslige samfund og kirkeinstitution.

Den kristne samfundsborgers dobbelte ‘linjevogter-opgave’ er at påse, at ‘samfundsspillet’ foregår *indenfor* den rå virkeligheds grænser, og ikke flipper rundt udenfor ‘banen’ i utopier, ideologiske systemer eller religiøse styreformere, – og at *kirken* tilsvarende holder sig til sin sag: Evangeliets forkyndelse. [a]

En ophævelse af samspillet ‘samfund-kirke’ ville hurtigt gøre kirke-institutionen til politisk medspiller på selve banen, og gøre samfunds-institutionen til religions-erstatning; verdenshistorien viser begge dele. [b]

18.5 KRISTENDOM OG UTOPI

“Hele skaren af troende var ét hjerte og sind, og ikke én kaldte noget af sin ejendom for sit eget, men de var fælles om alt.” (ApG 4,32)

Selv om det umiddelbart synes nærliggende at lægge kristendom til grund for et ideelt samfund, (jf. den senere forestilling i ApG 4, o. år 140), og selvom utopien om et ‘1000-årsrige’ (hvor en kristendoms-fremmed tanke har sneget sig ind i NT, Åb 20), og selvom det sidste forsøg med kristne utopier ikke har set dagens lys, så udfolder kristendommens univers sig dog – og netop – i helt andre og realistiske dimensioner: *den rå virkelighed*.

Men menneskets ‘mod-kærlighed’, afvisning af Guds Ånd, kommer på tværs og gør ethvert idealsamfund til utopi. Selv et blot ‘godt’ samfund fjernt fra det ideelle synes svært opnåeligt alene af menneskelige grunde.

Heller ikke i evigheds-perspektivet ligger et håb om et ideal-samfund, som skal virkeliggøres.

Kristendommens univers er det stik modsatte af en ‘utopi’ (dvs. ‘et sted, som ikke er’), idet kristendommen netop fastholder mennesket i den rå virkeligheds sted: Kosmos som et sted der i højeste grad *er til* på godt og ondt.

18.6 MENNESKET, GUD OG DET ONDE

“Hvad er det du har gjort (Kain)? Din brors (Abels) blod råber til mig fra jorden. (1 Mos 4,10)

Menneskets grund-synd, ‘mistilliden’, fremkalder selv det ‘meningsløse’ og det ‘onde’ som *uforklarlige, grundlæggende vilkår* i verden, netop fordi mennesket *selv* vil være ‘Skaber’, *selv* vil føre kampen mod INTET-heden, *selv* vil bestemme over ALT, *selv* vil bestemme, hvad der er ‘godt og ondt’, og først og fremmest elsker sig *selv*. (-9.2; -17.8)

– Menneskets grund-synd gøres åbenbart med ‘det Onde’.

Gud selv falder uden for kategorierne ‘god’ og ‘ond’ (knyttet til ALT), hvorefter – med det skabte INTET – det kunstige ‘teodicé-problem’ *bortfalder*. Filosofernes tanker om Gud og det Onde blev i 1700-tallet til ‘Teodicé-problemet’: om at retfærdiggøre den ‘fornuftige Gud’ i forhold til det ‘formålsløse onde’

Tanken om den ‘gode Gud’ er i øvrigt en menneskelig opfindelse brugt til at *afvise* Gud: ‘Eftersom det Onde findes i verden, kan (den gode) Gud ikke være till!’ Jf. -3.2.

Modellers ‘løsning’ på ‘det fysisk og moralsk ondes problem’ ligger i grundskabelsen af ALT-INTET, hvor det ‘til-INTET-gørende’ og ‘meningsløse’ er et *skabesvilkår*, som en følge af den skabte ‘Intethed’ som igen er en forudsætning for kærlighedens friheds-dimension. *Det onde følger kærligheden som en skygge*. (Guds almagt, -3.2)

‘Religioner’ er i så henseende udtryk for **menneskets tanker om Gud og det Onde** (knyttet til ALT), hvorimod ‘Kristendom’ er udtryk for **Guds tanke om mennesket og det Onde** (knyttet til INTET) (-3.1). [a]

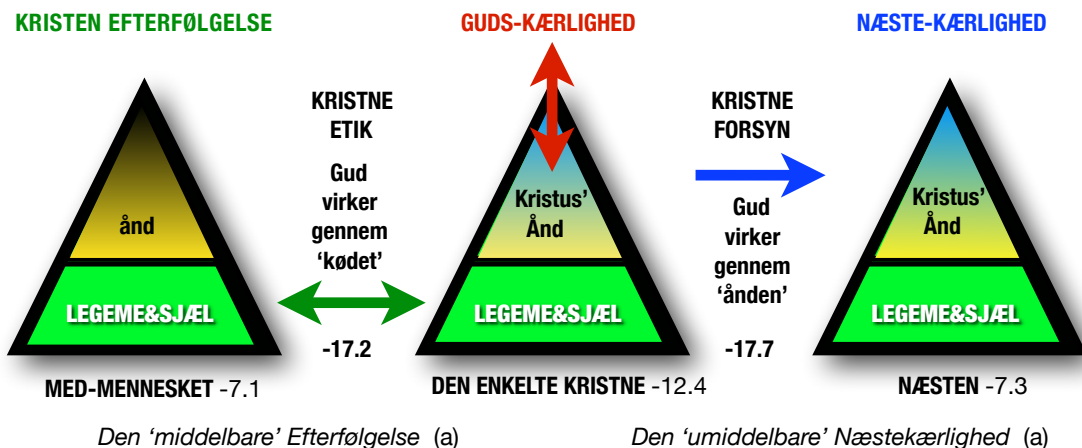
18.7 KRISTENDOM SOM ETIK OG NÆSTEKÆRLIGHED,

“Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig.” (Mark 8,34)

“Når Gud har elsket os således, skylder vi også at elske hinanden.” (1 Joh 4,11)

Udfoldelse af Guds kærlighed sker gennem:

- **Kristen efterfølgelse** er at *drage omsorg for* medmennesket inden for den skabte ‘rå virkelighed’, samt i forholdet til menneskets ‘illusioner’ som de måtte fordærve kærlighedens fristed og genstand. (-17.2)
- **Kristen næstekærlighed:** Den kristne skylder at elske Gud ved at *videregive Guds kærlighed* til sin ‘Næste’ som ‘den, der møder én’ – hvad enten vi elsker Næsten eller ej, eller forstår omstændighederne eller ej. (-17.7)

Guds-kærlighedens udfoldelse i 'efterfølgelse af Kristus' gør sig gældende som *etisk fordring* overalt – dvs. gennem skaberværket ('kødet') – inden for fællesskaber som den **organiserede Guds-kærlighed**. (Jf. Mark 14,7)

Guds-kærlighedens udfoldelse i 'mødet med Næsten' sker skjult som *forsyn* ('styrelse-tilfældighed') (-17.7), som *Guds indgreb* i en **spontant opstået situation**. (Jf. 'Samaritaner-lignelsen, Luk 10,23-37) (-22.2)

Det *dobbelte Kærlighedsbud* er fortsat det absolutte udtryk for 'meningen med det hele'. (-0.1; -18.sø.trin.)

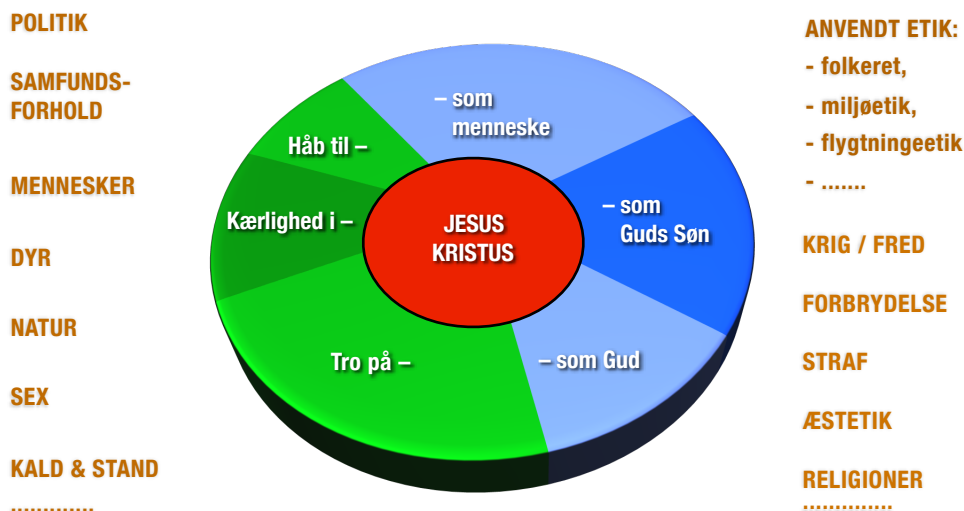
..... OG FIND SÅ SELV UD AF RESTEN..!

“Den kristne er den frieste herre over alt og alle, ikke underlagt nogen. –

Den kristne er den mest forpligtede slave for alt og alle, underlagt alle.” (Martin Luther, 1520)

Således kristendommens dobbelte fordring til udfoldelse i **frihed** og **forpligtelse** med *Kristus-troen i centrum*.

- Gud tager ansvaret for mennesket som skabt, uden at tage ansvaret *fra* mennesket som menneske. [b]
- Herfra skabes det centrale i kristendommens univers, og derfra det kristne menneskes livsudfoldelse:

'**Resten**' (de lodrette kolonner) er alt andet end ligegyldigt for tilværelsen, men må håndteres pragmatisk og ansvarligt i fællesskab af kristne og ikke-kristne uden påberåbelse af at have patent på løsningen. [c]

KRISTENDOM SOM KIRKE-ORDNING

MODEL-19

“Helligånden har sat jer (i hjorden) som tilsynsmænd, for at I kan være hyrder for Guds kirke” (ApG 20,28)

19.0 DEN ORGANISEREDE KRISTNE KIRKE

“I min Faders hus er der mange boliger” (Joh 14,2)

De vidtspredte kristne menigheder ordner sig gennem tros-modeller, lære-modeller, sakramenter, gudstjenesteformer og kirke-organisation, – med forskelligt omfang og vægtning af elementerne (som at ‘lægge kabaler’).

Kortene i kabalen udvælges, vægtes og lægges, fx.:

- Romersk-katolske kirke med Jomfru Maria som betydningsfuldt kort.
- Ortodokse kirker med Helligånden som trumf.
- Evangeliske kirker centreret om Jesus Kristus gennem Ordets forkyndelse.
- Modellers ‘nøglekort’: Gud vil kærligheden.

Kriteriet for at blive betragtet som en ‘kristen’ menighed eller kirke blandt andre kristne kirker er normalt tilslutning til *trosbekendelsens treenige Gud* samt praktisering af sakramenterne *dåb* og *nadver*. [a]

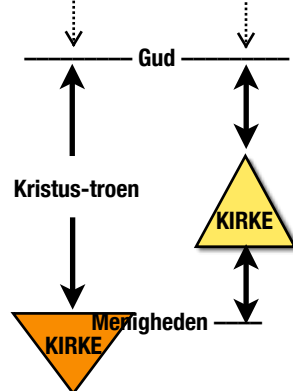
19.1 ‘KIRKESYN’

“Vor tro er ej på hvad som helst, man kristendom vil nævne, ...”, (Grundtvig 1837, dds 384 v.2)

Forskellige *kristendomssyn* afspejlet i **organisationsformerne**, fx.:

‘Evangeliske (-lutherske) kirker’, opstået i 1500-tallet (‘E-K’).

‘Romersk-katolske (pave)kirke’, etableret i middelalderen (‘R-K’).

Menighedens forbindelse til Gud – direkte eller indirekte:

E-K (menighed og præst) forvalter sammen forkyndelsen af kristendommens Gud gennem ‘Kristus-troen’. Ingen kan udelukkes.

R-K (fra pave til præst) forvalter frelsen på Guds vegne, under påberåbelse af autoritet til at åbne og lukke for forbindelsen til Gud.

Kirkernes hierarkier (trekanterne) er modsatrettede:

E-K hvor menigheden ‘kalder’ præst og vælger biskop til tilsyn.

R-K med ‘helligt’ selvsupplerende pave-bispe-præste-dømme.

Normativ fastsættelse af ‘ret kristentro’:

E-K ved det ‘almindelige præstedømme’ (dvs. enhver kristen). [a]

R-K ved kirkens konciler med paven som sidste instans.

Den Romersk-katolske kirke afviser fortsat at acceptere reformatoriske kirker som ‘ægte kirker’. [b]

19.2 RELIGIONSFRIHED

Med den danske grundlov er der siden 1849 sikret borgerne ret til at forene sig i samfund for at dyrke Gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning (§ 67), jf. den Europæiske menneskerettigheds-konvention, hvorefter borgerne har tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed (art.9).

Som flertallets trossamfund og af historisk-økonomiske grunde bestemmes i Grundlovens §4, at den siden den danske reformation i 1536 eksisterende “evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og som sådan understøttes af staten”. ‘Understøttelsen’ er bla. compensation for statens afvikling af kirkens jordbesiddelser.

Andre trossamfund (end folkekirken) kan i Danmark opnå offentlig ‘anerkendelse’ med rettigheder (vielsesret, skattebegunstigelser for medlemmerne ...) på visse betingelser (fast troslære, organisation, offentlig indsigt ...); pt. er anerkendt flere hundrede trossamfund fordelt på 5-6 grupperinger.

19.3 DEN EVANGELISK-LUTHERSKE DANSKE FOLKEKIRKE

Folkekirken udgøres af summen af menigheder og medlemmer i den danske evangelisk-lutherske kirke.

Aktuelt er 87% af dansk oprindelse og 77% af total-befolkningen medlemmer, med en kirkegang på et par procent. Kirkegangen har ligget stabilt gennem 500 år med 2 markante undtagelser: de teologiske vækkelser i 1500-tallet og de folkelige vækkelser omkring år 1900, hvor kirkegangen begge gange toppede o. 10%. [a]

Organisatorisk består folkekirken af godt 2100 sognemenigheder med begrænset selvstyre, og ca. 40 autonome valgmenigheder, samt et mindre antal sær-menigheder (hospitals-, fængsels-, udlandskirker, mfl.). Godt 2000 sognepræster/særpræster betjener i dag de 4 mio. medlemmer. Finansministeriet regulerer antallet af præster.

Sognemenighedernes valgte menighedsråd udgør (endnu) det organisatoriske fundament i folkekirken.

Statens rolle er efter Grundloven at administrere folkekirkens rammer – uden at være 'statskirke'.

Folkekirkens årlige økonomi er omkr. 8 mia kr, hvoraf kirkens medlemmer selv udreder de 90%. [b]

Folkekirkens Bekendelsesskrifter [c]

Den 'evangelisk-lutherske danske folkekirkes' historiske tros-grundlag omfatter primært oldkirkens *Apostolske Trosbekendelse* som 'dåbs-symbol' og liturgisk tros-henvisning ved gudstjenesten mv. (-16.1)

Dernæst historisk-oldkirkelige lære-bekendelser: *Nikænske og Athanasianske Trosbekendelser*.

Endelig de historisk-reformatoriske lære-skrifter: *Den Augsburgske Bekendelse-1530*, samt den pædagogisk anlagte *Luthers Lille Katekismus* fra 1525. ('Trosbekendelser' bagest i dds; 'katekismus' s. 965f)

Lære-modellen '*Kristus' to naturer'* (-16.1) kommer til udtryk i den nikænske bekendelse.

Folkekirkens medlemmer

Den danske folkekirke står og falder med, at et flertal af danske tilslutter sig Kristus-bekendelsen (-0.12) gennem medlemskab af den evangelisk-lutherske kirke. – Uden 'folk' ingen 'folkekirke', men stadig en 'kristen kirke'.

Medlemmernes 'tro' granskes ikke, jf. at optagelse i folkekirken blot sker efter en kristen (barne)dåb i folkekirken, eller (efter anmodning) efter dåb ved en anden kristen kirkeordning (absolut ikke ved 'gen-dåb'). [d]

I forbindelse med voksendåb forventes dåbskandidaten at have et minimum af indsigt i den kristelige børnelærdom. Et folkekirkemedlem som lader sig *gendøbe* i et 'trossamfund' betragtes som udmeldt.

Folkekirken og dens bygninger udgør ikke en 'religions-anstalt' med plads til anden religionsudøvelse.

Folkekirken som 'super-brand'

Inden for den 'rummelige folkekirke' hersker udtalt **frihed**, hvor allerede menighederne under det biskoppelige tilsyn i de 10 stifter folder sig forskelligt ud inden for en evangelisk-luthersk opfattelse.

Den kristne kirkes frihed er samtidig dens **svaghed**, idet evangeliet om 'syndernes forladelse' kun kan forkyndes i frihed, en frihed (eller slaphed) som kan misbruges af kirkeorganisation, medlemmer og myndigheder.

Videre ligger der en nok så alvorlig svaghed i talen om 'syndernes forladelse' – med en indrømmelse af at være 'synder'; en 'ikke-politisk-korrekt' indstilling i en tid med menneskets selvrealisering og selvforherligelse.

Den kristne kirkes **styrke** ligger i kirkens universalitet, som kan finde udtryk til alle tider og på alle steder, en 'social-kapital' i form af mangfoldighed i udtryk og form og derved evnen til udbredelse og opretholdelse i gode og onde tider, som der fremgår af kirkens 2000 årige historie. – I erhvervsprog er folkekirken et 'super-brand'.

Den kristne kirkes vigtigste **formue** ligger (endnu) som 'symbol-kapital' i hovedet på folket, som billeder, forestillinger, oplevelser og forventninger, som man forbinder med kirken, 'branded' gennem århundreder.

Modeller går efter at opgradere 'symbol-kapitalen' – kristendomskritikere efter at nedbryde den. [e]

TREDIE DEL

“SOMME TIDER TÆNKER JEG AT VI ER MED I ET DRAMA
DER BLIVER VIST FOR HELE VERDEN,
MED BÅDE ENGLE OG MENNESKER SOM TILSKUERE.”
(PAULUS I 1 KOR 4,9 AO.)

CHRISTUS VICTOR

KÆRLIGHEDENS OG VIRKELIGHEDENS DRAMA

CASE STUDY 'KIRKEÅRET'

NYTEOLOGI.DK

2016

POUL B. NIELSEN

'CHRISTUS VICTOR' /
'SEJRHERREN KRISTUS'

MOSAIK, BISKOP-KAPELLET,
RAVENNA, ITALIEN, 6.ÅRH.

DEN SEJRENDE KRISTUS BÆRER KORSET SOM ET SVÆRD
EFTER AT HAVE NEUTRALISERET 'FORTABELSESMAGTEN'
(SLANGEN) SOM TRUSLEN MOD 'KÆRLIGHEDENS GUD', OG
BESEJRET 'FORDÆRVS-MAGTEN' (LØVEN) SOM TRUSLEN
MOD 'SKABELSENS GUD'. [a]

BOG: 'JEG ER DEN LEVENDE SANDHEDS VEJ' (JOH 14,6 AO.)

Folkekirkens menigheder kan søndag efter søndag leve med i dramaet om skabelse og udfoldelse af kristendommens univers gennem kirkeårets evangelietekster, som trækker en 'rød tråd' året rundt. [a]

'Kærlighedens og virkelighedens historie' – eller 'Kristendommens univers' – forkyndes som dramaet **"Christus Victor"** gennem en sammenhængende læsning af de 'gammekirkelige' søn- og helligdags-evangelier fra den ældste af folkekirkens to tekstrækker. – Modellen har form som en 'Case Study' over *Modellers* 1. og 2. dele.

Modellen omfatter 67 (+1) fortløbende evangelie-perikoper kirkeåret rundt som de aktuelt foreligger med folkekirkens 1992-alterbog i et forløb sammenstykket gennem 1500 år ud fra NTs 4 evangelier; dds s.979 ff. [b]

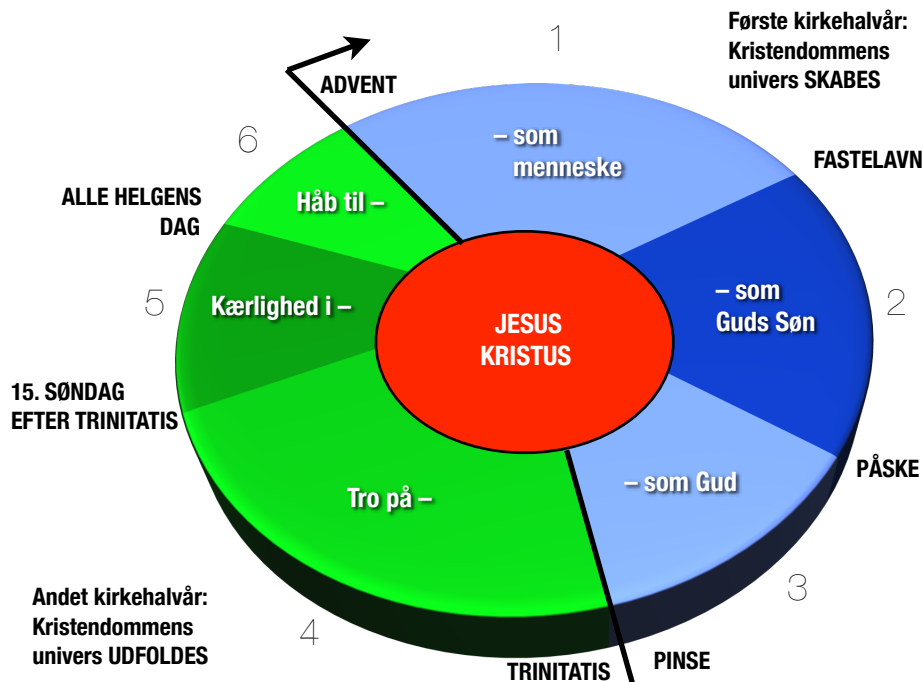
Modellen har form som et kirkeårs program for en evangelisk-luthersk forkyndelse blot uden prædikener, (-22.6) eller, om man vil, et dramaturgisk og scenografisk udkast til drejebog blot uden replikker. (-22.7)

Modellen søger, som 'Anvendt Teologi', at tilbageføre den 'horisontale evangelie-genre' til kristendommens 'vertikale drama' (-0.13). – Temaet, at 'Gud er kærlighed', lægger op til bogens udgangspunkt (-0.1). [c]

20.1 KIRKEÅRETS OG DRAMAETS FORLØB

Kirkeåret som drama forløber med Jesus Kristus som centrum, tema og indre sammenhæng, hvorefter **alt (alle prædikener og scener) drejer sig om Jesus Kristus**. – jf. 'Kristus-bekendelserne -0.11; -0.12; ApG 5,42.

Modellen tegner ligeledes den lutherske reformationens skriftsyn: 'Kristus som Bibelens eneste indhold'.

De oprindelige 4 NT-evangelier er selv dramaer, sammenstykket af overleveringer fra Jesus-traditionen og redigeret under forskellige synsvinkler for hver for sig at blive anvendt som fortløbende læsning ved de respektive tidlige menigheders gudstjenester (-0.12). – Med 3.del konstrueres en slags 'kirkens 5.evangelium'. [a]

Hvor 1992-teksten de enkelte dage i modellens sammenhæng ikke synes at harmonere med *Modellers* forestillingsverden (1. og 2.del) søges bagud i historien til tidligere tekstvalg, helligdagsrevisioner, reformationstidens ændringer og ned mod tekstinddelinger fra før den nu brugte middelalderlige inddeling af Bibelen i kapitler og vers; de tidligst kendte inddelinger (300- og 400-tallet) findes markeret i det foreliggende NTs græske grundtekst.

Kirkeårets udviklingshistorie er ikke afklaret – men også uden større betydning for konstruktionsmodellen.

'Kirkeårs-modellen' præsenteres som eksempel på *nutidig konstruktion* af en forkyndelses-model, og optræder ovenfor som 'tros-lære-model' (-17.10) og 'etik-model' (-18.7). Metoden forbinder prædiketeksterne *inter-tematisk* med andre tekster i rækken gennem stikord, associationer, overlappning (-22.6). Kombineret med bogens systematiske (1.) og historiske (2.) dele søges tilfældigheder i forkyndelsens forløb minimeret.[b]

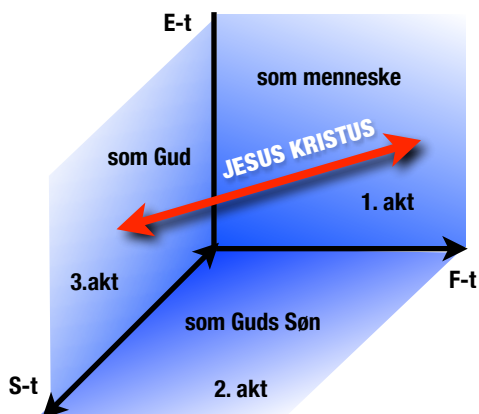
20.2 KIRKEÅRETS SCENOGRAFI OG DIMENSIONER

Kirkeåret forløber i 3+3 akter med hvert et antal scener og episoder, ialt 67+1 prædiketekster efter 1.tekstrække.

De enkelte akter udspiller sig i et fælles scenerum, (åndens) 'virtuelle rum-tid' (F-t, S-t, E-t), med 2 forskellige sæt scene-planer (kulisser) og scenerum (indhold) for henholdsvis første og andet halvår (-22.7).

For den som ønsker at se forløbet rumligt for sig, opstilles de 2 scenerum nedenfor (jf. -5.4; -12.1; -13.3). [a]

1. halvår: **Jesus Kristus skaber** sit virtuelle kærligheds-rige som basis for kristendommens univers

Jesus Kristus' Riges scene-planer og -rum

Jesus Kristus som **menneske** (E-t, F-t)

Jesus Kristus som **Guds Søn** (S-t, F-t)

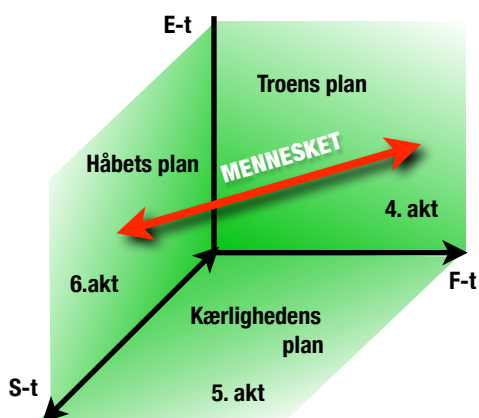
Jesus Kristus som **Gud** (E-t, S-t)

Jesus Kristus' Riges skabelses-rum (E-t,F-t,S-t)

Jesus Kristus' Riges skabelses-rum opbygges gennem 3 akter ('planer') gennem 1. kirkehalvår med Jesus Kristus som hovedperson. (-20.2/a)

Scenens dimensioner bliver stående til 2. halvår.

2. halvår: **Mennesket udfolder** Jesus Kristus' Rige som kristendommens virtuelle univers

Den kristne menigheds scene-planer og -rum

Jesus Kristus' Rige som 1.halvårs scene-rum danner 3 scene-planer, som nu udgør scene-rum for 2.halvår, *mennesket i Jesus Kristus' Rige*:

Tro på Jesus Kristus (E-t, F-t)

Kærlighed i Jesus Kristus (S-t,F-t)

Håb til Jesus Kristus (E-t, S-t)

I Jesus Kristus' Rige (F-t,E-t,S-t) lever **mennesket** i fysisk tid (F-t) under evighedens synsvinkel (E-t), i kærlighed åbenbaret i skabelsestiden (S-t).

Scenens dimensioner opløses med 'slutskabelsen'.

Den kristne menighed udfolder herefter **kristendommens univers** ved at **leve i troen** på *Jesus Kristus*, som den der giver **kærligheden** sit indhold og **håbet** sit perspektiv (-5.4).

I 'Kristus-troen' anlægges og leves således i en **total-anskuelse** af virkeligheden i (rum&(rum-tid)) (-14).

Dimensions-analyse

Kirkeårets 'tema-modeller' sættes i relation til kirkeårets 'rum-tid-modeller' gennem en simpel dimensions-analyse omkring **temaers/teksters placering og forløb i planer og rum**; (fx. 'Fastetidens tema' i 'Guds Søn-planen').

Dimensionsanalyse af temaer samles kortfattet op til 1., 2., 3.akts indledninger samt til 2.halvårs indledning.

Dimensionsanalyse af enkelte tekster ses lejlighedsvis: langfredag; påskedag; pinsedag.

Dimensionsanalysen indplacerer teksterne i sammenhænge eller uden for sammenhænge (fx. 7.søn.e.trinitatis).

Dimensionsanalyse kan således bruges som dels anskuelserform, dels eksegetisk hjælpemiddel (jf. -22.3).

Dimensionsanalyse som *Modellers* synes ellers ikke anvendt indenfor fagteologien, men kendes fra andre fag.

KRISTENDOMMENS UNIVERIS SKABES

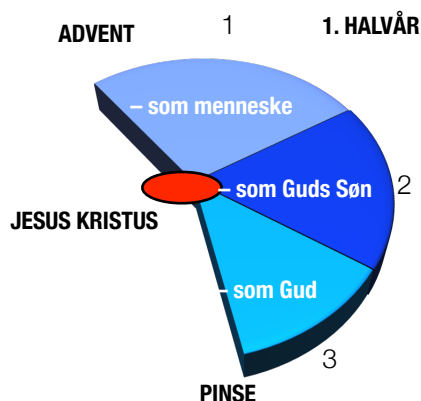
MODEL-21

21.0 FØRSTE KIRKE-HALVÅR:

GUD I MENNESKETS VERDEN SKABER KRISTENDOMMENS UNIVERIS.

“... vi hører dem tale om Guds storværker ...” (ApG 2,11; pinsedagens fortælling)

‘Guds storværker’ er netop skabelse af Jesus Kristus’ Rige og dermed grundlæggelsen af kristendommens univers. Skabelsen af ‘riget’ afsluttes med pinsen, hvor ‘riget’ præsenteres for alverdens folkeslag, og den første kristne dåb – med ‘indtræden’ i de helliges samfund’ (-16.4) og kristendommens univers – finder sted (ApG 2,41).

1. KIRKE-HALVÅR / AKT 1-2-3

Det cykliske kirkeår begynder med ‘advent’, hvorefter 1.halvår handler om den dramatiske skabelse af Jesus Kristus’ kærlighedsrige som en opfyldelse af menneskets ‘håb’. (1.halvår opfylder ‘håbet’ fra 6. akt, 2.halvårs slutning.)

1.halvår slutter med pinsen, hvor Jesus Kristus’ Rige står forklaret og klar til menneskets indtræden og udfoldelse af kristendommens univers med 2.halvår.

1.halvårs 3 akter svarer til de 3 skabelses-planer, som danner det virtuelle rum for Jesus Kristus’ Riges skabelse (-20.2).

Første halvår ‘fylder’ mest pga. sine mange helligdage.

Tema 1.halvår: HVEM ER JESUS..? – og hvad bringer han?

“... og folk spurgte: Hvem er han?” (Matt 21,10; jf.-1.søndag i advent)

1. halvårs forløb

Det voksne menneske Jesus fra Nazareth træder frem på verdens scene til forundring, håb og had (1.akt). [a]

Jesus retter hele sin (kærlighedens (-2.1)) energi imod fortabelses- og fordærvsmagterne, en kamp han taber med sin død i påsken (2.akt).

Men med den ‘opstandne Kristus’ skabes et ‘Jesus Kristus’ Rige/’7.dags-skabelsen’ (-11), som sammen med Guds ‘skaberværk’/’6-dages skabelsen’ (-4) og menneskets ‘verden’ (-9) samt med indvigelse i ‘Guds evighedsrige’ (-13) udgør ‘kristendommens univers’ (-16.8; jf. -1.3), manifesteret og udlagt i pinsen gennem Gud-Helligånd (3.akt).

21.1 FØRSTE AKT: JESUS KRISTUS SOM MENNESKE

Første søndag i advent til søndag sexagesima (søndagen før fastelavn)

Tema 1.akt: ‘... og folk spurgte: Hvem er han, som dukker op i verden?’ (Matt 21,10/jf. 1.s.adv.)

1.søndag i advent stilles det gennemgående spørgsmålet for 1.halvår: ‘**Hvem er han?**’ – hvem er denne Jesus fra Nazareth, som – ‘deus ex machina’ – træder frem på verdens scene? “Hvem siger folk, at jeg er?” (Mark 8,27)

Hvad bringer han? Tør mennesket knytte sit allerinderste håb (overført fra 6.akt) til denne Jesus fra Nazareth?

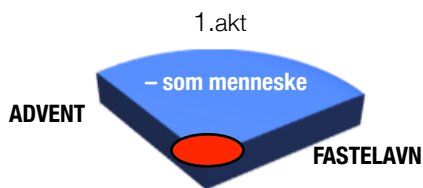
Kan Jesus fra Nazareth give – eller selv være – svaret på ‘meningen med det hele..?’ ‘Svaret på liv og død..?’ ‘Svaret på ‘hvem – eller hvad – Gud er, eller ikke er..?’

Kan et menneske være svaret på ‘hvorfor der er noget til, og ikke bare ingenting’..? Svaret på ‘det Onde...?’

1.akts forløb: Der *indvarsles* store begivenheder med forventninger til Jesus, hvis status successivt *afsløres* til forundring og forfærdelse, til glæde og fortrolighed, og sløret løftes for Jesus Kristus’ Rige.

Første akt omfatter 18 søn- og helligdage, som falder i 4 scener og en række episoder.

Den forskydelige påske fastsætter for det enkelte år antallet af dage i ‘Helligtrekonger’-tiden.

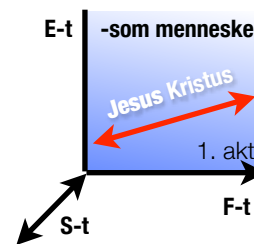

Dimensions-analyse, 1. akt

1. akt: Jesus Kristus som *menneske*, udspiller sig i 'rum-tids' planet (E-t, F-t), hvor Jesus fødes, og 7.dags-skabelsen endnu ikke er begyndt (S-t=0).

(Alle 3 tider er først aktive fra pinsen.)

I 'Treenighedsrummet' (-6.1) fødes Jesus som menneske i 'Faderens plan', inden 'Sønnens plan' udfoldes i 2.akt.

ADVENTS-TIDEN: 1.-4. søndag i advent

Tema 1.akt, 1.scene: Tør vi sætte vore *himmelske* forventninger til den jordiske Jesus?

1. SØNDAG I ADVENT

(Tekst-stykke: Matt 21,1-9 / Jesus' indtog i Jerusalem)

(Tema-stykke: Matt 21,1-11 / "... Hvem er han?...", v.10) [a]

Jesus træder ind på livets scene i en situation af (jødiske) forventninger om et himmelsk indgreb, der kan frigøre mennesket fra det meningsløse, men '*hvem er han*, denne Jesus som folkemængden hylder..?' [b]

2. SØNDAG I ADVENT

(Luk 21,25-36 / Menneskesønnens genkomst i magt og herlighed)

Indvarsling af, at der med Jesus' entré også sættes et dramatisk slut-perspektiv (-13). Jesus Kristus' Rige i Verden udfolder sig i tiden mellem Kristus' 1.komme og Kristus' 2.komme (jf. -5.3; -5.5). [c]

3. SØNDAG I ADVENT

(Matt 11,2-10 / Johs. Døbers spørgsmål og Jesus' svar)

Direkte spørgsmål til Jesus: Er du den, som bringer mening/frelse? Jesus' indirekte svar: Ja! Men

4. SØNDAG I ADVENT

(Joh 1,19-28 / Johannes Døbers vidnedsbyrd)

..... Men menneskets forventninger vil blive opfyldt på en *anden måde*, end mennesket selv forventer det.

JULE-TIDEN: Juleaften – nytårsdag

Tema 1.akt, 2.scene: De himmelske forventninger (1.scene) bliver nu *jordisk-historiske*.

JULEAFTEN/JULEDAG

(Luk 2,1-14 / Jesus' fødsel / 'Jule-evangeliet') [d]

Indvarsling af, at Guds indgriben med et menneskes fødsel sker i verdenshistoriens reelle 'rum&tid'. Kejser Augustus fastholder det jordisk-historiske, selv om kejseren kun optræder som 'stand-in' for Gud.

2.JULEDAG, SKT. STEFANS DAG (Matt 23,34-39 / Dommen over Jerusalem). (ApG 7.54-60/Stefanus' stening)

Indvarsler Guds indgriben som en forestående konfrontation med fortabelsesmagt og fordærvsmagt. [e]

JULESØNDAG

(Luk 2,25-40 / Simeon og Anna)

Indvarsler, at Guds indgriben som menneske vil blive til 'fald, til oprejsning, til modsigelse'.

NYTÅRS DAG

(Luk 2,21 / Jesus' navngivelse)

Guds indgriben i verdenshistorien får navnet 'Jesus' og derved konkret, foreløbig identitet.

HELLIG TRE-KONGERS-TIDEN: Helligtrekongers søndag til Sidste søndag efter Helligtrekonger

Tema 1.akt, 3.scene: Spørgsmålet om Jesus' *egentlige* identitet med dennes successive *afsløring*.

HELLIGTREKONGERS SØNDAG

(Matt 2,1-12 / De vise mænd, stjernen, forfærdelse)

Afsløring af Jesus' identitet som én der udfylder og sprænger rum og tid, – til forfærdelse (for alle). [f]

1. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER

(Luk 2,41-52) / 12-årige Jesus underviser i templet)

Afsløring af Jesus' indsigtfuldhed og fortrolighed med denne verden – til forundring (for de kloge).

- 2. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER** (Joh 2,1-11 / Brylluppet i Kana; vand til vin)
Afsløring af Jesus' magt over INTET (Vandet: 'fortabelsesmagten' (-3.3/a) – til glæde (for gæsterne), -9.2.
– Hvorfor sker alt dette først nu? "Du har gemt den gode vin til nu?" -12.2.
- 3. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER** (Matt 8,1-13 / Helbredelse af spedalsk. Officerens tro)
Afsløring af Jesus' magt over ALT ('fordærvmagten'), fortroligt og til glæde (for mange), -9.2.
- 4. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER** (Matt 8,23-27 / Storm og sø lægger sig)
Afsløring af Jesus' magt over den skabte 'rå virkelighed' (-17.5) – til forundring (for lidet-troende (-7.1)).
"Hvem er han ..?" (v.27) (1. akts tema gentages)
- 5. SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER** (Matt 13,24-30 / Lignelsen om ukrudtet i hveden)
Afsløring af Jesus' magt over 'Alt og Intet', – med dom over 'Intetheden' når den tid kommer, -13.7.
- SIDSTE SØNDAG EFTER HELLIGTREKONGER** (Matt 17,1-9 / Forklarelsen på bjerget; GT-skikkelser)
Guds afsløring af Jesus' *guddommelige* identitet som "det er min elskede søn ... Hør ham!"
Første akts højdepunkt og svaret på 1. akts gennemgående spørgsmål 'Hvem er han?':
'Jesus fra Nazareth er Guds elskede søn.' Guds Søn-proklamationen fører videre med et "Hør ham!":
– Hvad kommer han da med? – 'Paradigmeskift': GT-skikkelser ud, NT-skikkelser ind på scenen, -10.3.

FOR-FASTE-TIDEN Søndag septuagesima og søndag sexagesima (9. og 8. søndag før fastelavn) [g]

Tema 1.akt, 4.scene: De to søndage, som afslutter 1.akt, rummer hver en *lignelse om det Jesus Kristus' Rige* ('Himmeriget', 'Guds Rige', 'Riget') som med 1.kirkehalvår nu er under etablering.

På dette tidspunkt i forløbet gives kun antydningssvise (hemmelige) svar om det kommende Guds Rige – der mangler endnu udfoldelse af de sidste 2 planer med påsken (S-t,F-t) og pinsen (E-t,S-t), -20.2.

- SØNDAG SEPTUAGESIMA** (Matt 20,1-16 / Lignelsen om arbejderne/bonden i vingården)
Jesus fra Nazareth/Guds Søn kommer med 'Guds Rige' – med lige plads til alle, første som sidste,-13.10.

- SØNDAG SEXAGESIMA** (Mark 4,1-20 / Lignelsen om sædemanden. Satans trussel)
Det er Jesus Kristus' Riges hemmelighed, at intet eller ingen kan stille sig i vejen for dets udbredelse.
'Satan' (Mark 4,15), henh. 'Djævelen' (Luk 8,12) (jf. -13.8) introduceres som Jesus' potentielle modstander, hvormed lægges op til kampen mellem Guds Søn og Satan i 2.akt.

2.1.2 ANDEN AKT: JESUS KRISTUS SOM GUDS SØN

Fastelavns søndag til 2.påskedag

Tema 2. akt: *Jesus Kristus som Guds Søn*

- Med 2.akt opbygges kristendommens univers gennem '7.dags-skabelsen' af Jesus Kristus' Rige i Verden, -11.
2. akt omfatter de 4 evangeliers 'hoveddel' med det fælles (tekst)forløb 'fra dåb til opstandelse', -0.12.

- 2. akts forløb** åbner med kampen mellem Jesus og 'fordærvmagterne'/ALT: synden, døden og dæmonerne (-7.3) repræsenteret ved Satan/Djævelen/Fristeren stillet over for Guds Søn. Kampen står om den fremtidige magt i skaberværket, om skabelse af Jesus Kristus' Rige i Verden, eller om tilbedelse af den fordærvede Verden.
Kampen – og dramaet – kulminerer i påsken med konfrontation mellem Jesus og 'magterne' ALT/INTET, en kamp om *Guds kærligheds* sejr eller nederlag, en kamp om '*meningen med livet – med det hele*' (-0.1).
Kampen føres til den bitre ende, helt ned i Helvede, for at ende i sejr med 'nedkæmpelse' af fordærvmagten/ALT og 'neutralisering' af fortabelsesmagten/INTET (besejres endeligt ved Kristus' 2.komme (-13.7))

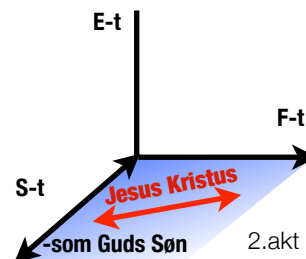

Dimensions-analyse, 2.akt

2. akt, Jesus Kristus som *Guds Søn*, udspiller sig i rum-tids planet (S-t, F-t) som 'Jesus Kristus' kampplads', uden selv at fremtræde som Gud ($E-t=0$).

2.akt I 'Treenigheds-rummet' (-6.1) udfolder Jesus Kristus 'kamppladsen' uden aktiv hjælp fra Faderens- eller Helligåndens plan ($E-t=0$).

Påskelørdag – i 'dødsriget' – foregår *uden for* (rum&(rum-tid)) i INTET med ALT nulstillet: ($E-t, S-t, F-t$)= (0,0,0). Jf. Matt 27,45-54.

FASTE-TIDEN: Fastelavns søndag til palmesøndag

Tema 2.akt, 1.scene: Gud Fader og Gud Helligånd overlader helt til Guds Søn at nedkæmpe fordærvs- og fortabelsesmagterne til Verdens ende (-1.3). Faderen melder sig (gennem Judas) først igen skærtorsdag.

Fastelavns søndag

(Matt 3,13-17 / *Jesus døbes af Johannes Døberen*) [a]

Mennesket Jesus legitimeres gennem Guds proklamation: "Det er min elskede søn ..." (v.17) til at forestå opgøret om magten i Verden. Opgørets karakter af den 'totale krig' (med neutralisering af også 'fortabelsesmagten') varsles gennem 'vand-dåben' med Jesus' nedstigen i 'urdybet'/INTET-heden (-3.3/a; -17.1).

1.søndag i fasten

(Matt 4,1-11 / *Jesus fristes af Djævelen/Satan i ørkenen*)

Jesus vælger opgøret og udfordrer den 'syndige verdens' (-9.1) fyrste til et magtskifte i den rå virkelighed. Spørgsmålet er, hvem der skal administrere kærligheden i menneskets fravalg af eller mistillid til Gud: – *Djævelen*, som fastholder fravalget, men lokker med så meget andet end kærligheden og den rå virkelighed? (-17.5); djævelen genkender Jesus som Guds Søn, og Jesus genkender 'Satan'. – Eller: – *Jesus Kristus*, som har tillid til Guds kærlighed, men fastholder mennesket på den rå virkelighed?

2. søndag i fasten

(Matt 15,21-28 / *Den kana'anæiske kvindes datter og dæmonen*)

Opgøret udvides i rum og tid: Jesus Kristus' Rige sprænger (Israels) grænser til at omfatte **alt/alle**.

3. søndag i fasten

(Luk 11,14-28 / *Stum dæmon; Beelzebul; urene ånd vender tilbage*)

Guds Ånd er udvist af menneskets ånd (-8.2) og tomrummet besat med en 'intetsigende ånd', som også bliver udvist, og andre 'ånder' flytter ind, etc.etc. (-7.3). – '*Et rum der ikke udfyldes, bliver besat!*'. (b) Kun Guds Ånds kan genoprette også det moderne menneskes 'svækkede åndelige immunforsvar'. (-s.2)

Midfaste søndag

(Joh 6,1-15 / *Masse-bespisningen i det grønne; brødkonge*)

Jesus varsler Guds Rige midt i skaberværket ved at have magt til at skabe rigeligt 'råstof' af meget lidt ALT og næsten intet INTET, – som en forsmag på Gudsriget. 'Brødkonge', ja, når tiden kommer. (-13). [c]

Mariæ bebudelses (søn)dag

(Luk 1,26-38 / *Bebudelsen af Jesus' fødsel*)

Allerede før sin fødsel og fremtræden udråbes Sønnen af Faderen som fremtidig herre i Guds Rige (-12.2). Maria selv er model ('ikon') for det, der ikke kan rummes: paradokset 'Gud-Menneske' (-16.1). [d]

KONFRONTATIONER: Palmesøndag - påskelørdag

Palmesøndag

(Matt 21,1-9 / *Indtoget i Jesusalem; hvem er han så?*)

Som oplæg til påskens klimaks skifter initiativet på kamppladsen fra *Jesus* til *folkeskaren* og menneskets blandede modtagelse af kærligheden: først som hyldest, senere krav om dødsdom og til sidst forhåelse. Guds-kærlighedens afvisning, '*mod-historien*', sætter nu ind med folkeskaren. Jf. 1.søn.adv. [e]

Skærtorsdag

(Matt 26,17-30 / 'Udlevereren' Judas; Nadveren indstiftes) [f] [g]

Påskens '7.dags-skabelse' (-11.2) igangsættes nu af Gud selv (jf. Fil 2,8; Kol 1,20; Joh 13,27), iværksat i konfrontationen mellem Jesus og de to 'grænse-figurer' Satan og Judas som nødvendige aktører (-13.8).

Nadveren indstiftes skærtorsdag, men – da den forudsætter Jesus' død – aktiveres først efter Jesus' opstandelse (-17.1).

Evheds-perspektivet ligger i nadverens løfte om et 'allerede – endnu ikke' i Guds Rige (-17.1; -17.3).

Langfredag

(Læsning fra Matt 27 eller Mark 15 / Guds Søns korsfæstelse og død) [h]

Langfredag er både klimaks og antiklimaks i 'kærlighedens og virkelighedens drama': Gud dør!

Kærligheden selv blev dræbt. "Det er fuldbragt-" (Joh 19,30) – Jesus' sidste ord. Skaberværket vil med 7.dags-skabelsen være ført så langt som muligt, nu hvor tidsrammen: den 7. dag, sabatten, 'opbruges'.

1.halvårs tema: 'Hvem er Jesus?' er blevet besvaret af **Gud** selv: 'Han er min Søn.' (fastelavns søn.); af **Djævelen**: 'Hvis du er Guds Søn ...' (1.søn.fast.); siden af '**Jesus**' selv: "'Jeg er', for Abraham blev født" (opr. 5.søn.fast., jf. d; h); udråbt af **englen som** "den Højestes søn" (Mar.beb.); **jøderne**: "han har gjort sig selv til Guds søn" (Joh 19,7); langfredag af en **hedning**: "Sandelig – han/den mand var Guds Søn!". [J]

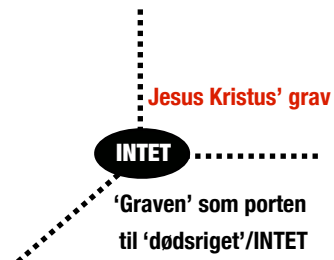
Dimensions-analyse: langfredag/påskelørdag.

Langfredag på overgangen til 'dødsriget' nulstilles alle 'rum-tid' dimensioner (E-t, S-t, F-t) = (0,0,0), idet Guds Søns 'kampplads' forlægges påskelørdag (sabatten) fra Verden til INTET-heden/dødsriget uden for alle reelle og virtuelle dimensioner.

'Nul-stillingen' (0,0,0) af 'åndens dimension' (-5.4) overlader mennesket til 'kødets dimension' (-5.4) udtrykt som 'mørke' og 'jordskælv' samt af en foregriben af 'hensovedes opvækkelse'.

"Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?" (Mark 15,34)

Her er det mennesket Jesus, som råber ud i den skabte INTET-hed, det eneste sted hvor Gud netop *ikke* er (endnu). (-3.1)

Påske-lørdag

Ikke-forordnet helligdag siden reformationen, men helligaftens-tjeneste forekommer.

I *Modeller* er påskelørdag omdrejningspunktet i ny-skabelsen, '7.dags-skabelsen', hvorfor påskelørdag her foreslås som en (ny) 'helligdag af særlig karakter' (nr. 68).

Påskelørdag udspiller 'kampen' med fortabelsesmagten sig i INTET, hvorfra 'Ordet' fra evangelierne ikke kan høres i verden, men nok høres i kirken fra Åbenbarings-bogen.

(Læsning påske-lørdag, forslag: Åb 13,1-4 / Dyret fra havet ('666'), med de 7 hoveder. "Et af dets hoveder var som dødeligt såret, men dets banesår blev lægt." (v.3))

Tema (læsning) påskelørdag: Jesus Kristus nedfaren til dødsriget/Helvede/INTET som 'kampplads', dér med de forlængst afdøde som forhåbningsfulde tilskuere/tilhørere (jf. 1 Pet 3,18-4,6; Trosbek. -16.1) [k]

Joakim Skovgaard (1856-1933), Kristus i de dødes rige, 1891-94. Statens Museum for Kunst, smk.dk

Johs.åbenbaring kap. 13 – som er henlagt til dommedagens endelige opgør med Intetheden (-13.7) – afslører, at Kristus da allerede havde været i dødsriget og dér havde demonstreret sin magt over INTET, da den 'nedfarnede Kristus' tilføjede det tiltættende 'havdyr' et 'banesår', som det dog kun foreløbigt havde overlevet.

Det 6+1 hovedet 'dyr fra havet' (Åb 13,1) fik netop sit banesår i det 7.hovede i forbindelse med 7.dags-skabelsen. Dommedagen gør det siden helt af med 'dyret 666' - "og Havet findes ikke mere." (Åb 21,1)

I påsken kulminerer Jesus Kristus' opgør med 'fordærvmagterne'/ALT (synd, død og djævel) gennem Jesus Kristus' opstandelse fra de døde. Hertil Jesus Kristus' foreløbige sejr over 'fortabelsesmagten'/INTET. – Død, djævel, fordærv og meningsløshed, fik (og får) ikke det sidste ord. (Illusionerne, -9.2)

I '(RUM & (RUM-TID))': Påskedag - 2.påskedag

"...men er Kristus ikke opstanden, er vores prædiken tom, og jeres tro er også tom." (1 Kor 15,14)

Påskedag

(Mark 16,1-8 / Den tomme grav; 'opstandelse/oprejsning'; 'de var bange.')

Jesus' død og opstandelse åbenbarer Gud som Kærlighed, selve 'Kristus-begivenheden' (-0.6).

I den begivenhed tager efterfølgende menigheder udgangspunkt for i hver deres tid at skabe forståelser: Ur-kirken (-0.11); evangelierne (-0.12); old-kirken (-2.2); kirkens historie-forløb (-0.13);; Modeller (-0.1).

I kristendommens 6-dimensionale univers (Rum&(Rum-Tid)), **er Jesus' opstandelse en virkelighed** [m].

Heraf Kristus-troen, at intet kan "...skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus, vor Herre." (Rom 8,39).

– Kristendom er således *ikke* 'tro på', at døde bliver levende på kosmos' og verdens egne betingelser.

Var Guds-kærligheden forblevet død da måtte 'troens rum' i mennesket blive tomt (-5.2; -7). Så ville der intet andet være at *prædike end tomhed* (1 Kor 15,14), end meningsløshed, håbløshed, fortabelse, INTET (-7.3; -13.1).

I kristen forstand er 'TROEN', at Guds-Kærligheden ligger til grund for Alt og Intet i tid og evighed. (Jf. Dante, -0.1)

Fra forsiden, 3.del, side 62

DEN SEJRENDE KRISTUS / CHRISTUS VICTOR

Med påsken *neutraliserer* Kristus **Fortabelsesmagten** (slangen: INTET-heden), og *sejrer* over **Fordærvmagten** (løven: ALT/synd/død), – de to trusler mod Gudskærlighedens udfoldelse (-9.2; -11.2; -13.7). [s.62/a]

Dimensionsanalyse: Påskedag

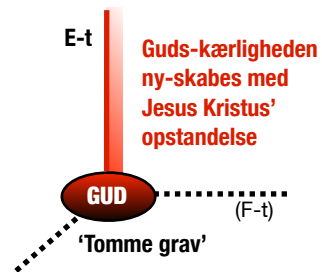
Jesus Kristus' opstandelse sker inden for kristendommens 6 dimensionale univers: (rum&(rum-tid)) (-5.4;-12.1), i Guds egen dimension E-t uden at være direkte synlig for nogen (F-t-dim. ubestemt; jf. 'undere' -0.10/a).

Jf. 'singulariteten' i 6-dages og 7.dags-skabelsen -1.2; -10.2.

Med Guds Søns indtagelse af INTET/den forberedte grav, er **Gud nu også** i INTET, som ellers var skabt som det 'sted' hvor Gud **ikke** er. (-3.1;-11.2)

Påskedag begynder en successiv reetablering af rum-tiden fra den dimensionsløse 'tomme grav' (E-t,S-t,F-t) = (0,0,0) frem til pinsen, hvor Jesus Kristus' Rige foreligger i 3 dimensioner til menneskeåndens indflytning.

Som første skridt oprejses Guds 'egen tid' (E-t), hvori Gud Fader 'oprejses' Sønnen, 'den Opstandne', som efterlader sig en 'tom grav' (0,0,0). [-11.2/a]

'Den tomme grav' er *absolut nulpunkt*: (L,B,H) = (F-t,S-t,E-t) = (0,0,0) (jf.-12.1), nu indtaget af Gud Fader -12.3.

Mennesket Jesus fra Nazareth måtte *nødvendigvis dø og opstå* for at Gud selv kunne indtage INTET. (-16.8)

Jesus Kristus' opstandelse er nødvendig og tilstrækkelig for udfoldelse/udfyldelse af kristendommens univers. (-14)

Med Kristus' himmelfart og pinsen kommer nu alle på plads: Gud-Fader i Intetheden, Guds-Søn i Himlen, Gud-Helligånd på Jorden, Jesus Kristus' Rige i Verden (-0.13; -12.3). –Joh.evg. samler episoderne i én (20,17ff).

2. påskedag

(Luk 24,13-35 / To disciples vandring til Emmaus på påskedagen)

Dén Jesus fra Nazareth, som i begyndelsen af Lukas-evangeliet læste fra skriften (GT) og derpå '*lukkede bogen*'/GT (Luk 4,20) for at forkynde, at nu skete nyt – dén opstandne Jesus Kristus '*åbner nu skrifterne*' (Luk 24,32) og udlægger sin egen rolle, for derpå at lade sig genkende ved at bryde brødet - og forsvinde.

Jesus Kristus' opstandelse er en 'gentagelse' af det oprindelige skabelses-under (1 Mos 1,1) (-11.2)

Ligesom Gud som en begyndelse skabte Alt og Intet (-3.1), lægger Gud Fader nu grunden til Jesus Kristus' Rige gennem *aktivering* af **nadveren** som 'råstoffet', der nu kan tilføres 'information' og 'energi'.

I mødet med 'Den Opstandne' lægges kimen til den kristne menighed på vej ud i Verden med Kristus som information og råstof, – endnu mangler Ånden/Energi (pinsen og dåben) som 'energi-overførsel' (-3.5). [n]

2.1.3 TREDIE AKT: JESUS KRISTUS SOM GUD

1.søndag efter påske – 2.pinsedag

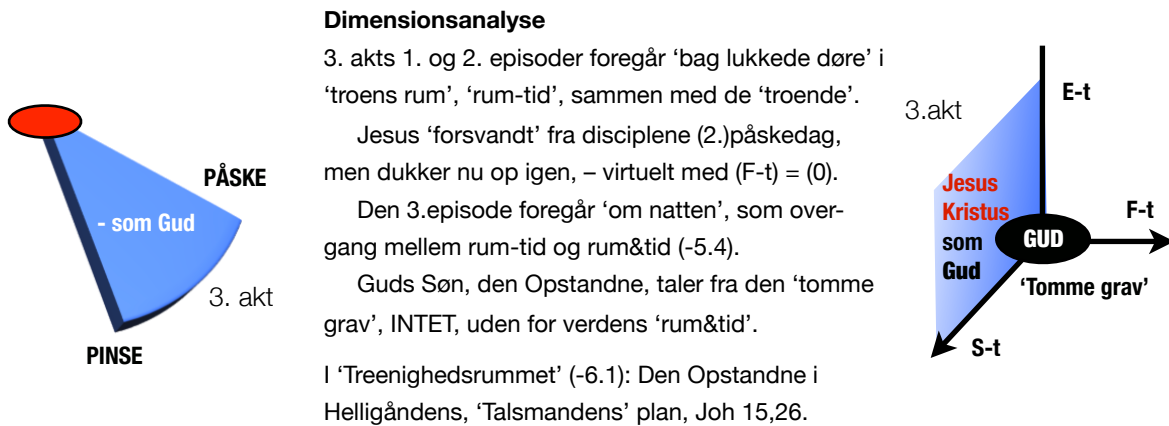
“– vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.” (ApG 2,11; på pinsedagen)

Tema 3. akt: Den Opstandne/Gud taler til disciplene som både 6-dages skaberen og 7.dags-skaberen.

Med 3.akt færdigskabes Jesus Kristus’ ‘virtuelle’ Rige gennem det sidste plan: ‘Helligåndens plan’.

Det afsløres, at ‘6-dages-skaberen’ er ‘7.dags-skaberen’, at *Skabelsens Gud* er selve *Kærlighedens Gud*. I dette lys må GTs skabelsesfortællinger og øvrige indhold herefter forstås: ‘*Meningen er Guds-kærligheden*’ (-0.1; -1.1).

Mellem 2. og 3. akt skifter scenen fra det én-dimensionale (E-t, 0, 0) til ‘Gud Helligåndens-planet’ (E-t, S-t)

3.akts forløb

I den ‘tomme grav’/‘lukkede rum’ fortæller Guds Søn ‘6-dages skabelses-historien’ (1 Mos 1) dag for dag gennem 6 (søn)dage, men på en måde, som lægger op til 7.dags-skabelsens afslutning med pinsesøndag.

Først 2.pinsedag falder svaret på, *hvorfor* Gud skabte skaberværket/virkeligheden og i forlængelse deraf Jesus Kristus’ Rige – og vi får svaret på, ‘hvorfor der er noget til – og ikke bare ingenting’: *Guds-kærligheden*.

De 6+1 søndage omfatter 7 Johs-tekster med ‘taler’ hentet rundt om i nuværende Johs.evangelium, taler som kunne have udgjort en oprindelig og sammenhængende kort ‘tekstrække’, før selve Johs-evangeliet forelå færdigskrevet. [a] – De ‘skæve helligdage’: Kristi Himmelfartsdag og Bededag, indføjes pragmatisk i modellen.

Hele perioden er bestemt af ‘Johs.-teologi’, som er ‘Kristus-Skaber-orienteret’, jf.: Joh.-indledningen ‘*Ordet var Gud*’ (1,1); Joh.-midten: ‘*Jeg og Faderen er ét*’ (10,30); Joh.-slutningen: ‘*Min Herre (Jesus) og min Gud*’ (20,28).

Akten forløber i tre episoder: 1.søn. (oplæg påskedags-aften) // Følgende 6 + 1 = 7 søndage // 2. pinsedag.

Der trækkes en ‘rød tråd’ gennem de indholdsmættede taler omkring et centralt udsagn i hver enkelt tekst.

1. søndag efter påske

(Joh 20,19-31 / Den opstandne Jesus; Helligånden; den vantro Thomas)

Intetheden/dødsriget har sat sit aftryk på det skabte som Den Opstandnes “*naglemærker ... (v.25, men) ... salige er de, som ikke har set og dog tror.*” (v.29). (-8.2)

Disciplene ‘beåndes’ i Helligåndens plan. Senere måtte også Thomas helt ind i ‘troens rum’ for at kunne bekende: “*Min Herre og min Gud*” (Joh 20,28). (-0.11). – Den Opstandne Jesus som Gud selv! [b]

1. skabelsesdag: Som lyset skabtes først (1 Mos 1,3) til at kaste lys over 6-dages skaberværket, skabes med ‘Kristus-troen’, 7.dags skabelsen, nyt lys over det formørkede/fordærvede (6-dages) skaberværk (Joh 1,5).

2. søndag efter påske

(Joh 10,11-16/ Den gode hyrde)

Også Kærlighedens Gud har sat sit aftryk på det skabte med Jesus Kristus, “... *den gode hyrde ... (som) sætter sit liv til for fårene.*” (v.11). – ‘*Det Onde følger kærligheden som en skygge (korset)*’ (-3.2; -17.2).

2. skabelsesdag: Vandene skilles (1 Mos 1,6); der sættes skel, så der skabes en forskel mellem før og nu: 6-dages skabelsen udvides med en 7.dag.

- 3. søndag efter påske** (Joh 16,16-22 / Jesus' bortgang; hvad mener han med 'kort tid')
 Kærlighedens aftryk udfoldes og bliver stående:
 – "atter om en kort tid, så skal i se mig" (v.16) og ingen skal tage jeres glæde fra jer." (v.22)
3. skabelsesdag: Jorden grønnes (1 Mos 1,11); – den indfoldede ny-skabelse udfoldes med Jesus Kristus' opstandelse og Helligåndens komme.
- Bededag** [c] (Matt 3,1-10 / Johs. Døber i Judæas ørken)
 Overgang med skifte fra 'Verden' – via 'meningsløsheden' (ørkenen) – til 'Guds Rige/Himmeriget'.
 – "Omvend jer, for Himmeriget er kommet nær!" (v.1)
- 4. søndag efter påske** (Joh 16,5-15 / Talsmanden; om synd, retfærdighed og dom)
 Guds Søn forlader 'kamppladsen' (2.akt), Gud Helligånd tager over – og Gud Fader udfylder nu INTET.
 – "Jeg går til Faderen ... denne verdens fyrste er dømt ... sandhedens ånd kommer ..." (-12.3)
4. skabelsesdag: Der sættes (2) lys på himlen til at lyse døgnet rundt. (1 Mos 1,14)
 (De to nye lys i skaberværket: Sønnen/Ordet og Helligånden/Energien, -6.2).
- 5. søndag efter påske** (Joh 16, 23b-28 / Jesus' bortgang; fuldkommen glæde; billedtale)
 Gudsrigets dag med den fuldkomne glæde venter.
 – "Dén dag ..." (v.26) (-13.11; -17.3)
5. skabelsesdag: Vand og luft skal udfolde sig med en velsignelse af skabninger, (1 Mos 1,20)
- Kristi Himmelfartsdag** [d] (Mark 16,14-20 / Den opstandne og disciplene; himmelfarten)
 Det glædelige budskab om Jesus Kristus Rige skal udbredes – til den 'hellige almindelige kirke' (-16.4).
 – "Gå ud i alverden og prædik evangeliet for hele skabningen" (v.15)
- 6. søndag efter påske** (Joh 15,26-16,4 / Ånden og I skal vidne; I trues på livet)
 Som kristen indsættes man i den rå virkeligheds verden for at vidne/kæmpe sammen med Gud Helligånd.
 – "... for at I ikke skal falde fra." (v.1), (-17,2; -17.5)
6. skabelsesdag: Mennesket indsættes i 6-dages-skaberværket (1 Mos 1,26).
 (Med den forestående pinse også i 7.dags-skaberværket)
- Pinsedag** [e] (Joh 14,22-31 / Løftet om en anden talsmand. Lad os gå herfra.)
 Jesus lyser 'velsignelsen' i Faderens og Helligåndens navn, som var han Gud selv.
 –"Min fred giver jeg jer!". (v.27)
 Den Opstandne afslutter sin tale fra den 'tomme grav' med Guds-freds-velsignelsen og et "... gå herfra".
7. skabelsesdag: Det nye samlede (6 + 1 dages-) skaberværk fuldendes i et velsignet og helligt, åndeligt freds-forhold mellem Gud og mennesket, NTs 'glædelige budskab'. – Skaberen tog (og tager) nu ansvaret for det hele. (-17.7).
 – 'Og Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det [endeligt] var'. (jf.1 Mos 1,31)
- 2. pinsedag** (Joh 3,16-21 / Således elskede Gud verden; for at frelse; dette er dommen)
 Guds storværker: 6-dages skabelsen og 7.dags-skabelsen med korsfæstelsen og opstandelsen, er alle udsprunget af at **Gud vil kærligheden** (-1.1) – Endda for enhver pris. (-17.7). – Dommen (-13.6).
 Her falder svaret på spørgsmålet om 'meningen med det hele': **Gud vil Kærligheden.** (-1.1) [f]
- FRA 1. TIL 2. KIRKEHALVÅR** [g]
 Jesus Kristus' Rige foreligger nu skabt og forklaret. Guds kærlighedsforhold til mennesket er nu fuldbragt midt i tiden (-12; -17.4). – Herefter drejer det sig om at udfolde forholdet og føre det igennem i verden.
 Med 'Kristus-troen' som centrum udfoldes 'kristendommens univers' som en 'totalopfattelse af virkeligheden', idet virkeligheden – gennem 'Gud i Jesus Kristus' – først nu kan ses 'udefra' (-1.3; -14).

22.0 ANDET KIRKE-HALVÅR:

**MENNESKET I JESUS KRISTUS' RIGE, HVORFRA
KÆRLIGHEDEN OG VIRKELIGHEDEN UDFOLDES.**

"Tro, håb og kærlighed forsvinder aldrig, og af de tre er kærligheden det vigtigste."

(1 Kor 13,13, DO-2007)

Jesus Kristus' Rige foreligger nu skabt og forklaret med 1. kirkehalvår.

Spørgsmål og svar er herefter:

Hvordan komme ind i Jesus Kristus' Rige?	- 4.akt:	<i>Tro</i> på Jesus Kristus!
Hvordan leve dér?	- 5.akt:	<i>Kærlighed</i> i Jesus Kristus!
Hvad er fremtids-perspektivet?	- 6.akt:	<i>Håb</i> til Jesus Kristus!

I forlængelse af 1.kirkehalvår åbnes de tre spørgsmål på 'Trinitatis søndag', hvorefter de tre svar falder i 3 akter gennem de følgende 27 søndage i 'Trinitatis-tiden' ('Tre-enigheds-tiden'), jf. Fader-Søn-Helligånd-rummet, -6.1.

Derefter føres det cykliske kirkeår, fra 'håbet' i kirkeårets sidste akt, videre til håbets 'opfyldelse' i 1.halvår.

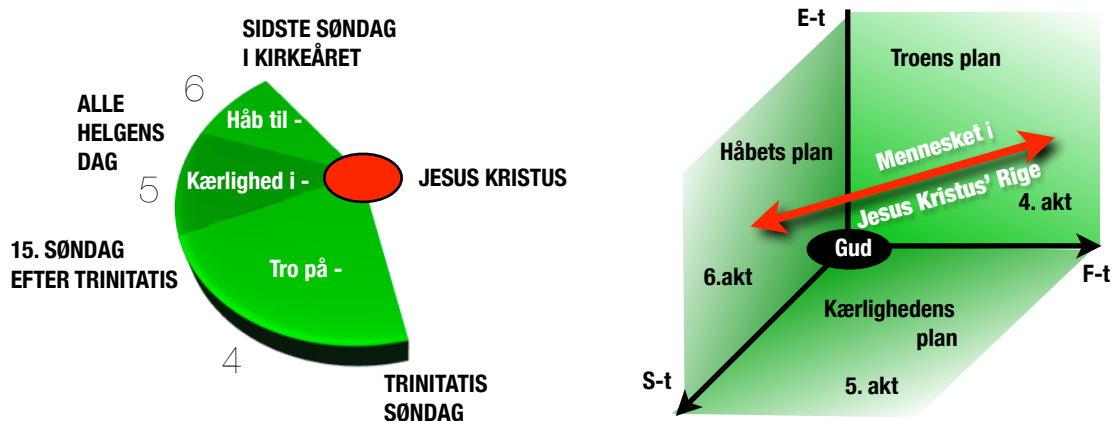
Dimensionsanalyse, 2.halvår

Det virtuelle skabelsesrum (i 'rum-tid') fra 1.halvår udgør nu scenerum (også i 'rum-tid') for 2. kirkehalvår.

2.halvår udgør et 'samtidighedens rum' med alle dimensionerne aktive: (E-t, S-t, F-t), hvor mennesket selv udfylder de 3 akter samtidigt, – og samtidigt med den 'nærværende Gud-Helligånd' (-6.1; -12.1; -17.1).

'Jesus Kristus' Rige' er en integreret del af den samlede virkelighed (rum&(rum-tid)), som under den kristne tros synsvinkel udgør 'Kristendommens univers' (-1.3; -14). Faderen overtager den 'tomme grav' (-12.3).

I Jesus Kristus' Rige skal kristenlivet i (rum&(rum-tid)) nu udfoldes i tro, kærlighed og håb, men – med det nye 'Jesus Kristus' Rige' – **gives nu også plads til menneskets AFVISNING af kærligheden til Gud og mennesker.** (-12.4)

2. halvårs forløb

4.akt: Mennesket forsøger nu på mange måder selv at skaffe sig adgang til den samlede virkelighed, men forgæves – indgangen hertil går kun gennem 'tro på kærligheden i Jesus Kristus' (1.-14.s.e.tr), jf.-14.

5.akt: Livet i verden udfoldes i tro som 'kærlighed i Jesus Kristus' (15.søn.e.trin. til Alle helgens dag), jf.-12.

6.akt: Perspektivet mht. troens og kærlighedens opretholdelse i tid og evighed i virkelighedens verden udfolder sig som 'håb til kærligheden i Jesus Kristus' (Alle helgens dag til Sidste søndag i kirkeåret), jf.-13. 'Det kristne håb' omfatter dels det kortsigtede håb om at 'Kristus-troen' må komme til mig (nu), dels det langsigtede, levende håb om Kristus' genkomst med kærligheden i evidens, jf. 1. enh. 2.søn. i advent.

22.1 – MEN FØRST: TRINITATIS SØNDAG

Fra 3. akts 'lukkede rum' skifter scenen til 'verden' – men først gennem en overgang i 'mørke'.

Trinitatis søndag (Joh 3,1-15 / Nikodemus hos Jesus – om natten)

“... (Jesus svarer:) Den, der ikke bliver 'født på ny', kan ikke se Guds rige. (Joh 3,3)

... (Nikodemus:) Hvordan kan det gå til?” (Joh 3,9)

2.halvår åbnes således gennem Nikodemus spørgsmål, da han kommer til Jesus “om natten” (v.2):

1) Hvordan komme ind i Jesus Kristus' Rige? 2) Hvordan leve dér? 3) Hvad er fremtids-perspektivet?

Trinitatistidens tema sættes, hvorefter de tre akter belyser og besvarer spørgsmålene ét for ét. [a]

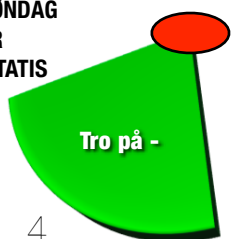
22.2 FJERDE AKT: TRO PÅ JESUS KRISTUS

Trinitatis søndag til 14. søndag efter trinitatis

“Troen kommer af det, der høres, og det, der høres, kommer i kraft af Kristus' ord.” (Rom 10,17)

Tema 4 akt: Hvorledes komme ind i Guds Kærlighedsrige i tid og evighed?

15. SØNDAG
EFTER
TRINITATIS

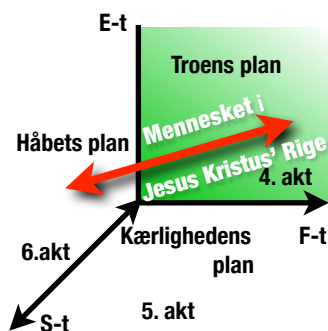

TRINITATIS
SØNDAG

Hvordan komme fra Verden og ind i Jesus Kristus' Rige? – og dermed i 'menneskets fristed', i Kærlighedens og Virkelighedens verden, i kristendommens univers.

De enkelte tekster/søndage kredser om temaet – foreslår forskellige løsninger – inden svaret falder 13. + 14. søndag.

Inter-tematikken bevæger sig frem og tilbage mellem 4. akts tekster (jf. -22.3).

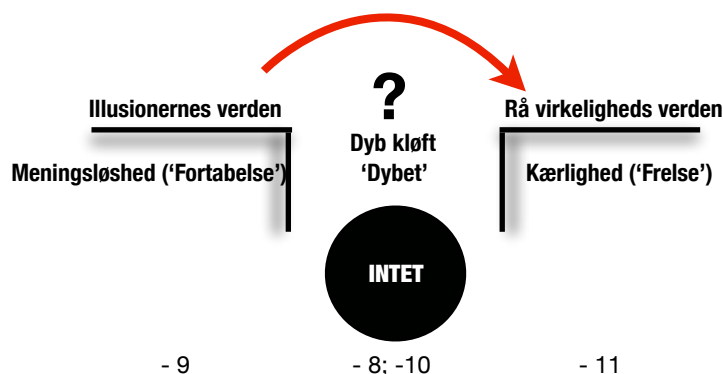
4. akts forløb: Der lægges ud med selve problemet: Kan mennesket selv komme ud af sin selvskabte 'Verden' og over i Guds Kærlighedsrige, hvorfra 'kristendommens univers' udfoldes, eller er kløften mellem Verden og Virkeligheden for dyb? – 'kløften' som 'dybet', 'Intetheden', menneskets 'afvisning' af Guds kærlighed.

Mennesket gør sig selv mange forsøg (-10), men må alligevel have en anden til at løse problemet.

1.-14.søndag følger som helhed *Modellers* fremstilling af forholdet 'Lov – Evangelium' (-17.6; -22.3).

Efter at være forløbet i lukket rum (3.akt) og siden i mørke (Trin.søn.) forløber 2. halvår i fuldt belyst offentlighed.

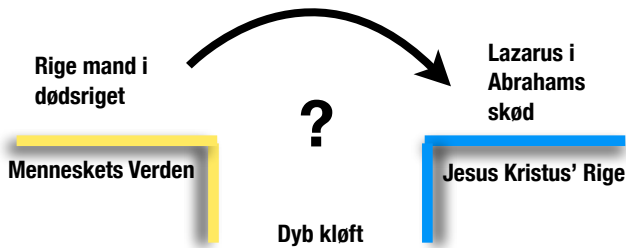
Gennemgående model for 4. akts forløb over følgende 14 søndage: **Hvorledes komme over?**

1. søndag efter trinitatis (Luk 16,19-31 / Lignelsen om den rige mand og Lazarus)

Hvorledes komme over den 'dybe kløft' mellem 'menneskets verden' (-7.3) og Jesus Kristus' Rige?

"Der er lagt en dyb kløft mellem os og jer ..." (v.26)

4.akt-modellen fremgår af 1.søn.trin.:
Hvorledes komme over kløften?

Modellen '1.søn.trin.' ligger til grund for alle efterfølgende søndage i 4.akt, hvor mennesket gør sig utallige forgæves forsøg på at komme over.

Modeller udfolder 'liturgisk udlægning', hvor fx. 1.søn.trin. refererer til 'kirkeårets 4. akt' om 'at komme fra Verden til Jesus Kristus' Rige', dvs. udlægningen omhandler ikke Lukas-evangeliets tekst om 'den rige mand og Lazarus'.

2. søndag efter trinitatis (Luk 14,16-24 / Lignelsen om det store festmåltid; jf. 20. søn.trin.)

"...En mand ville holde et stort festmåltid og indbød mange. ... Men de gav sig alle som én til at undskylde sig. ... Gå straks ud på byens gader og på vejene og langs gærderne og nød dem til at komme, så mit hus kan blive fyldt." (v.16. 18. 23)

Indbydelsen til at 'komme over' i Jesus Kristus' Rige lyder atter og atter og til alle og enhver.

3. søndag efter trinitatis (Luk 15,1-10 / Toldere og syndere...; mistede får og tabte mønt)

"Den mand tager imod syndere og spiser sammen med dem. ...Går ud efter det, han har mistet, indtil han finder det ... større glæde i himlen over én synder der omvender sig ..." (v.2. 4. 7.)

Alle i denne verden – først og fremmest 'syndere' – opsøges og indbydes til Jesus Kristus' Rige.

4. søndag efter trinitatis (Luk 6,36-42 / Tilgiv; dømm andre; blind lede blind?; splinten)

"Kan en blind lede en blind? Vil de ikke begge falde i grøften? ... Tag først bjælken ud af dit eget øje; så kan du se klart nok til at tage den splint ud, som er i din broders øje." (v.39. 42)

Hvem kan vise vej over 'kløften' til Jesus Kristus' Rige? Kan mennesker vise hinanden vej?

5. søndag efter trinitatis (Luk 5,1-11 / Peters fiskefangst)

"Læg ud på dybet og kast jeres garn ud til fangst! ... og de fyldte begge både, så de var lige ved at synke ... Fra nu af skal du fange mennesker." (v.4. 7. 10)

..... Nej, – hvis **alle** skal med over, 'frelses', og 'dybet tømmes' (v.7) **skal der noget helt andet til.**

6. søndag efter trinitatis (Matt 5,20-26 / Om retfærdighed, loven, dom; sidste øre)

"Hvis jeres retfærdighed ikke langt overgår de ... kommer I slet ikke ind i Himmeriget." (v.20)

Lov og moral viser ikke vejen til Jesus Kristus' Rige – med mindre man virkelig løber linen ud.

"Men at ingen bliver retfærdig for Gud ved loven er klart; for 'den retfærdige skal leve af tro'" (Gal 3,11)

7. søndag efter trinitatis (Mark 8,1-9 / Bispisningen af 4000 i ødemarken. – Tekstvalg fra før 1992)

"Hvorfra skal nogen få brød til at mætte dem her i ødemarken? ... Og de spiste og blev mætte."

Under søgningen af vejen til Jesus Kristus' Rige **opretholder Skaberen** mennesket i denne øde verden.

Denne mere oprindelige Markus-tekst foretrækkes, idet billedet fastholder det gennemgående tema i 4.akt.

1992-teksten om Zakæus (Luk 19,1-10) overhaler 4.akts 'plot' indenom ved allerede dér at bringe Jesus på scenen.

8. søndag efter trinitatis (Matt 7,15-21 / Om falske profeter)

“... kun dén, der gør min himmelske faders vilje” (v.21) – Men hvad er da Guds vilje?

Mange vil gerne vise vej til ‘frelsen’; – men **ikke enhver vej** fører til Jesus Kristus’ Rige og Virkeligheden.

9. søndag efter trinitatis (Luk 16,1-9 / Lignelsen om den uærlige godsforvalter)

“En godsforvalter (havde ødslet ejerens ejendom bort) ... og spurgte sig selv: Hvad skal jeg gøre ... for at folk skal tage imod mig i deres huse..? Forvalteren kaldte så sin herres skyldnere til sig (og nedskrev deres gæld til ejeren). ... Og (ejeren) roste (!) den uærlige forvalter, fordi han havde handlet klogt. ” (v.1.3.4.6.8)

..... Jo, det er Guds vilje nu at føre til Jesus Kristus’ Rige ad en ‘**genvej**’, – ved at lade en anden ‘betale’.

10. søndag efter trinitatis (Luk 19,41-48 / Jesus begræder Jerusalem; tempelrensningen)

“Vidste blot også du (byen/folket/mennesket) på denne dag, hvad der tjener til din fred. Men nu er det skjult for dine øjne. ... de skal ikke lade sten på sten tilbage i dig ...” (v.42. 44)

Hverken jødedommens lovreligion eller nogen anden form for menneskelig **ydelses-religion** (-15.2/b) fører til Jesus Kristus’ Rige og ‘menneskets fristed’, så lidt som til den ‘rå virkeligheds’ verden.

11. søndag efter trinitatis (Luk 18,9-14 / Lignelsen om farisæeren og tolderen)

“Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse: ... [om farisæeren og tolderen] ... For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv skal ophøjes.” (v.9. 14)

At gå vejen til Jesus Kristus’ Rige kræver dén **indrømmelse**, at mennesket opgiver selv at finde vejen.

12. søndag efter trinitatis (Mark 7,31-37 / Helbredelsen af den døvstumme; ‘luk dig op!’)

“...en der var døv og havde svært ved at tale. Jesus tog ham afsides ... og sagde til ham: ... Luk dig op! Og straks lukkede hans ører sig op ... og han kunne tale rigtigt.” (v. 32. 34f)

Det kræver en **særlig indsats** at åbne vejen til Guds Rige. – Er Jesus fra Nazareth måske den, der kan?

13. søndag efter trinitatis (Luk 10,23-37 / Lignelsen om Den barmhjertige samaritaner)

Vejen over kløften hedder **Jesus Kristus** – som “den levende sandheds vej” (Joh 14,6 ao) – til det Guds Rige som ‘allerede er omend endnu ikke’ (-12.1). **Den forkyndende er selv den forkyndte.**

Jesus Kristus er selv ‘**samaritaneren**’ (her i 4.akts sammenhæng, jf. -22.3).

Som ‘standardmodel’ for **Næstekærlighed** er det Guds-kærligheden, som udfoldes (skjult) i Jesus (-18.7).

14. søndag efter trinitatis (Luk 17,11-19 / Helbredelsen af de ti spedalske)

“Stå op og gå herfra! Din **tro** har frelst dig.” (v.19) [a]

Troen på Jesus Kristus fører mennesket til Jesus Kristus’ Rige og dermed til ‘kristendommens univers’.

INTET som Kristus-troens alternativ fører ingen steder hen.

Kristus-troen er ‘broen’ – ‘den levende sandheds vej’ – der fører ‘over kløften’, 1.søn.trin. (-13.2/b;-14) ‘Broen over Dybet’, (dds 321,4)

Også menneskets indgang til den rå virkeligheds verden går således gennem ‘Kristus-troen’, hvor tro betyder, at ‘dele sin ånd med Guds Ånd’. (-7)

Hermed svaret på både Nikodemus’ spørgsmål: “Hvordan kan det gå til?” (trin.søn.) og på den lovkyndiges spørgsmål: “Hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?” (13.søn.).

Svaret falder 13.+14. søndag: Dét skal du gøre – Sådan går det til: ‘**Tro på Jesus Kristus**’.

Svaret falder 13.+14. søndag: Dét skal du gøre – Sådan går det til: ‘**Tro på Jesus Kristus**’.

Nogleordet ‘tro’ (gr.: pistis) forekommer her – med litterær ‘bagvægt’ – denne eneste gang under 4.akts 14 søndage.

22.3 SAMMENHÆNGENDE LÆSNINGER AF 4.AKT: TRO PÅ JESUS KRISTUS LÆST BAGFRA FRA 13.SØNDAG / 'DEN BARMHJERTIGE SAMARITANER'

Fokus på **Jesus** som den 'levende sandheds vej':

Tør jeg lade mig rive ud af mine illusioners verden og blive flyttet over i rå virkelighed?

- JESUS** skulle vel ikke være den, samaritaneren, (13.søn.trin)
- som gør alting vel og yder en særlig indsats (12.)
 - som ydmyger sig selv (11.)
 - som nedbryder menneskets illusioner (10.)
 - som er 'genvejen' til Guds Rige og som betaler derfor (9.)
 - som er den, der gør sin himmelske faders vilje (8.)
 - som opretholder os i tomhedens verden (7.)
 - som afløser Guds vrede (6.)
 - som viser vejen til Gudsriget med et 'frygt ikke' (5.)
 - som løber risikoen for at falde i kløften sammen med mig (4.)
 - som tager imod syndere (3.)
 - som af Gud er sendt ud for at byde ind (2.)
 - som dør for at føre os fra 'Illusionernes -' til den 'rå virkeligheds verden' (1.)

Tør jeg tro dette og dermed dele min ånd med Guds Ånd? (14.søn.trin.)

Fokus på det selvretfærdige, vantro **menneske**:

Tør jeg gøre indrømmelsen og lade livet bestemmes af 'troens og vantroens historie'?

- JEG** skulle vel ikke være den hjælpeløse, som ligger dér (13.søn.trin)
- som ikke yder den særlige indsats (12.)
 - som ikke vil gøre indrømmelsen (11.)
 - som ikke aner, hvad jeg skal holde mig til (10.)
 - som ikke engang er så klog som verdens børn (9.)
 - som har foretrukket vildvejene (8.)
 - som ikke føler sig opretholdt i verdens tomhed (7.)
 - som ikke vil opgive sit eget 'selv' (6.)
 - som ikke vover at give sig i kast med Guds ord (5.)
 - som anviser 'gale veje' for andre (4.)
 - som ikke forstår selv at være fortabt (3.)
 - som ikke har lyst til at deltage i den 'rå virkeligheds verden' (2.)
 - som har nok i 'illusionernes verden' (1.)

Søndagene kan kombineres i større eller mindre sammenhænge inden for eller på tværs af temaerne.

Eksempelvis dobbelttemaet 8.søn.e.trin. om 'at foretrække vildvejene' frem for 'sin himmelske faders vilje'.

Prædiken-modellen henter sine teologiske forudsætninger i bogens del 1 og 2. (Jf. 'om prædikener', -22.6)

22.4 FEMTE AKT: KÆRLIGHED I JESUS KRISTUS

15. søndag efter trinitatis til Alle helgens dag

“For i Kristus gør det hverken fra eller til ... [hvem eller hvad man er], – men det gør tro, virksom i kærlighed.” (Gal 5,6)

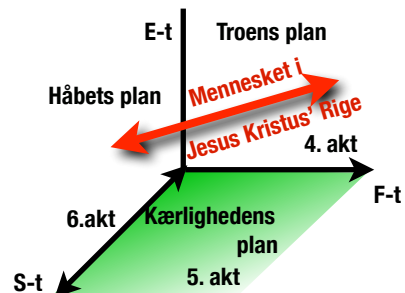
Tema 5. akt: Livet i Jesus Kristus’ Rige – og dermed i kristendommens univers – udfolder sig som ‘ånd/energi/kærlighed’ i Jesus Kristus’, den kærlighed hvori Gud deler sit liv med mennesket (-2.2; -18.7).

Menneskets kærlighed er virksom som udfoldelse af menneskets tro på Jesus Kristus –

– Jesus Kristus, som selv er den historiske udfoldelse af **Guds kærlighed**.

5.akt i ‘kærlighedens plan’.

5. akt med de (normalt) 7 søndage op til Alle helgens dag udgør et **forløb** centreret omkring den 18. søndag efter trinitatis med det ‘dobbelte kærlighedsbud’: ‘Du skal elske din Gud og din næste!’:

15. – 17. søndag lægger op til **Guds kærligheds**-gerning i Jesus Kristus.

18. søndag ● er symmetripunkt i 5.akt og det samlende **højdepunkt** i hele 2.halvår.

19. – 21. søndag med *følgerne* for **menneskets kærligheds**-gerninger. [a]

15. søndag efter trinitatis (Matt 6,24-34 / To herrer; bekymret; himlens fugle; først Guds rige)

“Så vær da ikke bekymrede for dagen i morgen; dagen i morgen skal bekymre sig for det, der hører den til.” (v.34)

Guds ‘forsyn’ lader alle muligheder stå åbne for Guds kærlighed, nu hvor vi kender Gud i Jesus Kristus.

Kun den ‘evige fortabelses’ mulighed står *ikke* længere åben for menneskene (‘vær ikke bekymrede for ‘dagen i morgen’ = den yderste (domme)dag) netop pga. Guds evige kærlighed. (-17.3; -17.7) [b]

16.søndag efter trinitatis (Luk 7,11-17 / Opvækkelse af enkens søn; Jesus ynkedes)

“Da (Jesus) så hende, ynkedes han over hende og sagde: ‘Græd ikke!’”. (v.13)

Som Jesus ‘oprejser af døde’ (af kærlighed), således er ved Gud selv – i påsken – den kødelige død overvundet, og den ‘evige død’, fortabelsen i INTET, ‘neutraliseret’ (for siden at ‘annihileres’ -13.7) af Guds kærlighed. – ‘Den 1.død (Adams død) dødes selv af den 2.død (den evige død)’, jf. -13.5.

16. søn. trin. er ‘mid-påske’ (midtvejs fra/til påske) og forbinder Guds kærlighed med Jesus’ kærlighedsgerning i påsken. ‘Kærlighed’ kan optræde som ‘ynkedes’, ‘inderlig barmhjertighed’, ‘medlidenhed’, ‘forbarne sig over’.

17. søndag efter trinitatis (Luk 14,1-11 / Helbredelse for vand i kroppen; okse i brønd; bordplads)

“Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej? ... [Må man redde liv] på en sabbat?” (v.3. 5)

Jesus’ helbredende kærlighedsgerning peger tilbage på Guds kærlighedsgerning: påske(sabbatten). ‘Vand’ (i kroppen) og ‘brønd’ læses her som metaforer på fortabelsen i INTET, det ‘dybe vand’. (-17.1)

Fra “nederste plads...” (i menneskets selvindskrænkede Verden inden for ‘rum&tid’) indbydes vi:

“... sæt dig højere op!” (i Jesus Kristus’ Riges ‘rum-tid’ som menneskets fristed, -11.2).

Spørgsmålet om at helbrede på en sabbat handler her ikke om overtrædelse af helligdagsbuddet i almindelighed, men om de kristnes påstand (på Lukas’ tid) at Jesus fra Nazareth som ‘Gud’ netop på en sabbat *arbejdede/kæmpede* i dødsriget mod fortabelsesmagterne. – Efter jødisk tradition kunne kun ‘Guds selv’ suspendere sit helligdagsbud.

18. søndag efter trinitatis (Matt 22,34-46 / De største bud i loven. Hvad mener I om Kristus?)

“Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind. ...
Du skal elske din næste som dig selv.” (v. 37. 39)

Guds *kærlighed* – som altings årsag og mål – har manifesteret sig (paradoxalt) i Jesus Kristus’ lidelse og død, hvorved ‘det dobbelte kærlighedsbud’ er opfyldt universelt – én gang for alle. Det dobbelte kærlighedsbud står dog fortsat som *absolut udtryk* for ‘meningen med det hele’, ‘meningen med livet’.

18.søndag er det samlende højdepunkt i hele trinitatistiden, hvor ‘*troen retter sig mod Jesus Kristus, som den der giver kærligheden sin bestemmelse og håbet sit perspektiv*’. *) (Jf. -0.1; -17.10; -18.7)

De to bud optræder hver for sig i GT (henholdsvis 5 Mos 6,5 og 3 Mos 19,18), men ikke med universel gyldighed.

Det kristne bud om ‘næstekærlighed’ handler om Guds skjulte styrelse, som kommer mennesket i forkøbet. (-18.7)
Bekendelsens spørgsmål: ‘Hvad mener I om Kristus?’, optræder også her i 5.akts midte, (v.42) (-0.12, -21.0).

19. søndag efter trinitatis (Mark 2,1-12 / Helbredelsen af en lam; synd tilgives. Evt. Matt 9,1-8)

“Søn, dine synder tilgives dig” ... *Hvem kan tilgive synder andre end én, nemlig Gud?*” (v.5.7)

Mennesket er helbredt fra sin ‘synd’: hverken at elske Gud eller Næsten, – til et jordeliv i ‘frimodighed’.

– En ellers umulig helbredelse og frisættelse som kun Kærlighedens Gud kan stå inde for (-12.3; -17.8).

Før 1992 brugtes paralleltæst, Matt 9,1-8: “Vær **frimodig**, søn, dine synder tilgives dig.” (v.2)

20. søndag efter trinitatis (Matt 22,1-14 / Kongesønnens bryllup; klæder; udenfor gråd; få er udvalgt)

“Og de gik ud på vejene og samlede alle, som de fandt, både gode og onde, og bryllupssalen blev fuld af gæster ... Men (kongen) fik øje på en, der ikke havde bryllupsklæder på. ...” (v.10f)

Mennesket nødes til deltagelse i ‘kærlighedsfesten’ i Guds og Jesus Kristus’ Rige, – denne gang blot iført den ‘kærlighedens kåbe’, Jesus Kristus har skænket også det u-kærlige menneske.

Mennesket indbydes nok engang til at træde ind i Guds og Jesus Kristus’ Rige – nu iført ‘Kristus-tro’.

Jf. invitationen til ‘Guds-tro’ 2.søn.trin.. – Til ‘*kærlighedens kåbe*’ jf. Kingo, dds 683,2.

Alternativet er et liv i ‘tænderskæren’ udenfor i Intethedens mørke (v.13) – det ‘ægte alternativ’ (-7.4; -17.9)

Teksten slutter med : “*Thi mange er kaldet, men få er udvalgt*” (v.14), vel som en pessimistisk konklusion af den kristne jøde Matthæus, jf. GTs ‘ulykkes-historie’ (-10.1), og Matthæus-miljøets apokalyptiske stemninger (4 Ezra 8,3).

21.søndag efter trinitatis (Joh 4,46-53 / Kgl. embedsmands søn; gå hjem, din søn lever; i går)

“... ‘Gå hjem, din søn lever!’ Manden troede Jesus på hans ord, og gik. ...
... I går ved den syvende time forlod febereren ham.” (v. 50. 52)

Kærlighedens universelle sejr er ‘skabelsens sejr over fortabelsen’ (‘tilblivelsens over til-intet-gørelsen’, ‘Alt over Intet’), og bringer mennesket – som ‘frisat’ – ind i Guds kærlighedsrige i tid og evighed.

‘I går’ (forlod febereren ham... v.52) er her et ‘*allerede-ændu ikke*’ udtryk, hvor Jesus Kristus’ gerning *allerede har åbnet for det Guds Rige som endnu ikke har sat sig helt igennem* (-12.1; -17.3; jf. Alle helgens dag)

UREGELMÆSSIGHEDER I KIRKEÅRET**[22. (23). søndag efter trinitatis** (Matt 18,21-35 / Om tilgivelse. Den gældbundne tjener)]

Hvor 22./23. søn. trin. (ved tidlig påske) falder før Alle helgens dag kan de føjes til 5.akt, med temaet ‘tilgivelse’ som en *følge* af kærligheden i Kristus. Ellers lægges 22. og 23. søndag ind under 6.akt.

5. og 6.akt rummer et variabelt antal søndage pga. den forskydelige påske. I 5.akt løses problemet gennem ‘symmetrien’ omkring 18.søndag, i 6.akt gennem afkortning af kirkeåret forud for Sidste søndag i kirkeåret.

Tilsvarende i Hellig tre kongers tiden, som ved tidlig påske afkortes fra 5. søn.h3kg og tilbage.

Ved evt. 26.søndag efter trinitatis benyttes teksterne til 5.søn. i Hellig tre kongers tiden.

Kirkeåret rummer 3 kalendersystemer: ‘Fast’ dag (fx. Alle helgen); ‘Kalenderfast’ (Jul); ‘Flydende’ (ud fra Påsken).

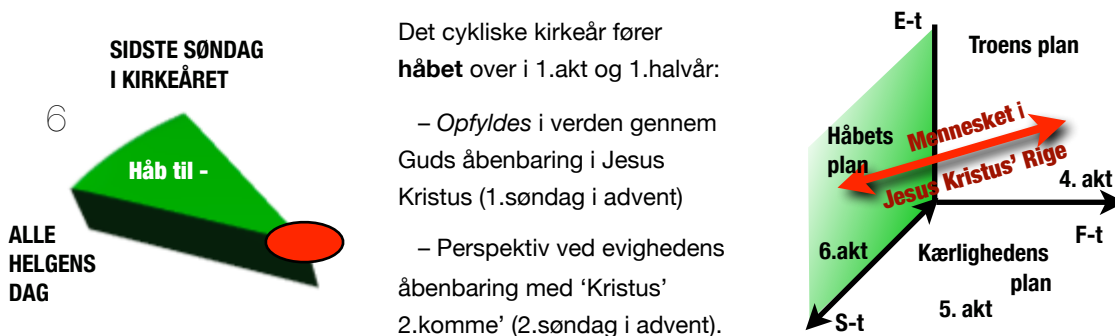
22.5 SJETTE AKT: HÅB TIL JESUS KRISTUS

Alle helgens dag til Sidste søndag i kirkeåret

Tema 6. akt: Livet i kristendommens univers under det 'dobbelte håb' til Jesus Kristus.

Håbet retter sig (i kirkeårets) mod *Jesus Kristus' 1.komme i tro* til det enkelte menneskes frisættelse fra 'fordærvmagten', sin 'syndighed', sin mistillid til Skaberen, sit illusions-mageri, sin forfejlning af livets mening.

Håbet retter sig mod *Jesus Kristus' 2.komme i evidens* til skabningens endelige forløsning fra 'fordærvmagten', og til eliminering af 'fortabelsesmagten', truslen mod den evige kærlighed mellem Gud og mennesket.

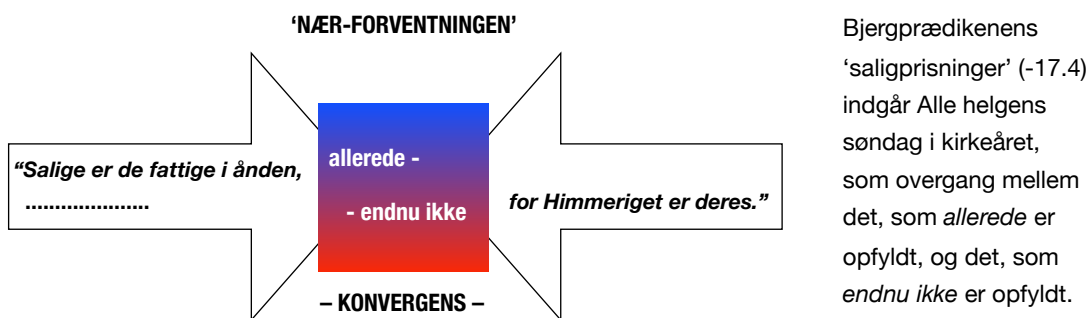
6. akts forløb beskriver kristendommens univers i det dobbelte håbs perspektiv, hvor der med glæde ses frem til menneskets frisættelse og forløsning, og hvor håbet afsætter positive forventninger til fremtiden, som igen sætter positive dagsordener tilbage på perspektivet i det jordiske liv på kort og lang sigt, (-14; -17.10; -18.7).

'Nær-forventningen' / Konvergens / 'Eskatologiske-nu'

I den tidlige kristendom har man talt om '*nær-forventningen*', dette at Kristus' genkomst var umiddelbart forstående, som for tidlige kristne naturligt satte en (tids)begrænsende dagsorden for det jordiske liv, jf. -17.4.

Også i dag kan tales om '*nær-forventning*' som *konvergens mellem Kristus' 1. og 2. komme* til os, om Jesus Kristus' genkomst, dommedagen, håbets endelige opfyldelse, det at vi hele tiden lever 'dagen før' genkomsten, "*den kommende dag*", som det hedder i Fadervors 4.bøn, -17.3. (Jf. tidsforløbene -5.3; -5.5)

Konvergens: Alle helgens dag som overgang mellem 5. og 6. akt – som både nutid og fremtid.

Det '**eskatologiske-nu**' – "... *den time kommer, ja, den er nu ...*" (Joh 5,25) – hvor den 'sidste tid' kommer den 'nærværende tid' i møde som evighedens paradoxale ophævelse af Verden i troens øjeblik. (Jf. 'hyperbolsk tid', -5.3).

Alle helgens dag

(Matt 5,1-12 / 'Saligprisningerne') – Jf. hele teksten mm. -17.4.

"Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres. Salige er de, som" (v.3) [a]

'Saligprisningerne' udtrykker den kristnes virkelighed inden for det 'kristendommens univers' som blev etableret med Jesus Kristus' 1.komme, og som fuldendes med Kristus' forventede 2.komme.

Alle helgens dag ligger fast på 1.søndag i november med bortfald af den pågældende ordinære trinitatis-søndag.

- 22. søndag efter trinitatis** (Matt 18,21-35 / Om tilgivelse. Den gældbundne tjener)
 “Så fik den tjeners herre medynk med ham og lod ham gå og eftergav ham gælden.” (v.27)
 Jesus Kristus’ Rige er et ubetinget ‘tilgivelsens rige’, som omspænder verden og al syndighed.
 – Som Gud tilgiver os skal også vi tilgive hinanden. Men hvor det sidste er tvivlsomt, står det første fast.
- 23.søndag efter trinitatis** (Matt 22,15-22 / Guds veje; ikke forskel; skattens mønt)
 “Så giv kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er!” (v.21)
 På Guds veje gøres ikke forskel på folk. – I kejserens rige er der naturligvis forskelle (jf. -18.4).
- 24. søndag efter trinitatis** (Matt 9,18-26 / Den døde pige; syg kvinde; rygget går)
 “Vær frimodig...din tro har frelst dig. Og fra det øjeblik var hun frelst...og rygget kom ud” (v.22.26)
 Langs Guds veje på jorden breder håbet sig i takt med, at fordærvmagterne: synd, død og djævel, dømmes ude. Den nye Kristus-tro hviler netop på rygget om Jesus’ kærligheds gerninger og opstandelse.
- 25. søndag efter trinitatis** (Matt 24,15-28 / Forvarsler om Kristus’ genkomst)
 “ – den, der læser dette, skal mærke sig det! – ... Nu har jeg sagt jer det forud.” (v.15.25)
 Håbet til Kristus’ genkomst intensiverer tilværelsen til det yderste. ‘Fordærvmagt’ og ‘Fortabelses-magt’ vander sig i krampe. – Lægger op til 2.halvårs dramatiske klimaks og slutskabelsen.
- 26. søndag efter trinitatis / 5.søn. h3kg** (Matt 13,24-30 / Lignelsen om ukrudtet i hveden)
 “Ved høsttid vil jeg så sige til høstfolkene: ...” (v.30)
 Afsløring af Jesus’ magt til at dømme og skelne mellem godt og ondt – og dommen nærmer sig. (-17.4)
- Sidste søndag i kirkeåret** (Matt 25,31(-46) – **26,2** / ‘Verdensdommen’; Kærlighedens fuldbyrkelse) [b]
 “Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed ... og han skal skille ... fårene fra bukkene ...
 Kom, I velsignede ... (jamen) hvornår så vi dig..? ... Gå bort, I forbandede ... (jamen) hvornår så
 vi dig..? ... (Matt 25, v. 31. 32. 34. 37. 41. 44)
 “Da Jesus var færdig med hele denne tale, sagde han...: ‘I ved, at om to dage er det påske, og så
 udleveres Menneskesønnen til at korsfæstes.’ ” (Matt 26, v.1-2)
- Håbet beror alene på Guds dom – efter den vilje vi kender som Guds kærlighed i Jesus Kristus -13.6.
 Den afsluttende **‘Verdensdom’** – hvor den dramatiske scene her læses som billedtale – er en dom over
 menneskets selvskabte verdensbillede og menneskesyn, som i sig selv ikke efterlader noget menneske
 med nogen som helst ‘mening med det hele’, jf. menneskets grundlæggende spørger efter en mening
 med livet, med det hele (-0.1).
Håbet om mening døde: Alle – såvel ‘får som bukke’ – blev og bliver ‘dømt ude’ af domspræmisserne.
Men ‘dommen over verden’ i kap. 25 følges direkte op med kap. 26,1-2(5), jf. tekst-udragets naturlige
 afslutning med Matt 26,1-2 og en oldkirkelig kapitelinddeling som går fra 25,31 helt til 26,5). (-13.10) [c]

OVERGANG MELLEM 2. KIRKEHALVÅR OG 1. KIRKEHALVÅR

Med Matt kap.26 og evangeliet ud, forkyndes **nyt håb om mening** (-0.1) for mennesket, at *nu går Jesus frem til sin korsfæstelse, død og opstandelse for dér at genvinde troen, håbet og kærligheden* – for **alle mennesker**, ‘får og bukke’, til at kunne leve og dø som elsket af Gud i al evighed på trods af alt! – Gud **VIL** kærligheden!
 Alternativet er *alle* menneskers fortabelse i meningsløshed gennem forfejlelse af meningen: *Kærligheden*.
 2.kirkehalvår følges netop op med 1.kirkehalvår fra den følgende 1.søndag i advent med Jesus’ ‘indtog på scenen’ (Jerusalem), og hen over påskens begivenheder frem til pinsen, hvorefter scenen er sat for 2.halvår.
 Og så fremdeles så længe verden (og den ‘gammelkirkelige tekstrække’) står.

Sidste søndag i kirkeåret handler om Guds vilje til at føre ‘kærlighedens og virkelighedens historie’ til ende. (jf. -14)

22.6 'CHRISTUS VICTOR' SOM PRÆDIKE-MODEL / 'EN NY PRÆDIKEN'

Den kristne prædiken må have Jesus Kristus som centrum og udgangspunkt – jf. 'lagkage-diagrammet'

Dalbýneder kirke

Med en kirkegang blot én gang i hver af de 6 akter ville folkekirkens menigheder komme gennem 'kærlighedens og virkelighedens drama' inden for ét (1.kirke-)år. – Kirkegangen ville da være hele 10% (jf.-19.3).

Modeller 'driver på', hvad der gør en prædiken til en kristen prædiken:

Jesus Kristus som Guds-kærlighedens (og dermed menneskets) frelser.

Dette gælder året rundt skulle man komme i tvivl om, hvad prædikenen skal handle om ved en gudstjeneste, andagt, bryllup, begravelse, sjælesorg.

'Jesus Kristus' er dog ikke et selvstændigt tema, fordi 'Jesus Kristus' ikke fremtræder som noget i sig selv, men altid i sammenhæng med 'virkeligheden', her med ét eller flere af de 2+6 temaer eller 67+1 prædiketekster, f.eks.: 'Jesus Kristus – som Gud' (3.akt); 'Kærlighed i – Jesus Kristus' (5.akt); 'Tro på – Jesus Kristus – som menneske' (4.+1.akt); 'Jesus Kristus' Rige' (1. halvår); etc.

Især kan prædikenerne forbindes i større eller mindre forløb inden for det enkelte tema/akt, hvor der den ene søndag kan refereres til en eller flere omliggende prædikendage; mulighederne er her utallige, jf. -22.3 som forbinder hele 4.akt.

Menighedens enkelte medlemmer kommer alligevel ikke hver søndag.

Anvendt som forkyndelse i 'tema-prædikener' kunne man forvente, at kirkeårsmodellens ret få temaer ville kaste ensformige tanker og prædikener af sig (hele 14 søndage på stribe om 'Tro på Jesus Kristus!'), men erfaringsmæssigt er prædiken-modellen tværtimod yderst 'produktiv' for både præst og menighed.

22.7 'CHRISTUS VICTOR' SOM DRAMA-MODEL

'Kærlighedens og virkelighedens historie' som 'alle dramaers moder'.

Alle dramaer – fra såvel før som efter Kristus' fødsel og hvor som helst de udspilles – omhandler grundlæggende 'kærlighedens og virkelighedens historie', – set i lyset af 'kristendom som verdensbillede og menneskesyn'.

Modellers 'kirkeårs-drama' kan således læses som en rå-skitse til drejebog for et teater-drama, jf. model-20.

Dramaet er i nogen grad selv-instruerende, fx. omkring de 6 aktskift som alle sker i forbindelse med 'opbrud':

Åbningsscenen, 1.søn.adv.: "Da han nåede ind i Jerusalem, blev der røre..." (Matt 21,10)

- Mellem akt 1 og 2:** "Rejs jer og frygt ikke!" (Matt 17,7).
2 og 3: "Og de brød op ..." (Luk 24,33).
3 og 4: "Rejs jer, lad os gå herfra!" (Joh 14,31.)
4 og 5: "Stå op og gå herfra!" (Luk 17,19).
5 og 6: "Jesus kom (derefter) ned fra bjerget" (Matt 8,1).
6 (og 1): "Da Jesus var færdig ..." (Matt 26,1).
 – Det cykliske 1. kirkeår gentages efter akt-6.

22.8 'CHRISTUS VICTOR' SOM UNDERVISNINGS-MODEL

"Både i templet og hjemme fortsatte de hver dag med at undervise og forkynde at Jesus er den udvalgte." (ApG 5,42 ao)

'Christus Victor'-modellen ('lagkage-diagrammet') er med sit let forståelige forløb og overblik velegnet til undervisning i kirke og skole.

Tiden er i høj grad kommet til at folkekirken tilbyder en kvalificeret voksenundervisning for bl.a. den (store) del af menighederne, som måtte efterlyse også en forståelse af, hvad kristendom handler om.

Voksenundervisning kunne gives i et omfang som nærværende bog.

– Jf. 'Power-Point-Version' direkte til 'lap-toppen' (www.NyTeologi.dk)

Undervisning af børn, unge og voksne. 'Kirkeskolen', Nørre Næraa, Fyn, 1999.

BOGEN KAN LÆSES UDEN BRUG AF KOMMENTARER OG NOTER

KOMMENTARER / NOTER

SOM 'ANVENDT TEOLOGI' BRUGES NORMALT IKKE KILDEHENVISNINGER

YDERLIGERE DATA OM NAVNE/CITATER/BEGREBER KAN EVT. 'GOOGLES'

KOMMENTARER & NOTER

MODELNR./LITRA

FORORDET, side 2/

- /a Spørgsmålet er en **'kirkens skandale'**: At den danske folkekirke af i dag ikke synes at kunne præsentere begribelige og meningsfulde sammenhænge mellem 'universet og mennesket', mellem 'religion og (natur)videnskab', mellem 'kristendom og et nutidigt verdensbillede', mellem 'tro og viden'. – Hvorfor dog ikke her i det 21. årh. e.Kr.!!
Årsager må søges i de seneste århundreders anti-metafysiske filosofi, – og vel også i kirke-teologisk passivitet.
Selv forsøger bogen sig med en begribelig præsentation af sammenhænge mellem *Kærlighed og Virkelighed*, og konkluderer, at også i dag kan **'kristendommen i sig selv forstås som et verdensbillede og menneskesyn'**.
- /b Her rammes vel **folkekirkens største problem**: Er kirken rustet til den slags og tør den møde den (store) del af menigheden, som måtte ønske sig en tidssvarende 'forståelse'? Og en dag vil kræve mere 'forklaring' for kirkeskatten!
Kirken er tidligere blevet udfordret på sine ømmeste punkter – som med 1500-tals reformationens 'teologiske udfordring fra oven' og 1800-tallets 'folkelige udfordring fra neden' – og fandt tidssvarende og brugbare svar.
Skal folkekirken stå sig i det 21. årh, mangler vi endnu at se en *udfordring til og fra den sekulariserede midte!*
- /c **Bogens udfordringer**
ALT&INTET ('Modeller') forsøger gennem forestillingsbare og kreative modeller – i et formsprog forskellig fra prosa, poesi, billedkunst, musik, ... – at opstille en 'anden slags teologi', metodisk og indholdsmæssigt.
Bogens 'teologi' forstås sig ud fra sammenhænge som dels 'natur, verdensbillede og menneskesyn', dels 'forestillinger fra kristendommens historie'. De to synsvinkler anses traditionelt som uforenelige, idet en naturalisme hævder at udelukke en transcendent forestilling og en fri Ånd og dermed en særstatus for mennesket i forhold til naturen.
Modeller forsøger sig ad nye veje, – i øvrigt fjernet fra såvel 'Bibel-fundamentalisme' som 'Intelligent Design'.
Teologisk set artikuleres et kristendomssyn forskellig fra visse traditionelle og nok så toneangivende positioner:
'Gud vil skabe': Stå ikke i vejen for Gud! – frelse eller fortabelse? – det onde skyldes Guds mangelfulde arbejde!
'Gud har lyst til at skabe': Trods (dine) mangler og det onde er Gud generøs – deltag selv med lyst i processen!
Modeller: **'Gud vil kærligheden'**: Det onde og mangler er følger af kærligheden – Gud tager ansvaret for det hele!
- /d **Bogens 'plot'** – *Kristendom handler ikke om Guds frelse af mennesket, men om Guds frelse af sin kærlighed.*
Modeller gør en 'kopernikansk vending' som flytter *kristendommens centrum* fra **mennesket** til **Guds-kærligheden**, jf. Kopernikus' (1543) ombytning af Jorden og Solen, hvorefter alt i universet ikke længere 'drejer' sig om mennesket.
Med vor tids jagt på en *'Theory of Everything'* søger **mennesket** igen at sikre sig universets centrale position (jf. Hawking, -0.3). – *Modeller* har **Guds-kærligheden** som centrum med en *'Theology of Everything and Nothing'*.
- /e *Modellers* tros-forståelse og rationale sættes som: **'Gud er kærlighed – med hvad deraf følger.** (Jf. 1Joh 4,8.16).
Vi kan herefter *iagttage/begribe* tros-udsagnet 'Gud er Kærlighed' gennem en vifte af afledte *tegn/modeller/diagrammer* for så vidt disse er forestillingsbare og forståelige og faktisk 'passer til' udsagnet, til kristendommens 'evangelium', på kortform: *'Gud er (altid og evigt) Kærlighed'*; – heraf følger 'Verdensbillede og Menneskesyn'.
- /f **'Anvendt Teologi'**: *'Det, som kan forstås (begribes, indses), bør forstås, så det, der ikke kan forstås, fremstår klart.'*
'Anvendt (kirkelig) Teologi' er som genre forskellig fra 'analytisk (universitets) teologi' og 'praktisk (pastoral) teologi'.
Genren 'Anvendt Teologi' følger således ikke det gængse analytiske videnskabelige 'historisk-kritiske' paradigme, men har sin egen funktionelle metodik. Her udvikling af 'modeller' gennem *konstruktion af tegn og forløb af relationer* under hensyn til menighedens/læserens (antagede) forudforståelse og behov, samt den analytiske teologis indsigter.
Modellerne udvikles deduktivt i 'pragmatiske forløb', som finder sted gennem forestillede eller tegnede 'modeller' (grafer/diagrammer) som eksperimenteres med, hvor igennem relationer indirekte vil kunne iagttages og udsagn vurderes ('det, der virker, er sandt') – med bevarelse af disses betydningsværdi i forhold til udgangspunktet.
Bogen *Modeller* er således et *konstruktions-projekt*, 'Theological Engineering', beslægtet med evangeliernes og kirkefædrenes konstruktioner – og i øvrigt med kirkelig litteratur, salmedigtning og prædiken-udformning.
Bogens sidste del, "Christus Victor"/"Case Study-Kirkeåret" er et afrundet eksempel på 'anvendt teologi' (-20ff).
Anvendt Teologi bruger **'Algoritmer'** som 'problemknusere' og til at skabe overskuelighed i informationsmængden.
Kendt er Luthers 'Kristus-algoritme': 'Al læse Bibelen er som at gå vild i en stor by – indtil man opdager at byplanens (Bibelens) centrum er Kristus!'. *Modellers* Bibel-algoritme starter bagfra med Joh.Åb og ikke med 1 Mos. i *Modeller* ses først og fremmest 'Kærligheds-algoritmen', 'Intetheds-algoritmen' og 'Treenigheds-algoritmen', men blandt andre også en sofistikeret 'Lukas-17,21-algoritme' og en praktisk-pædagogisk 'Kirkeårs-algoritme'.
Algoritmer skal finde/skabe en klar vej fra 'alfa til omega' og kunne sortere andre data fra, (ligesom i internettet mængden af data). Fejludviklinger må søges afløret/begrænset gennem bl.a. netværk af krydshenvisninger.

-/g

Selve **modellerne** er således 'forenklinger, hvor kun centrale aspekter af et forhold er medtaget og andre udeladt; modellerne kan ikke desto mindre afsløre uventede sammenhænge'. ('*A New Kind of Science*', Steph. Wolfram, 2002).

Fag som naturvidenskab, teknologi, økonomi, samfundsfag har for længst taget 'model-konstruktion' til sig ligeledes som 'anvendt videnskab'. F.eks. klassisk 'operationsanalyse' som – uden småligt hensyn – henter udtryksformer og analogier fra alverdens (fag)områder og derfra udvikler nye indsigter, teoretiske modeller og praktisk anvendelige konstruktioner, (– en side af forfatterens tidligere virkefelt gennem en årrække i offentlig og privat virksomhed).

Inden for fag-teologien bruges så godt som aldrig grafiske modeller – selv om "*Jesus bøjede sig ned og gav sig til at tegne.*" (Joh 8,6 ao). Grafer er dog set ved forelæsninger/foredrag og sjældne gange i fagbøger, men ellers synes den overvejende sprogligt orienterede teologi og hjemlige kirkes litterære modeller at finde metoden fremmedartet.

Teologen Oscar Cullmann forsøgte sig (*Christus und die Zeit*, 1945/62, s.85) med et par grafer, hvoraf især 'historiens midte' siden overtoges og udbyggedes (Vos 1952; Ladd 1975; Grudem 1994), – og aktuelt i *Modeller* optræder som produktiv model i flere forskellige sammenhænge (-5.5; -12.1; -13.9; -17.3; -22.5).

'Lignelser' er i slægt med 'modellerne' som billeder på noget, der ikke kan udtrykkes gennem ord på anden måde. *Modeller* søger i øvrigt at begrænse sine modeller til det *nødvendige og tilstrækkelige* for udfoldelse af sit anliggende.

Diagrammers, grafers og billeders rolle behandles i forskningsfeltet 'Semiotik'/'Diagrammatology' (C.S. Peirce, o.1900 / Fr.Stjernfelt, 2007/2014).

Overordnet set er *diagrammet et kort over relationer*, som muliggør en undersøgelse af relationerne i noget andet end i selve diagrammet. (Jf. nedenfor 'Grafik-former'/'singulariteter').

Om diagrammatologi er sagt, at "Årsagen til at diagrammet er et produktivt begreb skyldes, at det kan bevæges på tværs af forskellige niveauer af en proces og bruges til at beskrive, hvorledes niveauerne transformeres og påvirker hinanden." (P.Bertram, Akad.Ark.skole, 2012)

"... *billeder er utroligt vigtige.*" (Prof. N.H.Gregersen, KU/samtidsteologi; kommentar til mit 'forstudie-2012').

I nyere kognitionsvidenskab spørges, hvorfor et diagram/tegn kan være *mere værdifuldt end titusinde ord!* (J.Larkin).

Diagrammatologiens påstand er her, at *relationen* (diagrammet/modellen) er **mere autentisk** end *ordet* (sproget).

Med *relationen* udfordres således modernitetens 'sproglige vending': at menneskets forståelse af virkeligheden skulle grundens på *sproget*, at 'virkeligheden' som udgangspunkt (kun) skulle lade sig begribe gennem *ord*.

Konkret: Model -8.1/Den 'frie vilje' som *simpel skitse* af den 'trælbundne vilje', jf. Luthers omfattende bog.

– Så: "*Hvorfor sige med mere, hvad der kan siges med mindre!*" (*William af Ockham, d. 1349*)

I denne forbindelse tales om en **ny realisme**, hvor den virkelige genstand ('det dynamiske objekt') ganske vist ikke er umiddelbart tilgængelig, men udgør den oprindelige impuls til overhovedet at danne forestillinger og betydning.

Betydningen kan derpå skridt for skridt henvise til andre 'umiddelbare objekter', der mere og mere nærmer sig det 'dynamiske objekt', hvorefter processen som perspektivpunkt har – '*realiteten*'. (Umb.Eco/Fr.Stjernfelt, WA, 2015).

Der er således tale om, at den bogstavelige *betydning* af, at 'Gud er Kærlighed', *findes*, – hvis den nemlig ikke findes, er der intet grundlag for at danne sig billedelige udtryk, (– dog ikke at opfatte som et 'Gudsbevis').

Det teologiske perspektiv: "Ingen har nogen sinde set Gud ... Den Enbårne [Kristus] er blevet hans tolk." (Joh 1,18).

Heller ikke her er det 'dynamiske objekt' (Gud) umiddelbart tilgængeligt, men igennem modeludviklingen tilnærmes 'objektet'. – Jf. Anvendt Teologis maxime: '*Det, som kan forstås, bør forstås, så det, der ikke forstås, fremstår klart.*' 'Relationen' kommer således **før** 'sproget', ('*Ordet/Logos*' i Joh 1,1 er også relationelt), idet 'Guds-kærligheden' som sit eget, 'indbyggede', *relationelle forhold* (jf. -2.1) eksisterede **før** det skabende *sprog*: "*Gud sagde...*" (1 Mos 1,3).

Altså: '**Før** begyndelsen var *relationen* (kærlighed), – *sproget* (skabelse) kom først **i og med** begyndelsen (-1.1).

Grafik-former/figurer og disses 'udtryk' er en sag for sig; en slags 'grafisk stilistik'.

– Her anvendt frit inspireret efter matematikeren René Thoms 'Singularitets-teori' (1972).

Geometri og struktur kan således udfolde '**singulariteter**', dvs. særlige grafiske og topologiske former med potentiale til 'udviklings-spring'. Valget af de enkelte modellers *grafiske udtryk* ('punkt', 'spids', 'kant', 'hjørne', 'cirkel') knyttes til den enkelte modellers *betydning/indhold*. – Er grafen stabil, eller u-stabil og dermed *skabende*?

'Singularitetet' kan forstås som en naturligt forekommende 'anskuelses-form'. – Eksempler:

'**Punktet**' (0,0,0)'den tomme grav' (langfredag, jf. model 21.2), hvorfra en *ny-skabelse* sker (-påskedag).

Jesus' opstandelse er en singularitet, som et punkt uden udstrækning med et uendeligt potentiale, og således udelukket fra enhver konkret forestilling, men nok lader sig beskrive som 'en tom grav' (-1.2). Sml. fysikkens 'Big-bang-singularitet' som et punkt uden udstrækning, omend med begrænset potentiale og derfor kalkulerbar.

'**Trekanten**' som singularitet' optræder i *Modeller* grundlæggende som *Treenigheds-model*, hvor trekanternes (ydre og indre) '**spidser**' selv er singulariteter som potente, initierende 'begivenhedsforløb'. (-2.2 box)

'**Kanterne**'/vektorerne E-t, S-t, F-t (-20.2) mellem de 3 planer er 'singulariteter' som *skaber* 'åndens rum' (-5.4).

'**Kanten E-t**' mellem de to planer: Jesus Kristus som 'menneske' og som 'Gud' (-20.2) *skaber* - som singularitet - Chalkedon-paradoxet: *Jesus Kristus åbenbaret i to naturer – uden sammenblanding og uden adskillelse.* (-16.1)

'Cirklen', derimod, synes ikke at rumme meget nyskabende potentiale med dennes kontinuerlige og forudsigelige forløb (når bortses fra 'kvantespring'). – *Modeller* benytter cirklen i den 'stabile' *evigheds-model* (-13.11; jf. -20.1).

De eksakte videnskaber tænker også i 'grafiske modeller': "*Det skyldes, at videnskaben ... frem for alt er en visionær aktivitet. Den videnskabelige tanke får sin næring af evnen til at 'se' ting på en anden måde end hidtil.*"
(Fysikeren Carlo Rovelli, 'Syv ... fysik', da. 2016, s.26)

Bogen får her selv tale Anvendt Teologis sag – uden at være en lærebog i diagrammatologi/grafisk stilistik.

- /h Det eksistentielle spørgsmål om meningen med livet/meningen med det hele, **kan ikke besvares videnskabeligt** – hverken teologisk eller naturvidenskabeligt. 'Videnskabeligt' set må spørgsmålet besvares med: "Der er (formentlig) ingen mening med livet".
Dette gælder uanset om man som videnskabsperson af den ene eller den anden art forstår sig som 'troende'/'religiøs' eller ej (-7.0/a). – Alt andet måtte være udtryk for 'dårlig videnskabelighed' eller 'dårlig teologi'.
Alligevel spørger mennesket efter 'mening', som var det en uomgængelig naturlig drift (Victor Frankl), og hvor selve søgningen efter 'mening' kan få mennesket til at drive kulturen 'fremad', – men også til at skabe sig religioner.
Uanset hvordan man forstår sig, så er det evolutionære menneske grundlæggende *religiøst*, et forhold/misforhold, som giver mennesket/menneskeheden enorme problemer intellektuelt, fysisk, åndeligt. *Religiositet må disciplineres.*
Modeller tager udgangspunkt i spørgsmålet om 'mening' og i kristendommens svar: 'Kærligheden'. (-0.1)
- /k Bogen er en **udfordring** til læg som lærd – såvel inden for som langt ud over folkekirkens 'søndagsmenighed' – og ikke mindst til det moderne menneskes højst mangelfulde (be)greb om sin 'givne tro' og sin 'naturlige religiositet'.
Bogen er **praktisk** anlagt til inspiration for aktører i folkekirken, idet modellerne i høj grad er udviklet til 'forestillingsmæssig' brug – med eller uden grafik – på prædikestol, i kirkeskole, ved foredrag ('power-point'-modeller).
- /L **Forarbejder** til "*En teologi om ALT&INTET – Kristendom som Verdensbillede og Menneskesyn*", 2016:
"*Modeller*", 2004. "*Kærlighedens Historie og Modhistorie*", 2008. (Begge udsendt som trykt manuskript).
"*Modeller fra Kristendommens Univers*", 2010. "*Kristendom som Verdensbillede og Menneskesyn*", 2012.
"*Alt og Intet*", 2014. "*Univers&Menneske – En teologi om alt og intet*" 2015. Alle 4 som trykt bog + netudgave.
Den anvendte teologi er udviklet gennem forkyndelse og (voksen)undervisning i kirke og kirkeskole, fra 1996 til dato.

INTRODUKTION, side 5

- 0.1/a ALT&INTET omhandler en kristendom, hvor kosmos' og menneskelivets udfoldelse ses og forstås i lys af *Guds selvåbenbaring i den fysisk-historiske Jesus som Kærlighed*, – som netop 'meningen med det hele'.
Teologisk set udtrykker bogen en 'kors-kristendom' som et *kærlighedsdrama på den rå virkeligheds vilkår*, hvor kærligheden dør midtvejs, men hvor dramaet afsluttes i *tro og håb på kærlighedens genopstandelse i tid og evighed*.
- 0.2/a **Naturalisme** søger (som en 'moderne astrologi') efter *naturlige* svar på menneskets spørgsmål i model-0.1 (jf. -1.3)
- 0.2/b Vor egen store fysiker og naturfilosof Niels Bohr (1885-1962) var – trods religionskritiker – også 'metafysiker' i sin tro på virkeligheden som 'harmonisk' indrettet, uden dog at kunne begrunde harmonien hverken rationelt eller empirisk. – Bohr kan endda sammenfatte sin indstilling eller 'tro' i det religiøst-idealistiske udtryk 'harmonistræben'.
- 0.3/a En **totalanskuelse** af virkeligheden betyder i yderste konsekvens, at virkeligheden *frilægges* til menneskets udfoldelse, at mennesket ikke (længere) behøver at bruge/spilde sit liv på at spekulere over 'meningen med det hele', men bare kan tage fat om *virkeligheden* – og '**modtage** den som sin' (*kristendommens* anskuelse, at 'mennesket har sin ret i Gud'), eller '**gøre** den til sin' (*materialismens* eller *humanismens* anskuelse, hvor 'mennesket har sin ret i sig selv').
- 0.4/a *Skabelses-kristendom* ser 'meningen med det hele' som det at skaffe Skaberen en 'havemand' og 'underholdning'.
- 0.4/b 'Gud er kærlighed' er identisk med at 'Gud vil kærligheden', idet '*kærligheden ikke søger sit eget*' (1 Kor 13,5). (-1.1)
- 0.5/a *Modeller* læser **Bibelen**, GT og NT, som et, to eller mange stykker litteratur affattet/redigeret inden for samme mytologisk-religiøse miljø i Den Nære Orient i persisk-hellenistisk-romersk tid. **GT** fra o.år 500 f. til o.100 e.Kr.. **NT** o.år 50 til o.150 e.Kr. – Nyeste forskning har rykket GT-skifternes ældre kronologi 5 århundreder nærmere til NT.
Bibelen i sin helhed omhandler kun i meget begrænset omfang historisk-påviselige begivenheder. Fra den bibelske arkæologi og mellemstlige historie kendes således kun få spor fra før år 600 f.Kr. med relation til GT.
Såvel GT som NT må herefter ses som tilrettelagte 'konstruktioner', 'modeller', 'forkyndelser' med hvert sit sigte.

- 0.7/a GT** som 'jødedommens bibel', læses som en sen jødisk konstruktion af en *national-religiøs fortid og fremtid* for Palæstina fra o. 500 år f.Kr. til 100 år e.Kr., efter at en tidlig jødedom omkring en Jahve-dyrkelse var omplantet fra Mesopotamien hertil, og hvorfra GTs skabelsesmyter og monoteisme (1 Mos 1-11) mm. var ført med.
- For blot en teolog-generation siden mente man at kunne spore GT-hændelser tilbage til en 'Moses' o.1300 f.Kr og have øjenvidne-beskrivelser af en 'David' o.1000 f.Kr. – I dag må Abraham, Moses, David, Salomo mm.fl. anses for langt senere ('religions-politiske') konstruktioner, og som ikke selv har haft deres gang på jorden (-10.1).
- NT** (og dermed den bibelske kristendom) henter i høj grad sine forestillinger og ord i denne fælles fortolkningsverden, der ikke skelner mellem 'myte' og 'profan historie', og hvor evt. historiske fakta som oftest sløres af et teologisk sigte.
- Her er en række af Paulus' breve det historisk mest sikre, hvorimod kun kendes enkelte eksterne udsagn om Jesus. Også Evangelierne og ApG ses omdateret. – Den jordiske Jesus' eksistens drages dog ikke i tvivl (-0.9 til -0.12).
- 0.8/a** Spørgsmålet om **jødedommens forhold til kristendom** har sat sig dybe spor i NT: 'Er jøderne inde under frelsen?', jf. den kristne jøde Paulus' "*store sorg*" (Rom 9,2 ff). Således *evangeliernes forsøg på at 'bevise' NT som en opfyldelse af GT*, at kristendommens kærligheds-gud er den samme som jødedommens skaber-gud og ikke en ny og falsk gud.
- Således en diskussion om teologen Markions udgivne 'evangelie-skrift' (o.år 140) uden spor efter en (ond) GT-'skaber-gud', idet Markion finder det onde forbundet med en 'Skaber-gud' og det gode med en 'Kærligheds-gud'.
- Modeller* rejser selv et lignende spørgsmål: **Er Modellers Gud den samme som NT's Gud og kirkens Treenige Gud?**
- Modeller* hævder – i troen på 'Kærlighedens og Skabersens Gud som alles Gud, åbenbaret i Guds Søn, Jesus Kristus' – at *Modellers og NTs Gud er den samme, men ikke nødvendigvis den samme som GTs gud Jahve* (-15.2).
- 0.10/a Modellers læsning af Det Nye Testamente**
- NTs evangelier handler primært om tiden mellem Jesus' dåb og opstandelse, således at **alt** (også brevene) hvad NT fortæller og forklarer ses som skrevet i lyset af den første kristne påske: *Jesus Kristus' opstandelse*.
- Også NT's **undere** forstås som 'tegn', som i sidste instans viser hen til det egentligt ubegribelige: *Guds-Kærligheden*.
- Undere er således 'virkelige begivenheder' inden for *Modellers* univers: '(rum&(rum-tid))'; dvs. hverken 'rent reelle' eller 'rent virtuelle' fænomener, inden for det kristne univers' 6 dimensioner (-5.4) og for det 'beåndede' menneske. (-5).
- Således er *Modellers* brug af **tegn** i slægt med især Joh.-evangeliets 'underberetninger', som hos Joh. (f.eks. 2,11) kaldes 'tegn' (gr.: *semeia*; jf. *semiotik*, note s.2/g). Her er det ikke underet i sig selv, som kaldes tegn, – men kun dén som har set den dybere betydning, der ligger i underet, har set et 'tegn' for 'Guds-kærligheden'.
- Også NTs 'dødeopvækkelser' peger hen på Jesus Kristus' død og opstandelse, som igen er det definitive 'tegn', et *tomt Kors*, som tro på den 'ubegribelige kærlighed': At 'kærligheden', og ikke 'det tilintetgørende', får det sidste ord.
- Alle viser underne hen til det eneste 'overnaturlige under': At Gud med sin kærlighed *stiller sig opretholdende imellem* 'det skabte' og 'det tilintetgørende', mellem Alt og Intet (-4.3; -6.2; -17.7).
- Bibelens mangfoldighed og forskelligheder i øvrigt indgår i *Modeller* omkring denne 'røde tråd', suppleret her og der med anden litteratur (andre modeller) fra GT og NT tid.
- Modeller* ser bort fra skrifter, som blot opfatter Jesus som en vismand e.lign., fx. 'Thomas-evangeliet'.
- 0.11/a Forkyndelses-aksen** fra det høje til det lave er udtryk for 'grund-spændingen' mellem Alt og Intet (-4.2; -6.2).
- 0.12/a Eksempel på litterær modellering: Lignelsen om den barmhjertige samaritaner (Luk 10,23-37):**
- GT fortæller i tiden op til Jesus' tid et lignende tema i en anden sammenhæng (2 Krøn 28,15). Jesus selv kan have kendt temaet og skabt lignelsen (en 'model'), dvs. at 'Jesus fortæller lignelsen som møntet på mennesket', som lignelsen opfattes traditionelt.
- Men da lignelsen kun optræder hos Lukas og o.100 år efter Jesus' virksomhed, kunne Lukas vel have overtaget et tidligere konstrueret GT-tema i form af NT-lignelsen og have skabt en model, hvor 'Lukas-evangeliet fortæller/forkynder lignelsen som møntet på Jesus.'. – NT overtager her GT-temaet, men vender dette om (jf. -3.2/13.søn.e.trin.).
- 0.12/b** Evangelisterne (med Markus som den første, o.år 70) *former* overleveringer om Jesus fra Nazareth, *skaber* selv nye udsagn og hændelser og *konstruerer/modellerer* sluttelig 'fortællingen/forkyndelsen om Jesus Kristus'.
- De 4 evangelier er således ikke reportager men *forkyndelse*, – jf. at Paulus forkynder uden om Jesus' egen historie.
- 0.13/a** I *Anvendt Teologi* er det således ikke primært 'vor tids verdensbillede og menneskesyn', som konfronterer/udlægger Bibelen, men omvendt 'Evangeliet/Guds-Kærligheden' som udlægger/konfronterer den rå virkelighed.
- 0.14/a** Også **historiske og nutidige 'teologier' udfordres** af *Modeller*, – eksempelvis:
- Modeller* forsøger sig med en **nytænkning** af en række klassiske, kirkelige 'hellige køer': Arvesyndens, Gud er god, Helvedes-læren, Himmel eller Helvede? – forhold som stadig spøger i kulissen såvel inden for som uden for kirken.
- Modeller* er som 'a-teisme' en **afvisning** af de også i dag i høj grad udbredte gudsforestillinger skabt med 1700-tallets oplysningstid ('teisme'); kristendom handler således ikke om at 'tro på en gud', men om at 'tro på Kærligheden'.

Modeller er ligeledes en **religionskritisk** udfordring af religiøsitet, religion, kirke, videnskabelighed, politik.

Som en '*Gud vil elske-teologi*' **adskiller** *Modeller* sig fra en i dag udbredt '*Gud vil skabe-teologi*'; fra en løssluppen 'spirituel kristendom', og med sin vending fra 'menneskets eksistens' til 'Guds kærlighed' ligeledes fra en moderne 'eksistensteologi' (-18.7), samt i sagens natur fra en 'postmoderne' principiel afvisning af 'total-anskuelse'.

FØRSTE DEL/side 11

- 1.1/a **'Gud** (i sig selv) er, *kristent* set, som en 'singularitet', dvs. er uden udstrækning og med uendeligt potentiale og 'før' rum og tid. 'Guds-begrebet' er som sådant fuldstændigt ubegribeligt, uanvendeligt og dybest set uden mening. Først med Guds åbenbaring i Jesus Kristus, bliver gudsbegrebet historisk konkret, anvendeligt og meningsfuldt. Guds-kærligheden er således ikke en (platonisk-metafysisk) '**idé**', men fremtræder fysisk som mennesket Jesus. Alment religions-fænomenologisk kan menneskets dybeste forhold til tilværelsen kaldes for 'Gud'.
- 1.1/b For mennesket 'skabt i Guds billede' er **Kærligheden**, (udsprunget af 'Guds-Kærligheden'/'agape') ikke en 'formet, naturlig selvfølgelighed' (som 'forkærligheden/philea' eller 'begæret/eros'), men er en '*tilført, åbenbaret uselvfølgelighed*', som mennesker til alle tider i første omgang har måttet undre sig over – og siden kun har måttet håbe på.
- 1.2/a '*Kærligheden følges af en skygge*'. – Dvs. INTET-heden, det til-intet-gørende, truslen om meningsløshed følger med. -3.
- 1.2/b **Skabelse** er tilværelsens gennemgående *drama*, dette at kærligheden skal udfoldes, at alt og intet opstår og adskilles, så det, der er blevet til, ikke straks forsvinder, går (for)tabt, til-intet-gøres – og med det kærligheden. Tilblivelse står bestandig over for tilintetgørelse; glæde over for fortvivelse; godt over for ondt; mening over for meningsløshed. Overalt sætter dramaet sit aftryk: det tilintetgørende sniger sig ind på skaberværket og nedbryder det. Kærlighedens og skabelsens drama bliver for *mennesket* et spørgsmål om mening, frelse eller fortabelse, tilblivelse eller tilintetgørelse, liv eller død – nu og i evighed. Alle sejl sættes til: mytologiske, teknologiske, politiske, teologiske....
- 1.3/a Anselm er kaldt den 'sidste kirkefader og første skolastiker' dvs. med tros læren i feltet mellem åbenbaring og fornuft. Anselm: "Credo ut Intelligam" (Jeg tror for at forstå); "Fides quaerens Intellectum" (Troen søger forståelse). (-14)
- 1.3/b Kristendom lader sig følgelig konfrontere med alle former for virkelighed også igennem naturvidenskaberne, men tillader sig lige så selvfølgelig at konfrontere menneskers 'virkeligheds-anskuelse' – også religiøse forestillinger og livsanskuelse i almindelighed – med den **kristne totalanskuelse**.
- 2.1/a Som **kærlighed** er Gud *ikke kvalitativt* forskellig fra mennesket, idet *kærligheden* giver det tættest tænkelige kvalitative forhold: Guds frie Ånd og kærlighed over for menneskets frie ånd og kærlighed (-2.1; -5.2; -8.1; -10.3). Som **skaber** er Gud derimod *kvalitativt* (og kvantitativt – mennesket kan jo også skabe i mindre omfang) forskellig fra mennesket, 'Der ganz Andere' (-5.1; -6.2), som det ligger i traditionel (GT-)skabelsteologi (-0.4) og moderne dialektisk teologi ('Gud er alt – mennesket er intet!'). – Ordet 'Gud' er af hankøn, derfor '*Fader*', '*han*', '*ham*'.
- 2.1/b 'Kærligheden Gud' må nødvendigvis åbenbare sig som 'Skabelsens Gud' – *må* gøre sig udvendig og være virksom! Traditionel (skabels)teologi har rækkefølgen: Gud som 'skaber' (-0.4), og derpå: Gud som 'barmhjertig'/'kærlig'.
- 2.2/a Læst 'bagfra' som den kristne kirkes forståelse og tro, viser den kristne tros Gud sig i øvrigt allerede med 1 Mos 1,1-3, '*I begyndelsen skabte ...*', at være en *anden* (kærlighedens 'tre-enige-Gud') end jødedommens Jahve og islams Allah.
- 2.2/b *Modeller* opfatter ikke *kristendommens* Gud som en '**antropomorfisme**' med en 'kærlighedens historie' som udtryk for menneskets egne fromme ønsker eller frygt. – Den 'Treenige Gud' er en model konstrueret over 'Kristusbegivenheden'.
- 3.1/a *Modellers skabelsesmodel falder i to trin*: **1)** Skabelse af 'Alt og Intet'/'rå-materialet' ud af Guds grundløse kærlighed (1 Mos 1,1-2) (-3.1). **2)** Skabelse af selve 'Skaberværket' ud af 'Alt og Intet'/'rå-materialet' (1 Mos 1,3ff) (-4; -6.2). "*I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden.*" (1 Mos 1,1), dvs. '**råstoffet**'. – 2 ord læst retorisk som 1 ord ('hendiadys').
- 3.1/b Det egentligt ubegribelige i kristendommen er ikke Guds skaberværk, men Guds **grundløse kærlighed**, som initierer skabelsen, og hvori Gud fastholder kærligheden og vil fuldføre kærlighedsforholdet med alle midler – også på trods af menneskets afvisning og fordærv af kærligheden.
- 3.1/c *Modeller* lader INTET-heden være **skabt**, jf. den '*skabte slange*' som personificeret fortabelsesmagt/INTET. (1Mos 3,1) – Modellen kunne forstås som en teologisk "Super-supersymmetri" i analogi med partikelfysikkens 'Supersymmetri'.

- 3.2/a Problemet **Guds Almagt og det Onde** beror på, hvad der kommer først: Gud som *Kærlighed* eller Gud som *Skaber*.
 – *Modellers teologi* begynder med Kærlighedens Gud *inden* (in statu nascendi) denne bliver Skabelsens Gud.
 – *Skabelses-teologi* begynder med Skabelsens Gud, som *siden* viser sig også at være Kærlighedens Gud.
 'Det ondes problem' finder en teologisk 'løsning' gennem skabelsens to trin: 1) Råstof, 2) Skaberværk. (Jf. Job 38-42)
- 3.3/a En teologisk lære om '**skabelse ud af intet**' opstår o.år 200 i et opgør med platonisk filosofi. Kirken forfølger emnet, således Hieronimus o.år 400 (med sin oversættelse: 'Creatio ex nihilo') og senere Anselm af Canterbury o.år 1100 med tanken om, at '*hvor Gud ikke er, er intet*' (*Mon. XIV*, – dog uden at hævde 'Intet' som 'skabt').
 Først år 1215 ophøjes 'skabelse ud af intet' som kirkeligt dogme; i dag antaget af kristne kirker (og jøder). Dogmets forhistorie synes således ikke i sig selv at være til større hinder for tanken om også en *Guds-skabt* INTET-hed.
INTET/ INTET-heden' spiller herefter en central rolle i *Modeller* som '*det sted, hvor Gud (foreløbig) ikke er*'.
 Den Guds-skabte INTET-hed, det til-INTET-gørende, optræder således som et **skabelsesvilkår** for mennesket.
Intetheds-metaforer i Bibelen: 'Urdybet', 'Adams gemmested', 'Syndfloden', 'Store havdyr', 'Det dybe vand', '666', 'Dødsriget', 'Tomhed', 'Den tomme grav', 'Dybet', 'Havet', 'Dyret 666', 'Helvede', 'Det onde', 'Fortabelse',
 Også INTET kan til-intet-gøres, annihileres, '*styrtes i Ildsøen: den 2. død*'. (*Åb 20,14*). (-13.7; -13.9)
- 3.4/a Det (Ånds)skabte, historiske menneske kender som sådan til *kærligheden*, – ja, kan ligefrem efterlyse en 'ren' kærlighed. Således tillægges Kejser Augustus i et brev op mod år 14, en længsel efter "*en religion omkring kærligheden som begreb hvis dette begreb blev udstrakt noget videre end dets sædvanlige brug og blev grebet an på en særlig måde*." (Jf. John Williams: Augustus; da.2016.) – En længsel som kan tros opfyldt med Jesus Kristus.
- 4.3/a Skaberværket som sådant er ikke selv 'beåndet', men blot tilført energi (ydre side af 'Skabelses-processen', - 2.1). Først mennesket beåndes (-5.2) med skaberens 'agape-kærlighed' (indre side af 'Kærligheds-processen', -2.1).
 Skaberværket kender ellers ikke 'Guds-kærligheden', men nok til 'forkærlighed' (philea) og 'begær' (eros), -3.4.
Modeller er ikke "skabelses-kristendom"; en 'naturens lovprisning' af Gud betragtes som antropomorfisme. (-18.1).
 – Yderligere forundring (-0.1) over selve 6-dages skaberværket/kosmos henvises til æstetikken og videnskaberne.
- 4.5/a Som fristed for **kærligheden** – NB: ikke som fristed for *mennesket* – rummer skaberværket ikke andre reelle muligheder for 'mening' fra hverken fornuft, videnskaber, religiøsitet eller naturen selv.
- 4.5/b GT har en parallel til 'eksperimentet': Adams (Guds) fravalg af først dyrene, så valget af Eva (mennesket) (1 Mos 2,18ff).
- 5.1/a GT introducerer **forstandighed/fornuft** gennem tilblivelsen af 'Visdommen', Ordsp 8-9, som en tredje 'skabelses-myte' ved siden af formningen af kærlighedens scene, 1 Mos 1, og skabelsen af kærlighedens genstand, 1 Mos 2.
- 5.1/b Menneskets **religiøsitet** ses som et evolutions-biologisk fænomen udsprunget af legeme, sjæl, natur og kultur, men *ikke af 'ånd'*. Religiøsiteten kan dog udfolde sig som 'religion' inden for 'rum-tiden' (-5.4) og udtrykke sig (vilkårligt) gennem de 3 intuitive rum&tids-dimensioner. Jf. Paulus' tale i Athen om 'vilkårlige' guder (ApG 17,23) (-15.0).
 – Heri ligger en grund til kristendom som 'religions-(selv)-kritik' (jf.-15.1).
- 5.2/a **Kristen sjælesorg** tager udgangspunkt i *konflikten mellem 'ånd' og 'kød'* (-8.1; Gal 5,17), dvs. må inddrage *Guds Ånd*, og sjælesorg er således ikke det samme som medmenneskelighed og almindelig omsorg, som knytter sig til 'Kødet'.
 'Sjælesorg' tager ikke udgangspunkt i 'sjælen/psyken' men i 'ånd', og kunne retvisende forstås som '*ånde-nød*'.
 Konflikter mellem 'legeme og sjæl' (i 'kødet') omfattes af psykiatrien. Mennesket udgør dog fortsat en 'helhed' (-5.2).
- 5.3/a *Modellers sammenhænge* rækker ud over 'menneskets verden og historie' til 'skaberværkets kosmos og historie' og videre til 'Kærlighedens og Virkelighedens historie': det alt- og intet-omfattende 'Guds-Rige i tid og evighed'.
- 5.3/b Med de 2 grafiske **tidsforløb** afspejler SI 90,4 en *lineær forestilling* (jf. GT's lineære historietænkning), henholdsvis en *hyperbolsk forestilling* hos 2 Pet 3,8; hyperblen har siden den græske oldtid været en forestillingsmodel (et 'keglesnit').
- 5.4/a '**Menneskets ånd**' udfoldes i 'rum-tiden', hvorved ånden kan indholdsbestemme rum-tiden.
 Under en kristen synsvinkel bevæger 'skabelsestiden' (S-t) sig frem og tilbage (jf. 'tidens dobbeltbevægelse' -5.3), idet 'skabelse' udfoldes reversibelt (bl.a. som 'samtidighed') i åndelig henseende.
 'Syndernes forladelse' eller 'tilgivelse' udfoldes således dels som reversibel skabelse (S-t), hvor det passerede 'tilbagekaldes' som synd, dels materielt som ikke-reversibel (F-t)-forstand, hvor 'sket er sket'.
 'Samtidighed' optræder ligeledes inden for 'rum-tiden', når man i dag kan modtage Jesus Kristus' legeme og blod med nadveren som den evige Guds indgreb i verden for 2000 år siden, -22.0.
- 5.4/b Luk 17,21 græske glose rummer begge forståelser: 'midt iblandt/inden i jer', dvs. 'overalt'. "**Luk 17,21-algoritmen**".

- 5.4/c De *'teologiske anskuelsesformer'* (**rum&(rum-tid)**), dvs. 'rum&tid', hvor 'tid' i sig selv er 3-dimensional som '**rum-tid**'.
- 5.4/d De **eksakte videnskaber** må se bort fra menneskeåndens virtuelle 'rum-tid', hvilket kunne forlede videnskabs-folk til også på det menneskelige plan at se bort fra 'åndens dimension'/'rum-tiden'; eller omvendt kunne forlede åndsarbejdere og religiøst grebne til at fortrænge den rå virkelighed i 'rum&tids' dimensionerne.
- 5.5/a At 'begribe kosmos' er – som kristen – at 'forstå' meningen med et hele (-0.1). Man bliver ikke fysiker gennem 'ånden'.
- 6.0/a *Modellers Guds-model* er hverken 'teistisk'/'deistisk' (aktiv/passiv gudsforestilling) eller 'pan-teistisk' (gud som identisk med verdens-altet), men er '**pan-en-teistisk**': 'ALT er i Gud'. Gud er i Alt, omend ikke manifest som Gud / 'kærlighed' i alting. Gud er dog mere end dette og kan ikke overgås af verden. (Jf. 'Gud og INTET', -3.1; -6.2; -12.3).
Jf. 'NTs pan-en-teisme' om 'at være i Kristus': "*Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig*" (Gal 2,20).
Modellers gudsmodel formes således *ikke* af 'intuitive gudsopfattelser' eller af 'mystisk-spiritueller oplevelser', men af 'Kristus-begivenheden' (-0.6). Kristus-troen tager således udgangspunkt i at såvel natur som menneske eksisterer med deres *ret i Guds-kærligheden*.
'Naturalisme' og 'humanisme' tager derimod udgangspunkt i, at naturen og mennesket eksisterer i *deres egen ret*.
- 6.2/a "Vi kan ikke stille krav til, at virkeligheden skal være på en måde, så vi kan begribe den." (N.Bohr om kvantemekanik)
Den nu 100 år gamle 'kvantemekanik' regnes i dag i fysikken for dybest set ubegribelig ('metafysisk').
'Mytologi' omfatter såvel videnskabelige som ikke-videnskabelige sandheder om verdens og menneskets eksistens.
Kun Guds-kærligheden er det egentligt ubegribelige, 'det, der ikke kan forstås'. ('Anvendt teologi', s.2)
- 6.2/b **Guds vej til menneskets verden** går til alle folk på denne jord – 'Den hellige, almindelige kirke' (-16.3!) – gennem kærligheden/'energi', samt gennem dennes manifestation i Jesus Kristus/'information', hvor man måtte have modtaget evangeliet; dvs. i 'De helliges samfund' (-16.4).
Menneskets vej til Guds rige går – som synder med 'syndernes forladelse' – gennem Jesus Kristus (Joh 14,6) og gennem Helligånden (Rom 8,26) som frimodighed til at leve i Verden.
Alle folk på denne jord *beder dybest set* til 'kærlighedens og skabelsens Gud'. – Jf. "*Alle har vi kristendommens 'Kærlighedens og Skabelsens Gud' fælles, men menneskene tror på forskellige 'guder'*". (-0.8;-15.2).
Kristendommens 'Guds-tro' og 'bøn' og 'frimodighed' retter sig mod 'Den treenige Gud' (-16.1; -17.3).
- 7.0/a '**Troende**' er det menneske, som deler sin ånd med Guds Ånd, eller som deler sin ånd med hvad som helst andet (-8).
Eftersom ethvert menneske er udstyret med et 'troens rum', *gives 'ikke-tro' ikke* – uanset hvad man måtte mene.
- 7.1/a '**Lidet-troende**' er den, hvis tro er opfyldt af bekymringer og som søger 'vished' eller 'beviser' på forskellig måde: 'kreationisme', 'intelligent design', 'naturens skønhed', 'mirakler', 'arkæologiske fund', 'personlige oplevelser',
- 7.3/a Et menneske med en 100% tom ånd/trosrum er som en computer uden operativsystem og havner i galehuset.
- 8.1/a Det **eneste FRIE valg** er knyttet til *ånden*. **Alle andre 'valg'** sker i *kødet* på skaberværkets betingelser. (-3.2)
- 8.2/a 'Fravalget af Gud', som menneskets eneste frie valg, er logisk set 'utilgiveligt' som 'synd mod Helligånden'. (-5.2).
- 8.2/b Man tænke på Nietzsches ord: "*Mennesket foretrækker at ville intetheden frem for slet intet at ville!*"
- 8.2/c Begrebet '**ånd**' knyttes i *Modeller* til den 'Guds-skabte ånd' (pneuma) – ikke at forveksle med (den biologiske) 'sjæl' (psyke). Dagligsprogets 'åndelighed', 'åndsarbejde', 'ånden fra 64' o.l. knyttes i *Modeller* til 'sjæl&legeme' ('kødet').
At fylde sin ånd med 'hvad som helst' gør ikke 'fyldet' til noget 'åndeligt'/'ånd', som er forbeholdt Gud eller Intet.
'**Spiritualitet**' har således sin rod i 'kødet', i 'sjæl/psyke', hvorfra indført til 'åndens rum' spiritualiteten kan forholde sig til Gud eller Intet – som godt eller ondt – ingen véd hvad og hvornår. Jf. forsynets 'styrelse-tilfældighed' (-17.7).
- 8.3/a Naturvidenskab og sprogfilosofi kan ses at afvise begreberne INTET og MENING som 'meningsløse', da INTET og MENING jo ikke refererer til noget. – I *Modeller* refererer INTET og MENING (årsag/hensigt) til Kristus-begivenheden.
- 9.1/a Den **Verden** "*Gud elskede*" (Joh.3,16) er 'det med Guds elskede menneske skabte og fordærvede skaberværk' (-1.3).
- 9.2/a Mytologisk knytter '*Fortabelses-magten*' sig til INTET; '*Fordærvs-magten*' til ALT. Jf. '*Christus Victor*' titelblad, s. 62.

- 9.2/b Her sniger sig **vrangforestillinger** ind gennem oldtidens religionsforvirring, fx. ikke-kristne skrifter, som "Hovedes ildovn åbenbares – og over for den: glædens Paradis" (4 Ezrabog 7,36); "Misdædernes navn skal slettes af livets bog" (1 Enok 108,3); mfl. – Den kristne middelalderkirke og islam har ukritisk overtaget sådanne 'illusioner.
- 10.1/a GT kender menneskets arts-karakteristikum som '**Tro**'. Men også den før-historiske 'skabelse' af mennesket som 'ånds-væsen' (-5.2) kendes i GT som *Abrahams tro*, hvor *troen* (som handling, ydelse) er vejen til Gud (1 Mos 15,6). Med kristendommen er *Kristus-troen* vejen til Gud gennem Jesus Kristus' rige, jf. -22.2/ 14.søn.trin.
- 10.1/b **GT afslører selv, at menneskets forsøg på selv-frelse eller forsoning ikke lykkedes.** – Her 2 'skæve' eksempler:
Dronningen af Saba besøger kong Salomo på dennes højdepunkt, hvor han har udsendt 'dybhavs-skibe' og *udfordret* Skaberen ved selv at ville have magt over INTET ('det dybe vand'/666). – 'Salomos syndefald'. (1 Kg 9,26-10,13)
 Dronningen ville prøve, hvad hans visdom i virkeligheden var værd. Skibene kommer tilbage med en "*guldvægt på 666 talenter*" (1 Kong 10,14), hvorefter folkets (frelses)historie knækker og ender som slaveri i Babylon. Jf. -13.7
 'Højsangens' kærlighedspar Salomo og Shulamit længes efter forening, eller *forsoning*, men det nærmeste de kommer sker omkring sangens midte, hvor en låst port adskiller. Da hun endelig får lukket op, er han borte (Højs 5,1-8).
 – Men "*Væk ikke kærligheden ... før den selv vil*", som det fejlslagne forsøg forklares gentagne gange.
- 10.1/c Kristendommens 'forsonings-model' er a-typisk, idet den ikke kræver menneskets medvirken, men er helt ensidig.
 Modellers 'Gud-vil-else-kristendom' rummer dog ikke et 'son-offer', hvor Gud Søn skulle 'ofres' for at tilfredsstille Gud Fader. En sådan (middelalderlig) forestilling hører nærmere hjemme i en traditionel 'Gud-vil-skabe-kristendom'.
- 10.2/a Således om 'modernitetens selvindskrænking': H-J.Schanz, *Modernitetens Verden*, Aarhus Univ.Forl., 2009, s. 40)
- 10.2/b '**Modsigelsens problem**': Den Gudskabte kærlighed i mennesket udfolder sig ikke modsigelsesfrit, idet 'Guds-kærligheden' (kan) *modsiges* af mennesket – og derfor må *udvides* med en ekstra dimension: 'Kristus-kærligheden'.
 Forholdet søges belyst vha. logikeren Kurt **Gödels** to 'fuldstændigheds-teoremer' (1931); her omskrevet sprogligt:
 1. Ethvert modsigelsesfrit system (s) af matematiske aksiomer og logiske regler (og af en vis kompleksitet), er ufuldstændigt i den forstand, at der i (s) findes sande matematiske sætninger, som ikke kan bevises i systemet (s).
 2. Man kan ikke ved hjælp af et sådant systems (s) egne metoder bevise, at systemet (s) faktisk er modsigelsesfrit. Hertil må anvendes 'stærkere metoder', et større system (S) end det, som systemet (s) selv stiller til rådighed.
 – Altså: Selv de klareste og logisk *modsigelsesfri* tanker møder før eller siden en *modsigelse* på det samme grundlag!
 '6-dages-skaberværket' (s) som 'Guds-kærlighedens scene' er ikke i sig selv 'stort' nok til også at rumme en ægte modsigelse, et problem Gud løser gennem en '7.dags-skabelse' (S) som scene også for kærlighedens *modsigelse*.
 Gödels ufuldstændigheds-teoremer rystede i sin tid en (i øvrigt stadig) udbredt filosofi, 'logisk-positivisme', hvorefter ægte modsigelser ikke kunne optræde i sande systemer. – Kristendommen regnedes (regnes) således for 'falsk'.
 Gödels modeller finder anvendelse i *Modeller*: -10.1; -10.2; -11.1; -12.2; -13.2.
- 10.3/a '**Paradigmeskiftet**' er ikke et 'brud', men en *dynamisk fornyelse* af Guds kærlighed til menneskene (-5.2; -12.2).
 Jesus' lidelse og død forstås således som *vendepunktet* i 'kærlighedens og virkelighedens drama', en regulær (ny) kamp som må føres til den bitre ende, hvis kærligheden skal hævdes over for det evigt tilintetgørende INTET (jf. 3.del).
 Jf. 'Paradigmeskiftet': Matt 17,3-6 (**Forklarelsen på bjerget; sidste.søn.H3kg**). 'Vendepunktet': -12.2
- 11.1/a Udtrykket '**7.dags-skabelsen**' forekommer at være en (oplagt) sproglig-teologisk nydannelse (?).
 Ikke at forveksle med '7.dags-Adventisterne' som fejrer sabbatten, 7.dag, til minde om den *oprindelige* skabelse.
7.dagen, 'påske-sabbatten', var således alt andet end en 'hviledag' for Skaberen i Jesus Kristus (jf. Joh 5,17).
 'Sabbat-hviledagen' (fredag aften til lørdag aften) opstår som den kristne '7. skabelsesdag' og markerer en grundlæggende forskel til jødedom (og islam), som kun kender en 6-dages skabelse (1 Mos 1) og hvor man efter Moseloven selv holder 'helligdag/hviledag' den 7.dag/sabbaten (5 Mos 5,12-15).
 De kristne menigheder indførte dagen *efter* sabbat: søndagen – 'den første dag i ugen' (Mark 16,2), Jesus Kristus' opstandelsesdag – som gudstjenestedag og ny hviledag (jf. ApG 20,7).
 Søndag som 'ugens første dag' blev officielt indført år 321 og internationalt ændret 1973 til 'ugens sidste dag'.
- 11.2/a **Den tomme grav** er en 'forkyndelses-model' tilsyneladende opstillet af evangelisten Markus (o.år 70) med dennes skabelse af den 'fortællende Jesus-overlevering' omkring 'forkyndelsesaksen' (-0.12). Herfra videreudvikles gravmodellen af de tre efterfølgende evangelister. – Forekommer ikke hos Paulus eller i senere breve
 Modellen 'Den tomme grav' ses i relation til 'INTET-heden': 'Den (forberedte) tomme grav' tjener som indgang og udgang til/fra INTETHeden – den vej Guds Søn baner – hvorefter Gud Fader tager plads nu også i INTET (-påskedag).
- 11.2/b Vejen til INTET-heden går netop gennem den til-intet-gørende DØD, den vej Guds Søn måtte gå i den første påske.

- 11.2/c Denne 'træ-metamorfose' forklarer, hvad der blev af GTs **'Kundskabens Træ'**, og hvorfra **'Vintræet'** kommer ind i NT. Den nye 'Information' ligger i tilsagnet om 'syndernes forladelse'; (som 'det, der adskiller noget fra noget andet' -2.2)
- 12.1/a *"Guds Rige er overalt"* (Luk 17,21 ao), – dvs. Guds Rige er overalt forberedt til indtræden i Kristus-tro og Kristus-dåb. 1992-oversættelsen af NT vælger "midt iblandt", med noten: anden mulig oversættelse "inden i"; i 'materielt-relationelle' tider "midt iblandt".
For Modeller er Guds Rige 'overalt' som (*rum&(rum-tid)*), *den rå virkelighed, hvor Kristus er til stede* (-16.8). Jf. 17.1/e
- 12.1/b **Det 'virtuelle'** er foregrebet af Lukas (17,21) som **'det, der er virksomt, men ikke er til stede som fysisk genstand'**. *'Vidunderligst af alt på jord er Jesu Kristi rige,... // Usynligt vel som sjæl og sind det nemt dog er at kende', dds 319,1.2.*
Gud kommer til verden fra *fortiden: Kristus' 1.komme* – og kommer til verden fra *fremtiden: Kristus' 2.komme*.
- 12.2/a Skabelsen af '6-dages-værket' og '7.dags-værket' er begge singulære begivenheder, som ikke selv kan efterprøves.
- 12.3/a **'Verdensbilledet'** placerer den opstandne og himmelfarne Guds Søn på ærespladsen ved 'Faderens højre hånd', jf. Apostolske Trosbekendelse (-16.1; jf. ApG 7,56), forstået som '...ved højre side af Guds pt. tomme trone'.
I 'Fadervor' tiltales Gud (af den endnu jordiske Jesus) som 'Fader i himlene' (Matt 6,9).
Åb-bogen lader med skabelses-historiens afslutning Gud genindtage tronen (Åb 20,11) og tage de døde med sig og tømme dødsriget (20,13), hvorefter dette ('dødsriget'/'havet'/Intet/den tomme grav) annihileres definitivt (21,1); -13.7).
Til Fadervors '... (ud)fri os fra det onde' (-17.3/7.bøn) føjes yderligere mening, når den almægtige Gud nu selv udfylder det skabte INTET som negationen og det ondes forudsætning. – Gud (Fader) som 'død' indtil den yderste dag.
Modellers 'Verdensbillede' udspringer af *'Guds-kærligheden'* og *'det skabte Alt og Intet'*.
- 12.3/b **'Menneskesynet'** er bestemt af en 'magtkamp' i mennesket ('åndens' konflikt med 'kødet', -8.1). Mennesket har som 'synder' bundet sig til sin Verden, dvs. påført sig selv en magt knyttet til 'kødet', men med konsekvenser for 'ånden', eftersom mennesket er en helhed (-5.2). – Omvendt er mennesket med 'syndernes forladelse' frisat fra syndens magt, gennem en ny tilført magt: 'at være i Kristus', knyttet til menneskeånden, også med konsekvenser for 'kødet'.
- 12.4/a **Tro – Håb – Kærlighed – Glæde**
"Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden." (1 Kor 13,13)
- Kristen tro** er måden at se den dybeste virkelighed på: at *Gud er og vil kærligheden* og at dette overhovedet er grunden til at 'der er noget – og ikke bare ingenting', at virkeligheden hverken er meningsløs eller alt-tilintetgørende.
Kristen tro er således også at forholde sig til et indhold, et sagforhold. (Ikke kun som 'stemnings-tro').
Kristen tro er et verdensbillede og menneskesyn med svar på spørgsmålene i -0.1.
'Troen på evigt liv' betyder 'troen på Guds evige kærlighed'. -17.10
Hvorimod det 'blot at tro' indtræffer, når mennesket står med sin 'tomme ånd' og lader dette 'troens rum' fylde med et eller andet eller med hvad som helst efter forgodtbefindelse, -8.2.
- Kristent håb** er en vedvarende holdning over for fremtiden, som opfyldes med Kristus' 1.komme, men som fortsat består som et perspektiv frem mod Kristus' 2.komme, -13.2.
- Kristen kærlighed**, som *'meningen med alt og intet'*, er paradoksalt udtrykt i Jesus Kristus' lidelse og død, hvori Gud med sin kærlighed er kommet mennesket definitivt i møde og hvori Guds kærlighed rækkes til alle på trods af alt.
Kærligheden retter sig efterfølgende dels tilbage mod Gud, dels mod Næsten – ven, uven og fjende uanset 'forkærlighed' eller 'had'; selv fjender må elskes omend fortsat som 'fjender'. (Næstekærlighed: -18.7)
"Kærligheden er størst" fordi den ikke ophører i sin opfyldelse (men ophører hvis den ikke opfyldes), til forskel fra 'troen' og 'håbet', som ophører i og med deres opfyldelse. – Og naturligvis 'størst' som altings årsag og mål.
- Kristen glæde** angår livet her og nu som kristen i og uden for menigheden, samt glæden knyttet til forventningen om Guds evige kærlighedsriges endelige komme til forløsning af skabningen, -13.5; -17.10.
- 12.2/a Det *ubegribeligt største rum* er ubeskriveligt som en 'singularitet', dvs. uden udstrækning og med uendeligt potentiale og uden for enhver konkret forestilling (-1.2; -10.2; -13.3) – 'bortset' fra 'rummets' indhold: selve *Guds-kærligheden*.
- 12.2/b *"Jeg er den levende sandheds vej"* som 'retorisk' læsning ('hendiatrix') af *"Jeg er vejen, sandheden og livet"* (Joh 14,6).
- 12.2/c 'Slut-skabelsen' må forstås som et håbets perspektivpunkt, som Kærlighedens Guds *endegyldige fuldbyrdelse* af sin vilje: Kærligheden, – som det især forkyndes som 'virtuel virkelighed' i NTs sidste skrift Johs' Åb, kap. 12-22.
Omvendt må såvel GT som NT forstås med udgangspunkt i 'perspektivpunktet', hvorfor Åb-bogen er et *nøgleskrift*.

- 13.5/a 'Kødets opstandelse'/opstandelse fra de døde' betyder ikke, at *livet* er stærkere end døden, men at *kærligheden* er stærkere end døden, hvorfor 'troen på et liv efter døden' burde omtales som '**troen på en kærlighed efter døden**'.
- 13.5/b Jf. "... *død er døden i Paradis.*" (Grundtvig 1843; dds 230 v.5;)
- 13.6/a Modsat Islam, hvor alt, hvad der står i Koranen, skal forstås som en advarsel om den forestående dommedag.
- 13.5/c Mennesket kan slippe ud af livets meningsløshed (fx. ved selvmordet), og således give den 1.død mening.
- 13.7/a Bibelens scener ligger i høj grad til grund for vor tids (apokalyptiske) 'fantasy' og 'science fiction' litteratur og film. Også (populær) videnskabeligt kan ses 'bibelske billeder', hvor matematikken ikke rækker for forestillingsevnen. Eller 'videnskaberne' satser (uvidenskabeligt) på at 'meningen med det hele' nok skal afsløres sig med tiden. Den slags 'endetids' (eskatologiske) billedtale får videnskaberne så dele med religionerne, jf. -0.2; -0.3; -13.9/1 Kor 13.12.
- 13.10/a "... *Og således skete det, at alle kom frelst i land.*" (ApG 27,44). Lukas-skrifterne begynder med 'kejseren i Rom' (Luk 2, jf. -juledag), og slutter med 'kejseren i Rom' (ApG 26,32 ff), hvor 'kejseren' begge steder optræder som 'stand-in' for Gud. Med Paulus som eneste kristne ombord på et skib stævner *menneskeheden* frem mod det 'himmelske' (kejserens by). Efter at være strandet på et skær midt på det 'dybe vand' ('Intetheden'), reddes alle **ombordværende** i 'land'. ApG indledes således med 'Kristus' himmelfart' (ApG 1,9ff) og afsluttes med 'den hellige almindelige kirkes' – dvs. **alles** 'himmelfart' – kristne eller ej. (ApG, kap 27, jf. Luk 3,6) -16.3.
- 13.11/a *Modellers* 'frelse' omfatter **alle mennesker** pga. Ånden/ånden (-5.2), men ikke **alting**, det åndløse skaberværk (-4). Et synspunkt fra o.år 250 om frelsens totalitet gennem '*alles og altings paradisiske genoprettelse, hvorefter ingenting går fortabt*', blev senere afvist af kirken og aldrig anerkendt som tros lære, (jf. ApG 3,21). Paulus' kendte ord i 1 Kor 15,28 : "... *for at Gud kan være alt i alle.*" (DO-1992) eller "... *så bliver alting forenet med Gud.*" (DO-2007), læses her som et apokalyptisk udtryk for 'Guds ubestridte og udelte herredømme i ren kærlighed'.
- 14/a Jf. 'bogens plot' [s.2/d]: at '*Kristendom ikke handler om Guds frelse af mennesket, men om Guds frigørelse af sin kærlighed*, – sættes *menneskets indsigt fri* gennem *Guds-kærligheden*, den som det egentligt handler om at frigøre. De **eksakte videnskaber** forsøger at *frigøre* mennesket fra sin (subjektive) 'ånd', for – med rette – at eliminere 'støj' i de videnskabelige projekter. – Men den 'tomme ånd' spørger sig alligevel efter en 'mening med det hele' (-0.2; -1.1), eller efter (i øvrigt ganske u-videnskabeligt) at kunne 'triumfere' med en 'Theory of Everything' (-0.3). – 'Kristus-Troen' med Kærlighedens Ånd udfylder menneskets ånd, og fjerner 'støjen' i det menneskelige projekt. Historien om 'Kærligheden og Virkeligheden' udspringer af og knyttes således sammen i Gud. – "... *dén kærlighed der driver solen og de andre stjerner.*" (Slutreplik i Dantes 'Guddommelige Komædie') (-0.0).

ANDEN DEL/side 43

- 15.1/a Religionskritik har sikkert altid eksisteret på forskellige grundlag: Religionerne indbyrdes, den filosofiske fornuft, den organiserede fornuft (1700-tallet til dato), – og de seneste 2000 år som kristendom, hvis rationale går i større eller mindre kritisk dialog med det religiøse i mennesket.
- 15.1/b Til *Modellers* brug er denne 100 årige 'klassiske definition' på *det 'hellige', det 'ophøjede', det 'frygtindgydende'*, tilstrækkelig beskrivende frem for at drukne i en mængde nyere forsøg på definition af 'religiositet'.
- 15.1/c Ligesom menneskets religiositet udviklede sig, ind-selekteredes, fra størrelsesordenen 1 mio år siden og har sat spor gennem de seneste 100.000 år, må religiositeten på langt sigt også kunne *afvikles*, gradvis ud-selekteres, eller – som gennem kristendommens rationale – på kortere sigt kunne *tæmmes og nyttiggøres*. Uovervejet religions-udøvelse er hverken sundt for det enkelte menneske, medmennesket eller for samfundet. Kristendom ville således kunne bestå selv hvor det *religiøse* måtte ud-selekteres og kristendom ikke længere kunne *udøves religiøst*; kristendom ville fortsat kunne *udøves forstandsmæssigt*, – jf. nærværende bogs ambition. At være **a-religiøs** må i øvrigt anses for mindst lige så sjældent som at være blandt de 2-4% medfødt a-musikalske. Ægte 'religions-kritik' er således selvkritik (også kristen) af sin større eller mindre religiositet og religions-udøvelse. Tilsvarende må ægte 'kristendoms-kritik' bygge på kvalificeret indsigt i kristendommens, *ikke-religiøse*, univers.
- 15.2/a Paulus i Athen præsenterer (omvendt) den kristne Gud som den, der er anderledes end de græske guder (Apg 17,23).

- 15.2/b Selv om antallet af religionsformer er mangfoldige og ikke synes at lade sig gruppere overskueligt, tegner sig for *Modeller* tre religionstyper, med relationer til henholdsvis SKABEREN, ALT og INTET (-6.2):
- Ydelses-religion/ALT**, hvor livets mening og fortsatte beståen afhænger af menneskets ydelser gennem 'frugtbarheds-religion', 'lovreligion', 'bønner', 'livsstil....' Eks.: Islam. Jødedom. Materialisme.
- INTET-heds-religion**, hvor livet i sig selv ingen mening har, og spørgsmålet om 'mening' i sig selv er en illusion som med indsigt opløses i 'Intet'. Eks.: Buddhismen. Videnskabs-positivisme. Nihilisme ...
- SKABELSES-religion**, hvor livets mening og beståen alene afhænger af Skaberens kærlighed, som giver livet i kærlighed som en gave. Eks.: Kristendom udøvet i bøn, lovsang, gudstjeneste, næstekærlighed.
- Egentligt findes kun to ægte religionstyper: *Skabelses- og Intethedsreligion*, 'Gud eller tomhed', med Ydelsesreligionen som en *udfyldning* af Intetheden. (-9.3). – Jf. "...de kendte Gud, (....), men deres tanker endte i tomhed.", Rom 1,21.
- 15.3/a Med den overordentlig udbredte '**kultur-kristendom**' må Danmark således kunne kaldes et 'kristent land' (jf. -18.7)
Det er dog med kultur-kristendom som med et 'juletræ', som nok er et træ, men som rodløs ikke overlever på sigt.
- 16.1/a Alternative 'oversættelser/fortolkninger' (ao.) som konsekvens-rettelser efter *Modellers* teologi.
I øvrigt forekommer de oldkirkelige bevæggrunde for bekendelsens formulering hen over de første århundreder især usikre omkring den 'blandede' 3.trosartikel. 'De helliges samfund' (-16.4) forekommer således ikke i 'Nicænum'.
- 16.1/b 'Chalkedon-paradokset' er set beskrevet gennem den matematiske mængdelæres begreb om 'uendeligt' og 'endeligt':
1. *Det uendelige er negationen af det endelige – men hvis det kun er en negation, da er også det uendelige endeligt.*
 2. *For at overvinde dette paradoks transcenderer det uendelige negationen ved at forene sig selv med det endelige uden at udvise forskellen.* ('Infinity', ed. Heller, Cambr.Univ.Books, 2011)
- Jf. dogmet: 'Ikke adskille' (*forene*) og 'ikke sammenblende' (*forskellen*).
Jf. iøvrigt note 's.2/g', *Singularitets-teorien*, med 'Kanten E-t' som afbildning af Chalkedon-paradokset.
- 16.3/a Traditionelt set rummer den 'almindelige kirke' dog også en forjættelse om et fællesskab omfattende alle mennesker.
- 16.4/a Denne opfattelse af 'de helliges samfund' kendes fra oldkirken som 'delagtighed i de hellige ting'.
- 16.6/a Kristus' skabelse af 'Kristus-rummet' og menneskets udfoldelse af rummet er emne for bogens 3.del: 'Christus Victor'.
- 16.7/a *Det virtuelle* som 'det, der er virksomt, men ikke er til stede som fysisk genstand' (Jf. Luk 17,20f).
- 16.8/a Det 6-dimensionale univers (rum&(rum-tid)), 'den rå virkelighed', er 'stedet' for Kristus' liv, død og opstandelse, han som "blev dræbt i kødet, gjort levende i Ånden." (1 Pet 3,18). – (Rum&(rum-tid)) er i øvrigt også menneskers 'sted'.
Kristendommens univers' 6 dimensioner er 'virkelige' og kan endda *anskues* grafisk. Kristendommens univers omfatter også eventuelle extra fysiske dimensioner som 'virkelige', men da som matematisk *anskuelige*.
- 17.1/a Nadverordene bygger på dels Paulus (1 Kor 11,23-25), dels Matthæus (Matt 26,26-28), – som begge ikke har hørt dem.
- 17.1/b Døbefonte bærer ofte dramatiske figurer som udtryk for 'fortabelses-magterne': 'Urdybet/Tiamat' (1 Mos 1,1), 'Havet' (Åb 21,1); 'Dyret fra Havet/666' (Åb 17,8); 'Dragen Livjatan' (Es 27,1); (jf. -13.7).
Gennem dåbens drama stækkes vandets, Intethedens og dødens 'fortabelses-kraft' – truslen mod kærligheden som livets mening – når den *Almægtige Guds tre navne: Fader, Søn, Helligånd* nævnes over dåbsvandet.
- 17.1/c Hvor **dåben** er *én-gangs* og Guds blivende tilsagn, er **nadveren** *gentagen*, hvormed "vi styrkes og opholdes i en sand tro til det evige liv" (fra kirkens nadver-rituals slutord).
– Ligesom man også kun fødes én gang, må man siden jævnligt tage næring til sig for at holde sig i live.
- 17.1/d '**Træ**-metamorfosen' forklarer, hvad der blev af GTs 'Kundskabens Træ', og hvorfra 'Vintræet' kommer ind i NT. (-11.2)
Den græske NT-glose for 'ikke røre' i Joh 20,17 er den samme som i græske-GT i 1 Mos 3,3.
DO-1992 mister omhandlede pointe i Joh 20 med oversættelsen: "Hold mig ikke tilbage...". DO-2007: "Giv slip på mig". DO-1948: "Rør ikke ved mig". Seidelin 1974: "Rør mig ikke!". Latin: "Noli me tangere".
- 17.1/e Med dimensionerne (**Rum&(rum-tid)**) (-12.1) som 'nadver-algoritme' udfoldes 4 kirkelige nadver-forståelser:
<i>Lutherske:</i>	(Rum&(rum-tid)),	hvor den åndelige dimension er realt <i>nærværende</i> i brød/vin.
<i>Romersk-katolske:</i>	((rum-tid)),	hvor det reale brød/vin er <i>forvandlet</i> til åndelighed.
<i>Reformerte:</i>	(Rum ()),	hvor det reale brød/vin alene udgør et <i>ikke-åndeligt</i> mindemåltid.
<i>Orthodoxe:</i>	(()),	hvor nadveren som 'mysterium' rummer <i>Gud i sin almagt</i> . (-3)
- 17.3/a **Fadervor** kan i en formentlig kortere form gå tilbage til Jesus selv, for efterfølgende at blive brugt som fællesbøn.

Fadervor findes kun et enkelt andet sted i NT, Luk 11,1-4 i en del kortere og noget anderledes udgave, som mangler den afsluttende GT-prægede lovprisning (...), som er en senere tilføjelse hos Matt.

Tæt på Matthæus ligger 'Didakè/De tolv apostles Lære', kap 8, (fra 100-150, men ikke optaget i NT).

Alle tre udgaver indledes med ordet 'Fader'/'far' som en ellers u-karakteristisk (fortrolig) Guds-tiltale i datiden.

De almindelige danske kirke-udgaver af Fadervor tager sproglige hensyn til brugs-traditionen (især 4.bøn).

- 17.6/a Idet *den gudgivne rå virkelighed erstatter en gudgiven lov*, mister den jødiske bibel, GT, sin (traditionelt kirkelige) autoritet som direkte 'guds-åbenbaring' (Moses modtog således ikke 'de ti bud' på Sinajbjerg). GT udgør herefter en samling – mere eller mindre almene – eksempler på menneskets problemer med netop den rå virkelighed. (Jf. -15.2)
– Det må anses som klagende, at den kristne forkyndelse ikke nødvendigvis også skal 'dække' GT.

Jf. Herrens ord til Job med beskrivelsen af korrektivet '**den rå virkelighed**': "*Hvem er det, der med uforstandige ord formærker det, jeg har bestemt?*" (kap. 38-41). Og Job til Herren: "... *Jeg kalder alt tilbage og angrer ...*" (42,6). "*... og Herren vendte hans skæbne*" (42,10). – Den *rå virkelighed* her som 'Lov'; *vendingen* her som 'Evangelium'.

Modeller fremstiller selv 'Det kristne korrektiv' gennem *Christus Victor*, kirkeårets 4.akt om "troen", 1.-14. se.e.trin.

- 17.7/a 'Næstekærlighed' er en skjult virkelighed, som 'styrelse/tilfældighed', som en Guds-handling gennem mennesket.

Jf. 'Samaritaner-fortællingen': "**Tilfældigvis** kom ..." (Luk 10,31); græske glose i øvrigt kun brugt her i NT.

Hertil kunne spørges: 'Hjælper Gud?' – Svar: 'Ja, det hjælper under alle omstændigheder med Gud!'.

- 17.8/a Forsyns-modellen omfatter hele '**skabelses-historien**' i dens faser (følg pilene i -17.7).

Fx.: – Gud skaber Mennesket og sætter det i (åndeligt) forhold til Gud og Intet, samt (naturligt) i forhold til Kosmos.

– Gud bliver Menneske i Jesus Kristus, nedfarer til Intet, opstår i Kosmos, himmelfaren.

– Menneskets forsøg på at skabe sit eget Kosmos/verdensbillede med Intet som mellembestemmelse.

Modellen illustrerer også menneskets 'skabelses-teologiske' (-0.8/a) forsøg på at etablere en indirekte tilgang til Gud med **Kosmos** som mellembestemmelse: –fra Mennesket via Kosmos til Gud.

Eller – som i *Modeller* – 'åbenbarings-teologisk': Gud via Mennesket til Kosmos og Intet ('verdensbilledet', -14)

- 17.9/a 'Religionsfrihed' hviler på menneskets Gud-givne, absolutte og eneste frihed: Ikke at ville dele sin ånd med Guds Ånd.

- 17.10/a Denne triadiske formulering er inspireret af lektor Sigfred Pedersen, jf. *Paulus som brevskriver*, Anis 1997.

- 18.4/a Som når f.eks. kristendommens/Bibelens tale om 'næstekærlighed' bliver overtaget af den politiske debat som udtryk for 'medmenneskelighed'. – Begrebet 'næstekærlighed' giver i sig selv ingen mening uden om 'Gud' (1 Joh 4,11).

- 18.4/b Modellen 'Gud og kejseren' betyder ikke at de to er *ligestillede* – men både 'kirke og kejser' hører under Guds regime. Kristendom og samfund er således dybt forbundne, at kirke og samfund næppe vil kunne undgå at påvirke hinanden. Men det kristne menneskes aktive 'linievogterfunktion' tjener til at skille og tæmme de med-/mod-stridende interesser.

- 18.6/a **Humanistens problem**

Moralsk onde' konflikter/krige/katastrofer ført i menneskeheden, idealismens eller materialismens navne i nyere tid, har skønmæssigt krævet langt flere ofre end samtlige religionskrige (ført for at påtvinge andre ens egen religion) tilsammen siden tidernes morgen. – Alene under 1900-tallets modernitet myrdedes over 100 mio mennesker, hvilket stiller den moderne humanisme og 'troen på det gode menneske' over for et uafviseligt forklaringsproblem.

Den kristnes problem

Konflikter/krige/katastrofer påbegyndt i kristendommens navn, 'kærlighedens religion', er naturligvis helt forkastelige, men her vedkender den kristne sig en ubehagelig, selvaflørende indrømmelse: sin egen 'syndighed', som endda gik så vidt, at menneskene dræbte Kærligheden selv, Guds Søn, 'troens genstand', da denne gik omkring på jord.

– Men det er jo netop grunden til at vi er kristne: at vi som mennesker og kirke opfører os syndigt og skammeligt..!
'Vi er ikke kristne, fordi vi er gode – men kristne, fordi vi ikke er gode'.

Den etiske modsætning går ikke mellem 'ven og uven/fjende', mellem 'nabo og fremmed', men mellem **elske og hade**; 'had' som 'kærlighedens modsætning. Kærlighedsbuddet foreskriver ophævelse af hadet – og afviser hævn.

'Retfærdig krig' kan således føres af den kristne som en 'krig imod krigen' – men uden had, og ikke som hævn.

- 18.7/a **Kristen næstekærlighed** udfolder sig gennem menneskets 'Guds-skabte ånd' som stedet/bolig for også 'Guds Ånd'.

Kristen efterfølgelse udfolder sig som *etik* gennem 'Guds skaberværk' som scenen for Gudskærlighedens udfoldelse.

De to 'kærlighedens gerninger' er *ligestillede*, uden at man kan se forskel. Kun kilden er forskellig: 'Ånden' / 'Kødet'.

Eftersom næstekærlighed knyttes til 'ånden' – som eneste sted for den frie vilje – han bydes et "*Du skal elske*".

Om *etik* kan skrives 'vejledninger' – i modsætning til *næstekærlighed*, som sker *skjult som styrelse-tilfældighed*.

- 18.7/b Jf. 'Husbondansvar' (Danske Lov, 3-19-2), hvorefter 'arbejdsgiveren over for trediemand hæfter for hvad en ansat måtte forvolde af skade som *ansat*, men hvor ansatte dog som *person* stadig har et ansvar.'
Mennesket som person står selv kun til ansvar over for – og er kun bundet af – sin egen **samvittighed**.
- 18.7/c Den centrale figur relaterer til overvindelsen af 'INTET' – 'resten' til problemet 'ALT' (-9.2; -17.10)
- 19.0/a I den kristne kirkes periferi har altid været lagt alternative kabaler, ofte med en 'joker': Visdom, esoteriskhed, sær-åbenbaringer, Bibel-fundamentalisme, religions-blander, – Også *Modeller* lægger en kabale.
- 19.1/a Evangelisk kirkelig **undervisning** og især voksenoplysning er således nødvendig af hensyn til den enkelte kristnes selvstændige forhold til det 'normative', – således *Modellers* anliggende og genre som 'Anvendt Teologi'.
- 19.1/b Omvendt må 'protestanter' totalt afvise R-K som 'ventil' til at åbne/lukke forbindelsen mellem Gud og mennesker.
- 19.3/a Den udbredte opfattelse, at 'de fleste i gamle dage gik i kirke hver søndag', er under alle omstændigheder en stærk overdrivelse; danskere har altid gået i kirke som det passer os, jævnt 1-2%, og når der var nyt på færde, da 10%.
Bogens 3.del lægger pragmatisk et års gudstjenester til rette, hvorefter menigheden – ved blot at deltage 1 gang i hvert af de 6 udsnit – 'kommer igennem' kristendommens drama. Kirkegangen ville da være realistiske 10%.
- 19.3/b I middelalderen byggedes over en 100-årsperiode op mod 2000 kirker, hvoraf henved 1700 står endnu.
Befolkningstallet i Danmark var dengang 0,5-1 mio, som overvejende boede i landsognene, – ikke så forskelligt fra i dag. Byggeriet udgjorde dengang en kolossal andel af landets BNP. Seneste 100 år er opført omkr. 400 by-sognekirker. I alt står o. 2350 (folke)kirker i dag, hvoraf størstedelen samtidig udgør Danmarks ældste og mest omfattende historiske arv, og altovervejende vedligeholdes for folkekirkens medlemmers regning. I dag er 'kirkeskatten' omkr. 1%.
Kirkebygningen tilhører menigheden og er normalt ikke fredet men under tilsyn af kirkelige og museale instanser.
- 19.3/c Den danske evangelisk-lutherske kirke har ikke siden reformationen 1536/39 optaget nye bekendelsesskrifter.
Bekendelserne må til enhver tid forstås/fortolkes historisk-kritisk. *Modeller* stiller – som Anvendt Teologi – forslag til en udvidet og aktualiseret fortolkning af Trosbekendelsens 3.artikel (-16.3), samt tros-lære-model 'Kirkeåret' (-17.10).
- 19.3/d Den danske evangelisk-lutherske folkekirke er som verdslig organisation medlem af 'Danske kirkers råd' af kristne kirker og organisationer, samt af 'Det lutherske Verdensforbund' af 1947.
De lutherske kirker er på verdensplan en minoritetskirke (0.75 mio.), hvor de største enheder udgøres af de nordiske folkekirker. Den romersk-katolske kirke rummer over 1 mia.
Forholdet til andre reformatoriske kirker er normaliseret og reguleret med 'Leuenberg Konkordien' af 1973, tiltrådt af folkekirken 2001. Forholdet til anglikanske kirker er reguleret gennem 'Porvoo-fællesskabet' af 1995, tiltrådt 2010.
- 19.3/e Statens normering af evangelisk-lutherske præsteembeder er i perioden år 1800 til år 2000 i runde tal vokset fra 1000 til kun godt 2000 præster, hvor folkekirkens medlemstal i samme periode er vokset fra 1 mio. til hele 4 mio.
– Det moderne samfund søger at kompensere det 'åndelige efterslæb' gennem en 'sjælelig oprustning' med (4-5000) psykologer og et tusindtal af 'coaches', 'livsstilsekspert' med tilhørende litteratur og presseomtale.

TREDIE DEL/side 62

- S.62/a For god ordens skyld: 'Skabelsens Gud' er *identisk* med 'Kærlighedens Gud', 'Den Treenige Gud' (-1.1; -2.1).
Mosaikken har i øvrigt gennem århundreder og op i vor tid været malet over som 'hyrden Kristus med får'.
Selve billedmotivet kan være hentet fra *GT-salme 91, 13*. "... Du kan træde på løve og slange ...".
- 20.0/a Også 'kirkeårs-modellen' er en kirkelig, pragmatisk og syntetisk teologi og ikke analytisk historisk-kritisk forskning.
Modellerne er udviklet og afprøvet igennem en årrække i bl.a. et omfattende prædike- og undervisningsembede.
- 20.0/b Den gammelkirkelige (vestkirkens) fulde (1.) tekstrækkes oprindelse og udvikling er kompliceret og langt fra klarlagt.
Omfatter strengt taget også en lang række hverdags-evangelier, hvoraf kun nuværende helligdage er medtaget.
Kirkeårsmodellen omfatter ikke 1992-gudstjenestes øvrige NT- og GT-tekstlæsninger.
(+1) er 'påskelørdag', som følger sig naturligt ind i kirkeåret, og foreslås som en (ny) 'helligdag af særlig karakter'.
Siden 1885 har folkekirken også haft en '2.tekstrække' ('lige kirkeår') udvalgt for at supplere tekstvalget og som en 'skygge' af 1.række. 1958 forsøgte med en 3.række. De fleste andre kirkesamfund har i dag skabt helt nye rækker.
- 20.0/c 'Christus Victor' er som 'case story' en *konkret udfoldelse* af bogens genre 'Anvendt (konstruktions) Teologi' (-0.13).
'Christus Victor-tanken' formes i oldkirken som udtryk for sejr over (alle onde) kræfter, som plager menneskene.

- 20.1/a Modellen danner en form for 'evangelie-harmoni', som følger kirkeåret med dets tekstuddrag hentet rundt om i evangelierne. Modellen er dog ordnet *tematisk* og ikke som *tekst-harmonisering* (som 'Lidelseshistorien' i dds. s.1314ff.).
- 20.1/b 'Lagkage-diagrammet' bygger på antallet af søn- og helligdagstekster, hvorfor 1.kirkehalvår fylder mest.
Alle 67 (+1) tekster forekommer ikke på et enkelt kirkeår pga. påskens forskydninger i.f.t til måneds-kalenderen. Menigheden forventes ikke at gå i kirke hver søndag, – men blot én gang i hver akt ville give 10% kirkegang.
Enkelte real-historiske kommentarer dukker op, hvor det falder naturligt at forklare bl.a. særlige valg af tekster.
- 20.2/a (Også) rum-modellernes geometrier og former udfolder sig som '**singulariteter**', jf. note s.2/g.
- 21.0/a *Modeller* lader Jesus træde frem som voksen o. år 30 e.v.t. Således Mark (1,9) som ikke fortæller nogen 'fødsels-historie' som senere Matt og Luk (-0.12). Kristendommen/kirken 'grundlægges' først med pinsen efter Jesus' død.
- 21.1/a Tekstuddragets naturlige afslutning tager v. 10 og 11 med (jf. da. ovs.-1992), hvorved 1.akts tema sættes. En oldkirkelig inddeling af græske NT (fra før middelalderens kapitel og vers inddeling) går fra 21,1-13. (Sml. Palmesøndag)
- 21.1/b Kirkeåret åbner 1. søndag med at indvarsle Jesus fra Nazareth som den, der kommer til verden i Guds navn for at opfylde menneskets håb – om 'mening', om 'frihed', Men "Hvem er han?" (v/10), som folkemængden hylder?
Med Kristus' komme 'i kødet' begynder kristendommens forestillingsverden sin skabelse og udfoldelse i begge retninger, såvel tilbage til 6-dages skabelsen (-4) som fremad i evigheds-perspektivet (-13); jf. dobbeltvektor 'S-t'.
- 21.1/c Kirkeåret introducerer allerede 2. søndag det afsluttende perspektiv for kristendommens univers, hvor *kærligheden* 'frelses' fra tilintetgørelsens trussel (-13). Kirkeårs-fortællingens 'tidsramme' fastlægges med 1. og 2. søn. i adv.
- 21.1/d Jesus' 'fødselsdag' var oprindelig placeret 6.januar, som Antikkens 'guders' traditionelle åbenbaringsdag.
Senere omplaceret til 25.dec. nærmere solhverv. Juledagen fik i 1800-tallet sin 'helligaften': juleaften; fra 1992 som 'helligdag af særlig karakter'.
- 21.1/e Mindedagen 26.12. for martyren Stefanus (ApG 6 og 7) lå fast før Jesus' fødselsdag blev placeret d. 25.12.
- 21.1/f Helligtrekongers dag, 6.januar, udgået som helligdag 1770, men traditionel helligaftens-tjeneste 5.jan. ses stadig.
Fra 1992 genindføres Helligtrekongers gamle tekster 'Helligtrekongers søndag', en søndag i perioden 2.-6. januar.
Søndag efter nytårsdag udgår fra 1992. – Ved tidlig påske afkortes h3kg-tiden fra 5. søn. og tilbage.
- 21.1/g Oprindelig er 'for-fastetiden' nedtælling til påske: 9., 8. (og tidligere også 7./Quinquagesima) søndag før påske, jf. nedtællende latinske navne: '70.-', '60.-' (og '50.-') som afrundede antal dage før påske.
- 21.2/a Fastelavns-søndag/Søndag quinquagesima fik ved reformationen i Danmark en ny prædiketekst 'Jesus' dåb'; tidligere ved 'epifani-festen', hvor (6.jan.+7 dage=)13.jan. som oftest er en hverdag uden reformatorisk gudstjeneste.
Før 1539: Søndag quinquagesima: (Luk 18,31-43 / Jesus' forudsigelse af lidelse, død, opstandelse blinde ved Jeriko).
Søndag quinquagesima /7.søndag før påske (udgået i Danmark i forb. m. reformationen) lagde op til fastetidens begivenheder, hvor fordærvmagterne: synd, djævel og død stiller op til kamp mod Jesus Kristus' Riges skabelse i verden. (Luk 18,31ff genindført fastelavns søndag, men i 2.tekstrække, 1885).
- 21.2/b "*Et territorium der ikke forsvares, bliver besat!*" – Krigsteoretikeren Clausewitz, o.1800. Gælder her 'menneskeånden'.
- 21.2/c Bispisningen midt i 'det grønne': *Skaberværket* (1 Mos 1,11) – jf. bispisningen i 'ødemarken' (7.sø.trin., Mark 8), hvor pointen er en anden: Guds Rige midt i *Intetheden*.
- 21.2/d Undfangelsen ved Helligånden' forstås i forlængelse af mennesket som 'skabt i Guds billede som født kød' (-5.2), hvorefter også Jesus er 'født kød'. Men hvor mennesket som en 'helhed' ikke er en 'enhed' (fordi Gud og mennesket deler Åndens/åndens rum), er Jesus som Guds Søn en 'enhed af kød og ånd/Ånd', og hvor Helligånden (siden) udgår fra såvel Faderen som Sønnen. – Jf. Jesus' (ikke-fornødne) dåb (Matt 3,14f), samt den kristne dåb, 6.akt.
Mar.beb. flyttet 1770 til opr. 5.sø.fst.: Joh 8,46-59, om Jesus som besat af en dæmon, og om forholdet til Abraham; indeholder Jesus' selvproklamation "*Jeg er', før Abraham blev født*" – dvs. 'jeg, Jesus, er Gud selv', jf. 2 Mos 3,14.
- 21.2/e Samme tekst som alterbogens 1.søn.i adv., men, fortsat, 'hvem er denne Jesus fra Nazareth? (v.10) – Svar langfredag. Indtil år 800 læstes Matt kap.26-27, Jesu tilfangetagelse, lidelse og død; muligt som led i forberedelserne til påskedåb.
- 21.2/f Judas kaldes oprindeligt i teksten for 'den der udleverer' (til myndighederne) oftest oversat som 'forræder', hvilket Judas dybest set ikke var, her hvor han optræder som Guds redskab. – Uden Judas, ingen kristendom.

- 21.2/g **Evangelie-valget skærtorsdag** har skiftet gennem tiderne, men ældste gengivelse af nadverindstiftelsen, Paulus' 1 Kor 11,23-26 (incl. 'genkomst-perspektivet', v. 26) har altid været læst (fra alteret) frem til 1992.
 Ved reformationen blev den mere oprindelige evangelielæsning om 'fodvasken' skærtorsdag iflg. Joh 13,1-32 (incl. Judas), afløst af den nøgterne nadverindstiftelse iflg. Luk 22,14-20 (uden Judas, og uden genkomst-perspektivet), frem til 1992. Fra 1992 læses Matt 26,17-30, med nadverordene i en bredere sammenhæng (med Judas og med genkomst-perspektivet). Fra 1992 udgår 1 Kor 11 af 1. tekststrækkes læsning.
Modeller holder sig til Alterbog-1992 med 'Judas', 'nadverindstiftelsen' og det eskatologiske 'genkomst-perspektiv'.
- 21.2/h Oprindelig læstes efter Joh 18-19: "...han har gjort sig selv til Guds Søn" (19,7). – Jf. Opr. 5.søn.fast., note 21.2/d. Siden reformationen (1555) har 'Lidelses-historien' været læst som en 'evangelie-harmoni', jf. dds-tekstdel, s. 1314ff.
- 21.2/J 1. akts lede-spørgsmål 'Hvem er Jesus?' lægger op til den afgørende 'Kristus-bekendelse': 'Du er ...' (-0.12). Hidtil er Jesus identificeret af 'Gud', 'Djævelen', 'Jesus selv', 'englen Gabriel' og nu af et 'menneske' (en hedning endda). 'Jøderne', derimod, anklager Jesus for at have "gjort sig selv til Gud" (Joh 19,7 – den tidl. tekst til langfredag). Jøderne har således ikke (aldrig) identificeret Jesus som Guds Søn' (-15.2). – (Jesus som 'Gud selv' følger med 3.akt.)
- 21.2/k Frem til 1912 lød i Trosbekendelsen: 'Nedfaren til Helvede', jf. Luthers Ll. Katekismus: 'Helvede' / 'Underverdenen'.
- 21.2/m **Opstandelsen fandt sted inden for virkelighedens 6 dimensioner** (rum&(rum-tid)) (-12.1), dvs. hverken som 'ren natur' (rum&tid) eller som 'ren ånd' (rum-tid). Jf.-6.2: 'ren natur og ren ånd gives ikke!'. Jf. nadvermodeller -17.1/e.
- 21.2/n Den ældste kristne gudstjeneste har utvivlsomt sat sit præg på Lukas' Emmaus-fortælling (fra o. år 130) med dens skriftudlægning og brøds-brydelse som ved nadveren.
 Efter kirkeårets forløb kan der dog endnu ikke holdes gudstjeneste, før 3.akt er afsluttet med pinsen og Helligåndens nærvær, – men 'råstoffet' er nu skabt med nadveren.
- 21.3/a De 6 første Joh.-tekster (1.-6. søn. eft. påske) knyttes til hver sin (6-dages) skabelsesdag efter 1 Mos 1. Den 7. Joh-tekst (pinsedag) knytter til ved 'hviledagen' (1 Mos 2,2), på hvilken der med kristendommen skabes nyt. 2.pinsedag følger sig logisk afsluttende til 3.akt, også med en Johs-tekst.
- 21.3/b 3.akts tema: 'Jesus Kristus som Gud', indledes med tredie akts svar på 1.halvårs ledespørgsmål: 'Hvem er Jesus?'. 'Jesus er selveste **Gud**' – og ikke (blot) Guds Søn, som han hidtil (i kirkeårets løb) er blevet identificeret (jf. 21.2/J). Denne gang ved discipelen 'vanthro Thomas', som i sin almenmenneskelige 'ustabile tro/vantro' (-7) 'bekender troen' på Jesus som "Min herre og min Gud" (Joh 20,28), 'Kristus-troen' (-0.9), 'Kristusbekendelsen' (-0.12): at Gud som kærlighed (3.akt) gik rundt i Verden som Guds Søn (2.akt) i skikkelse af mennesket Jesus fra Nazareth (1.akt). (-16.1)
- 21.3/c *Bededag*, 4.fredag efter påske, indført 1686 til erstatning for tidligere tiders mange bods- og bededage ved krig, pest og misvækst, eller som takkegudstjeneste efter forårssåningen. Om bøn -17.3.
- 21.3/d *Kristi Himmelfartsdag*, torsdagen i 6.uge/40 dage efter påske, jf.Luk 24,51; ApG 1,9-11; Mark 16,19.
 Fejret siden oldkirken som en konsekvent forestilling om Jesus Kristus' levnedsløb, jf. trosbekendelsen -16.1 og 'verdensbilledet' -12.3, samt 'skabelseshistorie-forløbet' -13.3. – Læsestykket er fra den ikke-originale Mark-slutning.
- 21.3/e *Pinsen* (egl. '50.' dag efter påske) er i den kristne kirke festen for Helligåndens komme med energien til at udfolde Jesus Kristus' Rige i verden, jf. ApG 2,1-13 og Joh 20,21-23. – (ApG 2 med helligåndens komme til *jøderne* (v.5ff); ApG 8 til forskellige *ikke-jødiske* grupper/folk.) – Helligånden repræsenterer 'energien', dvs. evnen til at arbejde/virke (-2) – Pinsen betragtes af den grund som 'dagen for menighedens/kirkens fødsel'.
- 21.3/f "For således **elskede** Gud verden, at ...". – Med kristendommen åbenbares, at 'meningen med det hele' er **kærlighed**: Guds kærlighed til mennesket som nu kan leve i den 'verden', det har skabt til sig selv inden for 'skaberværket' (-1.3). Fokus er således ikke på, at Gud elskede '**verden**' forstået som skaberværket/kosmos, som for Gud 'kun' er til for at være scene for *kærlighedens* udfoldelse med mennesket som den elskede genstand. – Kald det 'agape-teologi' (-3.4).
- 21.3/g Liturgi-historisk er kirkens pinsefest på et tidspunkt forløbet ugen ud, afsluttet med 'oktaven': Trinitatis søndag. Først fra 1334 fastsattes en særlig fest for treenigheden, hvormed fest-halvåret kom til at slutte med Trinitatis søndag eller 'Hellig Trefoldigheds Søndag' (Tekst: Joh 3,1-15).
 – Logisk nok nu hvor 'samtidigheds rummet' er skabt med første halvår. (-22.0)
Modeller vælger dog af pragmatiske og litterært-dramaturgiske grunde at skille kirkeårets halvdele mellem 2.pinsedag og trinitatis søndag, hvor søndagen lægger direkte op til 2.halvår/trinitatistidens tema og udfoldelse. (-20.2)

- 22.1/a Tekstvalget til trinitatistidens mange søndage opfattes som oftest som mere eller mindre tilfældigt og 'kun' med relation til påsken, men uden oplagte samlende temaer eller støtte i vore dages kirkelige fester/mindedage/helgendage.
Trinitatistidens gudstjeneste-tekster rummer meget 'opbyggeligt' og 'dogmatisk' stof til inspiration for prædikenen.
Modellers Case Story-Kirkeåret lægger trinitatistidens evangelietekster ind under det kirke-teologiske stof i 1. og 2.del.
- 22.2/a 'Stå op og gå herfra.' – Ligesom disciplene gik fra pinsen ud i verden med et 'rejs jer, lad os gå herfra', således går den Kristus-troende på Jesus' ord fra verden/illusionerne (4.akt) ind i Jesus Kristus' Rige/virkeligheden (5.akt). (-22.7)
- 22.4/a Kærlighedens gøren følger af sig selv som den gode frugt af det gode træ. Eller det sker, at den rå virkelighed selv fremtvinger kærlighedens gerninger. – Den sag skal vi i øvrigt ikke bekymre os om! (-17.7)
- 22.4/b Kun 'fortabelsens æt' har grund til at bekymre sig (-13.7).
- 22.5/a 'Salig' er indehaveren af den lykke, der stammer fra Gud (NT: 'salig'; GT: 'lykkelig', jf. Sl 1)
- 22.5/b Indtil reformationen læstes 'Verdensdommen' Matt 25,31-46 ved gudstjenesten 'mandag efter 1.søn. i fasten', og er først kommet ind igen i søndagsgudstjenesten med den nye 2.tekstrække fra 1885 (på 26.søn.trin), hvorfra den er flyttet til 1.tekstrække i 1992 på den nu faste 'sidste søndag i trinitatis'.
- 22.5/c Den middelalderlige kapitel-delning mellem kap. 25,46 og 26,1 sætter en iøjnefaldende forskel i forkyndelsen, jf. -13.10. 'Verdensdommen', incl. kap 26,1-2, kan således forstås som et *korrektiv* til den traditionelle opfattelse om en 'dobbelt udgang' for mennesker til enten Himmel eller Helvede. Netop det Jesus 'ordnede' i påsken.
Her overfor står Guds frelse af *kærligheden* gennem Guds Søns lidelse og død, og dermed frelse af *alle mennesker*.
Hverken 1885- eller 1992-Alterbog medtager sammenhængen med kap. 26, hvilket må overlades til prædikanten.
NTs oldkirkelige 'inddeling' går fra Matt 25,31 til 26,5, (jf. 'græske-NTs' indre margin fra afsnit 61 til 62).

SUMMARY IN ENGLISH

'A Theology of Everything and Nothing – Christianity for the Twenty-first Century.' 2016

'MODELS'

Rooted in early Christianity, the study, *Models*, presents an updated and upgraded concept of Christianity within the context of up-to-date natural science, technology, religiousness, culture, and theology.

Initiated by questions like: 'What is it all about?' and 'Why Anything – not just Nothing?', *Models* answers by introducing *A Total View of Reality* fundamentally connecting Christianity and Reality, a concept of total freedom for mankind in a responsible relation with anything which may be.

A total view of reality is only possible by virtue of a position from the outside: God's position.

On the other hand *Models* states a general *Critique of Religiousness* as an 'evolutionary-biological' product, after which *all human beings are 'religious'* to some extent, which creates a certain confusion.

Models formulates a contemporary and concise *Christian Doctrine*, developed systematically and historically, and discussed in a case-study, dramatized for today's preaching and education: *The Story of Love and Reality*.

Models – as 'Applied Theology' – applies to people practising in church and school, to critics of Christianity, and to inquiring or merely interested people, with or without a theological background.

'APPLIED THEOLOGY' *)

Models introduces 'a new kind of theology' as a pragmatic and untraditional 'applied theology' concerning method, form, and substance, with a view to a contemporary expression of Christian imagery.

On the basis of a collection of more than 100 simple models/graphics/diagrams and statements, *Models* shows – within a 'Trinitarian Monotheism' – how unexpected courses of the models open up new possibilities of understanding: Interpretatively, systematically, historically, and for practical use in Church and School.

Models refers to a modern Semiotic which claims *Relations* (diagrams) to precede *Language* (words).

As 'applied theology' the methods of *Models* are *synthetic/constructive* rather than analytic.

Models – as Systematic Theology – is based on the fundamental Christian statement: 'God is Love as revealed in Jesus Christ' (I John 4,8), and *Models* is developed by the (logical) means: 'Consequences of the Love of God'.

I.e.: Before (!) 'the beginning' 'The God of Love' created 'Everything' ('ALT') and 'Nothingness' ('INTET'), because Love needs *space and freedom*, and Nothingness makes it possible to say "No!" as the precondition of 'denial' – to refuse Gods' love. 'The God of Love' became 'The God of Creation', in that succession.

'Nothingness' as a *created* element consequently means, that 'Evil follows Love as a shadow'.

Among the innovations, *Models* 'turns' the traditionally Christian concept of 'God's salvation of MAN' into a concept of 'Gods salvation of LOVE'.

Models has it out with some later Christian thoughts: 'Original sin', 'God is good', 'Double exit', 'Hell'.

First of all *Models* reinstalls 'Jesus Christ' as the undesparring centre of Christianity and Reality; and *Models* renews 'The Story of Love and Its Counter-Story' as the undesparring substance of Christianity.

Models reconstructs the classical Christian doctrine: "Christus Victor", from the pericopes of the Gospels of the 'Holy Year' in the Old Church (during 1500 years) and still in use for preaching in the Danish Lutheran Church.

The thesis of the treatise:

Christianity creates and expresses a (modern) 'Image of the World and of Human Nature'.

Poul B. Nielsen. Advent 2016.

Former Rector in The National Lutheran Church of Denmark. Former Operations-Analyst.

'2 Models' – powerpoint-show – to be downloaded at www.NyTeologi.dk for overview and education.

*) A new kind of theology. – *Models* deviates from Traditional Theology and is different from Creationism and Intelligent Design.

REGISTRE

EMNE / STIKORD / PERSON

KIRKEÅRS-INDEKS

BIBELN

GRAFIK-INDEKS

REGISTRENE OMFATTER NORMALT IKKE NOTER/KOMMENTARER

EMNE / STIKORD / PERSON

A

Abraham / abrahamisme	0.8; 5.5; 10.1; 10.3 ; 15.2 ; 10.s.tr.
Adam	5.5; 9.3; 10.1; 13.5
advent	21.1
agape, jf. 'kærlighed'	0.8/a; 3.4; 18.7;
algoritme	s.2/f; 5.4/b
allerede - endnu ikke	12.1 ; 13.9; 17.0; 17.1; 17.3; 17.4; skærtorsdag; 13.s.tr.; 21.s.trin.; 22.5
alles frelse	13.6; 13.8; 13.10 ; 5.sø.trin.; si.sø.kå.
almagt	3.2;
ALT	0.4; 3.1 ; 4.1-4; 5.0; 6.2; 11.2; 3.s.h3k.; 21.2; påskelørdag
alternativ (ægte/uægte)	1.1; 3.1 ; 7.3; 8.2; 17.9; 14.s.tr.
analogi	s.2; s.11 ; 13.3; 16.1
angst	1.1; 7.3; 8.3 ; 9.1; 10.3 ; 11.2; 13.4
Anselm af Canterbury (teolog,o.1100)	1.3; 8.2; 10.2;
ansvar	0.13; 4.3; 10.1; 11.1 ; 13.6 ; 16.0; 17.10 ; 18.7 ; pi.dag
antropomorfisme	7.3
'anvendt teologi' (genre) - jf. 'teologi'	s.2; 0.13; 16.0; 20.1; 20.2/a; 22.6
arts-karakteristika, menneskets	0.1; 5.2; 7.0; 9.2; 14.0; 15.1; 15.2
arvesynd (jf. 'synd')	9.3
a-teisme (jf. 'alternativ')	7.3; 7.5 ; 15.2; 17.9
Augsburgske Bekendelse	19.3
Augustin (teolog,o.400)	5.4

B

Babylon	0.7; 10.1
Bederslev kirke, alterbillede	13.13
begivenheds-forløb, Gud som	2.2 box
bekendelse, Kristus-/Tros-/Lære- bekendelsesskrifter	0.11; 0.12 ; 16.1 ; 16.5; 17.0
bevidsthed	19.3
1.3; 4.5; 13.4; 18.0; 18.2 ;	
Bibelen (GT, NT)	0.4 - 0.13; 20.1
Big-Bang	Forside; 1.2 ; 3.3; 5.3; 5.5; 10.2; 18.0
biologi	0.1; 0.8; 5.1 ; 5.2; 11.1; 13.2; 15.1; 18.3
bod / indrømmelse / omvendelse	17.0 ; 19.3; 11 sø.trin.; 22.3;
bud / De 10 Bud / Kærlighedsbud	3.4; 10.1; 17.6; 22.4; 18.s.tr.;
bøn / Fadervor / bønnehørelse	6.1 ; 7.1; 12.3; 12.4; 16.5; 17.2 ; 17.3 ; 17.7/a; 18.7;

C

case study	20 – 22
Chalkedon dogmet	se 'To-natur-læren'
Christus Victor – drama	model 20 – 22
Creatio ex nihilo	3.3
Credo ut intelligam	1.3; 10.2; 14
cyklisk tid / kirkeår	5.3; 21.0

D

Dante Alighieri (digter, o.år 1300)	0.1
Darwin, Charles (biolog, 1859)	4.5; 5.1; 18.3
Den danske Salmebog	se. 'salmer'
dimensioner (rum, tid)	4.4; 5.4 ; 9.1; 12.1 ; 16.6-8
dimensions-analyse	20.2 ; 21.1-2; langfredag; påskedag; 21.3; 22.0
Djævelen / Fanden / Satan	6.2; 7.3 ; 12.4; 13.7-8 ; 13.13; 17.1; sø.sexag.; 21.2; 1 sø.fast.; langfredag; på.lø.
dobbelte kærlighedsbud	18.7; 18.s.tr.
dobbelt udgang	13.10; si.sø.kå.
dommedag/yderste dag (jf. 'endetid')	13.5-10 ; påskelørdag; 15.sø.trin.; 22.5
død / (u)dødelig	5.1 ; 7.3; 11.2; 13.1; 16.8; 17.2; skærtorsdag; 18.s.tr.; 24.s.tr.; si.s.kå.
død, Guds	12.3; 13.7
dødsriget / evige (2.)død	7.3; 11.2; 13.2; 13.5; 13.10; langfredag; påskelørdag
dåb	0.12; 3.5; 6.1; 12.4; 16.1; 16.2; 16.4; 17.1 ; 19.3; 21.0

E

Edens have	5.3; 9.2
efterfølgelse	17.2; 18.7
Einstein, Albert (fysiker, 20.årh.)	0.2; 18.3;
endetid / eskatologi (jf. perspektiv)	2.2; 13; 17.3; 22.5
energi (jf. Gud-HelligÅnd)	2.1-2 ; 3.5; 5.2; 11.2; 16.0; 2.påskedag; 15.s.tr;
etik / moral	10.1; 13.4; 15.3; 17.2; 18.3; 18.6; 18.7 ; 6.s.tr.
evangelier, de 4 / 'evangeliet'	0.12; 0.13; 16.0 ; 16.2; 16.7; 17.10 ; 18.4; 19.3; 3.del;
evidens, Kristus' (2.) komme i	12.1; 13.3; 13.9 ; 17.4
evig/evighed (jf. 'liv')	2.2 box; 5.3-4; 9.2; 13 ; 13.0; 14; 16.6; 21.s.tr.;
evolution / kontra-evolution	0.1; 0.8; 3.4 ; 4.5; 5.1 ; 15.1; 18.7

- F**
- Fadervor 12.4; 13.5; 13.9; **17.3**
- Fanden se 'Djævelen'
- folkekirke, evangelisk-lutherske 17.1; 18.3; **19**; 22.8
- fordærv / fordærvsmagter 1.1; 1.2; 4.3; **9.2/a**; **13.7**; 17.2; 21.0; 21.2; påskelørdag; påskedag; 1.s.e.på.; 22.5
- forkyndelse 0.10-0.13; 3.5; 6.1; 15.1; 16.0; 16.4-**16.8**; 17.10; 18.4; 19.0-19.3; 3.del; 13.s.tr.
- forløsning 22.5
- fornuft/forstandighed 15.1; se 'rationale'
- forsoning 10; 14
- forsyn (styrelse-tilfældighed) / prædest. 16.3; **17.7**; 18.7; **15.s.tr.**; 17.7/a
- fortabelse 4.3; 5.2; 7.3; **13.4**; 13.7; 13.8; **13.10**; 17.7; 18.7; 22.5
- fortabelsesmagt **9.2/a**; **13.0**; 13.2; 17.1-2; 21.0; 2.juledg.; 2.sø.h3k.; 21.2; 3.sø.fst.; på.lø.; på.dg.; 25.s.trin.
- forventning 10.1; 21.1; 22.5
- fred / Gudsfred 11.1; 17.10; pi.dag
- frelse / frelseshistorie 10.3; 13.3; 13.4; **13.10**; 17.7; 3 sø.adv.; si.sø.kå; 22.6
- frelser 22.6
- fremmede værk, Guds- 6.2;
- frihed **1.1**; 3.1-2; 5.0; **8.1**; 9.3; 13.4; 13.9; 15.3; 17.7; **17.10**; **18.7**; 19.2; 19.3
- frygt **7.3**; 8.3; 17.9
- fuldende 17.4; allehelgensdag;
- fysisk onde (jf. moralsk onde) 4.5
- G**
- Gamle Testamente (GT), Det 0.4; **0.7**; 0.9; 0.12; 5.3; 5.5; **10.1**; 10.2; 10.3; 13.3; 15.2; 17.6; **21.3**; 18.sø.trin.; **Pi.dag**
- gerninger se 'ydelse'
- glæde/glædelig 0.13; 7.1; 10.2; **12.4**; 13.4; 17.0; 17.10; 5 sø.påske; 22.5
- godt / godt og ondt 0.13; 3.1; **4.3**; 17.2; 17.10;
- grav (Jesus' tomme) 0.10/a; 0.11; 0.12; **11.2**; 12.2; 12.3; **påskedag**; 21.3; 24 sø.tr.
- Grundtvig, N.F.S. (teolog, 19.årh) 2.2; 4.1; 4.3; 4.5; 13.7; 16.8; 17; 19.1
- Gud** (begreb) **0.1**; 0.8; **1.1**; 14
- Almagts Gud 3.2
- gudløs 17.5
- Guds 'død' **12.3**; 13.7; 17.7; påskedag
- Guds Rige **1.1**; 1.2; 3.5; 12.1; **13.3**; **13.9**; 19.2;
- Skaber-Gud /Skaberen **1.1**; 2.1; 4.3; 5.2; 5.5; 6.2; 8.1; 11.1; 13.3; 17.7; 18.0; 21.3;
- skjulte Gud 6.2;
- Treenige Gud 0.8; 1.1; **2**; **6**; 12.3; 15.1; **16.1**; 22.0
- Fader ('råstof') 1.1; **2**; 6.1; 12.3; 16.1; 17.3; 21.1; 4.sø.på.
- Søn ('information') 1.1; **1.3**; 2.1; 2.2; 6.1; 11.2; **12.2-3**; 16.6; 20.2; 21.2; på.dag; 4.sø.på
- Helligånd ('energi') 1.1; **2**; 4.1; 5.2; 6.1; 11.2; 12.2-3; **16.0-4**; 21.3; pi.dag
- treenigheds-monoteisme 0.8; **2.1**; 6.1; 10.3; 15.2
- verdensbillede/menneskesyn, Guds **12.3**
- vilje, Guds **0.4**; 0.8; **1.1**; **2.1**; 11.1; 13.2; **13.4**; **17.3**; 18.7; 19.0; **2 pi.dag**; 8-9 sø.trin; si.sø.kiår
- vrede, Guds 7.3; **13.4**; 22.3
- guddommelig 0; 4.5; 16.1; 17.4; 17.7; 18.1; si.sø.h3k
- gudstjeneste 16.4-8; 19.0;
- H**
- Haugen Sørensen, Arne (maler) 13.13
- Hawking, Stephen (fysiker, 20.årh.) 0.3; 1.3
- Helligånd se 'Gud-Helligånd'
- helvede 0.14/a; 6.2; 7.3; 21.2/k; påskelørdag.
- herre over 9.1; **9.2**; 18.7;
- Herren, Gud 0.4; 3.1; 3.4; 5.1; 18.sø.tr.
- Herren, Jesus Kristus 0.11; 7.0; **16.1**; 16.5;
- himmel 0.11; 0.13; **1.3**; 5.3; 12.3; 13.11; 16.1; 1.sø.adv.; 22.3
- Himmeriget se 'Guds Rige'
- historiske Jesus, den 0.10;
- Hoyle, Fred (fysiker, 20.årh.) 3.3
- humanisme / humanitarisme 10.1; 15.3
- håb / håbløs 1.1; 7.3; 12.4; 13.1; **13.2**; 17.10; 20.1; **22.0**; **22.5**; si.sø.kå.
- I**
- ideologi 7.3; 9.1; 15.1; 15.3
- ikon 13.2; 16.6; Maria Bebud.
- illusion 6.2; 7.3; **9.2**; 15.2; 17.5; 18.0; 18.2; 22.2; 22.3; 22.5
- indrømmelse se 'bod/omvendelse'
- information / 'Ordet' (jf. 'Guds Søn') 0.1; 0.4; 0.7; **2.1-2**; 3.1; 3.5; 4.1; 6.1-2; 11.2; 13.3-4; 16.1; 17.0; 19.0; på.lør; 2.på.dag.
- Ingemann, B.S. (digter, 19.årh.) 17.0
- INTET/Intetted/til-Intet-gøre (jf. 'nihil') 1.1; **1.3**; **3**; 4; 5.0; 6; 7.4; **8.2-3**; 9.2; **11.2**; 12.3; 13.0; 13.5; 13.7; 17.1; 17.9; 18.6-7; 2.sø.h3k; 21.2; langfredag; på.lø.; på.dag.; 21.3; 4.sø.på; 22.2; 17.sø.tr.; 20.sø.tr.; 22.5
- Islam 0,8; 2.2/a; 9.2/b; 11.1/a; **15.2**

J

Jahve	10
Jesus, jordisk-historisk	0.10
Jesus Kristus	Se 'Kristus'
Jesus Kristus' Rige	11.1; 11.2; 12.1 ; 16.0; 16.7; 17.0; 20.2; 3.del
Johansen, Johannes (salmist, biskop)	17.1
Judas / 'Judas-kysset' (alterbillede)	13.8; 13.13;
Jul	11.1
juletræ/kultur-kristendom	15.3/a
jødedom	0.7; 0.8; 10.1; 15.2; 10.sø.trin.

K

kald	16.2; 16.4; 17.0; 17.2 ; 19.1; 20.sø.trin.
kamp/kampplads	17.2; 17.2; 18.6; 21.1/2.akt ;
Kingo, Thomas (Teolog, digter 17.årh.)	3.2; 13.1; 20.sø.trin.
kirke	se 'fokekirke' og 'menighed'
kirkefader	1.3; 2.1; 2.2; 3.3; 4.1
kirke & stat	18.4; 18.5; 19.2
kirkeskole	16.5; 28.8
kirkeåret / En 'case story'	3.del
konstruere / konstruktion	0.10; 0.12; 2.1; 10.1; 15.1; 15.3; 17.10 ; 20.1 ;
kontra-evolutionistisk	3.4; 18.7
Kopernikus (astronom, 16.årh)	18.3
Koranen, Sura 2:133	15.2
korrektiv, Det kristne	13.4; 17.5; 17.6 ; 17.6/a; 3.del/4.akt.
kors / korsfæstet	0.10; 1.1; 11.1; 11.2 ; 12.2; 16.1 ; 17.2 ; langfredag;
kosmos / kosmologi	1.1; 1.2 ; 1.3; 2.2; 3.3; 4 ; 5.3-5; 7.0; 12.1; 12.3; 13.3; 14; 17.7; 17.9; 18.0; 18.3
krig	13.7; 18.7; fastelavns sø.
kristendom	1.del ; 0.1; 14
kristendommens univers	1.2; 1.3 ; 5.3; 12.1-4; 13.2-3; 14 ; 15.3; 16.5; 16.8; 18 ; 3.del
Kristus (jf. Jesus; Guds Søn)	1.1; 1.2; 11.1 ; 12.4; 17.10; 18.7; 20.1; 3.del
Kristus-begivenheden	0.6 ; 1.2; 2.2; 5.3; 10.3; 11 ; 13.3; 16.6-8; 17.1; 17.10 ; 18.3; 3.del ; 21.2; påskedag
Kristus-bekendelse	0.11; 0.12; 16.1; 19.3
Kristus-kvantet	13.10
Kristus' to-naturer	16.1; 19.3
Kristus-tro / -troende	0.1; 0.4; 0.9 ; 0.13; 1.1; 1.3 ; 10.2; 12.1; 14 ; 16.0; 16.4 ; 16.8; 17.4; 18.2; 18.7 ; 19.1; 20.2; påskedag; 1.sø.på.; 22.0; 22.2 ; 14.sø.trin;
kultur-kristendom	15.3; 18.7
kultur / -kritik	13.4; 15.1; 15.3 ; 18.0;
kundskabens træ	6.2 ; 7.1; 7.3; 11.2 ; 12.4; 13.7; jf. 'vintræet'
'kvant'/kvantemekanik	13.10; 6.2/b;
kærlighed	0.1 ; 0.4 ; 0.6-11; 1.1-3; 2.1-2 ; 3.1-2; 3.4 ; 4.3; 4.5; 5.2 ; 6; 7.0-2; 9.1-3; 10.2-3; 13.0-2; 13.6; 13.11-12 ; 15.2; 17.2-3; 17.7; 17.10 ; 18.7; 3.del; 22.4 ; 18.sø.trin.
kærligheden, Guds-	0.9; 1.2; 2.2 ; 3.1; 3.4 ; 4.3; 6.0; 11.1 ; 13.0; 13.3 ; 18.1; påskedag; 22.6
kærlighed, Jesus Kristus'-	11.2; 12.1-4;
kærlighedens modhistorie	9.1; 9.3; 10.3; 11.1; 12.2 ; 13.10; 13.12; 18.5; palmesø.
kærlighed, næste-	3.4 ; 15.3; 17.7; 18.7 ; 13.sø.trin.; 18.sø.trin.
'kødet'	0.1; 3.4; 5.1-2 ; 8.1 ; 17.1; langfredag
kødets opstandelse	13.3; 13.5 ; 16.1

L

legeme&blod (jf. 'nadver')	1.2; 11.2; 12.4; 17.1; skærtorsdag, 2.på.dag
legeme&sjæl ('kødet')	3.4; 5.1-2 ; 5.4; 8.1-3; 15.1; 16.8; 17.9
Lemâitre, Georges (teol./fys., 20.årh)	3.3
lidelse	0.1; 4.5; 7.1; 7.2; 17.2; 18.7; langfredag
lignelse	s.2/g; 0.10; 0.12/a; si.søn.kirkeåret/box
liturgi	16.1; 19.3; 1.sø.trin.
leve (mennesket; kristne)	0.1; 0.13; 3.2; 5.1; 7.1; 9.1; 13.4; 13.5; 16.0; 16.1; 17.0; 17.2; 17.4; 17.10; 20.2;
levende (-Gud; -Håb; -Ord; -Tro)	0.1; 0.12; 0.13; 6.2; 13.2; 13.6; 13.9; 22.5; påskedag;
liv, evigt-	13.2; 13.4; 13.10; 16.1;
liv / livet (jf. 'mening')	0.1; 0.5; 4.5; 5.1-2 ; 5.4; 7.1; 7.2; 13.2; 13.11; 15.1; 16.0; 17.0 ; 17.2; 17.4 ; 17.10 ; 18.0 ;
	18.7; 1.sø.adv.; 22.0; 20.sø.tr.; 22.5
livets træ	6.2; 7.1; 7.3; 9.2; 13.11
livsanskuelse / livssyn (jf. 'total-ansk.)	0.5; 8.2; 9.1; 15.2;
loven / lov-evangelium (jf. 'korrektiv')	10.1 ; 17.6 ; 22.2; 6.sø.trin.; 18.sø.trin.
lov-religion	se 'ydelses-religion'.
Luther, Martin (reformator, 16.årh.)	12.4; 18.7; 19.3
lydighed	10.1; 13.4; 16.3

M

Maria, Jesus moder	0.11; 16.1; 19.0; Mariæ bebudelsesdag
materielt / materialisme	1.2; 1.3; 4.1 ; 4.4; 9.1; 11.1 ; 15.1; 17.0; 17.9; 18.8
'mellemtiden'	5.3; 5.5; 2.sø.advent
menighed / kirke	0.10-0.13; 6.1; 10.3; 12.3; 15.1; 16 ; 18.2; 19.0-1; 19.3 ; 20.0-2; på.dag; 2.på.dag; 22.6
mening / menings-fuld / menings-løs	0.1 -0.8; 0.13; 1.1; 1.3 ; 2.1; 5.5; 6.0; 7.1; 8; 9; 10.2; 13.1-5; 13.10; 15.1; 17.9; 18.1; 18.3; 18.6; 1.sø.adv.; 3.sø.adv.; 21.2; påskelørdag; påskedag; 21.3; bededag; 2 pi.dg; 22.5
medmenneske(-lig)/ (jf. humanisme)	3.4; 18.1; 18.7 ; 10.1
mennesket	0.1 ; 1.2; 5 ; 8.3; 10.3; 11.2; 12.4; 13.4; 13.6; 15.1; 16.1 ; 17.0; 18.7; 20.2; 21.1
menneskesyn	5 ; 9 ; 14 ; 12.3; 13.11; 17.8
metafysik	0.2; 0.3; 6 ; 9.1; 10.2 ;
mission, kristen	16.3; 16.4
modernitet	5.4; 10.2 ; 13.4; 16.8; 18.3
monoteisme	0.8; 2.1 ; 6.1; 10.3; 15.2
moralsk onde ('moral' jf. 'etik')	18.6
mystik / mysterium / meditation	6.0; 17.1/e; 17.3;
mytologi	0.7; 0.10; 6 ; 7.1; 16.8

N

nadver (jf. 'legeme&blod')	0.10; 1.2; 3.5; 6.1; 11.2 ; 12.4; 16.2; 16.4; 17.0; 17.1 ; 17.1/e; skærtorsdag; 2.på.dag
natur, fysisk-, biologisk-	3.4; 5.0; 6 ; 16.1; 18.1
naturlig teologi / kristendom	1.1; 5.5; 17.9; 18.1
naturvidenskab / naturalisme	0.1/b ; 0.2; 0.3 ; 0.4; 1.3; 3.3; 5.4; 6.2/a; 10.2; 14; 16.8/a; 18.0; 18.3
nihil / nihilisme / annihilere (jf. 'Intet')	0.2; 3.2; 3.3; 7.3; 13.2; 13.5; 13.7; 13.9; 17.9;
nikænske lærebeholdelse	2.1; 16.1; 19.3;
Nye Testamente / NT	0.4; 0.7; 0.9-0.12 ; 2.2;
nær-forventning	5.3; 13.3; 13.5; 17.4 ; 22.5
nærværende Gud / -Kristus	3.2; 5.5; 6.1; 12.3 ; 13.3; 16.6 ; 17.1 ; 22.0
næstekærlighed	se 'kærlighed,-næste'
nåde / barmhjertig	10.1; 16.3; 17.4; 13.sø.trin.; 16.sø.trin.

O

oldkirke / oldtid	0.7; 2.2; 17.1; 17.10; 19.3;
omsorg (jf. 'forsyn')	17;
onde, det (jf. 'fysisk-' / 'moralsk-')	3.2; 4.3; 10.2; 12.4; 13.0; 17.2; 18.6 ; 21.1
opbyggeligt	22.1/a;
opretholdende / -Gud / -skabelse	1.1-2; 2.2 ; 4.2-3; 5.5 ; 10.1; 11.1-2; 12.2-3; 16.6; 17.1; 17.7 ; 18.7; 22.0; 7.sø.trin.; 22.3
opstandne / -Jesus' / -menneske	0.12; 1.1, 3.2; 11.2 ; 13.2; 13.3; 13.5-7 ; 16.1; 16.8; 17.1 ; 17.2; langfredag; på.dag; 21.3;
Ordet	se 'Information' / 'Guds Søn'
over-natur / overtro	6 ; 17.9; 18.2

P

pagt	10.1; 11.2; 10.sø.trin.; 22.3
paradigme (-skift)	10.3; 11.1; 13.4; si.sø.H3kg;
paradoks	4.5; 16.1; 17.4; Mariæ bebudelses dag; 18.sø.trin.
Paulus (apostel, 1.årh.)	0.10; 0.11 ; 13.8; 13.9; 15.0; s.62
paven / rom-kath.kirke	17.1; 19.0-1;
perspektiv/evighed	1.1; 1.3; 13 ; 14; 16.6; 17.1; 17.3; 17.10; 2.sø.adv.; skærtorsdag; 22.0; 22.5;
pinse	11.1-2; 16.0; 20.1; 21.0 ; påskedag; 21.3 ; 6.sø.e.påske; pinsedag; 2.pinsedag
prædestination	(5.2); 16.3
prædiken	0.13 ; 20-22; 20.1; 22.3; 22.6
præst / biskop	17.1; 19.1 ; 19.3;
psyke / sjæl / psykologi	3.4; 5.1 ; 5.2; 5.4; 8.1; 8.3; 9.2; 10.1; 13.2; 15.1 ; 17.9
påske / (1.og 2.)påskedag	11.1; 11.2; 21.1; 21.2
påskelørdag / sabbat / 7.dag	10.2; 11 ; 12.1-2; 13.2; 13.7; langfredag; 21.2 ; 21.3; 1-, 2-, 6.sø.e.på; 2.pi.dg; 17.sø.trin.

R

rationale / rationel / fornuft	0.3; 0.4 ; 0.8; 5.1; 9.1; 14 ; 15; 16.8; 18.0-2; 18.6;
reformation	8.2; 17.1; 19.1-3; 20.1;
religion / religionskritik	0.2; 0.5 ; 0.7-8; 5.5 ; 7.3; 10.1; 11.1; 15 ; 15.2/b; 16.0; 16.5; 18.3; 18.4; 18.6 ; 19.3;
religions-erstatning ('civil-religion')	15.3; 17.9/a; 18.4; 18.7;
religions-udøvelse, kristen	17 ; 19.2; 19.3;
religiositet	0.2; 0.8; 5.1-2; 7.2; 9.1; 15 ; 17.2-3; 18.0; 18.2; 18.4
retfærdig	18.6; 22.3; 6.sø.trin.
ritual	11.2; 13.2; 15.1 ; 16.5 ; 17.1;
Romersk-katolske kirke	17.1; 19.0-1;
rum / rumlig / 1-2 rums-tænkning	1.1; 4.1 ; 4.3 ; 5.4 ; 6.1; 12.1; 13.3; 16.6; 16.8; 20.2; H3kg. sø.; 2 sø.fst.; påskedag
rum&tid / reel rum og tid	1.2; 4.4 ; 5.3; 5.4 ; 5.5; 12.1; 16.5; 16.7-8 ; juledag; 21.3; 17.sø.trin.
rum-tid/ virtuel rum og tid	1.2; 3.1 ; 5.3; 5.4 ; 5.5; 6.0; 6.1; 13.3; 16.5; 16.7 ; 20.2; påskedag; 21.3;
(rum&(rum-tid))/ total rum og tid	5.4 ; 6.1; 12.1 ; 16.5; 16.8 ; 22.0
'røre ved' / 'ikke-' (kunds.-træ)	6.2; 9.2; 17.1
råstof	2.1-2 ; 3.1 ; 11.2 ; 13.8; 16.1; 17.1; midfaste sø.; 2.påskedag
'rå virkelighed' (jf 'virkelighed')	5.5; 13.4; 17.1; 17.5 ; 17.9; 18.0; 18.4-5; 4.s.h3k.; 1 sø.fst.; 6 sø.pås; 14 sø.trin.; 22.3

S

sabbat	11.1; langfredag; påskelørdag; 17.sø.trin.;
sakramenter (jf. 'dåb', 'nadver')	16.4; 17.0; 17.1 ; 19.0
salig / saligprisningerne	17.3; 17.4 ; 22.5; allehelgensdag
salmer / Den danske Salmebog / dds	7 : 2.2; 37 : 18.1; 46 : 3.1; 187 : 13.1; 274 : 13.6; 291 : 13.7; 292 : 14; 318 : 16.8; 319 : 13.7; 321 : 14 sø.tr.; 323 : 17; 336 : 12.4; 352 : 16.5,6; 384 : 19.1; 450 : 17.1; 675 : 4.1; 683 : 20 sø.tr.; 696 : 4.3; 728 : 18; 751 : 13.2
samaritaner, den barmhjertige	13 sø.trin.; 22.3
samfund, kirke-, tros-,	15.1; 16.1; 16.4 ; 17.1; 18.4; 19.2 ; 19.3
samfund, verdsligt	15.1; 15.3 ; 17.6; 18.4 ; 18.5; 18.7; 19.2
samtidighed	2.1; 3.1; 5.4 ; 5.5; 11.2; 15.1; 15.3; 17.0; 18.7; 22.0
samvittighed	18.7/b ; 19.2
sand / sandhed / Sandheden	5.3; 6.2; 11.2; 13.12; 15.3; 16.1; 17.1; 18.1; 18.7; 13-14 sø.trin.; 22.3
666 ('Dyrets tal' / Intetheden)	7.3; 17.1; påskelørdag
Schackinger, Victoria (ikon-maler)	16.6
'Selvet'	5.0; 8.1
singulariteter (Thoms teori)	1.2; 10.2; påskedag; note 2/g
'sjæl' / 'sjælesorg' / 'spiritualitet'	5.2; 5.2/a; 8.2/c
skabelse ('begreb', 'proces', 'teologi')	0.1 ; 0.4; 0.7; 1.1; 2.1 ; 2.2 ; 3; 3.5 ; 4; 5.2 ; 11; 13; 17.8/a
af Alt og Intet	3.1; 3.3;
beretninger	0.4 ; 0.7; 1.1; 1.2; 3.1; 11.1; 13.3; 13.9
grund-skabelsen	3.1
6-dages-skabelsen	4; 4.3 ; 10.1; 10.2; 12.1-2; 13.1
menneskets 'formning' / 'skabelse'	5.1; 5.2
7.dags-skabelsen	10.2; 11.1-2 ; 12.1-2; 13.2; 21.0; langfredag; 21.3; 1 sø.psk.; 2 pi.dag.
skabende Princip', 'Det	0.4 ; 1.2; 3.2; 3.5
slut-skabelsen	1.1; 3.2; 5.3; 12.2; 13; 13.2-3 ; 13.7; 13.9 ; 17.9; 20.2; 2 sø.adv.; 25 sø.trin.
skabelses -rum og -tid	5.4 ; 5.5; 12.1; 22.0;
skaberværket	1.1 ; 1.3 ; 2.2; 4.3 ; 5.5; 6 ; 9.2; 11.1 ; 12.1; 13.1; 13.7 ; 17.7; 21.0; 21.3 ; 1 sø.på.; 17.sø.trin.
skyld/uskyld	7.3-4 ; 10.2; 13.4; 17.3; 18.sø.trin.
skæbne	7.3; 8.2; 13.4
Slangen	3.1; 7.3; 17.1; påskedag
'Standard-modeller' (jf. 'bekendelse')	2.1 ; 3.1; 4.3 ; 6.2; 14 ; 16.1 ; 16.8; 17.10; 19.3
'stat og kirke'	se 'samfund'
straf	7.3; 13.10; 18.7
styrelse-tilfældighed	se 'forsyn'
symbol, tros-, dåbs-, -kapital	2.1-2; 17.2; 19.3
synd / synder	7.3; 8.2 ; 9 ; 13.6; 13.11; 17.0; 17.4; 17.8 ; 18.6; 21.2; på.lø.; på.dag; 22.3; 22.5;
arvesynd	9.3;
syndefald	7.1; 9.3; 10.1;
syndernes forladelse	7.4; 10.3; 11.2 ; 12.3 ; 13.8; 16.1; 16.4; 17.1; 19.3; 19.sø.trin.;
synderes fællesskab	0.13; 15.2; 16.0; 16.4; 18.7;
syndige verden	7.3; 9.1-3; 18.5; 18.7; 1 sø.fst.; 22 sø.trin.; 24 sø.trin.

T

tekstrække(r)	3.del; dds/tekstdel/Alterbog s.979ff;
teodicé (det onde og den gode Gud?)	18.6
'Theory of Everything and Nothing'	s.2; 0.3 ; 3.1 ;
'Theory of Everything'	0.3 ; 10.2; note 2/d; note 14/a
Thom, René / Singularitet	note 2/g
TESE, <i>Modellers</i> påstand/synspunkt	s.2; 0.3; 14; 18.3;
tid (jf. 'rum.....')	3.1; 4.2 ; 5.3; 5.5; 13.3
til-INTET-gørelse	1.1; 3.1; 4.3; 5.2; 9.2; 17.0; 17.5; 18.0; på.lø.dag t
tilfældighed	se 'forsyn'...; 17.7/a
tilgivelse	13.9; 17.3; 22.sø.trin.;
tom / tomme grav, -ånd (jf. 'intet')	0.10-0.12; 5.2; 6.2; 7.3; 8.2 , 8.3; 11.2 ; 12.2-3; 13.4; 13.10; 17.9; 3 sø.fst.; på.dag. ; 21.3
To-natur-læren	5.4; 12.1; 16.1
total-anskuelse / -virkelighed	0.1; 0.4; 1.2; 1.3 ; 5.5; 7.0; 14 ; 18.2; 20.2
tre-enigheds-monoteisme	0.8; 2.1 ; 6.1 ; 10.3; 15.2
trinitatis-tiden	20.1; 22.0; 22.1-5
tro / troende	0.1 ; 0.9; 6.2; 7 ;
'Abrahams tro'	5.5 ; 10.1; 15.2 ; 1.sø.trin.;
barne-tro	7.1; 7.2 ; 8.2;
Guds-tro	7.2 ; 7.3; 20 sø.trin
ikke-tro / ikke-troende	7.0; 7.5 ; 13.9; 15.1;
kristen-tro (jf. Kristus-tro)	10.3; 12.4; 13.9; 14; 17.10 ; 18.2; 22.2 ; 22.4
lidet-tro	7.1; 4 sø.h3kg
rum, troens-	5.2 ; 7.0; 7.2; 8.1; 16.3; 21.3; 1 sø.på.
stabil-/ustabil-tro	7.1 ; 7.3 ; 7.4 ; 9.2; 12.4; 17.1;
vantrø	7.0; 7.3 ; 7.4; 8.2; 9.2; 11.1; 11.2; 12.3; 13.4; 13.11; 15.1; 15.2; 17.9; 22.3
'tro, håb og kærlighed'	10.2; 12.4 ; 17.0; 22
tros-bekendelser	0.12; 16.1 ; 16.7; 19.0; 19.3 ;
tros-lære	3.3; 15.1; 16.0; 17.10 ; 19.2
tvivl	1.2/b; 7.2; 13.9;

U

udvikling	se 'evolution'
udvælgelse	10.1; 10.3;
udødelig	se 'død'
uendelig	1.3; 2.2; 3.1; 5.3
undere (-gering)	0.10/a ; 12.2; 2.påskedag
undervisning	15.1; 16.0; 22.8
universet	se 'kosmos'
univers, kristendommens-	0.1 ; 1.1; 1.2; 1.3; 2.2; 5.3; 12.1; 12.3; 13.2; 15.3; 16.5; 16.7-8; 18.0-6; 20 ;
uselvfølgelig	0.1; 1.1; 15.1

V

vand / 'dybe -' / '-dyr' / 'havet'	6.2 ; 7.3; 13.2; 13.7; 17.1; 2 sø.h3k.; fastl.sø.; på.lørdag ; 17 sø.trin.;
vantro	se 'tro'
velsignelse	7.1; 10.1; 12.4; 13.3; pi.dag;
verden, menneskets	7.3 , 9.1-3 ; 11.1; 11.2 ; 13.4; 17.1; 17.5; 18.1-3; 18.5; 18.7; 21.0 ; si.sø.kiår
verdensbillede	0.1; 0.5; 1.3 ; 3.3; 6.2; 12.3 ; 13.2; 13.12; 14 ; 16.0; 18.3
verdensdommen	13.6-10; si.sø.kiår.
viden (indsigt)	14 ;
videnskab (eksakt)	0.2; 0.3; 0.4; 0.5; 5.4; 18.3 ;
vilje, Guds	se 'Guds vilje'
vilje/valg, menneskets (frie)	3.2; 8.1 ; 9.3; 13.2; 13.6
vintræet	11.2 ; 12.4; 13.7; 17.1 ; jf. 'Kundskabens træ'
virkelighed (jf. 'rå virkelighed')	0; 0.1 ; 0.4; 0.8; 0.11-13; 1.1; 1.3 ; 2.2; 5.4; 6.1; 7.0 ; 7.3; 9.1; 10; 10.2; 13.2; 13.12; 14 ;
	17.4; 17.9; 22.0; 22.2; 14.sø.trin.; 22.3
virtuel / -virkelighed / 'virtual reality'	1.2 ; 1.3 ; 5.2; 5.4 ; 5.5 ; 11.1-2; 12.1 ; 13.2; 13.7; 13.11; 16.5; 16.7-8 ; 20.2; 21.0; 21.3
visdom / forståelse / indsigt	0.4; 5.2; 0.13; 1.3 ; 5.5; 10.2; 14 ; 17.0; 17.5; 18.2; 18.3; påskedag; 1 sø. h3k.
vrede	se *Guds vrede'
vækkelse	19.3
væren / værensmæssig	0.1; 3.1; 5.2; 13.4

Y

yde / ydelse / gerning (menneskets-)	2.2; 10.1; 22.3; 22.4

Æ

ækvivalent / ækvivalens-punkt	5.3
ægte (-alternativ, -frihed, -etik)	7.4; 9.3; 17.9; 18.7
ægteskab (skilsmisse)	13.3
æstetik	4.5; 15.3; 18.7

Ø

økonomi, folkekirkens-	19.2-3
økumeni / kirkeorganisation	19
øvrighed	se 'samfund'

Å

åbenbaret / åbenbaring	0.1; 0.4; 0.6 ; 0.13; 1.3; 2.0 ; 6.0; 6.2; 13; 16.0; 16.1; 17.8/a; 18.0; 18.7; 20.2
Ånd, Guds- / Kærlighedens-/Kristus'-	0.8; 1.1; 2.1; 4.5; 5.2 ; 5.4 ; 5.5 ; 7; 8; 12.4 ; 15.1; 17.1; 3.sø.fst.; [jf. 'Gud Helligånd']
ånd, menneskets - / anskuelsesform	1.1; 5.2 ; 5.4 ; 5.5 ; 7; 8; 15.1; 16.3; 16.8; 17.1; 22.3
åndelighed / åndeligt-materielt	s.2; 5.2 ; 11.1; 11.2; 13.4; 15.1; 15.2; 16.7
åndeligt liv / spiritualitet / mystik	6.0; 8.2/c; 17.1/e
'ånde-nød' (sjælesorg)	5.2/a

KIRKEÅRS-INDEKS – JF. DEN DANSKE SALMEBOG / TEKSTDEL S. 979 FF.

Prædiketekster til 1. tekstrække fra NTs 4 EVANGELIER iflg. 'Folkekirkens Alterbog-1992', med Modellers varianter [..]

Matt	2,1-12	Helligtrekongers søndag;				
	3,1-10	Bededag;	3,13-17	Fastelavn;		
	4,1-11	1.søndag i fasten;				
	5,1-12	Alle helgen;	5,20-26	6.søn.trin;		
	6,24-34	15.søn.trin;				
	7,15-21	8.søn.trin;				
	8,1-13	3.søn.h3k;	8,23-27	4.søn.h3k;		
	9,18-26	24.søn.trin;				
	11,2-10	3.søn.adv;				
	13,24-30	5.søn.h3k / 26.søn.trin.				
	15,21-28	2.søn.fast;				
	17,1-9	Sidste søn.h3k;				
	18,21-35	22.søn.trin;				
	20,1-16	Septuagesima;				
	21,1-9	Palmesøndag;	[21,1-11]	1.søn.adv;		
	22,1-14	20.søn.trin;	22,15-22	23.søn.trin;	22,34-46	18.søn.trin;
	23,34-39	Anden juledag;				
	24,15-28	25.søn.trin;				
	25,31-[26,2]	Sidste søn.kirkeåret;				
	26,17-30	Skærtorsdag;				
27,31-56	Langfredag;					
Mark	2,1-12	19.søn.trin;				
	4,1-20	Seksagesima;				
	7,31-37	12.søn.trin;				
	[8,1-9]	7.søn.trin;				
	15,20-39	Langfredag;				
	16,1-8	Påskedag;				
	16,14-20	Kristi himmelfarts dag;				
Luk	1,26-38	Mariæ bebudelses dag;				
	2,1-14	Juleaften/Juledag;	2,21	Nytårsdag;	2,25-40	Julesøndag;
	5,1-11	5.søn.trin;			2,41-52	1.søn.h3k;
	6,36-42	4.søn.trin;				
	7,11-17	16.søn.trin;				
	10,23-37	13.søn.trin;				
	11,14-28	3.søn. i fasten;				
	14,1-11	17.søn.trin;	14,16-24	2.søn.trin;		
	15,1-10	3.søn.trin;				
	16,1-9	9.søn.trin;	16,19-31	1.søn.trin;		
	17,11-19	14.søn.trin;				
	18,9-14	11.søn.trin;				
	[19,1-10:	se 7.søn.trin.];	19,41-48	10.søn.trin;		
	21,25-36	2.søn.adv;				
24,13-35	Anden påskedag;					
Joh	1,19-28	4.søn.adv;				
	2,1-11	2.søn.h3k;				
	3,1-15	Trinitatis søn;	3,16-21	Anden pinsedag;		
	4,46-53	21.søn.trin;				
	6,1-15	Midfaste søn;				
	10,11-16	2.søn.e.påske;				
	14,22-31	Pinsedag,				
	15,26 - 16,4	6.søn.e.påske;				
	16,5-15	4.søn.e.påske;	16,16-22	3.søn.e.påske;	16,23b-28	5.søn.e.påske;
	20,19-31	1.søn.e.påske;				
[Åb	13,1-4	Påskelørdag]				

BIBEL-INDEKS (Henvisninger og forkortelser efter 1992-oversættelsen, med mindre andet er anført: 'ao')**DET GAMLE TESTAMENTE**

1 Mos	Kap.1-11: 0.7; 1,1 : 0.4; 0.7; 2.2; 3.1; 17.1; 2 påskedag; 1,2 : 6.2; 1,3-31 : 4.0; 1,3 : 1.sø.påske; 1,6 : 2.sø.på.; 1,11 : 3.sø.på.; 1,14 : 4.sø.på.; 1,20 : 5.sø.på.; 1,26 : 5.5; 6.sø.på.; 1,27-31 : 5.0; 1,27 : 16.3; 1,31 : 4.3: pinsedag; 2,1-3 : 11.1; 2,4-2,25 : 0.4; 2,7a : 5.1; 2,7b : 5.2; 5.5; 16.3; 2,8 : 4.4; 3,1 : 3.1; 3,10 : 3.3/a; 8.3; 3,19 : 5.1; 3,22 : 9.2; 3,23 : 9.2; 4,10 : 18.6; 6,6 : 13.4; 11,4 : 8.3; 12,1 : 15.2; 15,6 : 5.5; 15.2;
2 Mos	3,6 : 15.2; 20 : 17.6;
3 Mos	19,18 : 18.sø.trin.;
5 Mos	4,37-40 : 10.1; 6,5 : 18.sø.trin.;
2 Krøn	28,15 : 0.10
Job	38-42 : 3.2; 17.6/a
Sl	1 : 22.5; 90,4 : 5.3;
Ordsp	8,22-36 : 0.4;
Præd	1,2 : 7.3-4;
Jer	31,31 : 5.3; 10.1;
Hab	2,4 : 15.2;
(2 Makk	7,28 : 3.3)
(4 Ezra	8,3 : 20 sø.trin.)

DET NYE TESTAMENTE (Hvor de 4 evangelier indgår i 'kirkeåret'/3.del henvises til kirkeårs-indekset ovenfor)

Matt	6,8 : 17.3; 6,9-13 : 17.3; 6,34 : 17.7; 7,12 : 15.3; 8,1 : 22.7; 11,15 : 16.8; 12,31 : 8.2; 12,44 : 8.2; 16,16 : 0.12; 17,7 : 22.7; 18,20 : 16.6; 21,10 : 21.0-1; 24,3 : 5.5; 25, 31-46 (-26,5) : 13.10; 26,1 : 22.7; 27,45-54 : 21.2; 27,46 : 0.10; 28,19 : 17.1;
Mark	1,15 : 5.5; 1,16 : 16.2; 1,10 : 17.1; 3,19 : 13.8; 4,12 : 16.8; 8,27 : 21.1; 8,29 : 0.12; 8,34 : 17.2; 18.7; 9,24 : 7.4; 12.4; 15.1; 10,9 : 13.3; 10,38 : 17.1; 12,30-31 : 3.4; 12,17 : 18.4; 13 : 13.7; 13,2 : 0.7; 15,34 : 0.10; 11.2; 16,6-8 : 11.2; 13.10; 16,15 : 16.2;
Luk	2,21 : 17.1; 4,13 : 5.3; 9,20 : 0.12; 10,30-35 : 0.10; 12,8 : 0.12; 17,19 : 22.7; 17,20f : 5.4; 17,21 : 12.0; 24,33 : 22.7; 22,3 : 5.3; 22,3f : 13.8; 23,46 : 0.10; 24,33 : 22.7;
Joh	1,1-5 : 5.5; 1,1-3 : 2.2; 15.2; 1,1 : 0.4; 0.7; 13.3; 1,9 : 11.1; 1,14 : 1.3; 13.3; 1,46 : 0.10; 1,50 : 5.3; 10,30 : 0.12; 13,2 : 13.8; 14,2 : 19.0; 14,6 ao. : 13.2; '3.del'; 14,13-17 : 6.2; 14,31: 22.7; 15,1 : 11.2; 15,5 : 12.3; 15,26 : 21.3; 19,30 : 0.10; 11.2;
ApG	0.12; 1,18 : 17.3; 2,1,4 : 16.0; 2,11 : 21.0; 21.3; 2,37-41 : 10.3; 2,41 : 21.0; 2,42 : 16.5; 4 : 18.5; 4,32 : 18.5; 5,42 : 20.1; 22.8; 17,22ff : 15.0; 20,28 : 19.0; 27,44 : 13.10;
Rom	1,17 : 0.9; 1,18 : 15.2; 1,22 : 15.2; 1,25 : 9.0; 1,28ff : 17.5; 8,16 : 7.2; 8,20 : 3.1; 8,39 : på.dag.; 10,17 : 16.8; 22.4;
1 Kor	3,13-15 : 13.7; 3,15 : 13.9; 3,16 : 5.2; 4,9 : '3.del'; 10,23 : 15.3; 11 : 11.2; 11,23-25 : 0.10; 17.1; 11,26 : 17.1; 13,1-13 : 0.4; 1.2; 13.9; 17.10; 22.0; 15 : 11.2; 15,14 : 11.2; på.dag; 15,22 : 13.5; 15,24,28 : 13.7; 13.11; 13.11/a
2 Kor	3,17 : 7.0; 12.4; 4,7 : 16.0;
Gal	3,11 : 6.sø.trin.; 3,24 : 17.6; 5,6 : 22.4; 5,17 : 8.1;
Ef	1,10 : 1.3; 14; 2,20 : 0.7;
Fil	2,8 : skærtorsdag; 2,10 : 0.11;
Kol	1,16 : 0.4; 1,19 : 6.0; 11.0; 13.8; 1,20 : 10.3; skærtorsdag;
1 Thess	5,23 : 5.2;
Hebr	13,8 : 2.2 box
1 Pet	1,3-5,9 : 13.2; 1,5 : 13.2; 3,18-4,6 : påske-lørdag; 3,18 : 16.8/a; 3,21 : 13.10; 5,8 : 17.1;
2 Pet	3,8 : 5.3;
1 Joh	4,8 : 0.4; 4,11 : 3.4; 18,7 : 18.sø.trin.;
Joh. Åb.	Åb : 13.5; 1,8 : 13.3; 16.6; 12-13 : 13.7; 13,1-4 : påske-lørdag; 17,8 : 17.1; 19-21 : 13.7; 20 : 18.5; 20,13 : 13.5; 20,14 : 13.2; 13.5; 13.7; 21,1 : 13.2; 13.5; 13.7; 17.1; 21,1-3 : 13.11; 21,1 : påske-lørdag; 21,3-5 : 13.5; 21,5 : 13.3; 22,1-5 : 5.5; 22,2 : 13.11; 22,13 : 12.2; 22,20 : 13.3;

GRAFIK-INDEKS FRA BIND 2/MODELLER. – RÆKKEFLG. SOM BIND 1/TROSLÆRE

